

Jaarstukken 2019

Voorwoord

Voor u ligt de programmarekening 2019 van de gemeente Venlo.

Belangrijke accenten in de huidige collegeperiode liggen op het weer financieel op orde brengen van onze huishouding, nieuwe perspectieven voor het sociaal domein, grote ontwikkelopgaven en de samenlevingsagenda.

Nadat we daarmee voortvarend aan de slag zijn gegaan in 2018 hebben we deze lijn in 2019 verder doorgezet. En vooralsnog met resultaat. Niet alleen voorzien we over 2019 (opnieuw) een positief rekeningresultaat, ook beleidsinhoudelijk is er op een breed vlak vooruitgang te melden. Dat heeft onder andere geleid tot bijgestelde plannen voor diverse grote projecten, zoals Vierpaardjes, het Kazernekwartier, de Greenport en Brightlandscampus, alsook een verdere daling van het aantal bijstandsgerechtigden én uitgewerkte wijkagenda's, waarin inwoners en gemeente gezamenlijk de handen uit de mouwen steken.

Inwoners lijken deze inzet ook te waarderen. Uit de cijfers van de in het najaar van 2019 uitgevoerde stadspeiling blijkt dat het vertrouwen van onze inwoners in het stadsbestuur, na een eerdere stevige daling in de vorige peiling, weer is toegenomen.

In de samenvatting vindt u een beknopte situatieschets van onze organisatie en van onze gemeente. Verdere verdieping vindt u in de afzonderlijke programmaverantwoording in het hoofdstuk daarna.

Wij wensen u veel leesplezier toe.

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Inhoudsopgave.....	2
Samenvatting	4
Beleid.....	4
Financieel	9
Jaarverslag.....	28
Programmaverantwoording en Algemene middelen	29
1. Gezond en actief Venlo	29
2. Leefbaar Venlo.....	47
3. Grenzeloos Venlo	58
4. Welvarend Venlo.....	65
5. Centrumstad Venlo	70
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	77
Algemene middelen.....	82
Paragrafen	85
Lokale heffingen.....	86
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	100
Grondbeleid.....	110
Onderhoud kapitaalgoederen	116
Financiering	128
Bedrijfsvoering	138
Samenwerkingspartners	146
Rekenkameronderzoeken.....	150
Jaarrekening.....	158
Overzicht van baten en lasten en de toelichting	159
Baten en lasten in de jaarrekening per programma	160
Rechtmatigheid begrotingsafwijkingen.....	188
Overzicht incidentele baten en lasten per programma en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	192
Centrale toelichting kapitaallasten.....	195
EMU-saldo	195
Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	197
Balans en toelichting	198

Balans.....	198
Toelichting op de balans per 31 december 2019	199
Activa	204
Passiva.....	212
Toelichting op de balanspost onderhanden werk en grondvoorraad van het Grondbedrijf	219
Kredietoverzicht.....	223
Planmatig onderhoud	223
Bijlagen.....	224
Bijlage I Samenvattende tabellen resultaat 2019 per programma.....	225
Bijlage II Reserves en voorzieningen	228
Bijlage III Kredieten.....	234
Bijlage IV Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage).....	240
Bijlage V Gewaarborgde geldleningen.....	247
Bijlage VI Overzicht langlopende geldleningen.....	248
Bijlage VII Staat van vaste activa	250
Bijlage VIII Grondexploitaties	252
Bijlage IX Samenwerkingspartners.....	260
Bijlage X Conversietabel taakvelden - programma's	280
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	284

Samenvatting

Beleid

Deze beknopte beleidssamenvatting heeft tot doel u, met een paar grote passen, inzicht te geven in de belangrijkste of meest opvallende ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

2019 was een mooi jaar waarin we met elkaar een aantal belangrijke besluiten hebben genomen die – met name voor de langetermijnontwikkeling van Venlo – van groot belang zijn. In het bijzonder zullen de besluiten over het nieuwe perspectief op het Kazernekwartier en de doorontwikkeling van de Vierpaardjes naar verwachting als belangrijke beeldbepalende ontwikkeling de komende jaren onze aandacht vragen. Iets kleiner van omvang, maar niet minder beeldbepalend was de overzichtstentoonstelling van het werk van Evert Thielen. Niet eerder bezochten zoveel bezoekers het Limburgs Museum en onze binnenstad. Nog niet eerder stond Venlo zo lang en zo vaak positief in de belangstelling.

Deze jaarrekening sluit direct aan op de met u afgesproken activiteiten uit de programmabegroting 2019-2022. Veel is er het afgelopen jaar gedaan, het meeste is gelukt. Maar het zijn van het bestuur van een (grote) gemeente betekent ook het hebben en continu onderhouden van een goed gevoel bij de belangrijkste ontwikkelingen in de samenleving, en vaak belangrijker nog, in de lokale gemeenschap. Van ons en van u wordt een permanente, luisterende houding gevraagd en een voortdurende zoektocht en ontwikkeling naar een groter aanpassingsvermogen om adequaat invulling te (kunnen) geven aan de maatschappelijke opgaven van vandaag en die van morgen. Zaken kunnen altijd beter en kunnen, afhankelijk van bestuurlijke voorkeuren, ook altijd anders. Ook in Venlo. Dit organisch proces is binnen een steeds weer veranderende, maatschappelijke en politiek-bestuurlijke context meestal complex en in wezen nooit af. Veel is in 2019 gelukt, soms gaan er echter dingen mis en soms zijn uitkomsten niet altijd wat we ervan hadden verwacht. Dat is niet uniek voor Venlo. U leest hier meer over in deze beleidssamenvatting en in deze jaarrekening.

Het afgelopen jaar was het tweede jaar van de huidige collegeperiode, het in bestuurlijk opzicht eerste volledige verantwoordingsjaar. Belangrijk speerpunt voor ons college was en is de realisatie van een samenlevingsagenda. Nadat we in 2018, direct na aanvang van onze installatie, in gesprek zijn gegaan met de inwoners, hebben we het afgelopen jaar gebruikt om op basis van alle informatie, die we tijdens die gesprekken hebben verzameld, een aanpak te formuleren. Een aanpak die volgens ons recht doet aan de verwachtingen, maar ook aan ieders rol en bijdrage aan de realisatie daarvan.

En dat betekent dat de zaken die door de gemeente Venlo dienen te worden gedaan maximaal goed worden gedaan. Goed onderhoud, goed toezicht en goede publieke dienstverlening. Dat we daar in 2019 meetbare vorderingen hebben gemaakt, is bijvoorbeeld zichtbaar aan de fors gedaalde telefonische wachttijd van meer dan 3 minuten in 2018 naar minder dan een halve minuut het afgelopen jaar. Een luisterend oor begint immers bij verbinding.

Daarnaast een luisterend oor voor de wensen en mogelijkheden die er zijn in de gemeenschap zelf. Niet in een leidende, bepalende rol, maar een stimulerende of zelfs volgende. Dat kan zijn bij wijze van ondersteuning, in de vorm van huisvesting, van gerichte aandacht of in een enkel geval zelfs een financiële bijdrage. Niet enkel de gemeente in zijn kracht, maar juist ook de gemeenschap zelf. We hebben in 2019 de eerste stappen gezet, het is nu zaak om die in 2020 een vervolg te geven.

Het afgelopen jaar heeft onze organisatie uiteraard niet stil gezeten. Verbeteringen in het P&C-proces, de doorontwikkeling van programmatisch werken en de doorontwikkeling binnen het sociaal domein zijn, net als in 2018, gewoon doorgegaan. Daarbij merken we op dat er ten aanzien van de wijze waarop er binnen de organisatie wordt gestuurd inmiddels een stevige kwaliteitsslag heeft plaatsgevonden. Vanuit de zes programma's werken programmamanagers dagelijks aan hun opgaven. Ieder op zichzelf, maar ook met elkaar en met onze organisatie om Venlo nog beter, socialer, mooier, veiliger, schoner en duurzamer te maken. Onder leiding van een directie die strategisch en planmatig stuurt op de wijze waarop onze teams invulling geven aan de realisatie van de door u vastgestelde programmabegroting. Daarbij is er veel oog voor professionaliteit en vitaliteit van medewerkers.

Dat dit geen *absolute* garantie biedt tegen tegenvallers moge helder zijn. Wel hebben we er vertrouwen in dat tegenvallers eerder dan in het verleden het geval was sneller zichtbaar worden en concreet kunnen worden aangepakt.

Net als vorig jaar lag het zwaartepunt binnen het sociaal domein, specifiek binnen het programma Gezond en actief Venlo, opnieuw op het verder terugdringen van het financieel tekort. En wellicht nog belangrijker om te vermelden is dat we daarin lijken te zijn geslaagd en daarbij hebben we de inhoudelijke doorontwikkeling op het gebied van een aantal belangrijke beleidsterreinen niet uit het oog hebben verloren. Waarbij tegen de achtergrond van de beoogde transformatie lichte zorg en ondersteuning (meer) in de plaats zijn gekomen van zwaardere vormen en preventie meer aandacht krijgt. Natuurlijk hebben we veel energie gestoken in jeugdzorg en sociale basis, maar we hebben ook veel aandacht gegeven aan

activiteiten als Rookvrije Generatie, Dementievriendelijk Venlo, Een tegen Eenzaamheid en Jongeren op Gezond Gewicht. Daarnaast hebben we samen zorgkantoor en met zorgverzekeraar VGZ de projecten 'Keer diabetes 2 om' en 'de regionale aanpak valpreventie voor ouderen' geïnitieerd.

In 2019 hebben de colleges van B&W in Noord-Limburg veel tijd en energie gestoken in een gezamenlijke ambitie. De ambitie om in Noord-Limburg de gezondste regio van Nederland of misschien zelfs van Europa tot stand te brengen. In december werd er door de regio Noord-Limburg (de acht Noord-Limburgse gemeenten) en de provincie Limburg een convenant gesloten over een gezamenlijke regionale investeringsagenda voor Noord-Limburg. Een agenda met een stevige ambitie en €20 miljoen van de regio en €20 miljoen van de provincie Limburg. Een agenda die ook werd vertaald naar een bid voor een regiodeal. Rijksmiddelen die beschikbaar worden gesteld om de brede welvaart in onze regio verder te versterken. Middelen ook, van Rijk en provincie, als cofinanciering van onze eigen (regionale) ambities. Doelen genoeg in onze regio en in Venlo, een wenkend perspectief op een verdere versterking van onze positie door investeringen in de Greenportontwikkeling, de Brightlandscampus en onze bereikbaarheid. Nodig om de welvaart van Venlo en de regio ook voor de toekomst veilig te stellen.

Inmiddels kennen we de uitkomst en kan de regio Noord-Limburg een Rijksbijdrage tegemoet zien van €17,5 miljoen. Beide sporen, zowel de investeringsagenda als de regiodeal, worden opgenomen in één regionaal uitvoeringsprogramma dat in 2020 aan de colleges zal worden voorgelegd. Uiteraard pas, nadat de gemeenteraden de nieuwe regionale strategische visie hebben vastgesteld.

Onze regionale economie draaide het afgelopen jaar nog steeds, zij het iets minder hard dan het jaar ervoor, op volle kracht. En dat is goed nieuws voor onze ambitie om zoveel mogelijk inwoners te begeleiden naar betaald werk. Dankzij dit gunstig economisch tij en onze aanpak vonden het afgelopen jaar opnieuw meer inwoners vanuit de bijstand de weg naar betaald werk. Als gevolg daarvan nam in 2019 het aantal bijstandsgerechtigden verder af van circa 3.150 naar 2.836. En hoewel onze ambitie nog iets hoger lag, is dat is een mooi resultaat! Niet alleen financieel voor onze uitgaven, maar vooral ook voor de huishoudens die we hiermee hebben kunnen helpen.

Die toegenomen uitstroom uit de bijstand naar betaald werk neemt echter niet weg dat er in onze gemeente nog steeds sprake is van armoede. Van huishoudens die veel moeite moeten doen om maandelijks aan hun financiële verplichtingen te voldoen en daardoor weinig mogelijkheden hebben om volwaardig te participeren

in onze gemeenschap. Ondanks onze ambities met het door u in november 2018 vastgestelde armoedebeloid was er het afgelopen jaar opnieuw sprake van een stevige onderuitputting op onze uitgaven voor minimabeloid. Natuurlijk zal de economische groei en de daarmee toegenomen welvaart hierin een rol hebben gespeeld. Maar wij verwachten ook dat er andere factoren zijn, die verklaren waarom we enerzijds zoveel middelen ongebruikt op de kast laten liggen en anderzijds zoveel huishoudens niet worden bereikt. Met u hebben we voor dit najaar een actualisatie van het armoedebeloid afgesproken.

Venlo groeide ook het afgelopen jaar voor het negende jaar op rij door naar inmiddels 101.816 inwoners, een toename van 213. Inmiddels begint het sterfteoverschot echter ook op te lopen, afgelopen jaar naar 84. En omdat Venlo nog steeds een (afnemend) binnenlands vertrekoverschot heeft betekent dit dat de bevolkingsgroei per saldo geheel wordt verklaard door een immigratieoverschot dat afgelopen jaar 420 bedroeg. Venlo verandert, de Venlose bevolking verandert mee. Steeds meer Venlonaren hebben niet-Venlose roots.

En omdat dit groeiend aantal inwoners ergens moeten (kunnen) wonen, is onze woningvoorraad opnieuw gegroeid. De bevolkingssamenstelling verandert en daarmee ook hetgeen er aan woonruimte wordt toegevoegd. We noteerden een breed palet variërend van studentenstudio's en short-stayruimten tot huurwoningen en levensloopbestendige koopwoningen. Venlo verandert, de woningmarkt verandert mee.

Deze intensivering van de bouwproductie in Venlo vertaalt zich niet alleen in meer woonruimten en tientallen bouwprojecten, maar ook in hoger dan verwachte bouwleges. Iets meer dan €1.000.000 werd er aan bouwleges geïnd voor een veelvoud aan investeringen in een aantrekkelijkere en economisch sterkere stad.

Ook wat betreft de ontwikkeling van onze financiële gezondheid was 2019 een mooi jaar. Ons weerstandsvermogen en onze solvabiliteitsratio verbeterden zichtbaar dankzij een stringent financieel beleid, budgetdiscipline en de uitvoering van het door u vastgestelde beleid. Met name op het gebied van zorg en welzijn, maar ook ten aanzien van de grondexploitaties zijn we er in geslaagd om risico's te beheersen en (de omvang) zelfs iets terug te brengen. Aan de inkomstenkant profiteerden we opnieuw van grondverkopen en van een (veel) hoger dan geraamde opbrengst als gevolg van nieuw uitgegeven omgevingsvergunningen.

Weliswaar hebben we de door uw gemeenteraad vastgestelde streefcijfer inmiddels gerealiseerd, maar nog steeds verkeert Venlo achter in het peloton van gemeenten wat betreft financiële weerbaarheid. Wij zitten nog altijd op de grens van de klasse 'meest risicovol' op basis van het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van de provinciaal toezichthouders. Daarnaast moeten we

waakzaam blijven voor (mogelijke) tegenvallers en de in de begroting opgenomen opdrachten uitvoeren. We hebben echter reden om optimistisch te zijn en voorzien, bij ongewijzigd beleid en vormbehoud, een verdere verbetering in de komende jaren.

Tot slot. Hoewel er in 2019 zichtbaar veel is gerealiseerd, is er eveneens veel tijd en energie gestoken in (beleids- en project-) voorbereiding en -ontwikkeling. Zaken die of relatief onzichtbaar zijn en blijven voor u, als gemeenteraad. Maar wel zaken die noodzakelijk zijn om uiteindelijk al die resultaten te kunnen boeken waarop we in Venlo gezamenlijk zo trots kunnen zijn.

Financieel

Financiële positie

Inleiding

De financiële positie speelt een belangrijke rol om een goede en integrale afweging te kunnen maken over de te varen koers op de korte, maar vooral op de (middel)lange termijn. De financiële positie is geen doel op zich en moet altijd gezien worden in het licht van de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijk rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces en moet het bestuur helpen verantwoorde keuzes te maken voor de (middel)lange termijn. Afwegingen waarbij de beantwoording van de 3 W-vragen: wat willen we bereiken? wat gaan we daarvoor doen? wat mag het kosten? afgezet worden ten opzichte van de impact op de financiële positie. Voor de afwegingen zelf worden de volgende W- vragen gebruikt: wie en hoe gaan we het betalen? Waarom doen we het? Wat als we het niet doen?

Conclusie financiële positie

Bij de start van de huidige collegeperiode, zo'n twee jaar geleden, was er sprake van grote, oplopende tekorten en van een zorgelijke en complexe financiële positie. De primitieve begroting 2019 was de eerste begroting van de nieuwe gemeenteraad en is in november 2018 door uw raad vastgesteld. In deze begroting werden lastige bestuurlijke keuzes niet langer uitgesteld, werden er afspraken gemaakt met het provinciebestuur en zijn er aanvullende (financiële) regels afgesproken. Een flinke en majeure uitdaging met een aantal substantiële bezuinigingen zoals een daling van kosten op de uitkeringslasten van € 2.800.000 en een reductie van zorg- en ondersteuningsuitgaven van € 10.000.000.

In de begroting 2019 is nadrukkelijk aangegeven dat de begroting de start is, het daadwerkelijk effectueren van de in gang gezette maatregelen het vervolg. Gezien de majeure opgave die er lag zijn wij verheugd te constateren dat we binnen binnen de vastgestelde kaders zijn gebleven en de jaarrekening positief afsluiten met een resultaat van € 6.515.000 ten opzichte van de vastgestelde begroting (+1,5%).

Door toepassing van de aanvullende (financiële) regels die u ons heeft meegegeven is de ontwikkeling van het vermogen substantieel positiever dan verwacht ten opzichte van de primitieve begroting 2019. Hierover bent u al eerder uitgebreid geïnformeerd. Het positieve verschil t.o.v. de primitieve begroting 2019 is o.a. veroorzaakt door de éénmalige compensatie in 2018 van de uitkering Fonds tekortgemeenten sociaal domein van € 21.700.000, een fors positiever

jaarrekeningresultaat 2018 dan begroot van € 12.300.000 en boekwinst oprichting BV deelneming Greenport Venlo ad € 2.600.000.

De ontwikkeling van de financiële positie is hierbij nog iets verbeterd ten opzichte van de verwachtingen die zijn aangegeven in de programmabegroting 2020 - 2023. Het positieve rekeningresultaat 2019 is nog niet eerder in de cijfers van de financiële positie meegenomen en kan gezien worden als financiële ruimte waar nadere invulling aan gegeven kan worden. Bij de behandeling van de begroting 2020 - 2023 heeft u besloten dat het huidige tempo van de (verwachte) ontwikkeling van de ratio's ruimte biedt voor een gezonde balans tussen enerzijds het toepassen van de aanvullende (financiële) regels en anderzijds het invullen van de maatschappelijke opgave en ambities. U heeft hier bij de begrotingsbehandeling 2020-2023 nader invulling aan gegeven.

Het blijven voeren van een behoedzaam begrotingsbeleid en de realisatie van de maatschappelijke opgaven binnen de afgesproken kaders blijven wij als een belangrijke opgave zien. Dit betekent een zorgvuldige toets op de onderbouwing en haalbaarheid van voorstellen en initiatieven, sturing op risico's zoals de ontwikkeling van de Frederik Hendrik Kazerne en de Vierpaardjes én het tijdig anticiperen op onvoorziene ontwikkelingen blijft een absolute must.

Corona crisis (COVID-19)

De uitbraak van corona (COVID-19) eind februari 2020 raakt ons allemaal en werpt zijn schaduw vooruit ook in financiële zin. Onzekerheid over de duur van de crisis en de uiteindelijke impact maakt het voor wetenschappers, overheden, banken en bedrijven lastig om een goede inschatting te maken over het (blijvende) effect van de huidige actualiteit en de jaren die volgen. Hierdoor is het op dit moment onduidelijk welk effect dit zal hebben op de financiële positie. Veel beleidsterreinen van onze organisatie worden geraakt.

Wij hebben (organisatorische) maatregelen genomen voor een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en de lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en de noodzakelijke besluitvorming. Er is onder andere een taskforce financiën ingericht die onder andere als opdracht heeft om een (eerste) impact analyse te maken. Het gaat hierbij om een analyse van de beleidsterreinen die een bijdrage leveren aan de programma doelstellingen. De scenario's van het Centraal Plan Bureau worden vooralsnog als uitgangspunt genomen. Deze (eerste) impactanalyse zal onderdeel zijn van de VoRap 2020 die eveneens in juni door uw raad behandeld zal worden.

Overleg provincie

Gezien de financiële situatie hebben wij in 2019 het intensieve overleg met de Provincie Limburg gecontinueerd. Een overleg voor wat betreft de ontwikkelingen in Venlo en de gevolgen die dit heeft voor de financiële gezondheid van onze organisatie en de toezichtsvorm.

In 2019 heeft Gedeputeerde Staten (GS) van Limburg het financieel verdiepingsonderzoek uitgevoerd. Gedeputeerde Staten (GS) van Limburg heeft geconcludeerd dat de gemeente Venlo aan de voorwaarden van meerjarig repressief toezicht voldoet (het standaardtoezicht waar elke gemeente onder normale omstandigheden onder valt). Dit betekent dat de periode tot en met het begrotingsjaar 2022 toezichtarm zal zijn. Uw gemeenteraad is over de uitkomsten van het onderzoek uitgebreid geïnformeerd door middel van Raadsinformatiebrief 2019-91

Beoordeling financiële positie

De beoordeling van de financiële positie vindt plaats op basis van de door u vastgestelde strategische en tactische doelstellingen. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De beoordeling van de financiële positie vindt plaats op basis van de door u vastgestelde strategische en tactische doelstellingen.
strategische doelstelling is Duurzaam gezonde financiële huishoudingen
de tactische doelstellingen zijn :

1. sluitende begroting
2. voldoende weerstandscapaciteit
3. wendbare begroting
4. acceptabele schuld

De tactische doelstellingen zijn elk voorzien van één of meerdere kengetallen. Deze kengetallen - inclusief een analyse en beoordeling - worden uitgebreid toegelicht in

de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (kengetallen financiële positie) en in de paragraaf financiering. In deze paragraaf worden de belangrijkste conclusies weergegeven.

Financieel resultaat:

De doelstelling is een structureel sluitende begroting. In de primitief vastgestelde begroting 2019 is de doelstelling opgenomen om te komen tot een begrotingsoverschot van € 5.283.000 met als doel versterking van het (weerstands)vermogen, waarmee het financieel resultaat sloot op € 0.

De jaarrekening 2019 sluit met een positief resultaat van € 6.515.000 positief bovenop het begrote begrotingsoverschot van € 5.283.000 dat door een begrotingswijziging is toegevoegd aan het (weerstands)vermogen.

Bij de FinRap hebben we behoedzame scenario's gehanteerd en was de prognose € 2.996.000 positief. Derhalve laat de jaarrekening een positiever resultaat zien ten opzichte van de FinRap van € 3.519.000. Zie ook de toelichting op de grootste afwijkingen verderop in dit hoofdstuk bij het "Rekeningresultaat".

Voldoende weerstandscapaciteit

De doelstelling is het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van geïdentificeerde risico's, waarbij de risicobereidheid is: *"Venlo wil geen risicomijdende gemeente zijn. Risico's dienen inzichtelijk gemaakt en genomen te worden. Dit houdt in, het voeren van een risicomanagement waarbij ook naar de dekking wordt gekeken en waarin alle soorten risico's worden weergegeven"*.

De solvabiliteitsratio bedraagt, naar boven afgerond, 21% en is een verbetering ten opzichte van de (gewijzigde) begroting (19%) en substantieel beter dan bij de primitieve begroting verwacht (9%). De verbetering van de solvabiliteitsratio ten opzichte van de (gewijzigde) begroting wordt veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat van € 6.515.000 en hogere toevoegingen aan bestemmingsreserves van circa € 2.600.000. Voorbeelden van bestemmingsreserves met de grootste mutaties zijn: Regionaal Actieplan perspectief op Werk, agiostorting Greenport Venlo, kapitaallasten Kazernekwartier en afvalstoffenheffing. De verbetering van de bestemmingsreserves is incidenteel van aard.

De verbetering van de solvabiliteitsratio ten opzichte van de primitieve begroting 2019 wordt o.a. veroorzaakt door de éénmalige compensatie in 2018 van de uitkering Fonds tekortgemeenten sociaal domein van € 21.700.000, een fors

positiever jaarrekeningresultaat 2018 dan begroot van € 12.300.000, boekwinst oprichting BV deelneming Greenport Venlo ad € 2.600.000.

De solvabiliteitsratio bevindt zich door de verbetering net boven de door uw raad vastgestelde streefwaarde $\geq 20\%$. De solvabiliteitsratio bevindt zich nog wel altijd ruim onder het gemiddelde van gemeentes grootte 100.000 - 150.000 inwoners en voor Nederland als totaal (voor het jaar 2018 respectievelijk (afgerond) 29% en 35% Bron: BZK www.financiengemeenten.nl).

De ratio weerstandsvermogen bedraagt, op basis van de direct beschikbare middelen 1,96, een verbetering ten opzichte van de (gewijzigde) begroting (1,86). De ratio bevindt zich substantieel boven de door uw raad vastgestelde streefwaarde ($\geq 1,0$).

Dit betekent dat er in verhouding tot de gekwantificeerde risico's voldoende middelen zijn. De verbetering ten opzichte van de (gewijzigde) begroting 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door een lager risicoprofiel van € 1.895.000 (€ 36.637.000 versus € 38.532.000). Afname van enkele grondexploitatie-risico's, vervallen van enkele risico's met betrekking tot grondverkoop én het vervallen van het risico 'volumes nieuwe maatstaven' gemeentefonds zijn de belangrijkste mutaties.

Het gaat nadrukkelijk om de gekwantificeerde risico's exclusief mogelijke ontwikkelingen van niet gekwantificeerde risico's als Brexit, coronavirus, energietransitie en klimaatopgave.

Opgemerkt wordt dat u in 2019 heeft besloten de overige bestemmingsreserves niet meer onder het weerstandsvermogen te willen rekenen.

Wendbare begroting

Bij deze doelstelling gaat het om de bepaling of de begroting voldoende wendbaar is om tijdig te kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Het kapitaallastenplafond is in 2019 structureel niet overschreden.

De structurele exploitatieruimte is voor 2019 positief en bedraagt 3,4% en is daarmee positiever ten opzichte van de (gewijzigde) begroting (1,2%). De ratio ligt daarmee boven de door uw raad vastgestelde streefwaarde van $\geq 0\%$. Dit betekent dat op basis van deze jaarrekening onze structurele lasten gedekt worden door structurele baten.

Acceptabele schuld

De doelstelling is dat de schuldpositie van de gemeente Venlo zich op een acceptabel niveau bevindt. De schuldquotes (55% en 47%) bevinden zich in 2019 ruim binnen de door u vastgestelde streefwaarden (resp. $\leq 130\%$ en $\leq 100\%$) en zijn lager dan op basis van de (gewijzigde) begroting verwacht werd (resp. 60% en 53%). Dit wordt onder andere veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat en doordat in 2019 circa € 23.000.000 minder investeringsuitgaven en uitgaven planmatig onderhoud hebben plaatsgevonden dan geraamd.

De solvabiliteitsratio bedraagt 21% en is een verbetering ten opzichte van de (gewijzigde) begroting (19%). De solvabiliteitsratio bevindt zich net boven de door uw raad vastgestelde streefwaarde $\geq 20\%$, zie hierbij de eerder gegeven toelichting.

Exploitatieoverzicht

bedragen x € 1.000

	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	425.336	427.849	101%	2.513
Lasten	410.976	405.491	99%	5.486
Totaal saldo baten en lasten	14.359	22.358	156%	7.998
Onttrekkingen aan reserves (baten)	5.639	6.073	108%	434
Toevoegingen aan reserves (lasten)	19.998	21.915	110%	-1.917
Totaal saldo verrekeningen met reserves	-14.359	-15.842	110%	-1.483
Totaal resultaat		6.515		6.515

Het voorlopig jaarrekeningresultaat komt uit op € 6.515.000 (voordelig). In onderstaande tabel is het jaarrekening resultaat uitgesplitst per programma.

bedragen x € 1.000

	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
1. Gezond en actief Venlo	-174.233	-172.694	99%	1.538
2. Leefbaar Venlo	-32.783	-33.036	101%	-253
3. Grenzeloos Venlo	-181	-628	347%	-447
4. Welvarend Venlo	-5.936	-5.704	96%	233
5. Centrumstad Venlo	-12.471	-12.536	101%	-65
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	-2.642	-2.325	88%	317
Algemene middelen	228.246	233.439	102%	5.193
Totaal resultaat		6.515		6.515

Voor een toelichting op de grootste verschillen per programma ten opzichte van de begroting na wijziging wordt verwezen naar het hoofdstuk "Overzicht van baten en lasten en de toelichting".

Voor een inhoudelijke toelichting op de programma's wordt verwezen naar het hoofdstuk "Programmaverantwoording".

Toelichting rekeningresultaat

Bedragen x € 1.000

	FinRap 2019	JRK 2019
Financieel perspectief begroting	0	0
Resultaat exclusief zorgaanbieders	3.975	4.979
Resultaat zorgaanbieders	-979	1.537
Totaal resultaat	2.996	6.515

In bovenstaande tabel is allereerst het financieel perspectief vanuit de begroting 2019 weergegeven. Daarnaast is het jaarrekening resultaat afgezet tegen de FinRap 2019.

Bij de begroting 2019 was onze verwachting dat we in 2019 zouden uitkomen op een overschot van € 5.283.000. Uw raad heeft bij vaststelling van de begroting besloten dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve, ter versterking van het weerstandsvermogen, waarmee het financieel perspectief sloot op € 0. Via de FinRap 2019 hebben wij u geïnformeerd over het te verwachten positieve rekeningresultaat van € 2.996.000, bovenop het reeds geraamde begrotingsoverschot. Zoals aangegeven in de FinRap zijn wij bij het opstellen van deze prognose uitgegaan van een behoudend scenario. Voordelen < € 100.000 tot een bedrag van € 1.228.000 waren bij de FinRap nog onvoldoende hard om te verwerken in de prognose, maar hebben zich voor een groot deel wel geëffectueerd.

De jaarrekening 2019 presenteert nu een resultaat van € 6.515.000.

De verschillende onderdelen die het positieve verschil verklaren, zullen hierna afzonderlijk beknopt worden toegelicht.

1. Totaal overig

Dit betreft het resultaat van de reguliere, materiële baten en lasten.

In de hierna volgende tabel zijn de afwijkingen t.o.v. begroting (de jaarrekeningresultaten 2019) groter dan € 250.000 weergegeven en afgezet tegen de FinRap.

bedragen x € 1.000

-/- = nadelig, + = voordelig

Analyse realisatie vs prognose	Programma/AM	Prognose	Realisatie	Vershil Realisatie- prognose
Uitkeringen gemeentefonds	Algemene middelen	3.416	3.519	103
Stelposten	Algemene middelen	1.747	1.758	11
Omgeving svergunningen leges/niet leges	Leefbaar Venlo	450	1.110	660
OZB	Algemene middelen	700	824	124
Armoedebeleid	Gezond en actief Venlo	350	716	366
Treasury	Algemene middelen	377	644	267
Service openbare ruimte	Leefbaar Venlo	250	409	159
Toeristenbelasting	Algemene middelen	300	369	69
Beschermd wonen	Gezond en actief Venlo	300	303	3
Pilot omgevingsplan	Leefbaar Venlo	165	253	88
Straatparkeren	Leefbaar Venlo	-261	-112	149
Huisvesting primair onderwijs	Leefbaar Venlo	-330	-146	184
Beheer openbare ruimte	Leefbaar Venlo	-201	-273	-72
Voorziening herinrichting woonwagenlocaties	Leefbaar Venlo		-1.029	-1.029
Brandweezorg (VHR)	Leefbaar Venlo	-1.400	-1.389	11
College van B&W (voorziening pensioenkosten)	Algemene middelen	-745	-1.666	-921
Inkomensondersteuning	Gezond en actief Venlo	-1.230	-1.940	-710
Overige		87	1.629	1.543
Resultaat exclusief zorgaanbieders		3.975	4.979	1.004
Beschermd wonen	Gezond en actief Venlo	775	1.762	987
Wijkteams algemeen	Gezond en actief Venlo	-1.856	-607	1.249
Opvang	Gezond en actief Venlo	102	278	176
Overig			104	104
Resultaat zorgaanbieders		-979	1.537	2.516
Totaal		2.996	6.515	3.520

Toelichting financiële afwijkingen exclusief zorgaanbieders

Gemeentefonds, € 3.519.000 voordelig

Het resultaat op de uitkeringen uit het gemeentefonds bedraagt € 3.519.000 voordelig. Bij de FinRap 2019 werd een voordeel van € 3.416.000 geprognosticeerd, met name veroorzaakt door accres, incidentele middelen Jeugdzorg, ontwikkelingen uitkeringsbasis, compensatie kosten ambulantisering in de ggz beschermd wonen en vrijval vanuit het BTW-compensatiefonds.

De uitkeringen uit het gemeentefonds komen bij jaarrekening 2019 € 100.000 voordeliger uit door een verwachte stijging van het aantal medicijngebruikers.

Stelposten € 1.758.000 voordelig

Het resultaat op de stelposten wordt voornamelijk veroorzaakt door vrijval van de risicobuffer ad € 1.484.000, zoals ook was meegenomen in de prognose van de FinRap 2019. Daarnaast ontstaat er een voordeel op de kapitaallasten van € 274.000. Dit is conform de raming die was opgenomen in de VoRap 2019.

Omgevingsvergunningen leges/niet leges, € 1.110.000 voordelig

Leges € 970.000: Er is een aantal grote aanvragen ontvangen in de laatste maanden van 2019. Daarnaast zijn bij een aantal grote aanvragen de bouwkosten aanmerkelijk hoger vastgesteld dan door de aanvrager zelf was opgegeven. Dit verklaart het verschil met de prognose uit de FinRap. Daarnaast zijn de kosten voor de adviescommissie welstand en erfgoed lager uitgevallen dan begroot door efficiëntere advisering en sturing hierop. Verder is strak gestuurd op de uitgaven en er heeft zich geen casuïstiek voorgedaan waar extern advies voor nodig was.

Niet-Leges € 140.000: We hebben een reservering opgenomen voor incidentele teruggave van de bijdrage aan de RUD van circa € 37.000 vanwege een verwacht positief resultaat. Het beschikbare budget voor onderzoekskosten bodemsanering is niet ingezet vanwege ontbreken van toezichtscapaciteit en sturen op uitgaven. Inmiddels is de toezichtscapaciteit bij bodem op orde.

Onroerend Zaakbelasting (OZB), € 824.000 voordelig

De prognose OZB inkomsten is door BsGW naar boven bijgesteld over met name 2019 en deels de voorafgaande jaren. Het voordeel is voornamelijk het gevolg van autonome groei (toename woningen/bedrijven). Het structurele effect van ruim € 400.000 is reeds verwerkt in de programmabegroting 2020-2023. Bij de Finrap is een voordeel gemeld van € 700.000.

Armoedebeleid, € 716.000 voordelig

In 2019 zijn er minder aanvragen voor bijzondere bijstand ingediend dan verwacht. Ook de aangevraagde en uitgekeerde bedragen waren lager. Tevens is over 2018 een deel van de subsidie voor de jeugdfondsen teruggevorderd omdat er minder gebruik is gemaakt van deze regelingen.

Treasury, € 644.000 voordelig

Het financieel saldo treasury bedraagt € 644.000. Het gaat dan met name om het voordeel op dividend Enxsis € 175.000 en BNG Bank € 202.000 welke reeds bij de FinRap gemeld zijn. Daarnaast is de inconvenientenregeling ten onrechte afgeraamd bij de invoering van de Algemene verordening ondergrondse infrastructuur. Ten opzichte van de begroting ontstaat hier een voordeel van € 239.000.

Service openbare ruimte, € 409.000 voordelig

In dit budget is onder andere rekening gehouden met calamiteiten en gladheidsbestrijding, dit is in 2019 slechts beperkt aan de orde geweest, waardoor de uitgaven lager zijn. Daarnaast heeft inbesteden in plaats van uitbesteden ook geleid tot lagere uitgaven bij de begraafplaatsen. Dit is reeds in de begroting verwerkt door verlaging van de budgetten vanaf 2020.

Toeristenbelasting, € 369.000 voordelig

De prognose toeristenbelasting bedraagt € 369.000 (prognose FinRap € 300.000) en is gebaseerd op de realisatie van 2018. Het definitieve resultaat over 2019 is in het tweede kwartaal van 2020 bekend. Van het voordeel is een meeropbrengst van € 300.000 als structureel aan te merken, dit is reeds verwerkt in de meerjarenbegroting begroting 2020-2023.

Bescherm wonen, € 303.000 voordelig

Als gevolg van het in dienst nemen van de indicatiestellers in plaats van detachering zijn kosten bespaard. Daarnaast heeft in 2019 een minder omvangrijke toetsing plaatsgevonden van de leefzorgplannen als gevolg van de uitgebreide toetsing en de genomen maatregelen in 2018. Hierdoor komt het resultaat - zoals verwacht bij de FinRap - op € 303.000 positief uit.

Pilot omgevingsplan, € 253.000 voordelig

Aanschaf van opleidingsmodules en de plansoftware waren goedkoper dan verwacht en hoefde bestaande software niet vervangen te worden. Hoewel de deelprojecten op koers liggen zijn de middelen voor het aantrekken van externe expertise niet geheel ingezet en is met interne capaciteit binnen de reguliere formatie aan deze opgave gewerkt of is de uitvoering verschoven naar een later tijdstip. Verder is het budget voor vervangend personeel ter ondersteuning van het projectteam niet geheel aangesproken.

Daarnaast is er € 70.000 onderuitputting op het budget Omgevingsplan/bestemmingsplannen. Dit komt grotendeels vanwege het doorschuiven van een gedeelte van de werkzaamheden aan het Omgevingsplan voor de woon- en centrumgebieden van Venlo naar 2020. Daarnaast is de onderuitputting een gevolg van het feit, dat enkele bestemmingsplannen in 2019 om uiteenlopende redenen zijn vertraagd, danwel in de 'ijskast' staan. Het betreft o.a. het bestemmingsplan Windhond (complexe geluidproblematiek), bestemmingsplan Geluidzone Trade Port (integratie met bargeterminal) en een kleinschalige herziening aan de Venrayseweg (particulier initiatief ligt stil).

Straatparkeren, -/- € 112.000 nadelig

De betalingsbereidheid bij straatparkeren is toegenomen door intensieve controle. Als gevolg hiervan hoeven minder naheffingsaanslagen te worden verstuurd waardoor lagere baten naheffingsaanslagen parkeerbelastingen zijn gerealiseerd.

Huisvesting primair onderwijs, -/- € 146.000 nadelig

De overschrijding binnen huisvesting onderwijs is voornamelijk ontstaan binnen het budget calamiteiten. De overschrijding betreft een noodzakelijk uitgave om de verwarming bij schoolgebouw Velddijk te herstellen. Tevens zien wij een toename van vandalisme schade binnen geheel Venlo. Er was ook een nadeel op de te betalen OZB belasting en daarnaast heeft de sloop van noodlokalen, die oorspronkelijk gepland stond voor 2018, een nadeel veroorzaakt in 2019. Bij de FinRap was een nadeel van € 330.000 gemeld op basis van de op dat moment aanwezige inzichten.

Beheer openbare ruimte, -/- € 273.000 nadelig

Het beschikbare budget wordt nagenoeg volledig benut voor beheer en onderhoud op basis van contracten. Dat betekent dat de ruimte voor onvoorziene uitgaven zeer beperkt is. De contractkosten voor Beheer Groen zijn hoger dan het beschikbare budget. Daarnaast zijn er ook dit jaar € 225.000 extra uitgaven door extreme omstandigheden zoals droogte, stormschade en ziektes/plagen.

Voorziening herinrichting woonwagenlocaties, -/- € 1.029.000 nadelig

In de begroting 2014 heeft de gemeenteraad middelen gereserveerd voor de herinrichting van 8 woonwagenlocaties (45 standplaatsen) gericht op een veilige en handhaafbare situatie, die voldoet aan geldende regelgeving en met de intentie om de woonwagenlocaties in eigendom en beheer over te dragen aan de woningcorporatie

Tevens werd besloten om de onrendabele top van de investeringen te activeren en af te schrijven over een periode van 20 jaar.

Voor 7 van de 8 woonwagenlocaties zijn inmiddels contracten gesloten met de woningcorporatie. Gezien de onomkeerbaarheid van de investeringen dient een voorziening gevormd te worden voor de afboeking van de onrendabele top van deze Voor de locatie Kaldenkerkerweg is nog geen sprake van onomkeerbare verplichtingen en is de vorming van een voorziening nog niet aan de orde. Voor de dekking van de onrendabele top van deze locatie dienen op termijn middelen vrijgemaakt dienen te worden.

Brandweezorg (VHR), -/- € 1.389.000 nadelig

Het nadeel wordt veroorzaakt door het instellen van de voorziening (€ 1.418.000) ter dekking van de kosten van Functioneel Leeftijd Ontslag. Eind september 2019 zijn er landelijke afspraken gemaakt over het overgangsrecht Functioneel Leeftijd Ontslag voor de brandweerpersoneel bij de veiligheidsregio. Er wordt versneld gespaard naar 225% van het netto inkomen op de leeftijd van 55 jaar. Als gemeente Venlo hebben wij de verplichting om deze kosten te betalen. De hoogte van de extra kosten voor deze aanpassing en het naar voren halen van de FLO kosten ten opzichte van eerdere FLO berekeningen naar voornamelijk boekjaren 2020 en 2021 zijn niet door ons voorzien en derhalve ook niet opgenomen in de begroting.

De FLO regeling houdt op termijn op te bestaan waarbij er vanaf boekjaar 2037 nauwelijks meer kosten voor zijn. Tot en met boekjaar 2033 zijn de berekeningsbedragen € 1.418.000 hoger dan waar nu vanuit is gegaan. Voor dit bedrag is nu een voorziening ingesteld.

College van B & W, -/- € 1.666.000 nadelig

De benodigde hoogte van de voorziening ter dekking van toekomstige pensioenkosten voor wethouders wordt jaarlijks op basis van een externe actuariële berekening bepaald. Van invloed op de hoogte van de voorziening zijn onder andere de rekenrente en wijzigingen in de pensioenwetgeving. Op basis van de recente berekening dient de voorziening pensioenkosten wethouders per 31/12/2019 middels een dotatie naar boven bijgesteld te worden met een bedrag van € 1.709.363.

Het betreft voor 2019 een fors financieel nadeel. In de FinRap is een nadeel gemeld van € 745.000 op basis van de tot en met augustus bekende stand van zaken irt rekenrente. Voornaamste oorzaken van het nadeel zijn:

- Wijziging grondslagen berekening m.b.t. ontwikkelingen pensioenwetgeving (o.a. AOW leeftijd en sterftetabellen);
- Effecten historisch lage rekenrente.

Inkomensondersteuning, -/- € 1.940.000 nadelig

In de begroting 2019 was een forse ambitie neergelegd van € 2.800.000. Dit betekende dat er een grote daling (ongeveer 4,5%) van het aantal uitkeringsgerechtigden nodig was. Er is ingezet op het rechtmatig verstrekken van uitkeringen, handhaving en intensieve begeleiding richting werk. Hier is beleidsmatig op ingezet door een aantal projecten op te starten die ervoor zouden zorgen dat enerzijds een extra bestandsdaling gerealiseerd zou worden en anderzijds bijstandsgerechtigden worden voorbereid op de arbeidsmarkt. We zien namelijk dat 2/3 van de bijstandsgerechtigden al drie jaar of langer een bijstandsuitkering ontvangt. De werkzoekenden hebben dus een steeds grotere afstand tot de arbeidsmarkt met vaak meervoudige problematieken, waardoor

langdurigere begeleiding nodig is om iemand aan het werk te helpen. Het is nagenoeg niet meer mogelijk om bijstandsgerechtigden één op één te matchen op een functie. De opgave wordt daardoor nog groter. Daarnaast is op 30 september 2019 het definitieve budget voor de uitkeringen bekend gemaakt. Dit was € 1.098.000 lager dan begroot, waardoor de opgave nog veel groter werd. Verder zien we een toename van het volume voor de IOAW. De IOAW is een regeling voor oudere werkloze werkzoekenden. De toename wordt onder andere veroorzaakt door het verhogen van de AOW-gerechtigde leeftijd.

In 2019 is het bestand met 4,3% gedaald. De oorspronkelijke ambitie is hiermee nagenoeg gehaald qua aantallen (verschil is ongeveer 10). In het tweede halfjaar van 2019 zijn er diverse projecten opgestart om doorstroom en uitstroom te realiseren. Met name het project van parttime naar fulltime werk heeft resultaten opgeleverd die een directe bijdrage hebben geleverd aan de bestandsdaling, waardoor deze bijstandsgerechtigden in plaats van een aanvulling op hun salaris te krijgen volledig onafhankelijk zijn geworden van de gemeente. En dat is wat ook werd beoogd. Aangezien er minder bijstandsgerechtigden zijn die een lagere uitkering krijgen vanwege de parttime inkomsten, zijn de gemiddelde kosten voor een uitkering in 2019 € 300 hoger uitgekomen dan verwacht. Hierdoor is een verschil van ruim € 850.000 ontstaan met de prognose in de FinRap. Tenslotte werd bij de FinRap € 150.000 minder aan debiteureninkomsten verwacht dan begroot. De inkomsten zijn uiteindelijk € 128.000 lager geworden dan begroot.

Overige afwijkingen kleiner dan € 250.000, totaal € 1.629.000 voordelig

Het totaal van alle afwijkingen kleiner dan (-/-) € 250.000 bedraagt € 1629.000 voordelig.

Toelichting financiële afwijkingen zorgaanbieders

Bescherm wonen, € 1.762.000 voordelig

Algemeen (€ 505.000):

ZIN

Bij de Finrap is ingeschat dat inkomsten uit de jaarafrekening met aanbieders aanvankelijk nihil zouden zijn. Nu blijkt er een lichte positieve financiële afwijking. Het aantal indicaties alsook de werkelijke bezetting bij aanbieders blijkt iets lager dan voorzien.

PGB

Het voordeel in de PGB is bij de eindafrekening € 270.000 hoger dan gemeld in de Finrap. Het totale voordeel bedraagt hierdoor € 530.000. De prognose is in september gedaan op basis van aannames van het aantal verlengingen, verzilveringspercentage en verhouding BT/ BW. Een verklaring is dat steeds meer mensen een BT indicatie krijgen ten opzichte van BW.

Kansendossiers (€ 1.200.000)

In het kader van de kansendossiers (innovatie) zijn 3 projecten opgestart (waakvlam, buurtcirkels en een acuut meldpunt voor GGZ zorgvragen). Het budget is niet volledig besteed en leidt tot een voordeel van € 324.000.

Eigen bijdragen (-/- € 60.000)

In 2019 heeft het CAK aangegeven met systeemtechnische problemen te kampen met betrekking tot de weergave van gegevens in de Wmo monitor van het CAK. Bij de jaarrekening 2019 is uitgegaan van cijfers die op dat moment door het CAK verstrekt zijn. Omdat door het CAK een nader gevraagde specificatie niet binnen afzienbare tijd beschikbaar kon worden gesteld, bestaat enig voorbehoud over deze cijfers.

Opvang; € 278.000 voordelig

Bij afrekening blijkt de realisatie met betrekking tot maatschappelijke opvang (regio en lokaal) en vrouwenopvang lager dan de prognoses.

Wijkteams algemeen, -/- € 607.000 nadelig

Deze bestaan uit diverse jeugd- en WMO producten. In hoofdlijn zien we een positief resultaat op de jeugdproducten en een negatief resultaat op de WMO producten, waarbij vooral huishoudelijke hulp een forse overschrijding kent. In detail:

WMO , Huishoudelijke hulp (-/- € 863.000)

Bij de FinRap 2019 is een prognose voor 2019 afgegeven van € 8,1 miljoen. Deze prognose was gebaseerd op gegevens tot en met september 2019 (d.w.z. onder andere de betalingen van gerealiseerde uren t/m periode 8 van het 13-periodenjaar, medio augustus 2019). Daarbij is aangegeven dat het aantal cliënten huishoudelijke hulp steeg, maar dat het aantal gerealiseerde uren daarmee geen gelijke tred hield. Het aantal gerealiseerde uren steeg echter wel. Voor zover daar op dat moment zicht op was, was de belangrijkste reden dat er minder uren per cliënt werden geïndiceerd door de sociale wijkteams. Achteraf is gebleken, dat naast het lagere aantal geïndiceerde uren per cliënt met name in de zomer van

2019 de realisaties in verhouding tot de indicaties, d.w.z. de realisatiegraad ook terug liep. Pas vanaf periode 9, de tweede helft van augustus is de realisatiegraad geleidelijk weer is gestegen richting het oude niveau. Daardoor is een inhaaleffect ontstaan. De gerealiseerde uren komen pas in beeld bij betaling, dus in de periode ná realisatie of nog een periode later. Daardoor is deze ontwikkeling pas vanaf eind 2019-begin 2020 geleidelijk zichtbaar geworden. Door de combinatie van de stijging van het aantal cliënten gedurende het hele jaar, het lagere aantal geïndiceerde uren per cliënt en de terugval in de realisatiegraad in de periode mei tot medio augustus is een vertekend beeld ontstaan en is in de FinRap een lagere prognose afgegeven dan de uitgaven die achteraf feitelijk gerealiseerd blijken te zijn.

PGB / WMO (€ 189.000)

Bij afrekening blijkt de realisatie lager dan de prognoses.

Eigen bijdrage (-/- € 380.000)

Betreft het resultaat op basis van de afrekening CAK 2019

Begeleiding groepen begeleiding individueel (-/- € 356.000)

Bij de FinRap waren deze kosten hoger ingeschat. Met name door de goede ontwikkeling van Beschermd Wonen, naar Beschermd thuis naar begeleiding groep/individueel. Bij de afrekening zit hier een licht voordeel.

Jeugd (€ 882.000)

Per saldo zien we een positief resultaat van € 882.000 t.o.v. de begroting. Dit heeft een aantal oorzaken. Waar we in het najaar 2019 op basis van onze informatie en verdere instroom verwachtten, zien we dat dit juist is gestabiliseerd. Dit heeft een positief financieel resultaat ten opzicht van de FinRap tot gevolg. Dit beeld zien we ook terug bij de landelijke jeugdzorg. Daar gaat het echter om relatief grote kosten per jeugdige. Een kleine afwijking in de instroom heeft financieel gezien een stevig effect. Ook jeugdbescherming en jeugdreclassering is door de kinderrechter minder vaak ingezet. Dit leidt ook bij deze voorzieningen tot een positief financieel resultaat.

Samenvatting grondbedrijf

Zoals aangekondigd in de Nota Grondbedrijf en Vastgoed 2019 zijn een aantal tabellen toegevoegd als aanvullende toelichting op boekjaar 2019.

De gemeenteraad besluit op basis van separate voorstellen over de financiële kaders van strategische aankopen en de voorbereiding en uitvoering van grondexploitaties.

Voor kleinere aankopen en projecten stelt zij verzamelkredieten vast in het kader van de begroting. Het college wijst ten laste van de verzamelkredieten, kredieten toe aan afzonderlijke aankopen en projecten en verantwoordt dit in deze jaarrekening.

Wijzigingen in de financiële kaders, met uitzondering van wijzigingen als gevolg van forse planwijzigingen, worden eveneens via de PenC-cyclus (deze jaarrekening) aan de gemeenteraad voorgelegd en verantwoord.

Voor een transparante besluitvorming wordt in de jaarrekening expliciet voorgesteld:

1. kennis te nemen van de toewijzing van kredieten aan afzonderlijke grondexploitaties en strategische aankopen door het college ten laste van de verzamelkredieten 2019 (tabel 1).
2. in te stemmen met de gewijzigde financiële kaders van grondexploitaties zoals verwerkt in deze jaarrekening:
 - de herziene grondexploitatiebegrotingen (conform tabel 2)
 - de aanpassing (verhoging) van de voorzieningen ter dekking van de geraamde grondexploitatietekorten met per saldo € 350.000. (conform tabel 2),
 - de aanpassing (verlaging) van de kredieten ten behoeve van de voorbereiding en uitvoering van de grondexploitaties met per saldo € 10.0000. (conform tabel 3)
 - de aanpassing (verlaging) van het netto-risico met betrekking tot de grondexploitaties met per saldo € 320.000. (conform tabel 4)

TABEL 1: Beschikbare en toegekende kredieten

KREDIET	beschikbaar	toegekend
Totaal	5.500.000	689.282

In 2019 werden zes nieuwe grondexploitaties gestart en werden er drie afgesloten met per saldo een vrijwel neutraal resultaat. Op de vierde die werd afgesloten (Trade Port West) werd een voordelig saldo van ca. € 1.400.000 behaald.

TABEL 2: Nieuwe grondexploitatie-ramingen en aanpassing van de voorziening

HERZIENE GREX-BEGROTING	kosten	opbrengsten	geraamd resultaat	resultaat vorig jaar	aanpassing voorziening
Totaal	287.172.385	234.877.072	-52.295.313	-52.324.607	649.140
Totaal op contante waarde					-345.651

Het totaal van alle herzieningen kwam uit op € 350.000. Dit is conform voorschriften toegevoegd aan de Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten. Deze voorziening bedraagt per 31 december 2019 € 47.800.000.

TABEL 3: Nieuw geraamde grondexploitatiekosten en aanpassing kredieten

HERZIENE GREX-kredieten	kosten	kosten vorig jaar	aanpassing krediet
Totaal	287.172.385	287.185.293	-12.908

Naast wijzigingen in de kostenramingen van de grondexploitaties zijn een aantal grondexploitaties toegevoegd en afgesloten. Per saldo zijn de totaal geraamde investeringen in de lopende grondexploitaties vrijwel gelijk gebleven.

TABEL 4: Nieuw geraamde netto-risico's van de grondexploitaties

HERZIENE RISICO-profiel	netto-risico	risico vorig jaar	aanpassing risico
Totaal	15.450.000	15.770.000	-320.000

Het geraamde netto-risico (ook wel: gewogen risico) in de grondexploitatieprojecten is vrijwel gelijk gebleven (per saldo afgenomen met € 320.000). Dit afgenomen risico is verwerkt in de gemeentelijke weerstandsratio zoals opgenomen in deze jaarrekening.

TABEL 5: Ontwikkeling Algemene Grondreserve in 2019

ALGEMENE GRONDRESERVE	
Beginstand 1-1-2019	6.443.938
Jaarmutatie	3.556.062
Eindstand 31-12-2019	10.000.000

De Algemene Grondreserve kwam uit op € 10.043.000, waarna conform afspraak met de raad een bedrag van € 43.000 is afgedragen aan de Algemene Reserve. De Algemene Grondreserve bedraagt ultimo 2019 derhalve exact € 10.000.000. Dat is ca. € 3.560.000 hoger dan bij de vorige jaarrekening.

Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf en de bijlagen grondbedrijf in deze jaarrekening 2019.

Restantkredieten

Bedragen x € 1.000

	Gevoteerde kredieten	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant krediet	Raming uitgaven 2019	% Gerealiseerd 2019
Openstaande kredieten (excl. Grondexploitatie)						
Kredieten t/m 2018	287.378	148.064	12.654	126.660	26.286	48,14%
Kredieten 2019	34.351		23.960	10.391	25.205	95,06%
Openstaande kredieten t/m 31-12-2019	321.729	148.064	36.614	137.051	51.491	71,11%

In de begroting 2019 hadden we rekening gehouden dat we in 2019 voor € 51.000.000 investeringsuitgaven zouden doen. Er is voor € 36.600.000 en investeringsuitgaven gerealiseerd (72%). De belangrijkste afwijkingen worden veroorzaakt op de kredieten:

- Renovatie diverse onderwijshuisvestingen
- Nieuwbouw hockeyveld Vrijenbroek
- Verkeersregelininstallaties
- Vastgoed investeringen
- Multimodale ontwikkeling Railterminal
- Lage Loswal 'T Bat herontwikkeling Q4

De afwijkingen worden veroorzaakt door deels te optimistische planningen en anderzijds vertraging in de uitvoering van kredieten. De uitvoering in cijfermatige zin van de geraamde investeringsuitgaven is wel een verbetering ten opzichte van 2018. Over 2018 was 41% van de geraamde investeringsuitgaven gerealiseerd (€ 44.000.000 geraamde investeringsuitgaven en € 18.000.000 gerealiseerde investeringsuitgaven). In bijlage III is een nadere toelichting op de afzonderlijke kredieten opgenomen.

Jaarverslag

Programmaverantwoording en Algemene middelen

1. Gezond en actief Venlo

Inleiding

Het programma 'Gezond en Actief Venlo' gaat over alle inwoners van onze gemeente. Het is een omvangrijk programma waarin invulling wordt gegeven aan een aantal wettelijke taken in combinatie met lokale en regionale ambities.

Het hoofddoel van het programma is het bieden van passende ondersteuning aan inwoners binnen de vastgestelde financiële kaders. Ondersteuning met name op het vlak van onderwijs, participatie, inkomensondersteuning, jeugd, Wmo en sport. Dit is nader uitgewerkt in vier programmalijnen (Ontplooiing, Gezond & Vitaal, Meedoen en Zelfredzaamheid) die een sterke relatie met elkaar hebben.

In 2019 moest binnen het programma Gezond en actief Venlo nog een grote (financiële) opgave gerealiseerd worden. Deze opgave is gerealiseerd! Onder andere door versterkt in te zetten op relatie- en contractmanagement van aanbieders. Hiernaast is en blijft "de toegang" voor alle maatwerkvoorzieningen een belangrijk aandachtspunt. Verder is ook gewerkt met kansendossiers om aanbieders uit te dagen om met innovatieve oplossingen te komen, die zowel effectief zijn als ook tot lagere uitgaven leiden.

De beoogde transformatie van minder maatwerkvoorzieningen naar meer algemene voorzieningen kan alleen worden bereikt met een sterke sociale basis. Het kunnen voorkomen van ondersteuning of zorg en het kunnen afschalen van ondersteuning is uitsluitend mogelijk als de sociale basis voldoende sterk is (breed en diep). De sociale basis is in 2019 opnieuw aanbesteed. Helaas heeft de rechtszaak voor vertraging gezorgd waardoor de definitieve gunning niet in 2019 heeft kunnen plaatsvinden.

Voor beschermd wonen is weer een belangrijke stap gezet in de beoogde afschaling (ambulantisering): van beschermd wonen naar beschermd thuis of zelfs naar zelfstandig wonen met individuele begeleiding. Deze afschaling betekent wel dat de druk op individuele begeleiding en begeleiding groep (dagbesteding) is toegenomen, maar dit is juist het beoogde effect wat we willen bereiken.

Ten aanzien van de BUIG is het risico van een negatieve bijstelling van het budget (inkomsten) opgetreden in een omvang van circa € 1.100.000. Het aantal

uitkeringen is gedaald zoals bij het opstellen van de begroting eind 2018 is ingeschat maar de daling van de inkomsten kon niet worden opgevangen door een additionele daling van (het aantal en de uitgaven ten aanzien van de) uitkeringen.

Op het vlak van sport zijn in 2019 belangrijke besluiten genomen ten aanzien van de sportvisie en het zwembad. De sportvisie is vastgesteld en bij de begrotingsbehandeling is het besluit genomen om de realisatie van een nieuw zwembad te gaan voorbereiden.

Voor wat betreft onderwijs is gestart met uitvoering geven aan de budgetovereenkomsten om te blijven voorzien in een goede onderwijshuisvesting.

Het risico dat bij de VoRap en FinRap is gemeld ten aanzien van de uitgaven voor hulp bij het huishouden is opgetreden. De aanzuigende werking als gevolg van de invoering van het abonnementstarief lijkt inderdaad op te treden. Deze invloed lijkt ook van toepassing op andere Wmo voorzieningen. Echter, als gevolg van stringent sturen zijn er op andere organisatieproducten ook financiële voordelen behaald.

Tot slot heeft de definitieve afrekening van de zorgaanbieders tot een positief resultaat geleid.

Wat hebben wij bereikt?

De strategische (hoofd-)doelstelling/ ambitie van dit programma is een gezond en actief Venlo. Wij bieden onze inwoners passende ondersteuning binnen de vastgestelde financiële kaders.

Dit doen we via de volgende programmalijnen :

a) Gezond en Vitaal welke als doel heeft een bijdrage aan de gezondheid en kwaliteit van leven van onze inwoners te leveren.

We bereiken dit door onder andere deel te nemen aan (georganiseerde) sport, gezond te leven en veel te bewegen. We meten de bijdrage via de deelname georganiseerde sport, de leefstijlscore, de beweegnorm en het cijfer dat onze inwoners geven aan hun eigen gezondheid.

We ambiëren om de deelname georganiseerde sport gelijk te laten zijn met het Limburgs gemiddelde. Dit is nog net niet bereikt. Het cijfer is licht dalende, hetgeen mogelijk wordt verklaard door de algemene trend van toename van deelname aan ongeorganiseerde sport.

Ditzelfde geldt voor de beweegnorm, deze is ook licht dalende. Daarentegen is de gezondheidsscore en het percentage mensen met overgewicht licht gestegen en de leefstijlscore gelijk gebleven.

b. Ontplooiing heeft als doel om onze inwoners zich in staat te stellen zich naar vermogen te ontwikkelen en te ontplooien zodat zij naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving.

We ambiëren het aantal Vroegtijdig schoolverlaters zo laag mogelijk te houden en zoveel mogelijk Venlonaren te laten werken aan hun eigen ontplooiing. Dit laatste is gelijk gebleven, helaas is het aantal VSV-ers licht gestegen en is er een lichte afwijking ten opzichte van de streefcijfers. In de conceptcijfers voor het schooljaar 2018-2019 is weer een daling te zien.

Voor het bereiken van de doelstelling is het verder van belang dat de onderwijsgebouwen voldoende ruimte bieden en op goed onderhouden zijn. Via de budgetovereenkomsten met de schoolbesturen zijn er afspraken gemaakt om de schoolgebouwen op orde te houden.

c. Meedoen heeft als doel dat iedereen naar vermogen meedoet in de samenleving en voor zover mogelijk zelf in het inkomen voorziet.

De sociale cohesie en maatschappelijke participatie zijn belangrijke graadmeters voor deze programmalijn. Ook hier geldt dat de streefwaardes nog net niet bereikt zijn.

Gemiddeld genomen is er een lichte stijging op de participatieladder, mede veroorzaakt doordat meer mensen aan het werk zijn en in eigen inkomen kunnen voorzien. Hierbij zien we dat deze stijging vooral in het middengedeelte van de participatieladder optreedt. De hoogste en laagste ladder laten een lichte daling zien.

Verder zijn het aantal verstrekte bijstandsuitkeringen en de netto arbeidsparticipatie belangrijke indicators. De stevige interne ambitie voor het aantal verstrekte uitkeringen in 2019 was geraamd op 2760. Er is in 2019 een forse daling ingezet van 3150 tot 2836. Helaas is de ambitieuze streefwaarde nog niet bereikt.

Tot slot streven we naar zo weinig mogelijk kinderen in armoede. Hier is de daling mooi ingezet, maar ook de streefwaarde nog niet bereikt.

d. Zelfredzaamheid heeft als doel de noodzakelijke ondersteuning te bieden die noodzakelijk is voor inwoners om zelfredzaam te blijven.

We meten dit onder andere via de zelfredzaamheidsschaal en deze is licht gedaald. Een andere graadmeter is de mate waarin eenzaamheid wordt ervaren en het aantal mantelzorgers en de door hun ervaren belasting. Deze zijn beiden gelijk gebleven.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Programmalijn 1 Gezond en Vitaal

Deze programmalijn moet ervoor zorgen dat inwoners gezond en vitaal zijn en moet voorkomen dat zo weinig mogelijk een beroep moet worden gedaan op een (kostbare) maatwerkvoorziening.

Hiervoor is het verbeteren van de positieve gezondheid van onze inwoners van belang alsmede het bevorderen en versterken van sport en onze sportieve omgevingen. Ook activiteiten uit de programmalijnen meedoen (vitale buurten en verenigingen) en ontplooiing (opleiding) ondersteunen de activiteiten die gericht zijn op het streven naar fitte, gezonde en vitale inwoners.

In 2019 hebben we het volgende gedaan om de positieve gezondheid te versterken:

Positieve voortzetting uitvoering Lokaal Gezondheidsbeleid

In 2019 is de uitvoering van de speerpunten in het lokaal gezondheidsbeleid 2017-2020 verder gevorderd. In september is een tussentijdse evaluatie vastgesteld en aan de raad verzonden, waarin voor alle doelen en concrete acties het resultaat tot zover is beschreven. Speerpunten als Rookvrije Generatie, Dementievriendelijk Venlo, Een tegen Eenzaamheid en Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) hebben een stevige ontwikkeling doorgemaakt.

Nieuw regionaal beleidsplan GGD Limburg Noord

In overleg met de vijftien regiogemeenten (n Noord- en Midden-Limburg) en de GGD Limburg Noord is het proces voor de uitwerking van een nieuw regionaal meerjarenbeleidsplan GGD gestart. Het concept beleidsplan is in oktober 2019 gedeeld en wordt in 2020 verder besproken met de raad.

Innovaties gezondheid 2019

Vanuit het lokaal gezondheidsbeleid hebben we tevens twee nieuwe kansen aangegrepen: het leefstijl zorgprogramma 'Keer diabetes 2 om' en de regionale aanpak val-preventie voor ouderen. Het betreft twee preventieprojecten die inzetten op het versterken van de (ervaren) gezondheid en zelfredzaamheid van voornamelijk chronisch zieken en/of ouderen. Beiden hebben een regionaal karakter en worden grotendeels gefinancierd met een structurele (miljoen-)impuls door zorgkantoor en zorgverzekeraar VGZ.

In 2019 hebben we het volgende gedaan om sport en bewegen te bevorderen:

Venlo.fit sportvisie

De Venlo.fit sportvisie en sportaccommodatievisie 2030 zijn in november 2019 vastgesteld. Met deze visies hebben we de toekomstige koers voor sport, bewegen en sportvoorzieningen bepaald. Gestart is met de uitwerking van de eerste fase (Vrijenbroek) van de sportaccommodatievisie. Per pijler van de sportvisie zijn de volgende resultaten bereikt:

Pijler 1 Wij leren bewegen (vitale jeugd)

We hebben de kwaliteit van het bewegingsonderwijs verhoogd waardoor kinderen motorisch beter zijn gaan bewegen. Voor het basisonderwijs hebben wij middels de JOGG aanpak en de Gezonde Basisschool van de Toekomst kinderen en hun opvoeders bewuster gemaakt van een gezonde leefstijl en meer in beweging gebracht. Deze lijn trekken wij door naar het voortgezet onderwijs middels de OGVO lifestylevisie.

Pijler 2 Bij ons beweegt iedereen

We hebben de Beweegpas uitgebreid naar nieuwe wijken waardoor er meer kwetsbare ouderen in beweging zijn gekomen. Ook hebben we via het project IKS meer inwoners met een beperking in beweging gebracht via aangepast aanbod bij sportverenigingen, aangepaste sportevenementen en naschools sportaanbod. We hebben via het project Team12 verder bereikt dat jongeren met een beperking door middel van sport kunnen participeren op de arbeidsmarkt.

Pijler 3 Sportverenigingen en haar voorzieningen

We hebben het pedagogisch klimaat van sportverenigingen versterkt door kaderleden 'op het veld' ondersteuning te bieden en bij te scholen. Ook zijn verschillende sportverenigingen ondersteund om hun vereniging te vitaliseren en toekomstbestendig te maken of te houden.

Pijler 4 Onze ruimte nodigt uit

Onze ruimte nodigt uit, een pijler waarin we in 2019 vooral op wijkniveau de behoeften rondom sport- en beweegvoorzieningen hebben verkend en de Urban Sporters hebben gefaciliteerd in voorzieningen voor deze doelgroep. Voor 2020 willen we inspelen op deze behoeften om ook de ongeorganiseerde sporter in de openbare ruimte op een adequate wijze te faciliteren.

In 2019 hebben we het volgende gedaan om onze sportvoorzieningen te versterken:

Bewegingsonderwijs basis- en speciaal onderwijs

We hebben alle basis- en speciaal onderwijs scholen gefaciliteerd in voorzieningen voor het geven van bewegingsonderwijs middels onze gymzalen, sportzalen en sporthallen. Scholen die geen gemeentelijke sportvoorzieningen in de naaste omgeving hebben, hebben we via een niet-gemeentelijke voorziening gefaciliteerd.

Zwembad

Er is in 2019 een keuze gemaakt voor de locatie van het nieuwe zwembad, namelijk op de Drie Decembersingel in Blerick (naast de huidige locatie van zwembad de Wisselslag). Met dit besluit worden voorbereidingen voor de nieuwbouw verder in gang gezet. Dit leidt naar verwachting tot een voorstel in 2020 over de bouw van het nieuwe zwembad.

Sportkern Vrijenbroek (hockeyfusie)

In 2019 zijn de voorbereidingen gestart om sportkern Vrijenbroek door te ontwikkelen.

Gymzaal Hoogstraat

De nieuwe gymzaal Hoogstraat in Tegelen is opgeleverd en beschikbaar gesteld voor het bewegingsonderwijs en sportverenigingen. De gymzaal is volledig duurzaam gebouwd volgens de Cradle 2 Cradle principes.

Sporttarieven

Het besluit om de sporttarieven te verhogen is door de gemeenteraad wederom een jaar uitgesteld tijdens de begrotingsbehandeling 2019.

Programmalijn 2. Ontplooiing

Doelstelling van de programmalijn Ontplooiing is dat iedereen in staat wordt gesteld om zich te ontwikkelen en te ontplooien, om naar vermogen mee te kunnen doen in de samenleving.

Er is ook een verbinding met andere programmalijnen, zoals Meedoen. Gemeenten hebben een grote rol in de jeugdhulp en de arbeidsmarktparticipatie. De gemeente Venlo streeft naar een sterkere en doelgerichte verbinding tussen (preventief) jeugdhulp, arbeidsmarktparticipatie, gezondheid en onderwijs. In deze programmalijn volgen we op hoofdlijnen de levensloop van onze inwoners bij het beschrijven van onze concrete activiteiten.

In 2019 is het volgende gedaan:

Peuteropvang (kinderopvang 2-4 jarigen)

Het bezoeken van de peuteropvang bevordert een goede startpositie van kinderen in het basisonderwijs. In 2019 is een nieuw subsidiestelsel ingevoerd voor peuteropvang dat is gebaseerd op een kind-gebonden financiering. Kinderen met een risico op taal- en/of ontwikkelingsachterstand krijgen extra begeleiding in de vorm van voor- en vroegschoolse educatie op een gecertificeerde locatie voor peuteropvang. Extra begeleiding aan deze kinderen wordt ook in groep 1 en 2 van het primair onderwijs aangeboden. Binnen de peuteropvang spreken we van voorschoolse educatie en in het basisonderwijs van vroeg schoolse educatie. In het jaar 2019 hebben ongeveer 670 kinderen gebruik gemaakt van een VVE voorziening.

Schakelklassen (4 tot 12 jaar)

In het jaar 2019 zijn er acht schakelklassen voor 90 leerlingen ingericht. In een schakelklas krijgen kinderen met een grote taal- en/of ontwikkelingsachterstand een jaar intensief begeleiding.

Onderwijs (5 tot en met 21 jaar)

	aantal leerlingen
primair onderwijs	7.659
voortgezet onderwijs	5.229
speciaal onderwijs	328
voortgezet speciaal onderwijs	265
middelbaar beroepsonderwijs	2.591
onderwijs buitenland	<u>85</u>
 totaal	 <u>16.157</u> -

- Om de samenwerking te verbeteren is in 2019 een convenant opgesteld tussen de gemeente Venlo en schoolbesturen primair onderwijs, Onderwijsgemeenschap Venlo en omstreken (OGVO) en OG Buitengewoon (OGB). Het doel hiervan is te komen tot een meer duurzame samenwerking tussen het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en de gemeente Venlo. De samenwerking richt zich in beginsel op het bevorderen van kansengelijkheid voor kinderen/jongeren, met als overkoepelende thema's: taalontwikkeling, gezondheid, leefbaarheid en onderwijsachterstandenbeleid.
- Het is de ambitie van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs om een zodanig gedifferentieerd onderwijsaanbod te creëren dat ieder kind zich zoveel als mogelijk in een thuis nabije omgeving optimaal kan ontwikkelen. De gemeenten in Noord-Limburg en de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs PO en VO hebben in 2019 samengewerkt om samen in het kader van de samenwerkingsagenda de gestelde ambities te realiseren. Dit is een doorlopend proces.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het (laten) organiseren van vervoer voor kinderen die daarvoor in aanmerking komen. Dit is verankerd in de Verordening leerlingenvervoer gemeente Venlo. Het bevorderen van de zelfredzaamheid van jongeren zal ook in de komende jaren centraal staan. In 2019 is de bestaande uitvoering gecontinueerd.

De gemeente is in het kader van het recht op onderwijs en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten verantwoordelijk voor het toezicht hierop. De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) is erop gericht dat leerlingen met een startkwalificatie het onderwijs verlaten. Venlo is voor de VSV-aanpak contactgemeente voor RMC-regio 38 (Noord- en Midden-Limburg). In het schooljaar 2017-2018 kende Venlo 171 voortijdig schoolverlaters. (Cijfers over schooljaar 2018-2019 komen in voorjaar 2020 beschikbaar.)

Voor jongeren in een kwetsbare positie (leerlingen die uitstromen uit het Praktijkonderwijs, het Voortgezet Speciaal Onderwijs, het Entree-onderwijs en de voortijdig schoolverlaters) zijn stappen gezet om de gemeentelijke beleidsvelden zoals onderwijs, jeugd, participatie, werk en Wmo te verbinden om te komen tot een sluitende regionale en lokale aanpak. Dit maakt onderdeel van het bredere proces, de herijking van beleid.

De gemeente Venlo is verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende onderwijshuisvesting. Het Onderwijshuisvestingsplan gemeente Venlo 2018-2038 is gebaseerd op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting van de gemeente Venlo en de Venlose schoolbesturen. Op basis van de in december 2018 gesloten Budgetovereenkomsten zijn in 2019 schoolbesturen gestart met de bouwvoorbereiding van de levensduur verlengende renovaties voor:

- OBS de Koperwiek, in combinatie met vervanging van de dakconstructie en uitbreiding met een gymnastieklokaal;
- Basisschool De Meule;
- Basisschool Groeneveld, in combinatie met basisschool Taal en Lent;
- Vrije school Rudolf Steiner Educare;
- School voor speciaal basisonderwijs (SBO) De Lings mede in relatie tot beschikbaarheid van SBO locaties in stadsdelen Venlo, Blerick en Tegelen.
- Mytylschool Ulingshof.

De levensduur verlengende renovatie van basisschool De Wegwijzer (voorheen 't Kapelke) in Lomm is op basis van een in 2019 gesloten Uitvoeringsovereenkomst afgerond.

Het faciliteren van bewegingsonderwijs is een specifiek onderdeel van onze verantwoordelijkheid op het gebied van onderwijshuisvesting. Hier ligt een directe en belangrijke verbinding met de Programmalijs Gezond en Vitaal en onze inspanningen om onze inwoners te stimuleren om (meer) te sporten en te bewegen. Het is namelijk een verbinding tussen sport-, onderwijs- en (preventief) jeugdbeleid. In het jaar 2019 is in dat kader de nieuwbouw gymzaal Hoogstraat opgeleverd.

In 2019 is invulling gegeven aan een integraal uitvoeringsplan laaggeletterdheid, door afspraken te maken met de bibliotheek over de toekomst en verdere ontwikkeling van het Taalhuis Venlo en hier een subsidie voor te verlenen. De subsidie maakt het mogelijk om binnen het Taalhuis meer beroepskrachten en gekwalificeerde vrijwilligers in te zetten en te faciliteren. Hierdoor heeft het belang

van het terugdringen van laaggeletterdheid meer bekendheid gekregen en zal laaggeletterdheid eerder en veelvuldiger gesignaleerd worden door professionals en de directe leefomgeving.

Tot slot is in 2019 is uitvoering gegeven aan de cultuurimpuls door het cultureel platform. Deze zet in op vergroting van deelname aan cultuur in de aandachtswijken.

Programmalijn 3: Meedoen

Om de beoogde effecten en resultaten te bereiken, zijn de volgende concrete activiteiten uitgevoerd.

Sociale basis

Onder het product sociale basisondersteuning vallen activiteiten die bijdragen aan het versterken van de algemene voorzieningen en de maatschappelijke participatie. Het product draagt bij aan het doel 'Het samen met de burgers zorgen voor en versterken van een structuur van algemene voorzieningen' en 'Het naar vermogen actief deelnemen aan de maatschappij'.

In 2019 zijn de volgende resultaten behaald:

- De samenwerking tussen de buurtteams zelf en de buurtteams met de Open Inloop, Sociale Wijkteams en KanDoen is verbeterd. Als gevolg van de aanbesteding is de doorontwikkeling in het tweede deel van 2019 gestabiliseerd.
- In 2019 maken maandelijks ongeveer 900 unieke bezoekers gebruik van de Open Inloop. Dit is gelijk aan het aantal in voorgaande jaren. Meer dan de helft van de bezoekers zijn 75 jaar of ouder. 40% van alle bezoekers heeft begeleiding nodig in verband met hun beperking. Onderdeel van de Open Inloop is het stedelijke maatwerkteam dat expert is op het gebied van dagbesteding. Het maatwerkteam heeft een bijdrage geleverd aan het beperken van het aantal Wmo-maatwerkvoorzieningen voor dagbesteding.
- In 2019 zijn de middelen in het SAM-fonds wederom volledig gebruikt (€ 253.000). Er zijn 126 aanvragen voor een bijdrage gehonoreerd. De meeste aanvragen waren in het kader van ontmoeting (activiteiten, opknappen van ontmoetingsplekken). Hiermee werd een waardevolle bijdrage geleverd aan het vergroten van het gevoel van veiligheid, het versterken van de contacten en het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van bewoners.

Gemeenschapsaccommodaties

De gemeenschapsaccommodaties leveren in de wijken een bijdrage aan de leefbaarheid en de mogelijkheden van inwoners om mee te doen en zelfredzaam te blijven. De tussenevaluatie van het Meerjaren-uitvoerings-programma gemeenschapsaccommodaties 2016-2020 is door een aantal ontwikkelingen niet tijdig uitgevoerd. Omdat het beleidsplan loopt tot 2020 betekent dit dat in plaats van een tussenevaluatie een eindevaluatie opgesteld wordt.

Participatie en inkomensondersteuning

Een stevige sociale basis is de opmaat naar betaald werk. Om betaald werk voor zo veel mogelijk inwoners bereikbaar te maken, streven we met ons netwerk van sociale partners, UWV, SW-bedrijven en gemeenten in Noord-Limburg naar een inclusieve arbeidsmarkt: een arbeidsmarkt die plaats biedt aan alle mensen, jongeren en ouderen en voor mensen met en zonder beperking.

In 2019 zijn de volgende resultaten behaald:

- Met de genoemde partijen binnen de arbeidsmarktregio is begin 2019 een aanvraag ingediend in het kader van 'Perspectief op Werk'. Voor uitvoering van het actieplan heeft de arbeidsmarktregio € 1.000.000 ontvangen. Het actieplan zet in op meer werkfitte werknemers, meer geschikte werkplekken die aansluiten bij de vraag, betere matching tussen vraag en aanbod en scholing door middel van leerwerktrajecten. Voor meer werkfitte werknemers is inmiddels het project 'VVV Transferkracht' gestart. Dit project is een samenwerking tussen gemeenten in de regio, VVV-Venlo, de VVV Foundation en Tempo Team Activeerkracht.
- Op het Werkplein Venlo zijn in 2019 een aantal projecten gestart met als doel een zo hoog mogelijke uitstroom uit de bijstand. Zo is iedereen met parttime werk gescreend en waar mogelijk begeleid naar fulltime werk en zijn personen op een werkervaringsplek waar mogelijk begeleid richting (parttime) werk. Mede door deze projecten heeft het Werkplein Venlo een daling van het bijstandsvolume van bijna 5% gerealiseerd.
- De ontwikkelde aanpak voor statushouders is succesvol en wordt voortgezet. Uit de Divosa Benchmark statushouders blijkt dat het aantal statushouders in de bijstand 5% lager is dan landelijk. Het aantal werkende statushouders ligt 7% hoger.
- In 2019 zijn er in totaal 385 deelnemers actief binnen KanDoen. In 2019 is geïnvesteerd om de betrokkenheid van de wijkbewoners en de zichtbaarheid van KanDoen te verbeteren. Dit heeft geleid tot meer en betere samenwerking met organisaties en met wijkbewoners. KanDoen heeft in 2019 vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) een subsidie ontvangen van € 190.000 om de toeleiding van naar (betaald) werk te optimaliseren en om het matchingsproces van talenten/kansen met passend werk te optimaliseren. In 2019 is ook de Europese subsidie Pop Machina aan de gemeente Venlo toegekend. Pop

Machina draagt bij aan het vergroten van het bewustzijn van de medewerkers van KanDoen en van de Venlose bevolking ten aanzien van een duurzame en circulaire economie.

Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Eind 2018 is het beleidsplan 'De integrale aanpak Actief uit armoede en schulden' vastgesteld. Met raadsinformatiebrief 150 van 19 december 2019 bent u geïnformeerd over de voortgang. De belangrijkste punten waren dat een start is gemaakt met het inrichten van een alternatief voor beschermingsbewind, dit moet de instroom verlagen. Ook wordt gewerkt aan uitstroom uit beschermingsbewind door met de bewindvoerders de financiële zelfredzaamheid te bevorderen. Daarnaast is de Stadspas Venlo ingevoerd als alternatief voor de GeldTerug Regeling. Tot slot blijkt in 2019 een forse onderuitputting van het armoedebudget, zie hiervoor ook de financiële paragraaf.

Uitvoering WSW

In 2019 is nader onderzocht hoe de WSW uitvoering integraler en toekomstgerichter aangepakt kan worden. Dit vraagt verder onderzoek en besluitvorming in 2020.

Programmalijn 4 Zelfredzaam, waar nodig met ondersteuning

Een groot deel van deze programmalijn heeft betrekking op maatwerkvoorzieningen. Een analyse hiervan wordt in fase 2 opgeleverd, vanwege de afrekening die nog moet plaatsvinden met de zorgaanbieders.

Sociale wijkteams

In 2019 is verder vorm en inhoud gegeven aan de nieuwe werkwijze van de sociale wijkteams welke per 1 januari 2018 is geïmplementeerd. Er is daarbij verder ingezet op:

- De verbinding tussen de MID-Office en de sociale wijkteams en het wijkteam+;
- De verbinding tussen de sociale wijkteams, het wijkteam+ en het toegangsteam beschermd wonen;
- De samenwerking tussen aanbieders van preventieve maatregelen, (wijk)netwerken, algemene voorzieningen en maatwerkdiensten

Jeugd (hulp)

We hebben jeugdigen de meest passende jeugdhulp geboden die voor hen ingezet kon worden. Met zorgaanbieders voor de lokale maatwerkdiensten jeugd zijn relatiegesprekken gevoerd om de uitvoering van de contracten te monitoren. We hebben hiervoor geput uit de ervaringen van 2018, het eerste jaar binnen de huidige manier van werken. In deze gesprekken zijn afspraken aangescherpt en is de volumeontwikkeling gevolgd. Deze afspraken zijn ook geïmplementeerd in de sociale wijkteams. We hebben de samenwerking met externe verwijzers (zoals huisartsen) een vervolg gegeven door periodiek relatiegesprekken te voeren en de inzet van contactpersonen te continueren. Waar we in het najaar 2019 op basis van onze informatie en verdere instroom verwachtten, zien we dat dit juist is gestabiliseerd. Dit heeft een positief financieel resultaat ten opzicht van de FinRAP tot gevolg.

Dit beeld zien we ook terug bij de landelijke jeugdzorg. Daar gaat het echter om relatief grote kosten per jeugdige. Een kleine afwijking in de instroom heeft financieel gezien een stevig effect. We onderzoeken in 2020 de relatie met de gestegen uitgaven voor niet-gecontracteerde aanbieders en pgb's, om meer inzicht te krijgen in de kostenverschuivingen in de jeugdhulp. Op het totaal van de uitgaven jeugdhulp zien we een positief effect ten opzicht van de FinRAP.

Bij de regionale jeugdvoorzieningen hebben we, samen met de andere Limburgse jeugdzorg regio's met de gecertificeerde instellingen (zoals Bureau Jeugdzorg) nieuwe afspraken gemaakt over bekostiging en samenwerking. Bij de crisishulpverlening lag het accent op het goed implementeren van de werkwijze, die we in 2018 hebben ontwikkeld. Daarnaast hebben we de afspraken voor de JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg) en de beschermingstafel gecontinueerd. Van deze voorzieningen zien we dat er minder vaak dan verwacht naar is verwezen. Met name jeugdbescherming en jeugdreclassering is door de kinderrechter minder vaak ingezet. Dit leidt ook bij deze voorzieningen tot een positief financieel resultaat.

Regionaal is begonnen met de uitvoering van het actieprogramma Zorg voor de Jeugd (2019/2020) door middel van de Transformatieagenda jeugdhulp Noord-Limburg. Hierin zijn projecten opgenomen die een extra impuls geven aan het bereiken van de transformatiedoelen. Daarnaast hebben we deelgenomen aan het regionale project sturing en inkoop, met als doel om de schaal Noord-Limburg te komen tot een duurzaam zorglandschap jeugd.

Regionale traject sturing en inkoop Jeugd/Wmo/Beschermd Wonen/Participatie

In de regio Noord-Limburg is een traject gestart met als doel te komen tot een visie hoe het zorglandschap er voor de komende jaren uit dient te zien, passend bij onze

uitgangspunten en beoogde ontwikkelingen. Van daaruit bekijken we hoe we inkoop van welke producten c.q. voorzieningen voor 2022 e.v. inregelen.

WMO

Hulpmiddelen

Voor de maatwerkvoorziening Wmo-hulpmiddelen heeft Venlo samen met de gemeenten in Noord-Limburg en de gemeente Leudal een raamovereenkomst met één leverancier. Deze leverancier verstrekt nieuwe en herverstrekt gebruikte hulpmiddelen, verleent 24 uren service en zorgt voor het onderhoud van de hulpmiddelen. In 2019 heeft verdere optimalisering van afspraken en processen plaatsgevonden, waarbij het belang van de klant voorop staat. Onder andere zijn pasmiddagen bij de leverancier ingevoerd, waardoor klanten sneller het juiste hulpmiddel in gebruik kunnen nemen.

Huishoudelijke hulp (HBH))

Voor de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp heeft Venlo samen met de regiogemeenten een raamovereenkomst. Op grond van deze raamovereenkomst hebben in 2019 in totaal elf aanbieders huishoudelijke hulp in onze gemeente geleverd, twee hiervan leveren inmiddels niet meer (waarvan 1 wegens faillissement). De dalende tendens van het aantal gebruikers 2018 in 2019 niet voortgezet. Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief is het aantal cliënten vanaf 1 januari 2019 weer gaan stijgen. Aanvankelijk steeg het aantal ingezette uren niet in gelijke mate. De kosten van huishoudelijke hulp leken aanvankelijk dan ook maar beperkt te stijgen. In het laatste kwartaal van 2019 is echter ook het aantal ingezette uren snel gestegen.

Ook is er sprake van een bovengemiddelde tariefstijging. In 2018 is er een nieuwe cao voor de huishoudelijke hulpen van kracht geworden, op grond waarvan alle hulpen in een hogere loonschaal zijn geplaatst en jaarlijks in een hogere loontrede komen, totdat ze het maximum van de hogere schaal hebben bereikt. Als gevolg daarvan stijgt het inkooptarief jaarlijks bovengemiddeld, ook in de komende jaren. In 2019 is het tarief gestegen van € 25,00 per uur naar op € 27,37 per uur.

Kosten HBH2019

Als gevolg van de voorgaande ontwikkelingen zijn de kosten voor huishoudelijke hulp over 2019 aanzienlijk gestegen ten opzichte van 2018. In 2019 is de kostenprognose bijgesteld. Door de combinatie van de stijging van het aantal cliënten gedurende het hele jaar, het lagere aantal geïndiceerde uren per cliënt en de terugval in de realisatiegraad in de periode mei tot medio augustus is een vertekend beeld ontstaan en is in de FinRap een lagere prognose afgegeven dan de uitgaven die achteraf feitelijk gerealiseerd blijken te zijn

Toezicht en handhaving in de Wmo en de Jeugdwet

Vanaf 2016 is de functie toezichthouder kwaliteit Wmo door de Noord-Limburgse gemeenten gezamenlijk ingevuld. Vanaf 2018 draagt Venlo zorg voor de personele invulling van deze functie. Het werven van een passende functionaris is uitermate moeilijk gebleken en heeft er toe geleid, dat de functie toezichthouder kwaliteit Wmo het hele jaar op basis van inhuur in beperktere vorm is ingevuld. Deze functionaris heeft zich enerzijds gericht op de doorontwikkeling van de taken in relatie ook tot de invulling van sociale recherche (zie hierna) en anderzijds met het verder afwerken van in 2018 gestarte onderzoeken en het oppakken van signalen door uitvoering van risico-gestuurde onderzoeken. De bevindingen in een aantal van deze onderzoeken hebben mede geleid tot actualisering van het pgb-beleid (zie aldaar).

Met ingang van 2019 zijn de taken van de sociale recherche (vooralsnog tijdelijk (tot 1 juli 2020) uitgebreid met toezicht en handhaving op grond van de Wmo en de Jeugdwet. Voor de regionale uitvoering wordt 1 fte gezamenlijk bekostigd door de Noord-Limburgse gemeenten, voor de uitvoering specifiek voor Venlo wordt nog 1 fte ingezet. Toezicht op kwaliteit en toezicht op rechtmatigheid zijn nauw met elkaar verweven en worden dan ook in afstemming met elkaar verder doorontwikkeld. Bij de toezichthouders rechtmatigheid heeft in 2019 personeelsverloop plaatsgevonden, waardoor opnieuw deskundigheid moest worden opgebouwd en wederom eerste ervaring moest worden opgedaan met praktijkcasussen. Door de snelle herinvulling van de functies heeft dit slechts beperkt tot vertraging geleid. De inbedding van preventie van misbruik en fraude en van het toezicht rechtmatigheid in de organisatie is in 2019 opgepakt. Dit is een proces dat ook in 2020 nog volop aandacht vraagt.

Verbinding Zorg en Veiligheid

De toegang tot beschermd wonen is in 2019 verder geïntegreerd in onze wijkteams. Daarmee heeft het Zorg- en Veiligheidshuis een minde expliciete rol als het gaat om zorg en ligt de nadruk op veiligheid. In 2020 gaat een kwartiermaker aan de slag om de positie van het Zorg- Veiligheid te bepalen.

In 2019 is een aanbesteding slachtoffers huiselijk geweld uitgevoerd. Belangrijkste doel van deze aanbesteding is dat er naast opvang ingezet wordt op ambulante begeleiding. Daarnaast willen we deze manier van werken verder verankeren in de keten.

Veilig Thuis

In 2019 zijn de resultaten van het onderzoek van de inspectie naar de lokale veld na Veilig Thuis (VT). Hiermee zijn wij actief aan de slag gegaan wat geresulteerd heeft in een verbeterplan en de inrichting een leertafel. Deze leertafel wordt gebruikt om samen met alle betrokken ketenpartners de samenwerking in de keten duurzaam te verbeteren en om tot komen tot korte lijnen en een integrale manier van werken.

In 2019 is verder een nieuw handelingsprotocol huiselijk geweld en kindermishandeling geïmplementeerd. Hierdoor krijgt VT eerder meldingen en heeft VT een zogenaamde Radarfunctie gekregen. Hierdoor kan VT gezinnen langer volgen maar ook interveniëren door het opleggen van veiligheidsafspraken.

Maatschappelijke opvang

In 2019 is verder vorm en inhoud gegeven aan de MO 2.0. Verder zien we een toename van het aantal daklozen. Deze ontwikkeling heeft zich in de grote steden al eerder voltrokken en zien we nu ook in Venlo. Hierdoor zijn wachtlijsten ontstaan. Er is een plan gemaakt om hier grip op te krijgen, in 2020 wordt dit plan uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de grootste / belangrijkste afwijkingen die gerelateerd zijn aan dit programma en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2019.

Exploitatie

bedragen x € 1.000

	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
1. Gezond en actief Venlo	Baten	63.576	62.712	99%	-864
	Lasten	237.435	234.687	99%	2.748
Saldo baten en lasten		-173.859	-171.975	99%	1.884
Onttrekkingen aan reserves	Baten	626	382	61%	-244
Toevoegingen aan reserves	Lasten	1.000	1.101	110%	-101
Saldo verrekening met reserves		-374	-719	192%	-345
Totaal resultaat programma		-174.233	-172.694	99%	1.538

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Gezond en Vitaal	Baten	2.805	2.879	103%	74
	Lasten	13.271	13.747	104%	-476
Subtotaal Gezond en Vitaal		-10.466	-10.869	104%	-402
Meedoen	Baten	45.991	45.603	99%	-388
	Lasten	89.302	89.511	100%	-208
Subtotaal Meedoen		-43.311	-43.908	101%	-597
Ontplooiing	Baten	5.737	5.384	94%	-353
	Lasten	16.021	15.479	97%	543
Subtotaal Ontplooiing		-10.284	-10.095	98%	189
Zelfredzaamheid	Baten	9.669	9.229	95%	-441
	Lasten	119.840	117.051	98%	2.788
Subtotaal Zelfredzaamheid		-110.170	-107.823	98%	2.348
Totaal resultaat programma		-174.233	-172.694	99%	1.538

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel:
"Baten en lasten in de jaarrekening per programma".

Restantkredieten

Kredieten

Bedragen x € 1.000

Kredieten programma 01	Kredietsoort	Krediet	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant krediet	Raming uitgaven 2019	% Gerealiseerd 2019
Aanp.loc.basissch. Al Andalous	Uitbreiding	975	914	53	8	61	87,10%
BMV Velden	Uitbreiding	13.588	13.475	3	111	114	2,49%
IHP+ onderwijshuisv. 2012	Uitbreiding	1.926	120	2.067	-261	1.806	114,43%
IHP+ onderwijshuisv. 2013	Uitbreiding	7.154	6.846	14	294	200	6,81%
Levensd.verleng .buitensp.2018	Vervanging	280	141	24	115	139	17,56%
MFA Arcen	Uitbreiding	9.373	9.261	21	91	111	18,58%
MFA Op den Berg*	Uitbreiding		89	-89			
Nieuwb.hockeyveld Vrijenbroek	Uitbreiding	500			500	450	0,00%
Onderw.leerpak. Al Andalous	Uitbreiding	46		46		46	100,00%
Onderw.leerpak. Rudolf Steiner	Uitbreiding	21			21	21	0,00%
Renovatie Basisscholen Blerick	Vervanging	522	3		519	105	0,00%
Renovatie de Meule	Vervanging	1.643	4		1.639	143	0,00%
Renovatie Groenveldschool	Vervanging	1.246	2		1.245	109	0,00%
Renovatie Mytyl. Ulingshof	Vervanging	1.772	3	13	1.757	182	6,92%
Renovatie OBS Harlekijn	Vervanging	1.743	4	1	1.739	170	0,74%
Renovatie Rudolf St. Educare	Vervanging	1.198	2	94	1.102	300	31,36%
Renovatie SBO Kerobei	Vervanging	837			837	84	0,00%
Renovatie 't Kapelke	Vervanging	467	1	451	15	432	104,47%
Renovatie toplaag THC	Vervanging	586	399	76	111	187	40,77%
Schrobmachine bin.sport.2019	Vervanging	15		15		15	100,00%
Uitbreiding VSO-LZ de Wijnberg	Vervanging	3.666	144		3.522	250	0,00%
Velddijk vervangende nieuwbouw	Uitbreiding	12.012	3.278	206	8.528	150	137,23%
Wijk- en dorpszaken GVP 2017	Uitbreiding	105	10	6	90	95	5,77%
WMO Hulpmiddelen 2019	Vervanging	750		750		750	100,00%
Totaal kredieten		60.426	34.694	3.749	21.983	5.919	63,34%

* Dit krediet is reeds bij de FinRap 2019 afgeeraamd. Definitieve afsluiting vindt plaats middels de vaststelling van deze jaarrekening.

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel:
"Bijlage III Kredieten".

2. Leefbaar Venlo

Inleiding

Het programma Leefbaar Venlo is een breed geformuleerd programma waarin een variëteit aan producten, diensten en projecten is ondergebracht welke direct de leefwereld van de inwoners raken. Het gaat om veiligheid, dienstverlening, groen, wegen, civiel, riolering, bereikbaarheid, woningbouw en voorzieningen en nog veel meer. Begrotingsposten die losse thema's lijken te zijn en voor de mensen in Venlo als één groot geheel. Dat vraagt ambtelijk, maar zeker bestuurlijk om een integrale aanpak. Een hechte samenwerking met de woningcorporaties, de Veiligheidsregio, Politie, het Waterschap en andere partners is daarbij bovendien onmisbaar. Deze integrale aanpak is te vinden in het programma Leefbaar Venlo. Het belangrijkste aangrijpingspunt voor dit programma is 'een betrouwbare overheid zijn'; Bereikbaar, transparant, doen wat je zegt en zeggen wat je doet.

In 2019 hebben we binnen het programma Leefbaar een koers gevaren van 'sober en doelmatig' Daarop golden twee uitzonderingen: te weten de (telefonische) bereikbaarheid van de organisatie en de beschikbare toezicht- en handhavingsscapaciteit. Wij hebben ingezet op dienstverlening die aan de maat is en een goed onderhouden (schoon en heel) en veilige leefomgeving. Dat is wat ons betreft een absoluut basisniveau waarop iedere inwoner van Venlo moet kunnen rekenen. Het daar niet langer aan voldoen tast direct het vertrouwen van de inwoners van de gemeente Venlo aan. Venlo heeft daar in de afgelopen jaren, als gevolg van budgettaire druk, concessies aan moeten doen. In 2019 hebben wij een begin gemaakt met het repareren van de opgelopen achterstand.

Wat hebben wij bereikt?

De ambitie van het programma Leefbaar Venlo is betrouwbare dienstverlening en een aantrekkelijke woon- en leefomgeving realiseren (dienstbaar, schoon, heel en veilig). Het programma bevat de volgende programmalijnen en subdoelen:

- a. Dienstverlening: het leveren van gemeentelijke diensten, producten en informatie op een effectieve en efficiënte wijze en zoveel mogelijk aansluitend bij de klantwensen. Ambities staan in de dienstverleningsvisie "Venlo Voorop", deze bevat drie centrale werkprincipes: 1. denken vanuit de leefwereld van onze klanten en relaties, 2. streven naar eenvoud en 3. dienstverlening is van de hele gemeente en iedere ambtenaar is medeverantwoordelijk voor de kwaliteit daarvan.
- b. Openbare orde en Veiligheid: samen met de inwoners invulling geven aan de veiligheid in wijken en buurten. Kernopgave is: iedereen heeft recht op een veilig bestaan en werkt mee aan een veilige leefomgeving (Sociale structuurvisie Venlo 2022).

- c. Wonen: het bieden van een aantrekkelijke woonomgeving. Venlo wil een veelzijdige stad in het groen zijn waar iedereen kan wonen en waar het wonen voorziet in alle treden van de woonladder (Strategische visie 2030).
- d. Omgeving: het in standhouden van een aantrekkelijke, hele en veilige leefomgeving. Ambities: een combinatie van een stedelijk centrum met dorpskernen en wijken in een groen casco van Maas en natuur. Een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving door langjarig gerichte investering en door eigen inzet van buurtbewoners door de buurt zelf invulling te laten geven aan de inzet van beschikbaar onderhoudsgeld (pilots). Doorontwikkelen van het wijkgericht werken zodat er sprake is van betrokkenheid, inspraak en zelfbestuur (Strategische visie 2030).
- e. Bereikbaarheid: het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare stad en regio. Ambities: een uitstekende multimodale ontsluiting en een goed bereikbare binnenstad, zowel met de auto als met het openbaar vervoer en met goede parkeervoorzieningen (Strategische visie 2030).

Per programmalijn kunnen de volgende resultaten worden genoemd.

De programmalijn **Dienstverlening** heeft als doelstelling het op een betrouwbare en klantgerichte wijze leveren van gemeentelijke diensten en producten

Wat hebben we bereikt?

- In 2019 is de telefonische wachttijd sterk gedaald. deze bedroeg in 2018 nog meer dan 3 minuten gemiddeld. Aan het eind van 2019 was dit minder dan een halve minuut, de branchetijd voor telefonische wachttijden.
- In 2019 is een mix van online en offline communicatiemiddelen en social media ingezet. We zien een stijging van het aantal volgers van social media en het gemiddelde bereik van social media ten opzichte van 2018 is gestegen.
- Het aantal huisbezoeken i.v.m. het toezicht op bewoning is verhoogd.
- In 2019 is gestart met de conservering en digitalisering van het oud-archief Venlo 1272-1795
- Met een nieuw ontwikkelde website voor het gemeentearchief kunnen we het publiek vanaf 2020 beter bedienen.
- In 2019 zijn achttien samenlevingsagenda's opgesteld en vastgesteld. Uitvoering vindt plaats in 2020.
- In 2019 is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor het geprioriteerde gebied Vastenavondkamp en zijn afspraken gemaakt met de provincie over het opstellen van een ruimtelijk-fysieke visie die in het najaar van 2020 gereed zal zijn.

De programmalijn **Openbare orde en Veiligheid** heeft als doelstelling dat burgers, bezoekers en bedrijven zich veilig voelen en zijn in Venlo.

Wat hebben we bereikt?

- In 2019 is het Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld.
- Ingezet is op de speerpunten 1. Adresgerelateerde problematiek, 2. Veiligheid en Zorg en 3. Ondermijnende criminaliteit.

De programmalijn **Wonen** heeft als doelstelling dat een aantrekkelijk, passend en toekomstbestendig woningaanbod wordt gerealiseerd.

Wat hebben we bereikt?

- In 2019 zijn (onder andere) de volgende woningbouwprojecten opgeleverd: Stadhoudersstraat in Blerick (Woonwenz: 37 huurwoningen, waarvan 28 levensloopbestendig, 10 koopwoningen), Nassaustraat in Venlo (Campus Vastgoed Greenport Venlo: 28 studentenstudio's), Ferdinand Bolstraat in Venlo-Noord (Bouwmij Janssen: 6 levensloopbestendige koopwoningen), Rozenhof Velden (BPD Ontwikkeling: 8 koopwoningen, waarvan 4 levensloopbestendig)
- Op het merendeel van de woonwagenlocaties is gestart met het opheffen van illegale situaties door handhaving, het herinrichten van de locatie en het legaliseren van de nieuwe situatie
- In april is het 'Beleidskader Huisvesting Arbeidsmigranten (short-stay)' door de raad vastgesteld.
- het uitvoeringsprogramma VTH 2019 is vastgesteld en grotendeels uitgevoerd.

De programmalijn **Omgeving** heeft als doelstelling dat een kwalitatieve en toekomstbestendige leefomgeving wordt gerealiseerd

Wat hebben we bereikt?

- Als laatste regionale POL-uitwerking is in juni 2019 de 'Regionale visie Land- en Tuinbouw Noord-Limburg' en het 'Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader' vastgesteld.
- In samenspraak met het waterschap is voor twee dijkversterkingslocaties (Steyl en Belfeld) uit het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) een voorkeursalternatief voorbereid. Beide voorkeursalternatieven zijn vastgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap. Daarnaast heeft de minister een richtinggevend besluit genomen voor twee andere voorkeursalternatieven voor dijkverleggingen.
- Er is geïnvesteerd in geluids-, lucht- en bodemkwaliteit.
- Er is geïnvesteerd in kunst in de openbare ruimte.

De programmalijn **Bereikbaarheid** heeft als doelstelling dat een verkeersveilige en bereikbare leefomgeving wordt gerealiseerd.

Wat hebben we bereikt?

- In 2019 is uitvoering gegeven aan het project “Verkeersveilige Schoolomgevingen”. In totaal is €300.000 geïnvesteerd in een uniforme aanduiding voor schoolzones
- Jaarlijks wordt er op basisscholen een educatief programma aangeboden met als doel om een gedragsverandering te realiseren bij verkeersdeelnemers. Op basisscholen is tevens ingezet op verkeerseducatie voor deze kwetsbare doelgroep.
- Op regionale schaal is er in 2019 in samenwerking met de regiogemeenten en de provincie Limburg gestart met het opstellen van een plan van aanpak dat aansluit bij het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 dat door het Rijk is gelanceerd. In 2020 wordt er een uitvoeringsprogramma opgesteld.
- Er is deelgenomen aan de buurtcafés, die invulling geven aan de samenlevingsagenda. Verkeersveiligheid is een van de prioritaire onderwerpen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Programmalijn 1: Dienstverlening

Telefonische bereikbaarheid

We zijn twee jaar geleden een traject gestart om de telefonische dienstverlening te verbeteren. In het klantcontactcentrum zijn aanpassingen doorgevoerd op het gebied van procesmanagement, kennismanagement en personeel. Dit heeft in 2019 gezorgd voor een sterke daling van de telefonische wachttijd. Deze bedroeg in 2018 nog meer dan 3 minuten gemiddeld. Aan het eind van 2019 was dit minder dan een halve minuut, de branchenorm voor telefonische wachttijden.

Dienstverlening via digitale kanalen

Ons mediagebruik moet zo goed mogelijk aansluiten bij alle inwoners van de gemeente Venlo. Daarom is ook in 2019 een mix van online en offline media ingezet. Het zwaartepunt ligt bij de online communicatiemiddelen en social media. We zien nog steeds een stijging van het aantal volgers van de gemeentelijke social media kanalen (Facebook, Twitter, Instagram en LinkedIn). Ook is het gemiddelde bereik van onze berichten op social media in 2019 weer gestegen ten opzichte van 2018. Het dienstverleningskanaal WhatsApp is (tijdelijk) stopgezet op laste van de leverancier. Dit hopen we in 2020 weer op te kunnen starten. Naast de balie is internet het meest gebruikte kanaal voor contact.

Verbeteren adreskwaliteit in BRP

Om misbruik en fraude tegente gaan is van belang dat de adresgegevens in de Basisregistratie Personen (BRP) juist zijn. We hebben in 2019 ingezet op versterking van het toezicht op bewoning, onder meer door verhoging van het aantal huisbezoeken. Hierbij maken we dankbaar gebruik van inzichten die we opdoen bij het wijkgericht werken.

Beheren van en informeren over archiefstukken

Een belangrijke ontwikkeling was de voltooiing van het project 'digitalisering Stadsrekeningen'. Hierdoor is een belangrijke historische informatiebron voortaan digitaal raadpleegbaar. Met een nieuw ontwikkelde website voor het Gemeentearchief kunnen we het publiek vanaf maart 2020 beter bedienen.

Binnen de beperkte mogelijkheden waarover het Gemeentearchief beschikt moesten keuzes worden gemaakt ten aanzien van nieuwe verbeteringen in de dienstverlening. In 2019 is gestart met de conservering en digitalisering van het oud-archief Venlo 1272-1795 en van de collectie kaarten en prenten.

In het kader van het project PRIO wordt verder gewerkt aan de verbetering van de digitale archivering.

Implementatie Omgevingswet

In 2019 zijn organisatie-breed en in nadrukkelijke samenhang met onze netwerkpartners, de verdere voorbereidingen getroffen voor de implementatie van de Omgevingswet welke per 2021 van kracht is. Dit geldt zowel voor de 'harde' aspecten (systemen, ICT, processen) als de 'zachte' (cultuurverandering in de organisatie). Dat laatste is een belangrijk onderdeel van de organisatieontwikkeling en wordt georganiseerd in samenhang met de doorontwikkeling van het wijkgericht werken (burgerparticipatie).

- In het kader van de pilot Omgevingsplan (vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet) heeft een verdere doorontwikkeling van het concept Omgevingsplan voor het deelgebied Tegelen (woon- en centrumgebied) plaatsgevonden. De gevraagde integraliteit in combinatie met de steeds concreter wordende contouren van de wet vraagt veel interne afstemming.
- Eind november vond de tweede werkconferentie plaats in de Maaspoort voor bestuurders, raadsleden en ambtenaren uit de regio Noord- en Midden-Limburg. Samen met de regionale partners zijn in een viertal workshops rondom de inhoudelijke bouwstenen 'veiligheid', 'gezondheid', 'water en klimaat' en 'participatie' aan de orde geweest. Daarnaast zijn de gesprekken met ketenpartners opgestart om te komen tot samenwerkingsafspraken.

Wijkgericht werken

Een van de speerpunten binnen deze programmalijn is het door-ontwikkelen van het wijkgericht werken. Wij willen de gemeente dichterbij haar inwoners brengen en omgekeerd. In 2019 hebben we hiertoe al belangrijke stappen genomen, die we in 2020 en verder gaan uitbouwen. De samenlevingsagenda zoals die in 2019 voor het eerst vorm heeft gekregen in de 23 wijken, dorpen en buurten, zal een belangrijk instrument zijn waarmee burgerparticipatie én sociale cohesie in de buurt verder invulling krijgt. Het opstellen ervan zal nadrukkelijk worden verbonden met de P&C-cyclus en de interne bedrijfsvoering. Het in 2018 gestarte project Vastenavondkamp is in 2019 gecontinueerd en zal ook de komende jaren als belangrijk geprioriteerd experimenteel gebied voor het wijkgerichte werken in Venlo dienen.

Programmalijn 2: Openbare Orde & Veiligheid

Crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweezorg

De vertegenwoordiging van de gemeente heeft zich waar mogelijk sterk gemaakt voor een wijziging van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord voor wat betreft de stemverhouding. Hiermee wordt beoogd de invloed in balans te brengen met de financiële inbreng van Venlo ten opzichte van de andere deelnemende gemeenten.

Het betreft immers een gemeenschappelijke regeling van vijftien gemeenten waarbij besluitvorming plaatsvindt op basis van het standpunt van de meerderheid. Daarmee bestaat er een afhankelijkheid van andere gemeenten voor wat betreft besluitvorming inzake normaliter raadverantwoordelijkheden als beleid en budget.

De (negatieve) financiële gevolgen van besluiten door het Algemeen Bestuur VRLN worden door de vijftien gemeenten gedragen. In 2019 leidde dit tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van Venlo.

Veiligheid

De opgaven die voortvloeien uit de wettelijke basis en de regierol op het gebied van openbare orde en veiligheid zijn in 2019 opnieuw vorm gegeven in een Integraal Veiligheidsbeleid voor de jaren 2019-2022. De IVB-nota Wij Staan voor een Veilig Venlo bevat onze strategische veiligheidsprioriteiten en doelstellingen. De prioriteiten betreffen: 1. Adresgerelateerde problematiek, 2. Veiligheid en Zorg (Personen met verward gedrag en Jeugd) en 3. Ondermijnende criminaliteit.

Er zijn afspraken in opgenomen over de rollen en inzet van de gemeente en partners om de gestelde doelen te bereiken.

Programmalijn 3: Wonen

Passend woningaanbod voor huidige en toekomstige inwoners

- Op basis van een regionale bouwsteen is het 'Beleidskader huisvesting arbeidsmigranten (short-stay)' opgesteld als eerste stap binnen de regionale aanpak omdat de grootste druk op dit moment ligt bij het realiseren van goede voorzieningen voor kortverblijvers.
- In regionaal verband is gestart met de actualisatie van de Structuurvisie Wonen Regio Noord-Limburg (2016) met het in beeld brengen van prognosecijfers voor de komende jaren en op provinciaal/regionaal niveau met de uitwerking van het nieuwe beleidskader van het Rijk voor woonwagens.
- Ook dit jaar zijn er weer startersleningen verstrekt.
- De samenwerking tussen gemeente en corporaties is voortgezet en verder geïntensiveerd. In 2019 zijn de jaarlijks te maken prestatieafspraken met de corporaties wederom vastgesteld.

Het aantrekkelijk houden van de woon- en leefomgeving.

- Door het afhandelen van, toezicht houden op en handhaven van aanvragen en meldingen van omgevingsvergunning en de afhandeling van klachten en handhavingsverzoeken hebben we een bijdrage geleverd aan een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Door het houden van toezicht zijn milieu- en bouwincidenten voorkomen.
- Het Uitvoeringsprogramma VTH 2019 (UP VTH 2109) is vastgesteld en grotendeels uitgevoerd, evenals de basistaken uit het Uitvoeringsprogramma van de RUD. Er is minder bodemtoezicht uitgeoefend dan gepland omdat er onvoldoende capaciteit was. Inmiddels is de toezichtscapaciteit bij bodem op orde. Er zijn 485 omgevingsvergunningen verleend, 302 conceptaanvragen en bijna 600 meldingen / ontheffingen afgehandeld. Slechts 1 % van de vergunningen is van rechtswege ontstaan. In de begroting 2020 is geborgd dat de basis voor de uitvoering van wettelijke VTH-taken op een verantwoord niveau, structureel op orde is gebracht en pieken in het aantal aangevraagde omgevingsvergunningen opgevangen kunnen worden door het inrichten van een flexibele schil.
- In 2019 is de kwaliteitsverordening VTH vastgesteld en een nieuw operationeel beleidskader VTH-taken voor de periode 2020-2021.
- In 2019 is er eenmalig budget vrijgemaakt voor Kunst in de Openbare Ruimte. Met dit budget is een bijdrage geleverd aan onder andere de renovatie/verplaatsing van de Laarzen (Pii Daenen), de plaatsing van de Jocus Haan (Rik van Rijswijk,) het Lichtmonument Holocaust (Daan Roosegaarde) en het project Sokkels van Verbeelding (loopt door in 2020). Via de subsidieregeling Beeldende Kunst en Vormgeving is onder meer subsidie verleend aan de Kunstroute van de Stichting ODD, de Amuse door Galerie Willems, Connecting Light door Stichting het Raam en Venlo Poëzie.

Programmalijn 4: Omgeving

Het in stand houden en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving.

- Geluidskwaliteit: 35 woningen in Tegelen met een te hoge geluidsbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaaï zijn gesaneerd. Eind 2019 is een onderzoek uitgevoerd om alle woningen die nog gesaneerd moeten worden (A-lijst en B-lijst) in kaart te brengen.
- Luchtkwaliteit: Er zijn twee projecten in uitvoering om duurzame mobiliteit te stimuleren. Het grensoverschrijdend project SHAREuregio e-Carsharing/e-Bikesharing met als doel om in de grensregio in totaal 40 e-cars en 40 e-bikes in een deelsysteem in te zetten. Het tweede project is gericht op het uitbreiden van het aantal publieke laadpalen in de openbare ruimte op basis van een nieuwe Europese aanbesteding onder leiding van de provincie Noord-Brabant. Daarnaast zijn initiatieven en aanvragen getoetst op en geadviseerd over het aspect luchtkwaliteit.
- Bodemkwaliteit: Met de ambtelijke pilot ondergrond en Omgevingswet is inzicht gekregen in de "natuurlijke hulpbronnen" (zoals drinkwatervoorraad, bodemenergie en reinigend vermogen) in de Venlose Bodem. De vervolgstap is om integraal te kijken hoe we deze natuurlijke hulpbronnen optimaal kunnen inzetten voor het realiseren van de maatschappelijke opgaven.
- Externe veiligheid: toetsing van en advisering van initiatieven en aanvragen met veiligheidsvraagstukken en het verantwoorden van het groepsrisico. Het uitvoeringsprogramma Impuls Omgevingsveiligheid is in opdracht van RUD uitgevoerd. Daarnaast vervulden we als centrumgemeente een coördinerende rol binnen dit vakgebied en leverden we expertise aan regiogemeenten.

Het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit door het behouden en benutten van erfgoed (cultuurhistorie, archeologie, cultuurlandschap).

- In 2019 zijn we gestart met de "vestingvisie" als uitwerking van de erfgoednota 'Erfgoud'.
- Voor de restauratie van de schoorsteen Wienerberger is subsidie verkregen. Bezien wordt of de restauratie kan worden gecombineerd met de transformatie naar een kunstwerk.
- Met bijdragen van provincie en gemeente is de restauratie van de abdijkerk van klooster Ulingsheide tot een goed einde gebracht.
- De erfgoedverordening en de subsidieverordening zijn aangepast en zullen in 2020 ter vaststelling naar de raad gaan.
- In de zin van communicatie zijn in samenwerking met marktpartijen filmpjes gemaakt over Venloos erfgoed onder de titel 'verborgen verleden' bijvoorbeeld over Manresa.

Beheer en onderhoud openbare ruimte en Omgevingskwaliteit

Binnen de beschikbare middelen wordt uitvoering gegeven aan het regulier onderhoud en instandhouding van de openbare ruimte. Hiertoe zijn begin 2019 gedifferentieerde kwaliteitsniveaus vastgesteld. Het reguliere onderhoud en de instandhouding vond plaats op basis van uitvoeringsplannen per areaal. Nadat de afgelopen jaren de budgetten voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte fors onder druk hebben gestaan, is in 2019 een aanzet gegeven om de beschikbare middelen voor een schone en hele (basisniveau) openbare ruimte op het gewenste niveau te brengen. Zo is in 2019 is gestart met het wegwerken van achterstallig onderhoud (m.n. in het bomenonderhoud). Het schoonhouden van de openbare ruimte is een belangrijk aandachtspunt.

Begin 2017 heeft de raad richtinggevende uitspraken voor de Agenda Groen & water vastgesteld en opdracht gegeven een aantal dilemma's uit te werken in (kosten)scenario's. Mede op basis daarvan is een begin gemaakt met het opstellen met meerjarenbeheerplannen om de basis op orde te krijgen.

Programmalijn 5: Bereikbaarheid

- In 2019 heeft er wederom een evaluatie plaatsgevonden naar het functioneren van de blauwe zones Venlo, Blerick en Tegelen. Daar waar wijzigingen nodig zijn en waar draagvlak voor is, zijn deze zoveel als mogelijk reeds uitgevoerd, of moeten nog uitgevoerd worden.
- Er is een raadsbesluit genomen voor de realisatie van een tijdelijke parkeergarage Arsenaal. Hiermee kan op korte termijn de parkeercapaciteit op peil worden gehouden en biedt dit tevens tijd om samen met partners toe te werken naar een toekomstbestendige parkeeroplossing.
- In 2019 zijn er een aantal initiatieven ontplooid die moeten bijdragen aan een betere spreiding van de parkeerdruk over de binnenstad. Tevens is er gestart met een doelgroepenanalyse die beter inzicht moet geven in de wensen van bezoekers van de binnenstad en met name op welke manier deze het beste te bereiken én te beïnvloeden zijn.
- Samen met Venlopartners is er gewerkt aan een integrale mobiliteitsagenda voor de binnenstad, met als doel om een agenda te ontwikkelen die voor alle modaliteiten (auto, fiets, voet OV en water) gevuld zal worden met initiatieven ter verbetering van de gastvrijheid.
- In 2019 is op drukke (Duitse) dagen uitvoering gegeven aan het "draaiboek drukke dagen" waarmee de stad zo goed als mogelijk bereikbaar wordt gehouden op deze dagen.

Wat heeft het gekost?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de grootste / belangrijkste afwijkingen die gerelateerd zijn aan dit programma en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2019.

Exploitatie

bedragen x € 1.000

	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
2. Leefbaar Venlo	Baten	41.064	37.108	90%	-3.956
	Lasten	73.787	71.043	96%	2.744
Saldo baten en lasten		-32.723	-33.935	104%	-1.212
Onttrekkingen aan reserves	Baten	3.963	4.744	120%	781
Toevoegingen aan reserves	Lasten	4.023	3.845	96%	178
Saldo verrekening met reserves		-60	899	-1492%	959
Totaal resultaat programma		-32.783	-33.036	101%	-253

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Bereikbaarheid	Baten	3.749	3.698	99%	-50
	Lasten	2.533	2.568	101%	-35
Subtotaal Bereikbaarheid		1.215	1.130	93%	-85
Dienstverlening	Baten	2.499	2.745	110%	245
	Lasten	8.297	8.157	98%	140
Subtotaal Dienstverlening		-5.798	-5.412	93%	386
Omgeving	Baten	21.469	21.759	101%	290
	Lasten	36.322	36.485	100%	-163
Subtotaal Omgeving		-14.852	-14.726	99%	126
Openbare orde en veiligheid	Baten	248	167	67%	-81
	Lasten	10.029	10.849	108%	-820
Subtotaal Openbare orde en veiligheid		-9.781	-10.682	109%	-901
Wonen	Baten	17.061	13.482	79%	-3.579
	Lasten	20.629	16.830	82%	3.800
Subtotaal Wonen		-3.568	-3.347	94%	221
Totaal resultaat programma		-32.783	-33.036	101%	-253

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel: "Baten en lasten in de jaarrekening per programma".

Restantkredieten

Kredieten

Bedragen x € 1.000

Kredieten programma o2	Kredietsoort	Krediet	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant krediet	Raming uitgaven 2019	% Gerealiseerd 2019
Begraafplaatsen 2016	Vervanging	50	38	9	3	12	77,83%
Bomen 2019	Vervanging	85		85		85	100,00%
Cameratoezicht 2019	Vervanging	128			128	100	0,00%
Digitalisering dossiers	Uitbreiding	1.425	902	26	498	100	25,65%
Gemeenschap.VTH-applicatie	Uitbreiding	523		53	470	60	88,01%
Herinrichting woonwagenlocatie	Uitbreiding	3.774	1.304	679	1.791	1.000	67,94%
Landmeetapparatuur GPS 2015	Vervanging	25		21	4	25	82,06%
Omgekeerde afvalinzameling	Uitbreiding	152	151	1		1	99,97%
Park.reg.schilwijk.stadscentra	Uitbreiding	328	277	25	26	25	101,99%
Parkeerplaats Holland Casino	Uitbreiding	135	50		85	85	0,00%
Parkeerterrein Arsenaal	Uitbreiding	1.200	1.316	-116			
Stalling Hulsterweg	Uitbreiding	150			150		
Tranche startersleningen 2019	Uitbreiding	300		300		300	100,00%
Vastgoed investeringen 2017	Vervanging	455	84	26	346	371	6,89%
Vastgoed investeringen 2018	Vervanging	393	87	65	242	306	21,10%
Vastgoed investeringen 2019	Vervanging	84			84	84	0,00%
Verv.verkeersregelinstal. 2017	Vervanging	175	61	9	106	114	7,48%
Verv.verkeersregelinstal. 2018	Vervanging	437	7	36	395	430	8,26%
Verv.verkeersregelinstal. 2019	Vervanging	380		3	377	50	5,03%
Vervanging bomen 2018	Vervanging	185	69	116		116	100,00%
Vervanging speelplekken 2018	Vervanging	119	48	51	20	71	71,94%
Voertuigen cyclisch groen	Uitbreiding	400	38		362		
Voertuigen service onderhoud	Vervanging	440	154	101	186	286	35,14%
Voertuigen/materieel 2019	Vervanging	590			590	300	0,00%
Totaal kredieten		11.934	4.584	1.488	5.862	3.922	37,94%

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel:
"Bijlage III Kredieten".

3. Grenzeloos Venlo

Inleiding

Het programma Grenzeloos Venlo dient geen eigen inhoudelijke doelstellingen, maar bestaat uit randvoorwaardelijke activiteiten voor andere programma's, een soort van smeerolieprogramma. Het programma is verdeeld in de onderdelen Public Affairs (PA) en de Duitslandagenda.

Vanuit PA werken we aan de ontwikkeling van een relevant netwerk op verschillende niveaus om uiteindelijk de voor de gemeente en de regio belangrijke thema's onder de aandacht van de andere bestuurlijke organen te brengen en te beïnvloeden. Om dit te bereiken zijn we actief in diverse, externe netwerken, leggen we proactief relaties, en organiseren we en nemen we deel aan evenementen.

De activiteiten die onder de programmalijn 'Duitsland-agenda' vallen zijn op zichzelf ook een vorm van PA, maar gezien onze grensligging en de toegenomen aandacht voor Duitsland is dit als aparte programmalijn opgenomen.

Wat hebben wij bereikt?

De strategische (hoofd-)doelstelling/ ambitie van dit programma is om van een Venlo een gastvrije, internationaal georiënteerde gemeenschap te maken die nieuwkomers welkom heet en zich bewust is van haar bijzondere ligging op een belangrijke vervoersas naar Oost-Europa en aan de Duitse grens. Aan deze opgave is de positie van Venlo gekoppeld als centrumgemeente actierend over verschillende 'grenzen' (gemeentegrens, regiogrens, landsgrens) heen en op verschillende schaalniveaus.

De daarvan afgeleide doelstellingen zijn:

- a. betere regionale samenwerking
- b. aanjagen van de Duitslandaangelegenheden
- c. Externe netwerken beter benutten: Provincie, Rijk, Europa, NRW (in al zijn geledingen); eigen netwerken gebruiken om derden doelmatig te kunnen beïnvloeden, daartoe relaties met andere regio's te onderhouden en te ontwikkelen.

Derhalve kent het programma de volgende programmalijnen (subdoelen):

- a. Regionale samenwerking
- b. Duitslandagenda
- c. Public affairs (het onderhouden en benutten van relaties met strategische partners en hogere overheden)

In de Strategische visie Venlo 2030 en in (eventuele deelvisies) is deze ambitie als volgt verwoord:

De internationale oriëntatie heeft zich tot in het heden eigenlijk, met afwisselend mindere goede en betere periodes, onverminderd voortgezet. In 2030 heeft Venlo deze positie verder uitgebouwd en heeft zich een leidende positie verworven binnen de Euregio en als leidende regio op het gebied van Cradle to Cradle, zelfs binnen Noord-West Europa. De van oudsher op Duitsland gerichte, internationale oriëntatie heeft een extra impuls gekregen door de economische ontwikkeling van de nieuwe EU-landen in Oost-Europa. De regio Venlo, als natuurlijke vestigingsomgeving voor internationale opererende ondernemingen, staat op het netvlies van de eigen (internationale) ondernemingen en wordt door hen ook uitgedragen. De uitstekende geografische ligging in de nabijheid van een aantal grote vliegvelden en aan een aantal belangrijke vervoersassen, maar zeker ook de internationaal georiënteerde arbeidsmarkt heeft hier aan bijgedragen. Waar mogelijk wordt vestiging van internationale ondernemingen gestimuleerd. De Venlose ambassadeurs binnen de diverse Europese en internationale fora doen hier van zich spreken en ook de organisatie van de gemeente is daar op ingesteld. Venlo draagt haar imago actief uit en is zichtbaar in de wereld.

Het hoofddoel van de Euregio is grensbarrières weg te nemen en grensoverschrijdende samenwerking tussen burger, bedrijven, overheden, onderwijsinstellingen en andere organisaties in het Nederlandse-Duitse grensgebied te bevorderen, en de identiteit van het gebied als samenhangende regio te versterken. Dit geldt overigens ook op het gebied van grensoverschrijdende veiligheid, openbare orde en gezondheid. De werkgroep De Grens heeft hier de afgelopen jaren al goed werk in verricht.

De verbinding als grensstad met het aangrenzende Duitse landsdeel Noordrijn-Westfalen is in verband met het economische verkeer van cruciaal belang. Ook het grote bezoekersaantal vanuit de Duitse regio en de daarbij behorende bestedingen bij de Venlose ondernemers is een belangrijke economische factor. Het is belangrijk dat Venlo deze positie binnen de Euregio verder uitbouwt en hierin een leidende rol gaat spelen. Hier zal de nadruk moeten worden gelegd op intensieve samenwerking en lobbyen van de aangesloten partijen richting de provincie, en de Nederlandse/ Duitse overheden en Brussel.

In 2019 hebben we een stevige impuls gegeven aan de regionale samenwerking. dat heeft er onder andere toe geleid dat we forse stappen hebben gezet in de totstandkoming van de Strategische Regio Visie, Investeringsagenda Noord-Limburg en de Regiodeal. Aan deze 'agenda's' zal de komende jaren concrete invulling en uitvoering worden gegeven.

Met betrekking tot de Duitslandagenda hebben we afgelopen jaar de (bestuurlijke) contacten met de Duitse 'grenssteden' verder aangehaald en zijn we gestart met het opstellen van de Duitslandagenda voor de komende jaren. De bevordering van de Duitse taal op scholen, één van de indicatoren van dit programma, is vormgegeven door gezamenlijke projecten en uitwisseling met scholen (Krefeld) te organiseren. Tenslotte zien we een groei in het aantal NL-DUI projecten waarbij Venlo als projectpartner betrokken is.

De inspanningen binnen de programmalijn 'Public Affairs' tenslotte hebben onder andere als effect gehad dat er een gestage groei is van het aantal binnengehaalde subsidies, zowel in aantal als in omvang (Euro's).

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

A Regionale samenwerking:

In de regio is in 2019 hard gewerkt aan diverse strategische opgaven:

- Strategische Regio Visie
- Investeringsagenda Noord Limburg
- Voorbereiding Regio Deal

B Duitslandagenda

Euregio rijn maas noord

Burgemeester Scholten is sinds 1 januari 2019 wederom voor twee jaar voorzitter van de euregio rijn maas noord. Het voorzitterschap rouleert tussen de Nederlandse deelnemers en de Duitse. In de praktijk wordt het voorzitterschap waargenomen door Venlo en de Duitse steden Krefeld en Mönchengladbach. De huidige periode van de Europese fondsen wordt in 2020 afgesloten en momenteel wordt gewerkt aan een nieuw programma voor de nieuwe periode die naar verwachting in 2021 begint.

Alle wethouders nemen op basis van hun portefeuille deel aan de nieuwe inhoudelijk georiënteerde commissies van de Euregio.

Grensinfopunt

Er zijn afspraken gemaakt over de structurele financiering van de grensinfopunten. Daarmee is geborgd dat deze ook na afloop van de huidige projectfinancieringen blijven bestaan en zich verder kunnen ontwikkelen als Informatiepunt voor alle mensen die aan de andere kant van de grens met overheidshandelen te maken krijgen.

Duitsland-Nederlandhuis

In 2019 is gestart met gesprekken over de daadwerkelijke realisatie van het Duitsland-Nederlandhuis.

Roze zaterdag

Op 29 juni vond in Venlo de jaarlijkse viering van Roze zaterdag plaats. Deze nationale viering van de lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender, interseksuele groep (LHBTI) werd in samenwerking met onze partnerstad Krefeld georganiseerd. In de aanloop naar deze bijeenkomst werden gezamenlijk

verschillende bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd, waaronder een openlucht ontbijt en een openbaar kussengevecht. De samenwerking met de partnerstad Krefeld leverde een bijzondere samenwerking op, die door onze partnerstad als zeer verfrissend en vernieuwend werd ervaren. Ze heeft geleid tot het voornemen om volgend jaar in Krefeld een lokale uitvoering van Christopher Street Day te organiseren.

Mayor Summit in Düsseldorf

Burgemeester Scholten nam op uitnodiging van Oberbürgermeister Geisel van Düsseldorf op 30 en 31 augustus deel aan de tweede Mayor Summit on living together. Tijdens deze topontmoeting met vertegenwoordigers uit 19 wereldsteden werd gesproken over verschillende gemeentelijke thema's. Burgemeester Scholten hield een korte inleiding over de wijze waarop Venlo C2C implementeert om daarmee een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de stad.

Grenslandconferentie

De conferentie werd door ongeveer 300 bestuurders uit NRW en Nederland bezocht. De in het afgelopen jaar geboekte resultaten werden gepresenteerd. Zo zijn afspraken gemaakt over de structurele financiering van de Grensinfopunten. Er is een deelerkenning gekomen voor de Nederlandse pedagogisch medewerkers op de basisscholen groep 1 en 2 zodat zij ook in Nordrhein Westfalen aan de slag kunnen in de Kindertagesstätten en er zijn afspraken gemaakt over de samenwerking op infrastructureel gebied. Daarnaast was er ruimschoots aandacht voor het leveren van nieuwe bouwstenen ten aanzien van de grensland agenda, vooral op het gebied van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt, onderwijs en mobiliteit, én infrastructuur. Met betrekking tot het onderwerp veiligheid waren nog onvoldoende resultaten bekend om hierover te berichten.

Onmiddellijk voorafgaand aan de grensland conferentie werden in Venlo afspraken gemaakt over een concessie voor een intercity verbinding tussen Eindhoven en Düsseldorf. Deze verbinding wordt nu onder de verantwoordelijkheid van het Duitse Verkehrsverbund Rhein Ruhr aanbesteed en moet in 2025 leiden tot een rechtstreekse verbinding tussen de beide steden, met een tussenstop in Venlo.

Stedenband met Krefeld

De stedenband met onze partnerstad Krefeld krijgt steeds meer profiel door gezamenlijke activiteiten, waaronder een miniconferentie over verschillende aspecten van een Leven Lang Leren op basis van de duurzaamheidsdoelstellingen van de VN. Een van de gezamenlijke acties is de uitvoering van een haalbaarheidsstudie naar een snelle fietsverbinding tussen de twee steden, met aansluiting op de Greenport Bikeway en de Fahrradschnellweg Ruhr naar het oosten. De inspanningen van de beide steden leiden tot (nieuwe) contacten tussen culturele instellingen (theaters) onderwijs- en welzijnsinstellingen.

C Public Affairs (inclusief derde geldstromen)

Interbestuurlijk Programma

Venlo is in 2019 aangewezen als een van de IBP proeftuinen regionale economie waarbij het grensoverschrijdend aspect een belangrijk onderwerp is. In 2019 hebben verschillende gesprekken plaatsgevonden met Duitse partners over hun deelname aan het IBP. In een startbijeenkomst in december hebben Viersen, Krefeld, Mönchengladbach en het Euregio Bureau aangegeven te willen participeren. Krefeld heeft daarbij aangegeven actief te willen participeren in de uitwerking. Dit is begin 2020 opgepakt.

Expo Real

Venlo participeert in de stand van Standort Niederrhein bij de Expo Real in München, de grootste vastgoedbeurs van Europa. Voor het onderhouden van de relevante netwerken aan Duitse zijde is deelname aan deze beurs van groot belang; vrijwel alle voor Venlo relevante bestuurders zijn op deze beurs aanwezig.

C2C

Met de ontwikkeling van het Healthy Buildings Network is een netwerk ontstaan waarde effecten van het stadskantoor ook een wetenschappelijke onderbouwing krijgen en er meer kennis over duurzame gebouwen ontstaat. Venlo heeft in Duitsland een grote naam op het gebied van gezonde gebouwen gekregen. Dat uit zich onder andere in de deelname in het genoemde netwerk en in het aantal aanvragen voor workshops en rondleidingen.

Vital Nodes (Horizon 2020 project)

Om de opgave van Venlo op het gebied van logistieke functie en leefbaarheid goed op de kaart te krijgen en daarmee ook voor toekomstige Europese subsidieregelingen goed te zijn voorgesorteerd zijn we aangehaakt op een toonaangevend consortium dat zich over deze vraagstukken buigt en hierover advies afgeeft aan de Europese Commissie. Venlo heeft in februari 2019 een groot event gehost waarbij veertig vertegenwoordigers uit Sofia, Pireus, Bilbao, Keulen, Antwerpen, Tallinn en Wenen bij elkaar gekomen zijn om over eerder genoemde materie te discussiëren. Het uiteindelijke doel is om Venlo als "urban node" aangemerkt te krijgen in het TEN-T netwerk (TEN-T is de verordening en bijbehorend netwerk dat door Europa wordt gebruikt om bereikbaarheid/doorstroming te waarborgen). De TEN-T verordening is het beleidskader voor de subsidieregeling CEF (Connecting European Facilities) waar Venlo in 2019 ook succesvol aanspraak heeft gemaakt in meerdere projecten.

TEN-T

In diverse beleidsoverleggen in Den Haag en Brussel is veel werk verzet om de opgaven/knelpunten van Venlo te agenderen om zodoende een betere positie te krijgen op het TEN-T netwerk. Daarnaast nemen we actief deel aan een belangenbehartigingsorganisatie EGTC Rhine Alpine en hebben we in 2019 ook bijgedragen aan diverse werkgroepen en de samenwerking opgestart om samen met Mannheim en Turijn een subsidieaanvraag in te dienen rondom verduurzaming van vervoer.

Begeleidingsgroep RIS3

In 2019 heeft Venlo als vertegenwoordiger van de Limburgse Steden deelgenomen aan de begeleidingsgroep RIS3, de nieuwe Regionale Innovatie Strategie, die het landsdeel Zuid (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg) op moet stellen. In RIS3 leggen de gezamenlijke partners (overheden, triple helixen, kennisinstellingen) uit deze provincies hun innovatiestrategie voor de komende jaren vast, gericht op het verbeteren van het innovatieproces. Met dit document wordt een basis gelegd voor de uitwerking van o.a. subsidieprogramma's als OP-zuid. Het document "Innoveren en realiseren met impact: RIS3 Zuid-Nederland 2021-2027" zal in het voorjaar 2020 worden vastgesteld. Hierna wordt gestart met de uitwerking van het programma OP-zuid.

Europese geldstromen

Venlo is projectpartner geworden in het Horizon 2020 project Pop Machina. Met dit project wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van KanDoen vanuit circulaire economie perspectief. Daarnaast is voor KanDoen een ESF subsidie binnengehaald voor de doorontwikkeling van de methodiek die hiervoor wordt gebruikt. Er is ook een ESF subsidie binnengehaald voor de Venlose arbeidsmarkt aanpak van statushouders.

Op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid zijn in 2019 Europese subsidies binnen gehaald voor de vrachtwagenparkeerplaats uitbreiding aan de James Cookweg en voor de ondertunneling Vierpaardjes (en ontwikkelingen emplacement als onderdeel van onze projectpartner ProRail). Beide geldstromen komen uit de Europese regeling CEF. Ten aanzien van de doorontwikkeling van duurzame mobiliteitsbeleid heeft Venlo als onderdeel van Europees consortium ook middelen binnengehaald uit het Interreg Europe programma.

Voor de ontwikkeling van Mönchengladbach en Venlo als studentensteden heeft Venlo als onderdeel van een Euregionaal consortium middelen verworven uit het programma Interreg Nederland Duitsland.

Wat heeft het gekost?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de grootste / belangrijkste afwijkingen die gerelateerd zijn aan dit programma en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2019.

Exploitatie

bedragen x € 1.000

	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
3. Grenzeloos Venlo	Baten	3.042	2.763	91%	-279
	Lasten	3.223	3.174	98%	49
Saldo baten en lasten		-181	-410	227%	-229
Onttrekkingen aan reserves	Baten				
Toevoegingen aan reserves	Lasten		218		-218
Saldo verrekening met reserves			-218	0%	-218
Totaal resultaat programma		-181	-628	347%	-447

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Regionale samenwerking	Baten	3.042	2.763	91%	-279
	Lasten	3.223	3.392	105%	-169
Subtotaal Regionale samenwerking		-181	-628	347%	-447
Totaal resultaat programma		-181	-628	347%	-447

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel: "Baten en lasten in de jaarrekening per programma".

Restantkredieten

Kredieten

Bedragen x € 1.000

Kredieten programma 03	Kredietsoort	Krediet	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant krediet	Raming uitgaven 2019	% Gerealiseerd 2019
Geen kredieten van toepassing							
Totaal kredieten							

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel: "Bijlage III Kredieten".

4. Welvarend Venlo

Inleiding

De ambitie van het programma Welvarend Venlo is om van Venlo een stad te maken in een regio met een brede, duurzame en innovatieve economische basis, die excelleert op de crossovers, met als hoofddoel om ook in 2030 te zorgen voor voldoende werkgelegenheid, bereikbaarheid en (lokale en regionale) koopkracht.

Het programma bestaat uit de volgende drie, nauw met elkaar verbonden, programmalijnen:

1. Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt
2. Economie
3. Mobiliteit

Wat hebben wij bereikt?

Voor het Programma Welvarend Venlo geldt dat de behaalde resultaten in 2019 grotendeels in lijn waren met de begroting. Belangrijk is te melden dat in 2019 in nauwe samenwerking met belanghebbenden het Economisch Uitvoeringsprogramma is opgesteld. Dit uitvoeringsprogramma bevat concrete projecten die betrekking hebben op alle drie de programmalijnen, en op een aantal crossovers met andere raadsprogramma's zoals het programma Circulaire en duurzame hoofdstad.

Hieronder worden per programmalijn kort een aantal belangrijke resultaten benoemd. Vanuit verschillende rollen hebben wij in 2019 een bijdrage geleverd aan deze resultaten.

Programmalijn Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt

- Vanuit het Economische Uitvoeringsprogramma zijn de projecten (voortzetting) Werkgevers Service Punt (WSP) en Hybride opleidingen (bedrijven en onderwijs) door het college vastgesteld.
- Het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Maak / Smartindustrie is gestart.
- De Investeringsagenda Noord-Limburg is tot stand gekomen, met onder andere de thema's Ondernemen & Innoveren (icoonproject Doorontwikkeling Campus Greenport Venlo) en Vitaal Gezond (icoonproject Arbeidsmarkt van de toekomst).

Mede door deze inspanningen is het aantal beëindigde bijstandsuitkeringen vanwege arbeidsaanvaarding licht gedaald ten opzichte van vorig jaar (van 37% naar 35%). Het aantal verstrekte ww-uitkeringen is eveneens gedaald.

Programmalijn Economie

- Vanuit het Economische Uitvoeringsprogramma zijn de volgende projecten door het college vastgesteld, te weten Ondersteunen Crossroads Limburg, Versterken business development (innovatie MKB), Verbeteren uitstraling bedrijventerreinen, Herstructurering verouderde terreinen, Profileren kernthema's Crossroads Limburg en Acquireren specifieke doelgroepen.

- De Economic Development Board Noord-Limburg (EDB) is doorontwikkeld tot Crossroads Limburg (structuur, programmamanagement en communicatie).
- Brightlands Campus Greenport Venlo heeft zich sterk doorontwikkeld. Het terrein van de Brightlands Campus en de Villa Flora zijn nagenoeg volledig bezet.

Om de verdere groei te faciliteren, is het besluit genomen om twee nieuwe gebouwen, het Brighthouse en Brightworks te realiseren.

- De verkoop van bedrijvenkavels binnen het Werklandschap Greenport Venlo verloopt zeer voorspoedig. Deze ontwikkeling draagt bij aan de gewenste ontwikkelingen rondom het creëren van werkgelegenheid en kennisontwikkeling.
- Er zijn diverse percelen op de gemeentelijke bedrijventerreinen verkocht. Hierdoor is schaarste ontstaan. Dit is tegelijkertijd aanleiding om meer aandacht te besteden aan verbetering van de functionele en ruimtelijke kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen.
- Op het gebied van parkmanagement zijn in samenwerking met Ondernemend Venlo diverse resultaten geboekt, zoals: bebording bedrijventerrein, Keurmerk Veilig Ondernemen (KVÖ) Bedrijventerreinen, pilot groen Belfeld, gladheidsbestrijding, eenmalige handhavingsactie vrachtwagenparkeren, aanpak vrachtwagenparkeren Magalhaesweg et cetera.
- Er is regionale overeenstemming over de eerste aanzet voor een alternatieve invulling van de regionale toeristische promotie en marketingorganisatie (Visit Noord-Limburg). Verdere uitwerking vindt in 2020 plaats.
- De Investeringsagenda Noord-Limburg is tot stand gekomen, met onder andere de thema's Ondernemen & Innoveren (icoonproject Doorontwikkeling Campus Greenport Venlo), Gezond Leven (icoonproject Vitale vrijetijdseconomie in een vitaal landschap) en Gezonde Leefomgeving (icoonproject Verduurzamen glastuinbouw, kringlooplandbouw en gezonde voeding). Daarnaast is de Regio Deal Noord-Limburg opgesteld met een grote economische component.

Programmalijn Mobiliteit

- De mobiliteitsvisie Trendsportal is uitgewerkt in een aantal (geprioriteerde) doelstellingen en er is een afwegingsmethodiek voor projecten (afwegingskader) opgesteld. Deze zijn door het college vastgesteld. Vanuit de (concept) projectenlijst is een aantal projecten opgestart. Enkele daarvan betreft crossovers met andere raadsprogramma's zoals Deel de Zon (Circulaire en duurzame hoofdstad) en SHARE regio (Grenzeloos Venlo). Eind 2019 is het college akkoord gegaan met de regionale aanbesteding van Mobie (duurzame deelmobiliteit).
- Vanuit het Economische Uitvoeringsprogramma zijn de projecten, die betrekking hebben op mobiliteit door het college vastgesteld, zoals handhaven/uitbreiden truckparkeren en last mile/OV-bereikbaarheid werklocaties.
- Er zijn diverse, waaronder een tweetal Europese subsidieaanvragen gehonoreerd. Het betreft onder andere Europese financiële bijdragen voor uitbreiding van Truckparking James Cookweg (€ 600.000) en upgrading Spoorknooppunt Venlo (€ 3.980.000 voor "Emplacement Venlo" inclusief € 1.950.000 voor "Onderdoorgang Vierpaardjes" (programma centrumstad).
- Door het college is ingestemd met de uitbreiding van de bargeterminal.
- De realisatie van de Spoor Aanpassingen in Greenport t.b.v. de ontsluiting van de toekomstige Railterminal van Cabooter zijn afgerond (ingebruikneming 2020). De realisatie is in opdracht van de gemeente Venlo uitgevoerd door het Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo.
- De Investeringsagenda Noord-Limburg is tot stand gekomen, met onder andere het thema Mobiliteit & Logistiek (icoonproject Duurzame mobiliteit).

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Netwerken, lobbyen en samenwerken zijn drie sleutelbegrippen binnen het Programma Welvarend Venlo. Dit betekent dan ook dat vrijwel alle benoemde resultaten zijn bereikt in nauwe samenwerking met partners. Wij maken actief onderdeel uit van meerdere samenwerkingsverbanden en vervullen hierin verschillende rollen (voornamelijk regisserend, stimulerend en faciliterend). In toenemende mate is er naast regionale publieke samenwerking sprake van publiek-private samenwerking. Zowel op lokaal, (boven)regionaal als (inter)nationaal niveau. Dit heeft vooral een positieve uitwerking op het draagvlak voor de uitvoering van projecten.

Bij de tot standkoming van het (lokale) Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP) vervulden we vooral, maar niet uitsluitend, een regisserende rol. Het EUP is in nauwe samenwerking met belanghebbenden, waaronder Ondernemend Venlo, tot stand gekomen. Wij hebben ons daarbij zowel inhoudelijk als procesmatig laten

begeleiden door een adviesbureau. Onze rol bij de uitvoering van de projecten uit het EUP is wisselend. Voor een aantal projecten zullen concrete convenanten worden opgesteld waarin de samenwerking met derden wordt vastgelegd.

Voor wat betreft de verschillende (regionale) Triple Helix samenwerkingen, zoals Crossroads Limburg vervulden wij vooral een ondersteunende faciliterende rol. Zo leverden wij bijvoorbeeld het programmasecretariaat voor Crossroads Limburg. Bij Brightlands Campus Greenport Venlo vervulde wij een faciliterende rol, naast het feit dat we aandeelhouder zijn.

Bij Euregionale projecten (bijvoorbeeld SHAREuregio en Euregio Campus Limburg/Niederrhein) en de (inter)nationale lobbyactiviteiten alsook subsidieaanvragen werkten wij met diverse (eu)regionale, nationale en zelfs internationale partners samen. Bij de toegekende Europese subsidieaanvragen (Truckparking en Spoorknooppunt Venlo) was Venlo overigens niet de formele aanvrager, maar Zuid-Holland (Truckparking) en ProRail (Spoorknooppunt Venlo).

Uiteraard zijn naast de bovenstaande projecten gewone reguliere taken op lokaal niveau uitgevoerd. Hierbij kan worden gedacht aan bedrijfscontacten en uitgifte van percelen op de eigen bedrijventerreinen. Ook de samenwerking met de overige regiegemeenten behoorde (grotendeels) tot de reguliere taken.

Wat heeft het gekost?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de grootste / belangrijkste afwijkingen die gerelateerd zijn aan dit programma en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2019.

Exploitatie

bedragen x € 1.000

	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
4. Welvarend Venlo	Baten	7.934	6.576	83%	-1.358
	Lasten	11.845	9.851	83%	1.994
Saldo baten en lasten		-3.911	-3.275	84%	636
Onttrekkingen aan reserves	Baten	185	219	118%	34
Toevoegingen aan reserves	Lasten	2.210	2.647	120%	-437
Saldo verrekening met reserves		-2.025	-2.429	120%	-404
Totaal resultaat programma		-5.936	-5.704	96%	233

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Economie	Baten	6.188	4.175	67%	-2.013
	Lasten	11.525	9.104	79%	2.421
Subtotaal Economie		-5.337	-4.929	92%	407
Kennisinfra en arbeidsmarkt	Baten	441	441	100%	-1
	Lasten	598	589	98%	9
Subtotaal Kennisinfra en arbeidsmarkt		-157	-149	95%	8
Mobiliteit	Baten	1.489	2.179	146%	690
	Lasten	1.932	2.805	145%	-873
Subtotaal Mobiliteit		-443	-626	141%	-183
Totaal resultaat programma		-5.936	-5.704	96%	233

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel:
"Baten en lasten in de jaarrekening per programma".

Restant kredieten

Kredieten

Bedragen x € 1.000

Kredieten programma 04	Kredietsoort	Krediet	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant krediet	Raming uitgaven 2019	% Gerealiseerd 2019
Brightlands Campus Greenport	Uitbreiding	4.400			4.400		
BV Deelnemingen Greenport	Uitbreiding	22.700		21.277	1.423	21.560	98,69%
Geluidwerende maatr a73/a74	Uitbreiding	15.000	9.878	304	4.818	2.000	15,22%
GVVP 2010	Uitbreiding	11.556	11.466	19	71	1.455	1,33%
GVVP 2014	Uitbreiding	3.429	2.872	329	228	401	81,93%
GVVP 2015	Uitbreiding	4.146	3.727	1.104	-686	616	179,42%
GVVP 2016	Uitbreiding	2.873	1.062	188	1.623	1.223	15,34%
GVVP 2017	Uitbreiding	534	259	242	32	284	85,38%
GVVP 2018	Uitbreiding	450	41	4	405	150	2,89%
Multimodale Ontw.industriehaven	Uitbreiding	13.859	359	23	13.477		
Multimodale Ontw.railterminal	Uitbreiding	4.656	2.555		2.101	2.101	0,00%
Ondertunneling Vierpaardjes	Uitbreiding	45.000	395	482	44.124	150	321,24%
Uitbaggeren Industriehaven	Uitbreiding	2.280	1.468	645	167	812	79,41%
Verkoop Erfpacht		2.162	160	2.002		2.023	98,96%
Totaal kredieten		133.045	34.241	26.620	72.184	32.774	81,22%

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel:
"Bijlage III Kredieten".

5. Centrumstad Venlo

Inleiding

De ambitie van het programma 'Centrumstad Venlo' is om Venlo het bestuurlijke, culturele en economische kloppend hart te maken van de regio. De stad en het stedelijk centrum moeten de juiste mix van woon-, werk- en leefmilieus bieden met een breed en divers palet aan voorzieningen en kwaliteiten. Venlo moet daarnaast blijven verjongen en streven naar demografische diversiteit en balans qua opleidings- en inkomensniveau.

Vanuit dit programma wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de hoofdpogaven van de Strategische visie 2030 en meer in het bijzonder aan het daarin benoemde thema 'Centrum Euregio: Hoofdstad en vitaal hart'.

Vanuit het coalitieprogramma 'Samen Venlo veranderen' wordt met dit programma primair aangesloten bij de thema's 'Projecten' en 'Kunst en cultuur'. Ook wordt invulling gegeven aan de gewenste nieuwe rol en houding van de gemeente inzake de af te ronden majeure projecten met een kritische blik op de kosten.

Venlo werkt bovenstaande ambitie uit langs drie programmalijnen met als doel de centrumfunctie van Venlo vanuit een solide en sterke basis te verbreden en daarmee robuust te maken, waarin ook volop aandacht is voor dat wat Venlo bijzonder en uniek maakt. Aan de hand van deze programmalijnen is in één oogopslag duidelijk met welk doel een activiteit of middel wordt ingezet om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken.

Wat hebben wij bereikt?

De ambitie is om van Venlo het bestuurlijk, cultureel en economisch kloppend hart te maken van de regio. Het stedelijk centrum van Venlo is het vanzelfsprekende middelpunt voor het stedelijk wonen, werken en leven van bewoners, ondernemers en bezoekers, nu en in de toekomst.

Venlo werkt bovenstaande ambitie uit langs drie programmalijnen met als doel de centrumfunctie van Venlo vanuit een solide en sterke basis te verbreden en daarmee robuust te maken, waarin ook volop aandacht is voor dat wat Venlo bijzonder en uniek maakt. Aan de hand van deze programmalijnen is in één oogopslag duidelijk met welk doel een activiteit of middel wordt ingezet om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken.

1. De basis sterk houden

Venlo biedt de stad en regio het stedelijk centrum voor burger, ondernemer en bezoeker een basisaanbod van voorzieningen, faciliteiten en uitstraling op het gebied van stedelijk wonen, werken en leven.

2. Verbreden en robuust maken

Venlo bouwt aan een stabiel en robuust draagvlak voor het stedelijk wonen, werken en leven door te stimuleren wat ons sterker maakt en te voorkomen wat ons verzwakt.

3. Verdiepen en onderscheiden

Venlo zet in op een onderscheidend profiel van het stedelijk centrum in de regio en daarbuiten om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken naar bewoners, ondernemers en bezoekers.

Een belangrijke opgave is gelegen in de demografische ontwikkeling van onze stad en de regio. Als Venlo wil kunnen profiteren van de wel haast onstuitbare structurele trend van 'de trek naar de stad' zal het blijvend moeten werken aan het creëren van een zekere mate van 'grootstedelijkheid'. Positief is de positie van het Venlose centrum als het enige stedelijke woon-, werk- en leefmilieu binnen een verder overwegend rurale regio. Dit biedt unieke ontwikkelkansen, maar vraagt ook voortdurend om balanceren en keuzes maken. Uiteindelijk 'stemmen' nieuwe bewoners - maar ook huidige bewoners- nu eenmaal met hun voeten, een loyale binding met een stad of regio is helaas minder vanzelfsprekend geworden. Als het aanbod niet toereikend (meer) is, verhuist men net zo makkelijk naar een andere woonplaats. De stad in het algemeen, maar het stedelijk centrum in het bijzonder moet de juiste mix van woon- en werk en leefmilieus bieden met een breed en divers palet aan voorzieningen en kwaliteiten. Venlo moet dan blijven verjongen en streven naar demografische diversiteit en balans qua opleidings- en inkomensniveau.

De overkoepelende opgaven zijn het beste samen te vatten als het boeien en binden van jonge mensen en hoger opgeleiden met een rijk palet aan regionale en stedelijke voorzieningen, rustend op een sterke basis en een onderscheidend karakter. Kenmerkend zijn het meerjarige karakter en de complexiteit en dynamiek van de opgaven.

In het coalitieakkoord Venlo 'Samen Venlo Veranderen 2018 – 2022' zijn de bestaande ambities voor het programma bevestigd en wordt de rol van Venlo als sterke regionale centrumstad onderschreven. Daarnaast wordt vanuit deze rol gestreefd naar het beter benutten van de regionale samenwerkingsverbanden onder andere op het gebied van duurzaamheid, werkgelegenheid, cultuur en toerisme.

De WOZ-waarde is in 2019, in het verlengde van de landelijke trend, wederom toegenomen; de ontwikkeling van de gemiddelde WOZ-waarde geeft een beeld van de waardering van het stedelijk centrum als woon-, werk- en leefmilieu. We zien, mede als gevolg daarvan, een toegenomen druk vanuit de markt om te komen tot realisatie en afronding van projecten en gebiedsontwikkelingen in het stedelijk centrum. Eén van de belangrijkste besluiten in 2019 is het stoppen met de plannen

voor het kazerneterrein uitgaande van het grootschalige Leisure-concept in combinatie met de kabelbaan. Een nieuwe visie, met als basis woningbouw, is recentelijk (januari 2020) door de gemeenteraad vastgesteld. Ook bij de andere gebiedsontwikkelingen, waaronder Q4, Maaswaard en Museumkwartier, alsmede bij de ondertunneling van VierPaardjes zijn in 2019 belangrijke besluiten genomen. Deze projecten zijn belangrijke pijlers voor het bereiken van de doelstellingen van het programma Centrumstad. De effecten daarvan worden vastgelegd in de indicatoren en voor het programma Centrumstad zijn dit veelal 'kwalitatieve indicatoren', die o.a. worden gemeten in de Stadspeiling. De effecten van grootschalige projecten en gebiedsontwikkelingen zijn echter pas goed in beeld te brengen op middellange termijn. Zo zien we dat de indicator 'waardering kwaliteit openbare ruimte', rapportcijfer 6,7, nog niet voldoet aan de ambitie om hier minimaal een rapportcijfer 7 op te scoren. Door te blijven investeren in de kwaliteit van parken, pleinen en Maasoevers, moet deze ambitie zienderogen dichterbij komen.

In 2019 zien we een toegenomen aandacht voor grootschalige culturele evenementen; vooral de Thielen-tentoonstelling heeft er niet alleen aan bijgedragen dat er veel extra bezoekers naar Venlo zijn gekomen uit zowel Nederland als het buitenland, maar ook dat er een start gemaakt is met de samenwerking tussen het Limburgs Museum en het 'nieuwe' Museum van Bommel van Dam.

Eén van de doelstellingen van het erfgoedbeleid is om concrete projecten te gaan realiseren waarbij behoud en conservering van bestaand 'erfgoud' vertrekpunt is. Met name in de (historische) binnenstad kan, bijvoorbeeld door het stimuleren van 'Wonen boven Winkels' een kwaliteitsslag in de ruimtelijke omgeving en beleving worden gemaakt en daarnaast, als 'bijvangst' de sociale veiligheid in de binnenstad toenemen. In 2019 zien we een toegenomen interesse van ondernemers en vastgoedpartijen die zelf de handschoen oppakken om 'Erfgoud'-projecten in de binnenstad te gaan realiseren. Een mooi voorbeeld is de "Puddingfabriek".

Tenslotte kan nog gemeld worden dat de bestuurlijke bevestiging van onze doelstellingen van het programma Centrumstad, in combinatie met de gemeentelijke financiële discipline de afgelopen jaren, er ook in 2019, toe geleid heeft dat de provincie Limburg onze belangrijkste partner is voor de totstandkoming van de vele initiatieven en projecten in dit programma.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Onze ambities en doelstellingen reiken verder dan het begrotingsjaar 2019. Om deze langere termijn ambities waar te kunnen maken, hebben we op hoofdlijnen de volgende inspanningen in 2019 geleverd.

Voor *Programmalijn 1* | *De basis sterk houden* zijn de belangrijkste resultaten:

- Het winkellandschap is nog steeds volop in beweging, zowel in het stedelijk centrum als in de stadsdeelcentra Blerick en Tegelen en het perifere detailhandelsgebied Trefcenter. In 2019 lag de focus op de optimalisatie en vernieuwing van de stadsdeelcentra en het Trefcenter. Voor het stedelijk centrum is samen met Venlo Partners een traject voorbereid om samen met (vastgoed)partners en ondernemers tot een uitvoeringsgericht toekomstbeeld voor Venlo als winkelstad te komen.
- Voor het cultuurbeleid is in 2019 het traject opgestart om te komen tot een nieuwe cultuurvisie. Als eerste stap is daarin het traject amateurkunsten en volkscultuur opgepakt. Met het veld zijn middels interactieve gesprekken het toekomstig beleid en de rol die de verenigingen en stichtingen daarin hebben besproken en vertaald naar een hoofdlijnennotitie. De cultuurvisie wordt in 2020 aan de gemeenteraad voorgelegd.
- In 2019 is door een extern adviesbureau een exploitatieonderzoek gedaan naar Poppodium Grenswerk. Uit het onderzoek is gebleken dat de huisvestingslasten een te groot beslag leggen op de exploitatie en een structurele verhoging van de subsidie met minimaal € 50.000 nodig is voor een gezonde bedrijfsvoering. In de begroting 2020-2023 is een structurele verhoging van de exploitatiesubsidie voor Grenswerk vastgelegd.
In oktober 2019 is de opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een Benchmark bij de Bibliotheek Venlo, het Kunstencentrum Venlo en Theater De Maaspoort.
- De actualisatie van het Handboek Openbare Ruimte is doorgeschoven naar 2020 om de aandachtspunten vanuit de Agenda Groen en Water en klimaatadaptatie volwaardig mee te kunnen nemen. Voor het stedelijk centrum komt geen afzonderlijk handboek. Het stedelijk centrum zal worden meegenomen als onderdeel van de Integrale Visie op de Openbare Ruimte in het programma Leefbaar Venlo.

Voor *Programmalijn 2* | *Verbreden en robuust maken* zijn de belangrijkste resultaten:

- Het nieuwe profiel en programma voor de gebiedsontwikkeling Kazerne Kwartier heeft nader vorm gekregen in een stedenbouwkundige visie, ontwikkelprogramma en -scenario's, -herijking van het financiële raamwerk en een uitgiftestrategie in samenwerking met stad en belanghebbenden. De gemeenteraad heeft deze visie in januari 2020 vastgesteld.
- In de gebiedsontwikkeling Maaswaard zijn de locaties Veilingstraat en Chocoladefabriek verkocht en is de realisatie van stadswoningen voor middeninkomens in 2020 voorbereid. Voor de locatie Stadskantoor wordt

binnen de bestaande kaders een realisatieovereenkomst voorbereid met ontwikkelende partijen.

- In Q4 is na een aanbesteding de herinrichting van de Lage Loswal opgestart en de aanbesteding voor de restauratie van de voormalige stadsmuur opgepakt. Voor de nieuwe parkeergarage in het Blok van Gendt is een middels een aanbesteding een ontwikkelende en exploiterende partij gevonden en zijn de voorbereidingen getroffen voor de realisatie. Voor de locatie Henschriksel is middels een 'Right to Challenge' een lokale ontwikkelcombinatie in de vorm van collectief particulier opdrachtgeverschap. Voor de locatie Bastion Lichtenberg is samen met de huidige gebruikers een ontwikkelscenario opgesteld, welke in samenwerking wordt uitgewerkt. Voor de locatie Aan de Stadsmuur zijn de ontwikkelplannen geactualiseerd en worden na het beëindigen van het tijdelijk gebruik als parkeerplaats gefaseerd ontwikkeld.
- Voor de locatie Arsenaal is het raadsbesluit uit 2017 voor een nieuwe parkeergarage verbreed qua locatie en tijdspad, hiertoe zal een breed parkeeronderzoek worden uitgevoerd. Voor de tussenliggende periode wordt mogelijk een tijdelijke parkeergarage gerealiseerd, om in de toekomst deze locatie vrij te kunnen spelen voor een centrum-stedelijke ontwikkeling.
- De meerjarenvoorzieningen Tiendschuur, de Nieuwe Scene, de Garage en de Omroep Venlo hebben hun jaarlijkse subsidie ontvangen. In juni heeft de raad besloten om een investeringssubsidie van € 90.000 te verstrekken aan Omroep Venlo voor de aanschaf van een uitzendstraat (en als gevolg daarvan de komende tien jaar de structurele subsidie met een bedrag van € 10.485 te verlagen).
- Tot slot is medewerking verleend aan diverse initiatieven van uiteenlopende omvang van derden die bijdragen aan het versterken en robuust maken van het stedelijk centrum als woon-, werk en leefgebied.

Voor Programmalijn 3 | Verdiepen en onderscheiden zijn de belangrijkste resultaten:

- In het Museumkwartier is medio 2019 de nieuwe onderwijshuisvesting van Universiteit Maastricht in de voormalige Raad van Arbeid in gebruik genomen, inclusief 28 studio's voor studenten.
- In het Museumkwartier zijn daarnaast grote stappen gezet om in 2020 tot realisatie te komen van een hoogwaardig educatief en cultureel cluster. Voor het nieuwe Museum van Bommel van Dam stond 2019 in het teken van vervolmaken van het ontwerp en het voorbereiden van de (ver)bouw. Voor de buitenruimte van het Museumkwartier is een herinrichtingsvoorstel ontworpen met als inzet een aangenaam verblijfsgebied en het versterken van de groen en parkfunctie. In dit proces hebben diversen belanghebbenden kunnen participeren.

Vooruitlopend op de nieuwe inrichting is het geschonken kunstwerk 'd'n Haan' al geplaatst bij entree vanaf het station.

- Voor het voormalige pand van het Museum van Bommel van Dam is in de tweede helft van 2019 een aanbestedingsprocedure opgestart, die moet leiden tot een gunning in het eerste kwartaal van 2020.
- Bij de herinrichting van de Lage Loswal wordt tevens de kadefaciliteiten vernieuwd, waardoor de toegankelijkheid van het stedelijk centrum voor watertoerisme sterk wordt verbeterd.
- Tot slot zijn een aantal monumentale panden in de binnenstad op aansprekende wijze gerestaureerd en verbouwd in het kader van Wonen boven Winkels.

Wat heeft het gekost?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de grootste / belangrijkste afwijkingen die gerelateerd zijn aan dit programma en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2019.

Exploitatie

bedragen x € 1.000

	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
5. Centrumstad Venlo	Baten	6.703	4.479	67%	-2.224
	Lasten	17.139	14.048	82%	3.091
Saldo baten en lasten		-10.436	-9.569	92%	867
Onttrekkingen aan reserves	Baten				
Toevoegingen aan reserves	Lasten	2.035	2.967	146%	-932
Saldo verrekening met reserves		-2.035	-2.967	146%	-932
Totaal resultaat programma		-12.471	-12.536	101%	-65

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
De basis sterk houden	Baten	915	917	100%	2
	Lasten	10.956	10.968	100%	-13
Subtotaal De basis sterk houden		-10.041	-10.051	100%	-11
Verbreden en robuust maken	Baten	5.788	3.562	62%	-2.226
	Lasten	7.829	5.603	72%	2.226
Subtotaal Verbreden en robuust maken		-2.041	-2.042	100%	-1
Verdiepen en onderscheiden	Baten				
	Lasten	390	444	114%	-54
Subtotaal Verdiepen en onderscheiden		-390	-444	114%	-54
Totaal resultaat programma		-12.471	-12.536	101%	-65

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel:
"Baten en lasten in de jaarrekening per programma".

Restantkredieten

Kredieten

Bedragen x € 1.000

Kredieten programma 05	Kredietsoort	Krediet	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant krediet	Raming uitgaven 2019	% Gerealiseerd 2019
FHK Infrastructuur	Uitbreiding	13.100	3.528	35	9.536	50	70,84%
Inrichting o.r. Museumkwartier	Uitbreiding	1.500		172	1.328	150	114,79%
Kazernekwartier OR fase 1	Uitbreiding	11.789	2.821	122	8.846	150	81,25%
Kazernekwartier voorberkrediet	Uitbreiding	500	318	3	179	5	62,38%
Lage Loswal 't Bat Herontw. Q4	Uitbreiding	3.700	128	927	2.645	2.650	34,99%
Nieuwbouw stadskantoor	Uitbreiding	55.588	54.564	384	640	1.176	32,66%
Omroep Venlo uitzendstraat	Vervanging	90		90		90	100,00%
Opgave stedelijk centrum 2018	Uitbreiding	170	119	68	-17	75	91,24%
Overdr.v.m gebouw R. v Arbeid	Uitbreiding	3.556	2.480	1.100	-24	1.076	102,21%
Upgrading Maaspoort	Uitbreiding	8.540	7.967		573	573	0,00%
Verbetermaatregelen geb.MvBvD	Uitbreiding	8.500	1.228	464	6.807	1.000	46,45%
Totaal kredieten		107.033	73.153	3.367	30.513	6.995	48,13%

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel:
"Bijlage III Kredieten".

6. Circulaire en duurzame hoofdstad

Inleiding

In 2019 zijn we met dit 'nieuwe' programma gestart met de volgende hoofddoelstelling: het bereiken van bewustwording en draagvlak in de samenleving voor verduurzaming en klimaatadaptatie van onze regio, met als hoofddoel dat de nationale en (boven-)lokale klimaatambities worden gerealiseerd. We hebben dit verwezenlijkt met een Venlose aanpak. Deze is erop gericht duurzaamheid als een kansendossier te beschouwen. Dat wil zeggen dat duurzaamheid niet minder, maar juist meer plezier en perspectief biedt voor inwoners en bedrijven. Naast people, planet en profit hebben we de 'P' van plezier toegevoegd.

In de begroting 2019-2022 is 2019 voor dit programma een overgangsjaar genoemd (overgang van 'denken' naar 'doen'). Voor 2019 geldt dat het programma primair in het teken stond van het vertalen van nationaal beleid naar de regionale/lokale context, het uitvoeren van wettelijke taken en het aangaan van de dialoog met inwoners, ondernemers, organisaties, overheden en ketenpartners. Deze dialoog diende een tweeledig doel. Enerzijds het creëren van bewustwording en anderzijds het ophalen van initiatieven en ideeën rondom het thema circulariteit en duurzaamheid. Dit heeft geresulteerd in een concreet uitvoeringsprogramma waarin zowel de wettelijke taken als de initiatieven en ideeën zijn uitgewerkt in concrete projecten. Het uitvoeringsprogramma kent drie, nauw met elkaar verbonden, programmalijnen:

1. Energietransitie
2. Klimaatadaptatie
3. Circulariteit

Wat hebben wij bereikt?

Voor het Programma Circulaire en duurzame hoofdstad geldt dat de behaalde resultaten in het overgangsjaar 2019 grotendeels in lijn waren met de begroting. Zo heeft het college medio 2019, na consultatie van de raad, het Uitvoeringsprogramma 2019-2022 Venlo Circulaire en duurzame hoofdstad vastgesteld. Dit uitvoeringsprogramma bevat activiteiten en projecten die niet alleen betrekking hebben op alle drie de programmalijnen, maar ook acties omvat die zijn belegd bij een van de andere vijf raadsprogramma's. Het is dan ook de ambitie van dit programma om het duurzaamheidshandelen en -denken een integraal onderdeel te laten zijn van alle programma's en projecten. De eerste resultaten hiervan zijn al zichtbaar. Denk aan de aanschaf van elektrische auto's, gymzaal Hoogbroek en gesprekken met schoolbesturen over de concrete verduurzaming van de gebouwen.

Veel van de activiteiten en projecten die (vervolgens) in 2019 zijn opgestart leiden pas in 2020 en later tot concrete resultaten. Hieronder worden voor het programma als geheel en per programmalijn kort een aantal belangrijke resultaten benoemd.

Programmabreed

De focus in 2019 lag op het aangaan van de dialoog met stakeholders en het uitwerken van initiatieven en ideeën in een concreet uitvoeringsprogramma. We hebben in kader hiervan de volgende resultaten geboekt:

- Het Uitvoeringsprogramma 2019-2022 Venlo Circulaire en duurzame hoofdstad is op- en vastgesteld.
- Er waren acht themabijeenkomsten in kader van de bewustwording over duurzaamheid (Belfeld, Steyl (2x), Tegelen, Hout Blerick, 'T Ven (2x) en Venlo Centrum). In 2020 zal dit leiden tot een aantal concrete wijkakkoorden.
- Er heeft een duurzaamheidsmarkt (in kader van de Duurzame Huizenroute) plaatsgevonden.
- Er is een concept van het duurzaamheidsloket opgesteld en via een marktverkenning getoetst. In het kader van dit loket is een subsidieaanvraag voor €1.500.000 voor woningeigenaren in kader van de Regeling Reductie Energiegebruik ingediend en gehonoreerd. De invoering van het loket inclusief de uitvoering van de subsidieregeling wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2020.
- Er is een communicatie lay-out 'MorgeninVenlo' ontwikkeld. Deze wordt vanaf 2020 gebruikt voor alle communicatie rondom het programma Duurzame en Circulaire Hoofdstad.
- De Investeringsagenda Noord-Limburg is tot stand gekomen, met onder andere de thema's Energie & Klimaat (icoonproject Regionale energiestrategie, waterveiligheid en energielandschappen), Landelijk gebied (icoonproject Verduurzamen glastuinbouw, kringlooplandbouw en gezonde voeding) en Mobiliteit & Logistiek (icoonproject Duurzame mobiliteit).

Programmalijn Energietransitie

Deze programmalijn is gestoeld op de wettelijke opgaven die het Rijk ons heeft opgelegd vanuit het Klimaatakkoord, maar aangevuld met eigen ambities. Doordat het nationale klimaatakkoord later is vastgesteld dan voorzien in de begroting 2019-2022, is ook het tijdspad van de wettelijke opgaven waarvoor de gemeente en regio Venlo staan deels doorgeschoven. We hebben desondanks in 2019 een aantal belangrijke resultaten geboekt:

- De concept uitgangspuntennotitie RES Noord- en Midden-Limburg is opgesteld en ter consultatie voorgelegd aan de gemeenteraad.

- Er is een studie 'selectie pilotwijk' uitgevoerd. Op basis van deze studie heeft het college gekozen voor de wijk Hagerhof-Oost als pilotwijk voor de subsidieaanvraag Proeftuinen Aardgasvrije Wijken. De start van de communicatie van de pilot gas(t)vrije wijk en de subsidieaanvraag vinden begin 2020 plaats.
- De Transitievisie Gebouwde Omgeving Venlo 1.0 is opgesteld. Deze zal in het eerste kwartaal van 2020 worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Programmalijn Klimaatadaptatie

Ook deze programmalijn is gestoeld op de wettelijke opgaven vanuit het Klimaatakkoord en aangevuld met eigen ambities. Belangrijke resultaten die in 2019 zijn behaald zijn:

- De online klimaatatlas als resultaat van de klimaatstresstest licht Waterpanel Noord is opgeleverd.
- De beleidsnota Agenda Groen & Water is opgesteld. Vaststelling wordt voorzien in eerste kwartaal 2020.
- De Pilot "De Groene Straat" is uitgewerkt. De start van de pilot wordt voorzien in begin 2020.

Programmalijn Circulariteit

Meer dan in beide andere programmalijnen, is deze programmalijn gestoeld op onze eigen ambities. Deze programmalijn gaat dwars door alle raadsprogramma's heen, zoals deels blijkt uit de volgende voorbeelden:

- Vanuit het Economische Uitvoeringsprogramma zijn de projecten Opschaling pilot Noorderpoort-Veegtes en Aanjaagfonds Circulaire business cases door het college vastgesteld.
- Vanuit de (geprioriteerde) doelstellingen en projectenlijst van Trendsportal zijn onder andere de projecten Deel de Zon en Duurzame stadslogistiek gestart.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Conform de begroting 2019-2022 vormde 2019 een overgangsjaar met een beperkt budget. Na jarenlang plannen maken zijn we medio 2019 overgegaan op de (voorbereiding van de) realisatie van concrete projecten. De eerste helft van 2019 stond in teken van het - in dialoog met, in - en externe belanghebbenden - opstellen van het Uitvoeringsprogramma 2019-2022 Venlo Circulaire en duurzame hoofdstad. Duurzaamheidsprojecten kunnen alleen slagen als er draagvlak is bij belanghebbenden waaronder de bevolking. De focus is in 2019 dan ook verlegd van aandacht voor innovatieve - op zichzelf staande - voorbeelden, naar verbreden, in actie en doen op grotere schaal. Dat betekent dat wij ons meer zijn gaan richten op

het creëren van massa, mensen in beweging krijgen én het faciliteren en ondersteunen.

Duurzaamheid komt steeds nadrukkelijker terug in de andere raadsprogramma's, met name het programma Welvarend Venlo en Leefbaarheid, waarbij onder andere is ingezet op het benoemen en realiseren van cross-overs tussen verschillende uitvoeringsprogramma's zoals Trendsportal en het Economische Uitvoeringsprogramma. Beide genoemde uitvoeringsprogramma's zijn (eveneens) tot stand gekomen in dialoog met regionale en lokale belanghebbenden. Op deze wijze zijn ook initiatieven van 'buiten' gestimuleerd en/of gefaciliteerd, zoals bijvoorbeeld Deel de Zon.

Op lokaal niveau zijn we in dialoog gegaan met inwoners, ondernemers, organisaties en ketenpartners om bewustwording en draagvlak voor samenwerking met de samenleving bij actieve verduurzaming en (klimaat)adaptatie van onze gemeente te bereiken en initiatieven op te halen. Tegelijkertijd hebben we geconstateerd dat er mooie lokale initiatieven zijn. Daar waar mogelijk en zinvol hebben als gemeente hierbij aangesloten. Samenwerken op lokaal niveau hebben we gedaan volgens de Venlose aanpak die erop gericht is duurzaamheid als kansendossier te beschouwen die niet minder, maar juist meer plezier en perspectief biedt voor inwoners en bedrijven. Deze dialogen vormen onder andere de basis voor de eerste wijkakkoorden die in 2020 zullen worden afgesloten.

In kader van de Energietransitie (Regionale Energie Strategie) en Klimaatadaptatie (Regionale Adaptatie Strategie) is er op regionaal niveau samengewerkt met de provincie, regiogemeenten in Noord- en Midden-Limburg en ketenpartners. In kader van de Warmtevisie Gebouwde Omgeving en Pilotwijk Gas(t)vrije Wijk is ook op lokaal niveau samengewerkt met ketenpartners. Bovendien zijn voor zowel de energie- en warmtetransitie als de klimaatadaptatie contacten gelegd met kennis- en onderwijsinstellingen en zijn er studies uitgevoerd of opgestart.

Wat heeft het gekost?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de grootste / belangrijkste afwijkingen die gerelateerd zijn aan dit programma en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2019.

Exploitatie

bedragen x € 1.000

	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	Baten	501	596	119%	95
	Lasten	2.946	2.570	87%	376
Saldo baten en lasten		-2.445	-1.974	81%	471
Onttrekkingen aan reserves	Baten	645	491	76%	-154
Toevoegingen aan reserves	Lasten	842	842	100%	
Saldo verrekening met reserves		-197	-351	178%	-154
Totaal resultaat programma		-2.642	-2.325	88%	317

Bedragen x € 1.000

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Circulariteit	Baten	351	390	111%	39
	Lasten	748	797	107%	-50
Subtotaal Circulariteit		-397	-407	103%	-10
Energietransitie	Baten		63		63
	Lasten	578	567	98%	11
Subtotaal Energietransitie		-578	-505	87%	73
Klimaatadaptatie	Baten	795	634	80%	-161
	Lasten	2.462	2.047	83%	415
Subtotaal Klimaatadaptatie		-1.667	-1.413	85%	254
Totaal resultaat programma		-2.642	-2.325	88%	317

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel: "Baten en lasten in de jaarrekening per programma".

Restantkredieten

Kredieten

Bedragen x € 1.000

Kredieten programma o6	Kredietsoort	Krediet	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant krediet	Raming uitgaven 2019	% Gerealiseerd 2019
Duurzaamheidsscan	Vervanging	60	43		17	8	0,00%
MIRT "Meer Maas, Meer Venlo"	Uitbreiding	5.955	956	24	4.975	40	60,96%
Totaal kredieten		6.015	999	24	4.992	48	50,80%

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel: "Bijlage III Kredieten".

Algemene middelen

Inleiding

Het overzicht algemene middelen bevat de baten en lasten die niet rechtstreeks toewijsbaar zijn aan een van de zes inhoudelijk programma's. Het overzicht algemene middelen is geen programma en gaat daarom ook niet in op de beantwoording van de vragen 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaan we daarvoor doen?'

Wel presenteren we hier een financieel overzicht en geven we een toelichting op de begrotingsvoorstellen die onder Algemene middelen vallen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Bedragen x € 1.000

	Baten / Lasten	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Algemene middelen	Baten	302.517	313.615	104%	11.098
	Lasten	64.602	70.118	109%	-5.516
Saldo baten en lasten		237.915	243.497	102%	5.582
Onttrekkingen aan reserves	Baten	220	237	108%	17
Toevoegingen aan reserves	Lasten	9.889	10.295	104%	-406
Saldo na verrekening met reserves		-9.668	-10.057	104%	-389
Totaal resultaat Algemene middelen		228.246	233.439	102%	5.193

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in het onderdeel: "Baten en lasten in de jaarrekening per programma".

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

bedragen x € 1.000

	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Baten				
Financiering	24.971	29.543	118%	4.572
Lokale heffingen	39.900	41.042	103%	1.143
Overheadkosten	146	1.961	1344%	1.815
Overige alg dekkingsmiddelen	220	287	130%	66
Uitkeringen gemeentefonds	237.500	241.019	101%	3.519
Totaal baten	302.737	313.852	104%	11.115
Lasten				
Financiering	24.139	27.524	114%	-3.385
Lokale heffingen	1.237	1.173	95%	64
Overheadkosten	38.363	40.278	105%	-1.915
Overige alg dekkingmiddelen	10.617	11.438	108%	-821
Post onvoorzien	134		0%	134
Vennootschapsbelasting				
Totaal lasten	74.491	80.413	108%	-5.923
Saldo algemene dekkingsmiddelen	228.246	233.439	102%	5.193

Onvoorzien

Conform de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen bedraagt de post onvoorzien bij de primitieve begroting jaarlijks € 539.000. Met de vaststelling van voornoemde nota is tevens een beleidsuitgangspunt voor de post Onvoorzien vastgesteld: de onttrekkingen uit de post Onvoorzien zijn direct gekoppeld aan de effectuering van de geïdentificeerde risico's.

Onderstaand de specificatie van de aanwending van de post onvoorzien:

Raadsvergadering	Besluit	Omschrijving	Programma	Bedrag
11-12-2019	RB 2019-063	Ontvlechting samenwerking bedrijfsvoering (VWH) (509 Finrap 2019)	2 / AM	€ 180.654
11-12-2019	RB 2019-063	Vergoeding kosten asbestsanering pand RvA (541 Finrap 2019)	4	€ 223.445
Totaal				€ 404.099

Restantkredieten

Kredieten

Bedragen x € 1.000

Kredieten algemene middelen	Kredietsoort	Krediet	Realisatie t/m 2018	Realisatie 2019	Restant krediet	Raming uitgaven 2019	% Gerealiseerd 2019
C2000 communicatienetwerk	Uitbreiding	55		53	1	55	97,74%
De Commissaris	Vervanging	1.200		1.170	30	1.200	97,49%
E-HRM	Vervanging	395	280	128	-14	115	111,20%
Luchtkwaliteitsmetingen	Uitbreiding	152			152	10	0,00%
Matchingsportal-compentiebank*	Uitbreiding						
Ontwikkeling open data*	Uitbreiding						
Proj.Inform.beh.op Orde (Prio)	Uitbreiding	1.226	18	6	1.201	247	2,55%
Regionale aanbesteding KCS	Vervanging	50			50		
Release JDEdwards Enterpr.One	Vervanging	125	94		31	31	0,00%
Sociaal Intranet	Vervanging	74	1	8	65		
Totaal kredieten		3.276	393	1.366	1.517	1.658	82,39%

* Deze kredieten zijn reeds bij de Finrap 2019 afgeraamd. Definitieve afsluiting vindt plaats middels de vaststelling van deze jaarrekening.

Een nadere toelichting op bovenstaande tabellen is opgenomen in onderdeel:
"Bijlage III Kredieten".

Paragrafen

Lokale heffingen

Actuele ontwikkelingen

Herziening gemeentelijk belastingstelsel

De afgelopen jaren is verruiming van het lokaal belastinggebied een nadrukkelijk item geweest. Er zijn diverse onderzoeken gedaan en is dit eveneens onderdeel geweest van lobbytrajecten van o.a. de VNG. In het regeerakkoord is de mogelijke verruiming van het lokaal belastinggebied niet opgenomen. Dit ondanks dat het vorige kabinet bouwstenen heeft geformuleerd voor uitbreiding van het lokaal belastinggebied. Dit betekent dat wij als gemeente Venlo ook deze periode grotendeels afhankelijk blijven van inkomsten die wij van het Rijk ontvangen. Het eigen belastinggebied blijft hiermee beperkt. Dit betekent eveneens dat er geen hervormingsplan ligt om het evenwicht tussen betalen, bepalen en verantwoorden beter in balans te brengen met de vele taken die gemeenten de laatste jaren erbij hebben gekregen. In april 2019 heeft de staatssecretaris van financiën een brief gestuurd naar de Tweede Kamer waarin hij aangeeft de bouwstenen voor een beter belastingstelsel weer op te pakken.

Waarderen woningen op gebruikersoppervlakte

In 2018 is gestart met de voorbereidingen ter invoering van een nieuwe WOZ-waarderingssystematiek. Vanaf 2022 legt de wet WOZ de verplichting op om woningtaxaties te baseren op gebruiksoppervlakte. Momenteel gebeurt dit op bruto inhoud van de woning (m³). De totale gebruiksoppervlakte wordt nu verplicht geregistreerd in de BAG (basisregistratie adressen en gebouwen). De BAG wordt beheerd door de gemeenten. De jaren 2019 en 2020 zijn nodig om de beschikbare gegevens op te werken om te komen tot een goede kwalitatieve registratie van oppervlaktegegevens. Het jaar 2021 staat in het teken van testen zodat, na goedkeuring door de Waarderingskamer, de belastingaanslagen m.i.v. 2022 kunnen worden verzonden.

Toerekening overhead

Met ingang van 2017 wordt de totale gemeentelijke overhead centraal begroot binnen Algemene dekkingsmiddelen. In de kostendekkende tarieven wordt een opslag voor overhead meegenomen. Voor 2019 geldt, conform uitgangspunt in de Programmabegroting 2019-2022, een overheadopslag van € 45,- per uur. Deze overheadopslag wordt alleen voorcalculatorisch, dus bij vaststelling van de begroting, berekend. Voor de jaarrekening gaan we uit van dezelfde opslag als bij de begroting.

Overzicht belastingen en heffingen

Lokale heffingen zijn opgedeeld in twee soorten: 1. (algemene) belastingen en 2. rechten en leges (retributies).

1. Gemeenten zijn beperkt in de soorten (algemene) belastingen die ze mogen heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de wet. Deze belastingen worden ook wel '**Ongebonden belastingen**' genoemd. De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengsten van deze belastingen.
2. Daarnaast heft de gemeente rechten en leges voor individuele dienstverlening aan de burgers. De wet geeft voor de mogelijke rechten en leges geen limitatieve opsomming. De rechten en leges worden ook wel '**Gebonden belastingen**' genoemd. De tarieven dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden, de opbrengst dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de desbetreffende dienstverlening maakt.

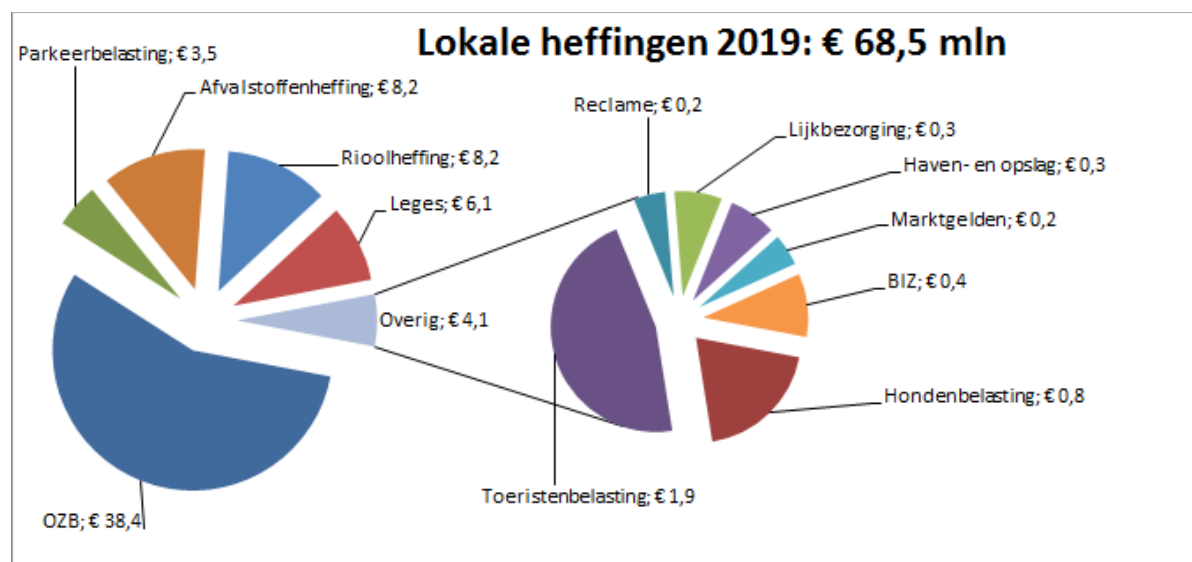
De gemeentelijke belastingen en retributies die in 2019 zijn geheven zijn:

Bedragen x € 1.000

Belasting overzicht 2019			
	Rekening 2018	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
OZB eigenaren niet-woningen	10.666	11.305	11.713
OZB eigenaren woningen	17.390	18.388	18.498
OZB gebruikers	7.774	7.896	8.202
Totaal OZB	35.830	37.589	38.413
Hondenbelasting	757	807	757
Parkeerbelasting	3.742	3.572	3.485
Reclamebelasting	200	198	190
Toeristenbelasting	1.587	1.504	1.873
Totaal overige ongebonden belastingen	6.286	6.081	6.304
Totaal ongebonden belastingen	42.116	43.669	44.717
Afvalstoffenheffing	7.424	8.147	8.243
Rioolheffing	8.974	8.073	8.163
Totaal Afval en riool	16.398	16.220	16.405
Bedrijven InvesteringsZones	402	392	380
Haven- en opslag gelden	321	324	297
Leges	7.095	5.145	6.130
Lijkbezorgingsrechten	382	373	370
Markt gelden	226	245	222
Totaal overig gebonden belastingen	8.425	6.480	7.399
Totaal gebonden belastingen	24.823	22.701	23.804
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen	66.939	66.370	68.521

Bedragen x € 1.000

Programma	Onderdeel	Rekening 2018	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
1. Gezond en actief Venlo	Leges	14	8	17
Totaal programma 1. Gezond en actief Venlo		14	8	17
2. Leefbaar Venlo	Afvalstoffenheffing	7.424	8.147	8.243
2. Leefbaar Venlo	Leges	7.028	5.036	6.057
2. Leefbaar Venlo	Lijkbezorgingsrechten	382	373	370
2. Leefbaar Venlo	Parkeerbelasting	3.742	3.572	3.485
2. Leefbaar Venlo	Rioolheffing	8.974	8.073	8.163
Totaal programma 2. Leefbaar Venlo		27.550	25.202	26.318
4. Welvarend Venlo	Bedrijven InvesteringsZones	402	392	380
4. Welvarend Venlo	Haven- en opslaggeld	321	324	297
Totaal programma 4. Welvarend Venlo		722	717	677
5. Centrumstad Venlo	Leges	52	101	56
5. Centrumstad Venlo	Marktgeld	226	245	222
5. Centrumstad Venlo	Reclamebelasting	200	198	190
Totaal programma 5. Centrumstad Venlo		479	543	467
Algemene middelen	Hondenbelasting	757	807	757
Algemene middelen	Onroerende-zaakbelasting	35.830	37.589	38.413
Algemene middelen	Toeristenbelasting	1.587	1.504	1.873
Totaal Algemene middelen		38.174	39.900	41.042
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen		66.939	66.370	68.521

De afbeelding bestaat uit twee cirkeldiagrammen waarin de geprognosticeerde lokale heffingen zijn opgenomen ter hoogte van € 69.000.000. Het grootste diagram bestaat uit de componenten onroerend zaakbelasting, parkeerbelasting, leges, rioolheffing, afvalstoffenheffing en een onderdeel overig. Het onderdeel overig wordt in de tweede diagram onderverdeeld naar zeven kleinere belastingvormen (reclame, lijkbezorging, havengelden, marktgeld, bedrijfsinvesteringszone-gelden, hondenbelasting en toeristenbelasting). Bijna

80% van de heffingen bestaat uit onroerend zaak belasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Beknopte samenvatting van afwijkingen

In dit jaarverslag leggen wij verantwoording af over de realisatie van de belastingopbrengsten ten opzichte van de geraamde opbrengsten in de begroting 2018 én van afwijkingen van opbrengsten in de voorgaande jaren. Samenvattend zijn de meest opvallende afwijkingen:

- *Onroerende zaakbelasting € 825.000*
Het voordelige resultaat OZB is het gevolg van positieve ontwikkeling van de OZB opbrengst in 2018 die zich vervolgens doorgezet heeft naar 2019 met daarop nog een extra prognoseaanpassing in 2019. Het structureel effect is € 400.000 en is al in de begroting 2020 verwerkt.
- *Opbrengsten afvalstoffenheffing 2015-2019 € 96.000*
Over de periode 2015-2019 werd oorspronkelijk uitgegaan van een lagere opbrengst gebaseerd op destijds opgestelde prognoses. Het positieve resultaat is met name het gevolg van een efficiëntere inning.
- *Opbrengsten Rioolheffing 2015-2019 € 90.000*
Over de periode 2015-2019 werd oorspronkelijk uitgegaan van een lagere opbrengst gebaseerd op destijds opgestelde prognoses. Het positieve resultaat is het gevolg van een efficiënte inning en een hoger waterverbruik van grootverbruikers.
- *Opbrengsten toeristenbelasting 2015-2019 € 245.000*
Bij de definitieve afrekening tot en met het jaar 2018 blijkt dat het aantal gerealiseerde overnachtingen hoger is dan het geprognosticeerde aantal, dit voornamelijk als gevolg van een algemene verbetering van het economische klimaat en daarnaast een beperkte groei van de capaciteit (areaaluitbreiding) in de lokale toeristensector. Van het totale voordeel ad € 369.000 is een meeropbrengst van € 300.000 als structureel aan te merken. Dit effect is reeds verwerkt in de meerjarenbegroting 2020.

Belastingopbrengsten 2019

De hieronder opgenomen specificatie per belastingsoort is gebaseerd op de situatie per 31 december 2019 conform de door de accountant gewaarmerkte afrekeningen van BsGW. In algemene zin valt op te merken dat er vanuit BsGW, behalve bij de OZB-opbrengsten, geen signalen zijn ontvangen dat de geraamde belastingopbrengsten in 2019 niet zullen worden gerealiseerd. Omdat een aantal parameters nog niet is geactualiseerd, is het mogelijk dat er zich alsnog verschillen voordoen ten opzichte van de ramingen voor 2019. Deze zullen in de Jaarrekening 2020 worden meegenomen en verwerkt.

Onroerende zaakbelastingen

Jaarlijks wordt een nieuwe WOZ-waarde voor onroerende zaken vastgesteld. In 2019 is deze gebaseerd op de waardenpeildatum 1 januari 2018. De OZB-tarieven worden gecorrigeerd voor de gemiddelde waardeontwikkeling van het vastgoed, om de geraamde opbrengsten en de woonlastennota gelijk te kunnen houden.

De totale opbrengsten OZB die in de begroting 2019 zijn geraamd kwamen uit op ruim € 38.000.000. Op basis van de inzichten per ultimo 2019 worden deze opbrengsten naar alle waarschijnlijkheid gerealiseerd. Bij de Jaarrekening 2020 zullen eventuele verschillen (zoals gebruikelijk) worden verwerkt. De belangrijkste reden voor het positieve resultaat:

- In 2018 en 2019 zijn enkele grotere WOZ-objecten gereed gekomen, dit resulteerde in een meer dan geraamde toename van de OZB-opbrengst. Een deel van de toename is structureel van aard en reeds verwerkt in de in de begroting 2020 opgenomen extra opbrengst van € 400.000.

Onroerende zaakbelasting

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2018		2019		
	Tarief	Baten		Tarief	Baten
		Realisatie		Begroot	Realisatie
Eigendom woningen	0,1967%	€ 17.350	0,1971%	€ 18.388	€ 18.395
Eigendom niet-woningen	0,3394%	€ 10.563	0,3527%	€ 11.305	€ 11.735
Gebruiker niet-woningen	0,2726%	€ 7.486	0,2833%	€ 7.896	€ 8.175
Resultaat voorgaande jaren		€ 431			€ 108
Totale baten		€ 35.830		€ 37.589	€ 38.413
				Verschil	€ 824

Hondenbelasting

De verwachte opbrengst hondenbelasting wijkt op basis van de huidige inzichten af van de begroting. De laatste jaren zijn de inkomsten geleidelijk teruggelopen als gevolg van de neerwaartse bijstelling van de tarieven conform raadsbesluit in 2017. De begroting is hier onvoldoende op bijgesteld en het aantal belastbare honden is licht gedaald. Hierdoor is inmiddels sprake van een structureel te kort van ongeveer € 50.000.

Hondenbelasting

Bedragen x € 1.000

	Rek. 2018	2019	
	Baten	Baten	
	Realisatie	Begroot	Realisatie
	€ 762	€ 807	€ 751
Resultaat voorgaande jaren	-€ 5		€ 5
Totale baten	€ 757	€ 807	€ 756
	Verschil		-€ 51

Toeristenbelasting

De aanslagoplegging toeristenbelasting over 2019 is voorlopig en is gebaseerd op het aantal overnachtingen in 2018. De definitieve aanslag 2019 wordt na afloop van het heffingsjaar opgelegd op basis van de werkelijk gerealiseerde overnachtingen in 2019. Van het totale voordeel ad € 369.000 is een meeropbrengst van € 300.000 als structureel aan te merken waarbij het seizoenseffect/weersomstandigheden altijd een, niet te onderschatten, onzekere factor blijft. De structurele meeropbrengst is reeds in de meerjarenbegroting 2020 verwerkt.

Toeristenbelasting

Bedragen x € 1.000

	Rek. 2018	2019	
	Baten	Baten	
	Realisatie	Begroot	Realisatie
	€ 1.597	€ 1.504	€ 1.703
Resultaat voorgaande jaren	-€ 11		€ 170
Totale baten	€ 1.586	€ 1.504	€ 1.873
	Verschil		€ 369

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing dient ter bekostiging van de kosten voor het beheer en de verwerking van huishoudelijk afval. Het tarief is conform de beleidsuitgangspunten voorcalculatorisch bepaald uitgaande van 100% kostendekkendheid.

Volgens de verantwoordingsrapportage van BsGW per 31-12-2019 worden de extra opbrengsten raming volledig gerealiseerd door extra opbrengsten over de periode 2015-2019.

Afvalstoffenheffing

Bedragen x € 1.000

	Rek. 2018	2019	
	Baten	Baten	
	Realisatie	Begroot	Realisatie
	€ 7.375	€ 8.147	€ 8.182
Resultaat voorgaande jaren	€ 49		€ 61
Totale baten	€ 7.424	€ 8.147	€ 8.243
		Verschil	€ 96

Kostendekkendheid

bedragen x € 1000

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Afvalstoffenheffing	9.594	883	1.595	12.072	3.829	8.243	12.072	100%

Rioolheffing

Het tarief is conform de beleidsuitgangspunten voorcalculatorisch bepaald uitgaande van 100% kostendekkendheid. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kleinverbruik en grootverbruik. Voor het kleinverbruik (tot en met 1.000 m³ waterafvoer per kalenderjaar) wordt een vast bedrag per perceel geheven van € 156,02. Indien meer dan 1.000 m³ water is afgevoerd, wordt voor het meerdere een bedrag van € 0,28 per m³ berekend.

De werkelijke aanslagoplegging van de rioolheffing kleinverbruik is hoger dan begroot.

Voor wat het grootverbruik betreft, heeft nog geen aanslagoplegging over 2019 plaatsgevonden. Deze wordt pas na afloop van het kalenderjaar opgelegd omdat het werkelijke verbruik dan bekend is. De door BsGW afgegeven (hogere) prognose 2019 van het grootverbruik is wel in deze jaarrekening verwerkt. Op basis van deze prognose en de realisatiecijfers over 2019 is de werkelijke opbrengst rioolheffing grootverbruik hoger dan geraamd.

Rioolheffing

	Bedragen x € 1.000		
	Rek. 2018	2019	
	Baten	Baten	
	Realisatie	Begroot	Realisatie
Kleingebruik	€ 8.368	€ 7.658	€ 7.571
Grootverbruik	€ 501	€ 415	€ 502
Resultaat voorgaande jaren	€ 105		€ 90
Totale baten	€ 8.974	€ 8.073	€ 8.163
		Verschil	€ 90

Kostendekkendheid

							bedragen x € 1000	
Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Rioolheffing	5.968	1.208	1.166	8.342	180	8.163	8.343	100%

Leges

Titel 1. (algemene dienstverlening)

- **Burgerlijke stand**
Het product is als gevolg van landelijk gemaximeerde leges niet volledig kostendekkend. Werkzaamheden voor kosteloze huwelijken (wettelijke plicht) e.d. worden niet toegerekend. Daarnaast is er sprake van lagere inkomsten als gevolg van een afname van het aantal aangevraagde uittreksels.
- **Reisdocumenten**
Jaarlijks zijn er fluctuaties in het aantal aanvragen. Tot en met februari 2024 is er sprake van een reisdocumentendip als gevolg van de langere geldigheid van reisdocumenten voor volwassenen. Leges zijn inclusief het Rijkslegesdeel, en niet hoger dan de maximum geldende landelijke tarieven.
- **Rijbewijzen**
Jaarlijks zijn er fluctuaties in het aantal aanvragen. Dit heeft gevolgen voor baten/inkomsten. In 2019 was sprake de afgifte van een hogere aantal rijbewijzen van diverse categorieën. Daar tegenover staan hogere lasten voor inzet van eigen personeel. Leges zijn inclusief het rijkslegesdeel, en niet hoger dan de maximum geldende landelijke tarieven.
- **Persoonsdocumenten en basisregistratie personen**
Opbrengsten nemen af doordat instanties rechtstreeks inzage hebben in de BRP (Basis Registratie Personen) en via E-herkenning (een soort DigiD voor bedrijven) een VOG kunnen aanvragen. Daarnaast neemt als gevolg van digitalisering en veranderde wetgeving het aantal opgevraagde uittreksels af.
- **Gemeentearchief**
De legesinkomsten nemen de laatste jaren af als gevolg van regelgeving en marginale verstrekkingskosten.
- **Naturalisaties**
Het aantal naturalisaties en opties ter verkrijging van het Nederlanderschap zijn toegenomen daar staan echter hogere Rijksleges en afdrachten tegenover. Leges zijn inclusief het Rijksdeel, en niet hoger dan de maximum geldende landelijke tarieven.
- **Kansspelen**
De leges zijn dermate gering dat er geen specifieke analyse wordt verricht..
- **Overige leges**
De overige leges bestaan hoofdzakelijk uit de onderdelen GGD-tarieven en de aanvragen voor de aanleg van kabels en leidingen. De kosten zijn budgettair neutraal.

Titel 2. (dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving /
omgevingsvergunning)

- Omgevingsvergunningen

De realisatie van de legesinkomsten 2019 is hoger uitgevallen doordat er meer middelgrote aanvragen zijn verleend dan verwacht. De hoeveelheid ingediende aanvragen wordt hoofdzakelijk bepaald door de markt(ontwikkelingen).

Titel 3. (dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn)

- Drank- en horecawet

De opbrengst is stabiel. Bij samenloop van legesaanvragen (drank- en horecawet en exploitatie) wordt slecht eenmaal leges (drank- en horecawet) berekend. Venlo hanteert een tariefdifferentiatie voor wijzigingen.

- Evenementen

De evenementenleges zijn van oudsher niet kostendekkend. Een percentage is voor zover bekend niet vastgelegd. Dit is verbonden aan de gekozen differentiatie. Om de leges kostendekkend te krijgen zou het tarief moeten worden verzesvoudigd. Werkzaamheden voor meldingen worden niet toegerekend.

- Seks-inrichtingen/escort

De leges zijn dermate gering dat er geen specifieke analyse wordt verricht.

- Winkeltijdenwet

De leges zijn dermate gering dat er geen specifieke analyse wordt verricht.

bedragen x € 1.000

Leges	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid*
Titel 1:								
Burgerlijke stand	85	77	1	163		143	143	88%
Reisdocumenten	502	226	10	738		733	733	99%
Rijbewijzen	375	183	1	559		555	555	99%
Persoonsdocumenten en Basisregistratie personen	95	73	1	169		150	150	89%
Gemeentearchief	2	1		3	2	1	3	100%
Naturalisaties	149	71		220		137	137	62%
Kansspelen								86%
Overige leges	375			375		375	375	100%
Totaal titel 1	1.583	631	13	2.227	2	2.095	2.097	94%
Titel 2:								
Omgevingsvergunning	1.902	1.509	34	3.445	6	3.980	3.986	116%
Totaal titel 2	1.902	1.509	34	3.445	6	3.980	3.986	116%
Titel 3:								
Drank en horecawet	17	17		34		32	32	94%
Evenementen	71	70		141		23	23	16%
Sexinrichtingen/escort								
Winkeltijdenwet								
Totaal titel 3	88	87		175		55	55	31%
Totaal titel 1 t/m 3	3.573	2.227	47	5.847	8	6.130	6.138	105%

* Kostendekkendheid wordt toegelicht in onderstaande tekstpassage

Lijkbezorgingsrechten

Voor 2019 werd een kostendekkendheid van 59% verwacht. De realisatie kwam uit op 79%. De belangrijkste reden is het grootschalig uitbesteden van werkzaamheden aan de WAA.

Kostendekkendheid

bedragen x € 1.000

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Lijkbezorging	328	95		423	27	307	334	79%

Haven- opslaggeld

Vanwege vertraging van het uitbaggeren van de haven zijn de kapitaallasten in de loop van 2018 naar beneden bijgesteld. Als gevolg van deze bijstelling zijn de kapitaallasten in 2019 lager dan begroot.

Kostendekkendheid

bedragen x € 1.000

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Haven- en opslag gelden	202	46	5	253	297		297	117%

Marktgelden

De lasten zijn vrijwel identiek aan de baten vandaar dat de kostendekkendheid van 100% bijna is gerealiseerd.

Kostendekkendheid

bedragen x € 1.000

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Marktgelden	136	82	10	228		222	222	97%

Bedrijven Investerings Zones (BIZ) Blerick, Tegelen en Venlo

Met ingang van 01-01-2015 is de experimentenwet BIZ overgegaan in een definitieve wet. In september 2015 zijn de drie BIZ-verordeningen betreffende deze gebieden reeds geaccordeerd door de raad en vastgesteld voor de periode 2016 - 2020.

Woonlasten

Om de ontwikkeling van de belastingdruk binnen onze gemeente te volgen geven wij deze ontwikkeling weer volgens de (landelijk breed erkende) definitie van het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). De gemeentelijke woonlasten worden als volgt gedefinieerd: *het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een woning met gemiddelde waarde in een gemeente betaalt aan Onroerende Zaak Belasting (OZB), rioolheffingen afvalstoffenheffing (reinigingsheffing), minus een eventuele heffingskorting.*

Ter verbetering van het woon- en vestigingsklimaat en om de lastendruk te verlagen, heeft Venlo de afgelopen jaren ingezet op een vermindering van de woonlasten. Daarnaast hebben wij ons ingezet om ten aanzien van woonlasten de positie van Venlo in de onderlinge vergelijking met andere gemeenten te verbeteren.

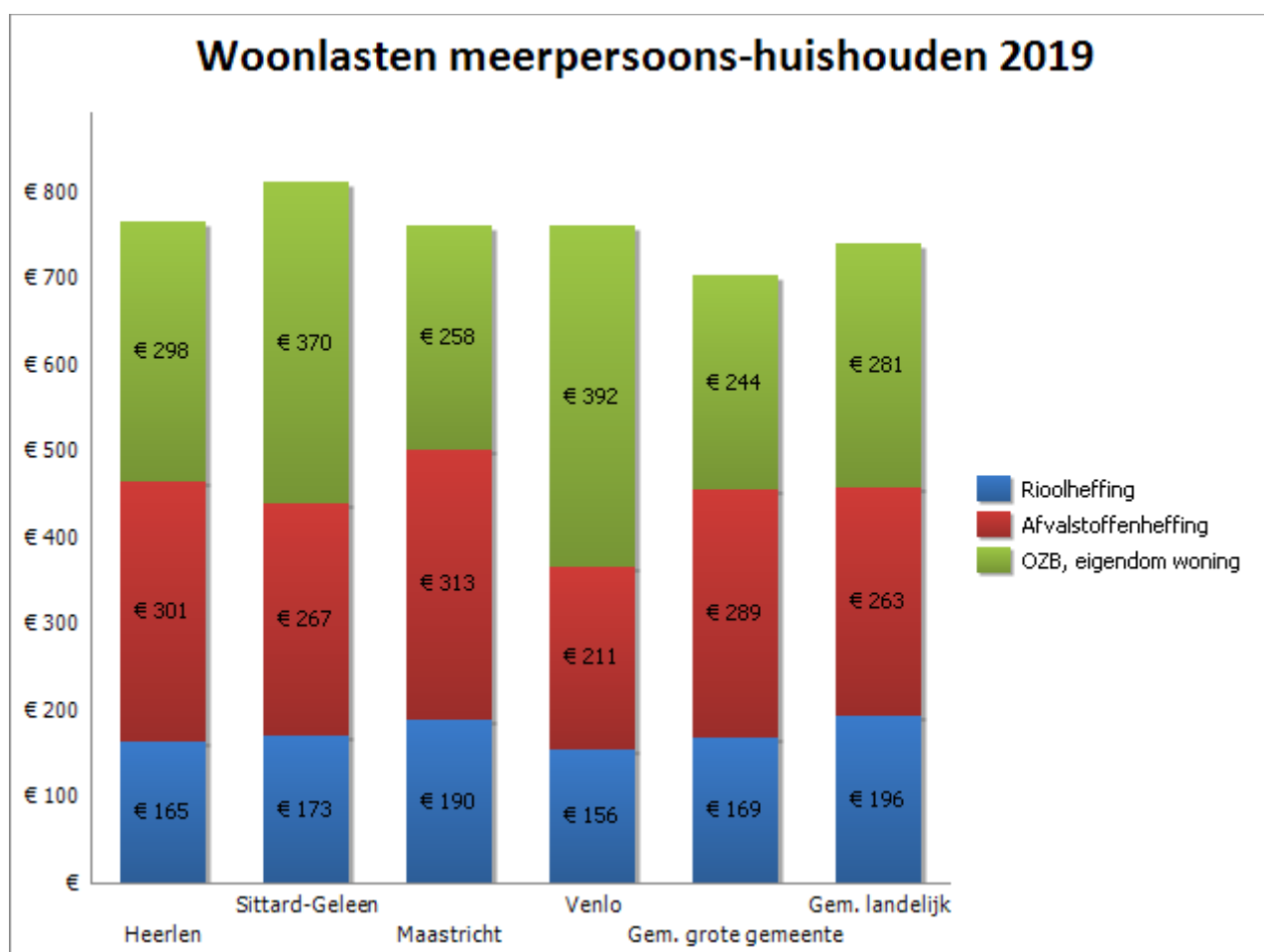
Atlas lokale lasten (Coelo)

Sinds 2007 geeft het Coelo jaarlijks de Atlas van de lokale lasten uit. Deze atlas bevat een ranglijst waarin de woonlasten van alle gemeenten zijn gerangschikt van laag naar hoog (nummer 1 heeft de laagste lasten).

Venlo is in deze ranglijst in 2019 op positie 186 (totaal aantal gemeenten 372) terecht gekomen, ten opzichte van plek 176 in 2018 (158 in 2017).

Vergelijking woonlasten

In onderstaande grafiek worden de woonlasten van Venlo weergegeven t.o.v. het landelijke gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten, de grote (100.000+) gemeenten en daarnaast de grote Limburgse gemeenten. Ten opzichte van de Limburgse gemeenten zijn de woonlasten in Venlo lager, ten opzichte van het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van de grote gemeenten hoger. In Venlo is het aandeel OZB ten opzichte van alle referentiegroepen hoger daar staat tegenover dat het aandeel afvalstoffenheffing ten opzichte van alle groepen lager is.

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en voor zover van toepassing het tarief van een eerste hond bestaat de mogelijkheid van kwijtschelding. De kosten (of: gederfde inkomsten) die verband houden met kwijtschelding komen ten laste van de algemene middelen. Op basis van een geautomatiseerde of individuele toets wordt bepaald of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Kwijtscheldingen

	Bedragen x € 1.000		
	Rek. 2018	2019	
	Lasten	Lasten	
	Realisatie	Begroot	Realisatie
	€ 1.449	€ 1.450	€ 1.398
Totale lasten	€ 1.449	€ 1.450	€ 1.398
		Verschil	-€ 52

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Kengetallen financiële positie

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie en voor de vergelijking met andere gemeenten worden zowel in de begroting als jaarrekening een set van financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Venlo. Bij de vaststelling van de financiële verordening in 2016 zijn deze kengetallen door uw raad voorzien van streefwaarden waarbij tevens de context is aangegeven.

De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. De kengetallen zullen in samenhang gezien worden, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie.

De financiële positie is geen doel op zich en moet altijd gezien worden in het licht van de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijke rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces en moet het bestuur helpen verantwoorde keuzes te kunnen maken voor de (middel)lange termijn.

Samenvatting beoordeling onderlinge verhouding tussen de kengetallen (financiële positie)

In deze paragraaf wordt verderop uitgebreid ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Streefwaarde	JRK 2018	BGR 2019 (primitief)	BGR 2019 na wijziging (na actualisatie t.b.v. BGR 2020)	JRK 2019
Netto schuldquote	< 130%	58%	85%	60%	55%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen	< 100%	51%	77%	53%	47%
Solvabiliteitsratio	>=20%	15%	9%	19%	21%
Grondexploitatie	<35%	3%	2%	2%	3%
Structurele exploitatieruimte	>= 0%	0,4%	1,2%	1,2%	3,4%
Belastingcapaciteit	<= 105%	101,9%	104,4%	105,0%	105,2%
Weerstandsvermogen	>=1	1,66	0,71	1,86	1,96

In hoofdstuk 1 is uitgebreid ingegaan en de conclusie verwoord voor wat betreft de financiële positie.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen.

Deze kengetallen zijn toegelicht in de paragraaf financiering.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal is toegelicht in de paragraaf financiering.

Grondexploitatie

Grondexploitaties zijn risicovol en kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor (toekomstige) projecten hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de aangekochte grond kan immers de schuld worden afgelost.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Wanneer de waarde van de grond laag is, loopt een gemeente relatief weinig risico maar is er relatief weinig waarde om de schuld te kunnen verlagen uit grondverkoop.

Het kengetal grondexploitatie van onze gemeente bedraagt bij jaarrekening 2019 3%, iets hoger dan de verwacht in de begroting 2019. De ontwikkeling van dit kengetal ligt dus in de lijn der verwachting.

Hoewel grondexploitaties voor elke gemeente risicovol zijn, zou uit de relatief lage boekwaarde van de voorraden grond in verhouding tot de totale baten geconcludeerd kunnen worden dat het risico relatief gering is en dat er relatief weinig waarde is om de schuld te kunnen verlagen uit grondverkoop.

Belangrijke kanttekening hierbij is dat in ogenschouw moet worden genomen dat de gemeente voor materiële bedragen deelneemt in - en financieringen heeft verstrekt aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport. Dit zijn entiteiten waarin de corebusiness wordt gevormd door grondexploitaties. Zouden de Venlose aandelen in deze grondexploitaties meegeteld worden dan zou het percentage beduidend hoger uitkomen dan 3%.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Hierbij wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Over het algemeen geldt dus als richtlijn: hoe veel te hoger het kengetal structurele exploitatieruimte, hoe veel te gunstiger dit is voor de gemeente. Als streefwaarde geldt voor gemeente Venlo voor dit kengetal een waarde ≥ 0 .

De structurele exploitatieruimte laat bij de jaarrekening een positief resultaat zien van 3,4 %. Deze ratio ligt daarmee zowel boven hetgeen bij de Programmabegroting 2019 werd verwacht (1,2%), als ook boven de streefwaarde van ≥ 0 %. De verbetering van de ratio ten opzichte van de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat. Bij de berekening van de ratio hebben wij het uitgangspunt genomen dat middelen die incidenteel zijn opgenomen in het gemeentefonds, als incidentele baten gezien worden, ondanks het feit dat de aard van het gemeentefonds structureel is. Wij hebben deze middelen immers ook incidenteel in onze begroting opgenomen. Specifiek betreft het decentralisatie uitkeringen en de incidentele extra middelen jeugdzorg. Een positieve structurele exploitatieruimte betekent dat onze structurele lasten op basis van de jaarrekening gedekt worden door structurele baten. Ook meerjarig verwachten wij een positieve structurele exploitatieruimte, als gevolg van de geraamde begrotingsoverschotten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het geeft weer wat de ruimte is om belastingen te verhogen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen worden verhoogd. Om de flexibiliteit van de begroting te duiden ten opzichte van het landelijk gemiddelde heeft u een streefwaarde vastgesteld van $< 105\%$.

Het kengetal bedraagt 105,2% en bevindt zich op de vastgestelde streefwaarde. Geconcludeerd kan worden dat de totale woonlasten voor een gezin met een woning met gemiddelde WOZ-waarde in gemeente Venlo in 2019 hoger is ten opzichte van het landelijk gemiddelde T-1 (het ijkpunt voor het maximaal te heffen belastingtarief).

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt verder toegelicht in de volgende paragraaf.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen.

De ratio weerstandscapaciteit is een hulpmiddel om het weerstandsvermogen te kunnen meten en bestaat uit de relatie tussen het risicoprofiel (de benodigde weerstandscapaciteit) en de beschikbare middelen om eventuele tegenvallers op te vangen (beschikbare weerstandscapaciteit).

Bij de berekening van de ratio weerstandscapaciteit gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

- De gemeenteraad heeft de risicobereidheid als volgt geformuleerd: *"De gemeente Venlo moet geen risicomijdende gemeente zijn. Risico's dienen inzichtelijk gemaakt en genomen te worden. Dit houdt in, het voeren van een risicomanagement waarbij ook naar de dekking wordt gekeken en waarin alle soorten risico's worden weergegeven."*
- De minimale omvang van de algemene reserve is vastgesteld op € 9.000.000.
- De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit:
 - de algemene reserve
 - de post onvoorzien
 - de algemene grondreserve
- Conform de aanbeveling van de Provincie Limburg in het financieel verdiepingsonderzoek 2019, zijn de overige bestemmingsreserves niet meegenomen bij de bepaling van het weerstandsvermogen en de berekening van de ratio weerstandscapaciteit.
- Gestreefd wordt naar een waarde van de ratio weerstandscapaciteit van minimaal 1,0.
- De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend door de financiële impact van het risico te vermenigvuldigen met de inschatting van de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.

- De volgende kanspercentages worden gehanteerd bij inschattingen van risico's: 10%, 25%, 50% en 75%.
- Risico's zijn geprioriteerd op basis van de benodigde weerstandscapaciteit.

Op basis van bovenstaande beleidsuitgangspunten is de ratio weerstandscapaciteit berekend, zie onderstaande tabel:

	JRK 2018	BGR 2019	BGR 2019*	JRK 2019
Algemene reserve	50.109	23.795	61.758	61.806
Resultaat	2.057			
Post onvoorzien	498	539	134	134
Algemene grondreserve	6.444	6.438	9.590	10.000
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	59.108	30.771	71.482	71.940
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	35.539	43.577	38.532	36.637
Ratio weerstandscapaciteit (= A / B)	1,66	0,71	1,86	1,96

* Begroting 2019 na wijziging (na actualisatie risico's en reserves t.b.v. BGR 2020).

De waarde van de ratio boven de 1 betekent dat de gemeente over voldoende middelen beschikt om eventuele tegenvallers op te vangen.

Onze beschikbare weerstandscapaciteit is op dit moment zo goed als ongewijzigd ten opzichte van begroot (+ € 458.000).

Het risicoprofiel (de benodigde weerstandscapaciteit) is tegelijkertijd afgenomen ten opzichte van begroot (- € 1.895.000). De afname in het risicoprofiel wordt veroorzaakt doordat het risicoprofiel van enkele grondexploitatie-risico's is afgenomen. De mutatie wordt met name veroorzaakt door het vervallen van enkele risico's m.b.t. grondverkoop. Daarnaast is het risico "volumes nieuwe maatstaven gemeentefonds" vervallen.

Corona crisis (COVID – 19)

De uitbraak van corona (COVID-19) eind februari 2020 raakt ons allemaal en werpt zijn schaduw vooruit ook in financiële zin. De duur van de crisis en de uiteindelijke impact zijn vooralsnog onzeker. Hierdoor is het op dit moment onduidelijk welk effect dit zal hebben op het risicoprofiel van de gemeente. De risico's als gevolg van deze crisis zijn niet gekwantificeerd in het weergegeven risicoprofiel. Veel beleidsterreinen van onze organisatie worden geraakt. Vanuit de taskforce financiën wordt een impact analyse opgesteld. Zoals eerder verwoord zal deze (eerste) impactanalyse onderdeel zijn van de VoRap 2020. Overeenkomstig de berichtgeving en de gesprekken met de VNG wordt ervan uitgegaan dat (een deel van) de kosten worden gecompenseerd door het Rijk. Daarnaast is er sprake van een positief rekeningresultaat en bedraagt de ratio weerstandsvermogen 1,96. Wij

gaan er vanuit dat de (mogelijke) financiële gevolgen en niet vergoede kosten kunnen worden opgevangen door de aanwezige weerstandscapaciteit.

Overzicht risico's

In onderstaand overzicht zijn de risico's van de gemeente Venlo in volgorde van belangrijkheid weergegeven.

Een toelichting op onderstaande risico's is te vinden in het "Bijlagenboek toelichting risico's jaarstukken 2019" dat onderdeel vormt van deze jaarstukken.

Het bijlagenboek is te vinden via de volgende link: <https://www.venlo.nl/middelen>

Nr. Risico	Kans	Financiële impact (€)	Benodigde weerstandscapaciteit JRK 2019
1 Grondexploitatie - Grondverkoop	Diverse percentages	€ 18.400.000	€ 8.750.000
2 Ondertunneling vierpaardjes	50%	€ 10.000.000	€ 5.000.000
3 Kazernekwartier uitvoeringsrisico's (excl. grondexploitatie risico's)	Diverse percentages	€ 11.080.000	€ 4.110.000
4 Grondexploitatie - Bouw- en woonrijp maken	Diverse percentages	€ 6.900.000	€ 2.530.000
5 Grondexploitatie - Plankosten	Diverse percentages	€ 4.730.000	€ 1.920.000
6 Grondexploitatie - Bijdragen van andere overheden	Diverse percentages	€ 6.800.000	€ 1.750.000
7 Beschermd wonen doordecentralisatie WLZ 2020	50%	€ 2.326.000	€ 1.163.000
8 Bouwprijzen onderwijshuisvestingsplan	75%	€ 1.500.000	€ 1.125.000
9 Bovengemiddelde kostenstijging huishoudelijke hulp	75%	€ 1.100.000	€ 825.000
10 Doordecentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang	50%	€ 1.500.000	€ 750.000
11 Juridische risico's *	50%	€ 1.555.335	€ 692.667
12 Provinciale subsidie Vastenavondkamp	25%	€ 2.175.000	€ 543.750
13 Uitbreiding bargeterminal	25%	€ 2.100.000	€ 525.000
14 Grondexploitatie - Tijdelijk beheer	Diverse percentages	€ 1.000.000	€ 500.000
15 Positie vrijwilligers brandweer	75%	€ 550.000	€ 412.500
16 BTW compensatiefonds	50%	€ 800.000	€ 400.000
17 Herverdeling algemene uitkeringen	50%	€ 800.000	€ 400.000
18 Afval	50%	€ 750.000	€ 375.000
19 Friciekosten inwerktreding Omgevingswet	75%	€ 475.000	€ 356.250
20 Aanbesteding Wmo	75%	€ 450.000	€ 337.500
21 Budget Begeleiding Individueel (BGI)	75%	€ 400.000	€ 300.000
22 Lagere inkomsten registratie niet-ingezetenen	75%	€ 350.000	€ 262.500
23 BUIG Budget	50%	€ 500.000	€ 250.000
24 BUIG Uitgaven	50%	€ 500.000	€ 250.000
25 BV Campus Vastgoed	25%	€ 876.000	€ 219.000
26 Oud Wethouders	50%	€ 425.000	€ 212.500
27 Woonwagenlocatie Kaldenkerkerweg	75%	€ 260.000	€ 195.000
28 Wsw: Ontwikkeling bedrijfsvoering	25%	€ 750.000	€ 187.500
29 BTW sport	75%	€ 235.000	€ 176.250
30 Subsidie upgrading Maaspoort	10%	€ 1.500.000	€ 150.000
31 Coördinerende regionale taken zorginstellingen	25%	€ 600.000	€ 150.000
32 Meldplicht datalekken	75%	€ 200.000	€ 150.000
33 Vragenwagen parkeren	50%	€ 300.000	€ 150.000
34 Privacy	75%	€ 200.000	€ 150.000

35	Gevolgen extreem weer voor het Groen	75%	€ 200.000	€ 150.000
36	Vertraging project Herinrichting woonwagenlocaties	25%	€ 570.000	€ 142.500
37	Huurderving	75%	€ 155.000	€ 116.250
38	Grensgemeenten	75%	€ 146.000	€ 109.500
39	Overschrijding bouwbudget verbouwing Postkantoor/MvBvD	50%	€ 200.000	€ 100.000
40	Informatieveiligheid	50%	€ 200.000	€ 100.000
41	WSW: Volume-afbouw risico	75%	€ 120.000	€ 90.000
42	Lagere inkomsten leges Omgevings vergunningen door bezwaar en beroep	25%	€ 250.000	€ 62.500
43	Uitgaven BBZ	25%	€ 250.000	€ 62.500
44	KanDoen	50%	€ 116.000	€ 58.000
	Risico's met een benodigde weerstandscapaciteit < € 50.000		€ 2.311.000	€ 377.150
Benodigde weerstandscapaciteit totaal				€ 36.636.817

* Deze risico's bestaan uit een aantal subrisico's die ieder een afzonderlijk kanspercentage hebben.

In de risicomatrix is bij deze risico's uitgegaan van het kanspercentage met de hoogste benodigde weerstandscapaciteit.

Uit concurrentie-oogpunt zijn deze subrisico's niet afzonderlijk weergegeven.

Risico's in matrix

Op basis van een inschatting van de kans van optreden en de impact zijn de risico's visueel weergegeven in onderstaande matrix. Bij de financiële impact is onderscheid gemaakt tussen "hoog", "middel" en "laag".

We spreken van een hoge financiële impact bij een bedrag hoger dan € 1.000.000 en van een middel (hoge) financiële impact bij een bedrag dat gelijk is aan of hoger is dan € 500.000 en gelijk is aan of lager is dan € 1000.000. We spreken van een lage financiële impact bij een bedrag lager dan € 500.000.

Te zien is dat twee risico's (risico 8: Bouwprijzen onderwijshuisvestingsplan en risico 9: Bovengemiddelde kostenstijging huishoudelijke hulp) zich in de donkerrode zone bevinden, omdat deze een hoge kans van optreden (75%) hebben in combinatie met een hoge financiële impact ($> € 1.000.000$). Daarnaast bevinden zich 7 risico's in de rode zone, omdat deze een redelijk hoge kans van optreden (50% of meer) hebben in combinatie met een middel (hoge) financiële impact ($\geq € 500.000$).

De risico's (nrs. 45 t/m 58) met een benodigde weerstandscapaciteit $< € 50.000$ (totaal € 377.150) zijn niet ingedeeld in de matrix.

Financiële impact (€)	hoog > €1.000.000	30	3, 4, 6, 12, 13, 14	1, 2, 5, 7, 10, 11	8, 9
	middel €500.000 - €1.000.000		25, 28, 31, 36	16, 17, 18	15
	laag < €500.000		42, 43	23, 24, 26, 33, 39, 40, 44	19, 20, 21, 22, 27, 29, 32, 34, 35, 37, 38, 41
		zeer onwaarschijnlijk 10%	onwaarschijnlijk 25%	mogelijk 50%	waarschijnlijk 75%
Kans (%)					

Toelichting afbeeldingen behoeve van website:

Op basis van een inschatting van de kans van optreden en de impact zijn de risico's visueel weergegeven in onderstaande matrix. Bij de financiële impact is onderscheid gemaakt tussen "hoog", "middel" en "laag".

We spreken van een hoge financiële impact bij een bedrag hoger dan € 1.000.000 en van een middel (hoge) financiële impact bij een bedrag dat gelijk is aan of hoger is dan € 500.000 en gelijk is aan of lager is dan € 1000.000. We spreken van een lage financiële impact bij een bedrag lager dan € 500.000.

Te zien is dat twee risico's (risico 8: Bouwprijzen onderwĳshuisvestingsplan en risico 9: Bovengemiddelde kostenstĳging huishoudelijke hulp) zich in de donkerrode zone bevinden, omdat deze een hoge kans van optreden (75%) hebben in combinatie met een hoge financiële impact (> € 1.000.000). Daarnaast bevinden zich 7 risico's in de rode zone, omdat deze een redelijk hoge kans van optreden (50% of meer) hebben in combinatie met een middel (hoge) financiële impact (>= € 500.000).

Grondbeleid

Inleiding

Verantwoording

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over het beleid en de plannen uit de paragraaf grondbeleid van de Programmabegroting 2019-2022 die voortkomen uit de Strategische Visie Venlo 2030 en de structuurvisies. Gestart wordt met een algemene visie op het grondbeleid. Dan volgt een korte beschouwing over de belangrijkste ontwikkelingen van het grondbeleid met betrekking tot woningbouw en bedrijvigheid in 2019. Vervolgens wordt ingegaan op de specifieke aanpak en actuele prognose van het te verwachten resultaat van alle lopende en in 2019 afgesloten grondexploitaties. Tot slot wordt ingegaan op eventuele winstneming in 2019, de opgebouwde algemene grondreserve en risico's van de lopende grondexploitaties.

Visie op het grondbeleid

Doel van het grondbeleid

Het grondbeleid is overheidsbeleid gericht op de markt waar de grond wordt gekocht, geëxploiteerd, ontwikkeld en weer verkocht. Het omvat zaken als verwerving van grond, vestigen van een voorkeursrecht, onteigening, slopen, bouwrijp maken, aanleg nutsvoorzieningen, inrichting van de openbare ruimte, uitgifte van bouwrijpe grond en het kostenverhaal.

Het grondbeleid draagt bij aan:

- De realisering van maatschappelijke doelstellingen van de gemeente Venlo via ruimtelijk-fysieke initiatieven.
- De verbetering van de kwaliteit van de ruimtelijke inrichting.
- Een rechtvaardige verdeling van kosten en baten die ontstaan als gevolg van interventies door de gemeente, en/of particulieren op het terrein van de ruimtelijke inrichting.

Risicomijding

De gemeente Venlo kan kiezen uit actief en faciliterend (of passief) grondbeleid en diverse tussenvormen daarvan. In de Ruimtelijke Structuur Visie Venlo 2014 is aangegeven dat de gemeente Venlo ter beperking van financiële risico's het ontwikkelen steeds meer wil over laten aan de markt. Gebouwd wordt vooral op inbreidingslocaties in het stedelijk centrum waarmee tevens bij voorkeur ruimtelijke knelpunten worden opgelost.

Herstructureringsprojecten in het stedelijk centrum zullen in het algemeen een beduidend hoger krediet vragen en met grotere financiële risico's gepaard gaan dan ontwikkelingen in de groene wei. Incidenteel vindt een strategische aankoop plaats zoals in 2019 een perceel op de Hulsforthofweg ten behoeve van concentratie van hockeyvelden in het Middengebied.

Om ontwikkelrisico's te beperken wordt waar mogelijk gekozen voor faciliterend grondbeleid. Ook bij faciliterend grondbeleid heeft Venlo via het bestemmingsplan en bij de contractvorming beïnvloedingsmogelijkheden.

Dat sluit niet uit dat de gemeente Venlo, in specifieke gevallen, zal kiezen voor actief grondbeleid. Bijvoorbeeld in grondexploitaties waarin de gemeente vanuit haar publieke belang sturing wil uitoefenen op en regie wil voeren over een ontwikkeling. Vaak zijn dat noodzakelijke ontwikkelingen die marktpartijen niet zelf rendabel kunnen oppakken. Bij nieuwe initiatieven worden bewoners en maatschappelijke partners, zoals welzijnsorganisaties en woningbouwcorporaties, nauw betrokken.

Kostenverhaal

De gemeente streeft er naar om vóór de vaststelling van het bestemmingsplan ("anterieur") met partijen tot overeenstemming te komen over de ruimtelijke invulling, locatie-eisen, fasering en het verhaal van de kosten. Als de verwachting is dat dit niet lukt, bereidt zij een exploitatieplan voor. Daarin zijn onder andere de te verhalen kosten opgenomen. Een exploitatieplan dient in voorkomend geval gelijktijdig met het bestemmingsplan te worden vastgesteld.

Ontwikkelingen in het grondbeleid in 2019

Acquisitie

Het Grondbedrijf heeft een website laten maken voor de verkoop van vastgoed en bedrijventerreinen: www.venloverkoopt.nl. Tevens hebben we op enkele bedrijfskavels "te koop borden" laten plaatsen om de aandacht hierop te vestigen. We merken dat de economie aantrekt. In 2019 zijn bedrijfsgronden verkocht op onder andere de bedrijventerreinen Veegtes en Trade Port West. Verder zijn onderhandelingen gestart die naar verwachting in 2020 leiden tot meer verkopen.

Onafhankelijke taxatie bij uitgifte

Bij verkoop van grond (waarvoor vooraf geen grondprijs is vastgesteld) en vastgoed aan een marktpartij wordt een taxatie verricht door één of meerdere onafhankelijk en gecertificeerde taxateur(s) van onroerend goed. De taxatie wordt vóór de verkooponderhandelingen verricht om de marktwaarde vast te stellen op basis van algemeen aanvaarde marktindicaties en taxatiecriteria. Deze aanpak vergroot

transparantie en marktconformiteit en sluit aan bij de richtlijn van de Europese Commissie waardoor ongeoorloofde staatssteun wordt voorkomen.

Vennootschapsbelasting (Vpb) bij overheidsondernemingen

Per 1 januari 2016 geldt de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen. Overheidsactiviteiten, zoals grondexploitaties, die zich als een onderneming met winstoogmerk kwalificeren worden Vpb-plichtig. Venlo is Vpb verschuldigd over de winst die per saldo in enig jaar over de gezamenlijke Vpb-plichtige (clusters van) activiteiten wordt gerealiseerd. Samen met Deloitte is het grondbedrijf voor de vennootschapsbelasting geanalyseerd. Voor boekjaar 2019 is de Vpb-verplichting voor het grondbedrijf nihil.

Woningbouw en grondprijs

De woningmarkt in 2019 trekt aan. Dit kan worden toegeschreven aan de economie. De transactieprijzen van woningen zijn gestegen. Het nadeel van het aantrekken van de economie is dat ook de bouwkosten stijgen.

Een verhoging van de grondprijzen voor woningbouwgronden is gezien de huidige situatie op de woningmarkt reëel. Op basis van het overzicht Grondprijzen 2020 in de Nota Grondbedrijf en Vastgoed 2020 zijn de prijzen met gemiddeld 2,5% verhoogd. In Venlo steeg de woningprijs zelfs met 10,4%, zoals in januari 2020 gemeld op Woonpleinlimburg.nl.

De grondprijs voor sociale huurwoningen is sinds 2010 in Venlo niet meer aangepast. Uit onderzoek naar de prijzen in omliggende gemeenten, een landelijke benchmark en een onderzoek van de Provincie Limburg blijkt dat de eerder gehanteerde prijs in Venlo niet meer marktconform is. Met de woningbouwcorporaties vindt overleg plaats over nadere samenwerkingsafspraken waaronder een opwaartse herziening van de grondprijs voor sociale huurwoningen.

Actuele prognose van toekomstige resultaten van alle grondexploitaties

Het aantal lopende grondexploitaties en voorraadposities van het grondbedrijf is in onderstaande tabel zichtbaar:

	2016	2017	2018	2019
actueel	35	38	35	38
nieuw	4	6	4	7
afgesloten	-5	-3	-7	-4

Kazernekwartier

In 2019 is een visie voorbereid voor het Kazernekwartier met een gewijzigde programmatische en stedenbouwkundige invulling. Deze visie is in januari 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. In afwachting van besluitvorming hebben geen werkzaamheden op het terrein en/of verkoop van gronden en vastgoed plaatsgevonden. Noodzakelijk onderhoud is uitgevoerd.

Q4

Op de locatie Aan de Stadsmuur is een tijdelijke parkeervoorziening aangelegd. Deze blijft totdat de parkeergarage bij het Blok van Gendt is gerealiseerd in de loop van 2020. De grondverkoop voor woningbouw op de locatie Aan de Stadsmuur zal naar verwachting begin 2021 plaatsvinden. Voor het bouwblok aan het Helschriksel is overeenkomstig het door de raad vastgestelde Herprogrammering Stedelijk Centrum in 2018 gestart met de voorbereidingen om deze gronden uit te geven / te gunnen op basis van de zogenaamde Right to Challenge. Naar huidige inzichten en verwachtingen kan deze bouwgrond in 2020 worden uitgegeven. De gemeente draagt zorg voor de herinrichting van de openbare ruimte van het plangebied Q4. De herinrichting van de Lage Loswal is in 2019 gestart en naar verwachting in de loop van 2020 gereed.

Overtollig Vastgoed

Een aandachtspunt vormt het in recente jaren vrijgekomen gemeentelijk vastgoed. Het vinden van een nieuwe functie of verkoop is onder de huidige marktomstandigheden duidelijk verbeterd en heeft tot verkopen geleid. Ook leegstaand vastgoed kost geld. Immers veel lasten zijn onafhankelijk van het gebruik en een minimaal niveau aan onderhoud is onvermijdelijk. Indien de kwaliteit zodanig is dat hergebruik niet mogelijk is, zal een pand worden gesloopt. In 2015 is afgesproken het overtollig gemeentelijk vastgoed binnen het grondbedrijf te administreren en ook het resultaat jaarlijks in de Algemene Grondreserve te verdisconteren. In 2019 leidde dit tot een klein tekort (€ 200.000).

Verkoop binnenstedelijke en buitenstedelijke gronden

In de gemeentelijke begroting is opgenomen dat Venlo zoveel mogelijk inzet op het verkopen van vastgoed en gronden. Ook zijn hierover in het kader van het bestuursakkoord met de Provincie afspraken gemaakt. Verkoop van binnenstedelijke en buitenstedelijke gronden kan leiden tot een verbetering van de vermogenspositie van de gemeente Venlo. Besluitvorming om dit voortvarend op te pakken heeft inmiddels in het begin van 2020 plaatsgevonden.

Reserves en voorzieningen.

De Algemene Grondreserve (AGR) bedraagt ultimo 2019 € 10.000.000. Dat is ca. € 3.600.000 hoger dan bij de vorige jaarrekening. Uw raad heeft in 2018 besloten de Algemene Grondreserve te laten functioneren als een vereveningsfonds met een bandbreedte tussen € 5.000.000 en € 10.000.000. De AGR kwam uit op € 10.043.000, waarna een bedrag van € 43.000 is afgedragen aan de Algemene Reserve.

De Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten is gebaseerd op de contante waarden van de grondexploitaties met een nadelig saldo per 31 december 2019. De voorziening is rentedragend, zodat de geprognosticeerde verliezen per einddatum van een grondexploitatie kunnen worden gedekt. Er is in 2019 per saldo € 300.000 toegevoegd.

Alle exploitaties zijn contant gemaakt tegen de voorgeschreven discontovoet van 2%. Per saldo bedraagt de voorziening Nadelige Exploitatieresultaten per 31 december 2019 € 47.800.000.

Schematisch ziet het verloop van deze reserve en voorziening er als volgt uit: (bedragen in miljoenen euro's, stand per ultimo):

	bedragen x € 1.000.000			
	2016	2017	2018	2019
Algemene Grondreserve	5,9	4,4	6,4	10,0
Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten	33,1	37,4	47,5	47,8

Specificatie van de jaarschijf 2019 van de voorziening geeft het volgende beeld:

	bedragen x € 1.000.000		
	2018	toevoeging	2019
Venlo Centrum Zuid	17,2	0,2	17,4
Centrumplan Blerick	7,7	0,2	7,9
Q4	9,8	0,7	10,5
Masterplan Arcen en Velden	1,8	0,0	1,8
Kazernekwartier	10,5	-1,0	9,5
Overigen < 0,5 miljoen	0,5	0,2	0,7
Totaal Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten	47,5	0,3	47,8

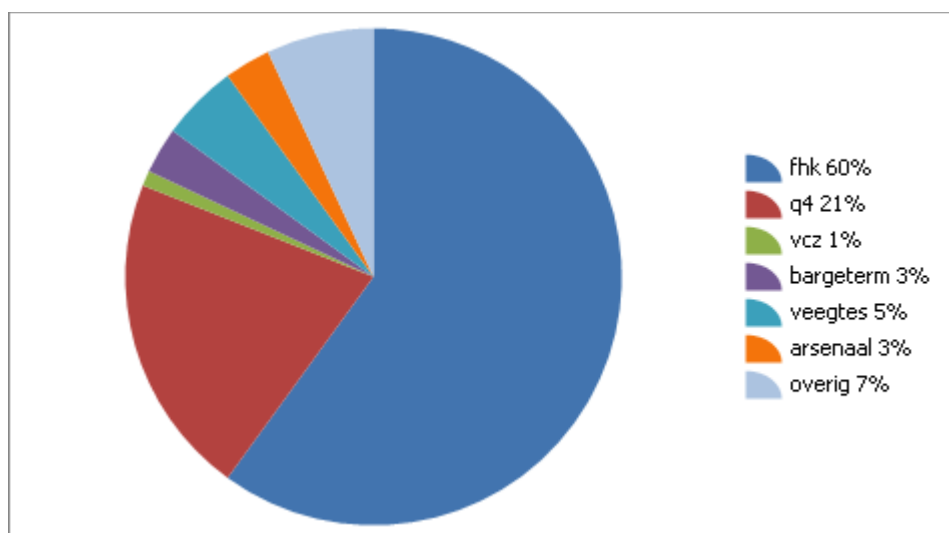
Voor een uitgebreide toelichting van de (majeure) grondexploitaties verwijzen we naar de bijlagen grondbedrijf elders in deze jaarrekening.

Winstneming en afgesloten projecten

Vervroegde winstneming conform de recente, in 2016 opstelde BBV-regels, was in 2019 niet aan de orde. Wel werd Trade Port West afgesloten met een voordelig resultaat van € 1.400.000. Ook zijn drie andere projecten administratief afgesloten met een vrijwel neutraal resultaat.

De risico's van grondzaken

De onderverdeling van het gewogen risicoprofiel van het grondbedrijf, per 31 december 2019 totaal € 15.500.000, is iets lager dan vorig jaar (toen € 15.800.000) en ziet er als volgt uit:

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn artikelen opgenomen over

1. Riolering en regenwatersystemen
2. Wegen (inclusief civiele kunstwerken)
3. Groenvoorzieningen
4. Vastgoed
5. Sportvoorzieningen

Onderhoud kapitaalgoederen is onderdeel van het programma leefbaar Venlo – programmaliijn Omgeving.

De kapitaalgoederen zijn een belangrijk onderdeel in de beleving van de openbare ruimte.

Voor het onderhoud van kapitaalgoederen zijn voorzieningen gevormd conform artikel 44 lid 1c van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Voorzieningen worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren en kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.

Onderhoud is niet levensduur verlengend, maar dient om het kapitaalgoed gedurende haar levensduur actief in goede staat te houden. Onderhoud is het uitvoeren van preventieve dan wel correctieve maatregelen om een object in goede staat te houden of te brengen (op een vooraf door de raad vastgesteld kwaliteitsniveau).

Onderhoud kan worden onderscheiden in groot onderhoud en klein onderhoud. Onder groot onderhoud wordt verstaan onderhoud van veelal ingrijpende aard dat op een groot deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere gebruiksperiode moet worden verricht. Klein onderhoud is het onderhoud dat in het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). De kosten van klein en groot onderhoud zijn dus niet levensduur verlengend en mogen dus niet worden geactiveerd. Kosten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Kosten van groot onderhoud worden in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde voorziening

gebracht. Kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud dienen ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

Tenminste éénmaal in de vijf jaar stelt de raad een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen vast en de hoofdlijnen daarvan worden jaarlijks opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (artikel 9, tweede lid, onder c BBV).

Riolering en regenwatersystemen

Beheerareaal:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het bestaande beheerareaal.

Totalen in kilometers	
Vrij verval riolering	680
Drukriolering	106
Duikers	8,6
Lijnafwatering	4,6
Totalen	799,2

Totalen in stuks	
Nooduitlaten (externe overstorten)	49
Gemaal objecten	478
Berg bezinkvoorzieningen	14
Niveaumeters	3
Debietmeters	2
Overstortmeters	12
Afsluiters (schuiven/kleppen)	147
Kolken	41.401
Grondwaterpeilbuizen	31
Totalen	42.137

Actuele onderhoudstoestand:

De staat van de riolering en regenwatersystemen wordt gemonitord. Hiertoe bestaat een reiniging- en inspectiecyclus. Op basis van de analyse van de inspectieresultaten worden de noodzakelijke beheer en onderhoudsmaatregelen vastgesteld. Hierbij worden ook de landelijke richtlijnen gevolgd en rekening gehouden met de omgevingsfactoren.

Zijn de onderhoud en beheerplannen actueel:

De resultaten van het onderhoud en beheerplannen zijn verwerkt in het in december 2017 vastgestelde financiële actualisatie exploitatie GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan).

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

De benodigde onderhoudsbudgetten zijn weergegeven onder instandhouding en exploitatielasten in de financiële actualisatie exploitatie GRP 2017-2026 en als zodanig in de (hiertoe gewijzigde) begroting opgenomen.

Zijn er knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten:

Jaarlijks wordt op basis van de recente inspectieresultaten vrijvervalriolering een prognosematrix geactualiseerd. Op basis van die matrix wordt een prognose gemaakt voor de te verwachte uitval van de leidingen en putten. De prognose laat zien dat de eerder verwachte restlevensduur van honderd jaar niet wordt behaald. De uitval blijft op korte termijn beperkt, mede door alle instandhoudingsmaatregelen van de afgelopen periode en door de leeftijdsopbouw van het stelsel. Op de lange termijn blijkt op basis van de matrix wel meer uitval op te treden. Het verkregen beeld uit de matrixanalyse is gebruikt voor het bijstellen van de financiële reservering instandhouding. Zodra de komende jaren uit nieuwe inspectieresultaten een significante stijging van schadebeelden hier aanleiding toe geeft, zal hierop worden geanticipeerd, bij de eerstvolgende actualisatie van het GRP.

Er is in 2019 gewerkt aan het inlopen van de uitgave achterstand. Deze was ontstaan als gevolg van het doorschuiven van projecten in de tijd en onvoorziene vertragingen

- In plaats van een verhoging van de egaliseringsreserve zoals in 2018 het geval was, laat het resultaat een mindere verlaging van de egaliseringsvoorziening GRP zien, ten opzichte van de in de begroting opgenomen verlaging (zie ook financiële actualisatie GRP 2017-2026 vastgesteld in de raadsvergadering van 20-12-2017 (RV 2017-75) (met name paragraaf 2.3)). Dit heeft met name te maken met:
- De inkomsten uit de rioolheffing zijn hoger dan geraamd, er is onder andere meer afvalwater geloosd via grote bedrijven.
- Enkele geplande werkzaamheden zijn (nog) niet uitgevoerd, of waren minder omvangrijk dan geraamd.
- De benodigde opstarttijd bij het verwerken van het uitvoeringsprogramma (opdrachtverstrekking, administratieve verwerking, verdeling beschikbare personele capaciteit).
- De afhankelijkheid van de voortgang van andere projecten wanneer er sprake is van meeliften.
- Bij het onderdeel Reinigen en inspectie zijn nog niet alle inspecties afgerond, vanwege een beperkte personele capaciteit voor toezicht.

- Hogere kosten op het onderdeel correctief vanwege meer storingen en schades dan geraamd en de hogere verrekenprijzen op basis van de aanbesteding.
- Een lagere doorbelasting op het onderdeel reiniging wegen dan in de exploitatie GRP geraamd, omdat de kosten voor reinigen wegen lager zijn uitgevallen.

Realisatie 2019:

Begin 2019 is het uitvoeringsprogramma (UVP) ter goedkeuring aan het college voorgelegd. Deze jaarlijkse operationele programma's geven een nadere uitwerking van het GRP waarin voor het betreffende jaar concreet wordt aangegeven welke voorzieningen worden aangelegd (watertaken), welke onderzoeken worden uitgevoerd en welke instandhoudingsmaatregelen worden getroffen. In overeenstemming met het vastgestelde beleidskader is in december 2017 de financiële exploitatie van het GRP geactualiseerd met de vaststelling van de financiële exploitatie GRP 2017-2026 door de gemeenteraad.

De benodigde onderhoudswerkzaamheden uit het uitvoeringsprogramma van 2019 zijn in 2019 ingang gezet en deels ook afgerond. Daarnaast zijn in 2019 ook werkzaamheden van de eerdere uitvoeringsprogramma's voortgezet en zover mogelijk verder afgerond.

De jaarschijven 2016 (inclusief versnellingsagenda) en 2017 zijn financieel afgesloten.

Wegen (inclusief Civiele Kunstwerken)

Beheerareaal:

Het beheerareaal wegen omvat hoofdwegen, wegen in wijken, fiets- en voetpaden, wegen buiten de bebouwde kom en onverharde wegen. Daarnaast valt het wegareaal te verdelen in verhardingssoort zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Het beheerareaal civiele objecten omvat circa 800 objecten, waarvan nog een deel geïnventariseerd/geïnspecteerd moet worden.

Wegen in m2	
Asfalt	3.378.608
Elementen	2.770.427
Onverhard	66.242
Beton	101.991
Onbekend	255.555
Totalen	6.572.823

Civiele objecten in stuks	
Brug	110
Duiker	30
Geluidswal	1
Hekwerk	30
Kademuur	33
Muur	83
Schanskorfconstructie	26
Spoorwegovergang	9
Trap	178
Tunnel	20
Vlonder/steiger	11
Wildrooster	8
Wildtunnel	3
Drijvende steiger	3
Jachthaven	1
Golfbreker/steiger	1
Meerpaal	4
Duikers en oeverbeschoeiingen (niet geïnventariseerd)	250
Totalen	801

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Het beoogde maatschappelijke resultaat is het beheren en in standhouden van een aantrekkelijke, hele en veilige leefomgeving. De kwaliteitsniveaus zijn in 2018 door uw raad vastgesteld in het Meerjaren-onderhoudsplan Civiele Objecten en Wegen.

Het minimale kwaliteitsniveau van de wegen in de gemeente Venlo is daarmee vastgesteld op kwaliteitsniveau C (sober). Het kwaliteitsniveau van alle Civiele Objecten is vastgesteld op het instandhoudingsniveau, met als enige uitzondering het kwaliteitsniveau van de tunnel onder het Koninginneplein in Venlo. Dat is vastgesteld op het welstandsniveau.

Actuele onderhoudstoestand:

Weginspecties vinden jaarlijks plaats. Het ene jaar is dat een kleine inspectie, het daaropvolgende jaar een grote weginspectie. In 2019 heeft een kleine weginspectie plaatsgevonden. Noodzakelijk groot en klein onderhoud van het complete wegenareaal is daarmee in beeld gebracht. Hierbij is geconstateerd dat, als gevolg van winterschades, de onderhoudstoestand op onderdelen nog niet beantwoordt aan het minimumniveau zoals in het meerjarenplan vastgesteld. Op basis van de inspectie is de planning voor de komende twee jaar hierop bijgesteld.

In de laatste stadspeiling, van eind 2017, geven de inwoners het rapportcijfer 5,4 voor het onderhoud van straten, paden en trottoirs. Dit cijfer ondersteunt het beeld van de actuele (technische) onderhoudstoestand.

De inventarisatie en inspecties geven voor het grootste deel van de civiele objecten de actuele onderhoudsbehoefte. Hierbij wordt de landelijke norm NEN 2767 gehanteerd. Deze behoefte is vertaald in benodigd onderhoudsbudget om een start te maken met het borgen van een veilige onderhoudstoestand van de civiele objecten.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

Het Meerjaren-onderhoudsplan Civiele Objecten 2018-2027 is opgesteld op basis van de methode 'risico gestuurd beheer'. In plaats van cyclisch onderhoud wordt bij deze methode pas onderhoud gepleegd als het nodig is. Landelijke ervaring leert dat dit voordeliger is en kapitaalsvernietiging voorkomt.

Het Meerjaren-onderhoudsplan Wegen 2018-2027 is opgesteld op basis van de landelijk erkende CROW-methodiek voor weginspecties.

Beide onderhoudsplannen zijn opgesteld overeenkomstig de beleidslijnen uit de 'Nota reserves en voorzieningen', september 2013. De meerjaren-onderhoudsplannen Civiele Objecten en Wegen worden driejaarlijks bijgesteld aan de hand van inspecties waarin de ontwikkeling van de onderhoudsbehoeftes en het benodigd onderhoudsbudget wordt opgenomen en aan uw raad wordt voorgelegd. In de 'Meerjarenplan voorziening Groot Onderhoud Wegen'. Voor de jaren 2023-2027 wordt uiterlijk februari 2021 een nieuw meerjaren-onderhoudsplan opgesteld.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

De kosten verbonden aan het Meerjaren-onderhoudsplan Civiele Objecten 2018-2027 worden gedekt uit de in 2018 ingestelde voorziening 'groot onderhoud Civiele Objecten'. Uitvoering van de noodzakelijke werkzaamheden op basis van de inspecties past binnen de door uw raad beschikbaar gestelde middelen. De kosten verbonden aan het Meerjaren-onderhoudsplan Wegen 2018-2027 worden gedekt uit de voorziening groot onderhoud wegen.

Zijn er knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten:

In de afgelopen jaren is het kwaliteitsniveau op onderdelen onder het vastgestelde minimumniveau gezakt. Met het huidige beschikbare onderhoudsbudget kan een inhaalslag gemaakt worden waardoor de (minimale) kwaliteitsniveaus behaald kunnen worden. De beschikbare ambtelijke capaciteit is een knelpunt vanwege de krapte aan beschikbare technische kennis.

Realisatie 2019:

In 2019 zijn (aanvullende) inventarisaties en inspecties uitgevoerd van de beheerarealen wegen en civiele objecten. Op basis van de resultaten zijn de 'Meerjaren-onderhoudsplannen Wegen' en 'Civiele objecten' opgesteld. Er is gewerkt aan een voorstel 'Meerjaren-onderhoudsplan Wegen' en 'Meerjaren-onderhoudsplan Civiele objecten' om het kwaliteitsniveau voor wegen vast te stellen op het minimale kwaliteitsniveau C (sober) en het kwaliteitsniveau van de civiele objecten vast te stellen op het instandhoudingsniveau met als enige uitzondering de tunnel onder het Koninginneplein in Venlo waarvoor wordt voorgesteld het welstandsniveau vast te stellen. Dit voorstel is in 2018 vastgesteld. Dit plan bevat tevens een actualisatie van de voorziening 'Groot Onderhoud Wegen' (RV 2012-97).

Naast het uitvoeren van het regulier onderhoud is in 2019 ook een groot beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid en zelfwerkzaamheid van de inwoners. Er wordt in toenemende mate actief en integraal samenspraak en samenwerking gezocht met de gebruikers van de openbare ruimte.

Groenvoorzieningen

Beheerareaal:

In dit product wordt binnen het beheerareaal onderscheid gemaakt, zoals onderstaand tabel weergeeft.

Totalen in stuks	
Bomen	58.832
Totalen	58.832

Totalen in m2	
Bos (bosbeplanting, stadsbos, natuurbos, productiebos)	1.701.496
Beplanting	520.144
Hagen	154.421
Hagen (knipoppervlakte)	352.611
Gras (begrazing, gazon, grasland)	4.034.616
Verharding	317.403
Vijvers, oevers/slootkant	174.036
Greppel, waterloop	173.144
Hondenpaden	76.209
Totalen	7.504.080

Totalen in m1	
Hagen	105.498
Totalen	105.498

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Voor het beheerareaal groenvoorzieningen hanteren we voor het dagelijks beheer en onderhoud conform het Integraal Bestek en het Bomenbestek de nog in 2007 vastgestelde kwaliteitsniveaus (raadsvoorstel 31-2007). Ook voor 2019 is dit niveau nog actueel.

Actuele onderhoudstoestand:

De uitvoering van de diverse onderhoudscontracten borgt in basis de handhaving van de gewenste kwaliteit van het areaal groenvoorzieningen op het minimumniveau volgens de vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Daarnaast worden de bomen nog op veiligheid geïnspecteerd en beheerd.

De kwaliteit van diverse groenvoorzieningen en met name bomen staat onder druk. Dit is veroorzaakt door een achterstand in groot onderhoud (vervangingen), een vaak slechte groeiplaats, extreme weer (droogte / storm), maar ook door (nieuwe) plagen en ziektes. Vooral de Eikenprocessierups en het beheersen van deze plaag heeft in 2019 geleid tot extra werkzaamheden die niet geborgd zijn in het reguliere onderhoudscontract.

Uit de in 2019 gehouden buurtcafés in het kader van de Samenlevingsagenda's komt naar voren dat de staat en het beheer en onderhoud van het groen in de wijken op veel plaatsen niet voldoet aan de wensen van de inwoners. Het betreft hier dan zowel de technische staat als ook de beleving die bewoners hebben van het groen.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

Al weer enige jaren geleden is een begin gemaakt met het actualiseren van het de groene beleidsnota. De richtinggevende uitspraken van de Agenda Groen en Water zijn daarbij in 2017 al door de raad vastgesteld. Een vaststelling van de definitieve nota staat gepland voor het eerste kwartaal van 2020.

Aan een actuele uitwerking in de vorm van een beheerplan Groen en Water wordt sinds december 2019 gewerkt. Het streven is om die in concept aan het begin van het tweede kwartaal van 2020 gereed te hebben.

De onderhoudscontracten zijn actueel. Het contract Integraal Bestek kan nog worden verlengd tot uiterlijk april 2022 en het contract Bomenstek loopt tot uiterlijk 31-12-2021.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

Bezuinigingen en taakstellingen hebben in de afgelopen jaren de kwaliteitsniveaus onder druk gezet waardoor het steeds lastiger wordt om het huidige kwaliteitsniveau vast te houden. Zo zijn er geen middelen beschikbaar voor de renovaties (vervanging van beplanting). Dit kan een verklaring zijn voor de dalende

waardering voor het groen en de reacties die bewoners hierop geven tijdens de buurtcafé's.

Dit geldt ook voor bomen. In 2019 zijn er door diverse – helaas niet te vermijden – omstandigheden meer bomen gekapt dan in een gemiddeld jaar en zijn hier vrijwel geen nieuwe bomen voor teruggekomen, omdat de middelen daarvoor ontbraken. We zien dat in de afgelopen periode de kosten voor het onderhoud aan bomen zijn gestegen en de kwaliteit van het areaal is gedaald. Dit komt o.a. door ziektes en plagen, slechte groeiplaatsen van bomen en een aantal extreem droge zomers.

Zijn er knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten:

We zien zowel op het onderhoudscontract Bomenbestek als op het Integraal bestek overschrijdingen. Een actualisatie van het beheerplan Groen en Water moet inzichtelijk gaan maken of deze overschrijdingen incidenteel zijn of dat structureel meer onderhoudsbudget noodzakelijk is.

Realisatie 2019:

In 2019 is door het contract Integraal bestek en Bomenbestek uitvoering gegeven aan het dagelijks beheer en onderhoud (regulier werk) van de groenvoorzieningen.

Om buiten het regulier werk invulling te kunnen geven aan noodzakelijke maatregelen ten aanzien van het areaal bomen is het krediet bomen 2019 benut. Het volledige krediet is ingezet voor de kap van risicobomen en bomen die onevenredig veel overlast veroorzaakte. Voor de noodzakelijke herplant van bomen op deze locaties waren deze middelen ontoereikend.

Voor beplantingen waren in 2019 geen middelen voor renovatie en reconstructie (groot onderhoud) beschikbaar. De achterstand die we hier al hadden is daarbij helaas opgelopen.

Naast het uitvoeren van het regulier onderhoud is op een aantal locaties in samenwerking en op initiatief van actieve bewoners invulling gegeven aan een renovatie van het groen. Hiervoor is budget benut van het “Wijkgericht werken”, vaak in combinatie met SAM – vouchers.

Vastgoed

Beheerareaal:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het beheerareaal gebouwen bekostigd vanuit een voorziening.

Naast deze aantallen is er nog vastgoed in bezit waarvan de onderhoudskosten worden gedekt vanuit een project of het grondbedrijf. Dit betreft vastgoed dat in bezit is voor het ruimtelijk ordeningsbeleid of overtollig vastgoed. Het gaat hier veelal om gebouwen die uiteindelijk worden gesloopt of verkocht, bijvoorbeeld Q4 of het kazerneterrein.

Beheerareaal vastgoed in stuks	
Sportgebouwen (sporthal, gymzaal, zwembad, kleedlokalen buitensport)	39
Ambtelijke huisvesting (stadhuis, stadskantoor, gebouw openbare ruimte)	8
Commercieel, cultureel en maatschappelijk vastgoed (peuterspeelzaal, verenigings- en wijkgebouwen en gemeenschapsaccommodaties, poppodium)	69
Totalen	116

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Conform besluitvorming door de Raad in 2015 worden de gemeentelijke gebouwen en kunstobjecten op een conditieniveau 3 onderhouden. Hiervoor wordt het landelijk uniforme conditieniveau conform de NEN 2767 gehanteerd waarbij op een schaal van 1 tot 6 niveau 3 staat voor een redelijke onderhoudsconditie.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel?

Eind 2015 heeft de Raad het (meerjaren) beheerplan onderhoud gebouwen en kunstobjecten 2016-2025 geaccordeerd. Er hebben tussentijds geen belangrijke afwijkingen van het beheerplan plaatsgevonden. Conform de Nota Reserves en Voorzieningen en de BBV dient in 2020 het beheerplan opnieuw te worden geactualiseerd.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar)?

Hierbij wordt verwezen naar de staat van reserves en voorzieningen. Het betreft de onderstaande voorzieningen:

1. Voorziening groot onderhoud Sportgebouwen
2. Voorziening groot onderhoud Ambtelijke gebouwen
3. Voorziening groot onderhoud Commercieel, Cultureel en Maatschappelijk vastgoed (CCM Vastgoed)
4. Voorziening Kunst Openbare Ruimte (KOR)

De stand van de voorzieningen wordt op peil gehouden door een jaarlijkse vaste dotatie van diverse beleidsteams die het vastgoed als middel hebben om hun beleidsdoelen te realiseren. Naast deze voorziening wordt jaarlijks levensduur verlengend onderhoud bekostigd uit investeringskredieten.

Zijn er knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten?

Nee. De stand van de voorzieningen sluit vooralsnog aan bij het onderhoudsplan. In 2020 zal het (meerjaren) beheerplan worden geactualiseerd. Hierbij zal de

huidige werkwijze ten aanzien van de losse investeringskredieten voor levensduur verlengend onderhoud nader worden bekeken of op dezelfde wijze zal worden verder gegaan of dat de kredieten zullen worden meegenomen in de onderhoudsvoorzieningen. Daarnaast zal de verduurzaming van diverse gebouwen onder de loep worden genomen.

Realisatie 2019:

In 2019 zijn niet alle openstaande investeringskredieten aangesproken. Deze achterstand zal in 2020 worden ingehaald en zal hiermee geen gevolgen hebben voor het vastgestelde conditieniveau.

Sportvoorzieningen

Beheerareaal:

De gemeente Venlo beheert en exploiteert zelf of via anderen de kapitaalgoederen conform onderstaand overzicht.

De onderhoudstoestand van de sportgebouwen staan omschreven in de paragraaf Vastgoed.

Beheerareaal sportvoorzieningen in stuks	
Gemeentelijk zwembad inclusief buitenbad (De Wisselslag)	1
Gemeentelijke sporthallen	7
Niet gemeentelijke sporthallen	1
Gemeentelijke sportzaal	1
Gemeentelijke gymzalen	16
Niet gemeentelijke gymzalen	1
Gemeentelijke buitensportaccommodaties	14
Totalen	41

Gemeentelijke buitensportaccommodaties

Vastgesteld kwaliteitsniveau;

Er is een conditiecatalogus opgesteld waarmee de kwaliteit van de velden, de inrichtingselementen, de verhardingen en de beplanting inzichtelijk kan worden gemaakt. De kaders sluiten aan bij de betreffende normen voor velden (NOC*NSF) en inrichting (CROW). Deze normen zijn reeds vastgelegd en landelijk geaccepteerd. De raad heeft het onderhoud kwaliteitsniveau van het buitensportvelden conform norm conditiecatalogus sportparken gemeente Venlo vastgesteld op niveau voldoende (raadsbesluit november 2018).

Actuele onderhoudstoestand;

De kwaliteit van de sportvelden en overige inrichtingselementen binnen de gemeente Venlo is conform de normering van NOC*NSF en de aangesloten bonden en het vastgestelde niveau voldoende conform norm conditiecatalogus sportparken gemeente Venlo.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel;

In november 2018 heeft de raad het Meerjaren Onderhoud Plan voor de sportparken binnen de gemeente Venlo goedgekeurd.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar);

Op basis van het Meerjaren plan onderhoud Buitensport Venlo 2019-2028 is per jaar gemiddeld € 460.000 benodigd.

Zijn er knelpunten betreffende de beschikbare onderhoudsbudgetten;

Er hebben zich in het eerste jaar van het meerjaren-onderhoudsplan geen knelpunten voorgedaan.

Realisatie 2019;

Op sportpark Schansheide is de toplaag van een grasvoetbalveld en op sportpark Merelweg is de toplaag van twee grasvoetbalvelden vervangen.

Financiering

Algemeen

In deze paragraaf worden de resultaten van de financieringsfunctie beschreven. In het treasurystatuut zijn de wettelijke kaders uit de wet financiering decentrale overheden (wet fido) verwerkt en zijn de beleidsdoelstellingen voor de financieringsfunctie opgenomen. In het jaarverslag wordt teruggeblikt in hoeverre de beleidsplannen zijn gerealiseerd.

In het treasurystatuut zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Het waarborgen van de toegang tot de financiële markten (doelstelling 1) vindt plaats door het onderhouden van de relaties (accountmanagement) met banken en financiële dienstverleners.

Conclusie / samenvatting ultimo 2019:

Eind 2019 kan geconcludeerd worden dat in belangrijke mate wordt voldaan aan de doelstellingen met betrekking tot de financieringsfunctie. De toegang tot de financiële markten is geborgd. De benoemde financieringsrisico's worden adequaat beheerst en de kosten voor de financieringsfunctie zijn geminimaliseerd. Van de lage rentestand is in 2015 geprofiteerd door de rentemiddeling die heeft plaatsgevonden. In 2017 is de leningportefeuille nogmaals onderzocht op te behalen rentevoordelen maar geconcludeerd dat die zonder hoge boetes niet te behalen waren.

In deze paragraaf wordt verder in detail toegelicht wat in 2019 heeft plaatsgevonden om de tweede, derde en vierde doelstelling uit het treasurystatuut te realiseren. De paragraaf sluit af met de berekening van en toelichting op de schuldindicatoren, waarmee de schuldpositie wordt bewaakt en een toelichting op de derde geldstromen.

Risicomanagement financieringsfunctie

Om gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's te beschermen zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

Renterisico's

Renterisico's op korte financieringen zijn beperkt door er voor te zorgen dat de wettelijk voorgeschreven kasgeldlimiet niet is overschreden. De kasgeldlimiet is het bedrag dat maximaal met kortlopende schulden gefinancierd mag worden. Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. Onder kortlopende financieringen vallen alle financieringen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet wordt conform de Wet Fido bepaald op basis van een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de begrote uitgaven van de gemeente. Voor het jaar 2019 was dat 8,5% van € 418.000. Dit betekent dat de kasgeldlimiet 2019 voor de gemeente Venlo € 35.520.000 bedroeg.

Onderstaande tabel geeft de gemiddelde liquiditeitspositie weer over de afgelopen vier kwartalen. De afgelopen vier kwartalen is de kasgeldlimiet niet overschreden.

Bedragen x € 1.000.000

Kasgeldlimiet	1e kwartaal 2019	2e kwartaal 2019	3e kwartaal 2019	4e kwartaal 2019
1 Kasgeldlimiet (maximale kortlopende schuld)	35,52	35,52	35,52	35,52
2 Gemiddelde schuld per kwartaal	-	-	-	-
3 Gemiddeld overschot per kwartaal	70,56	90,90	91,49	83,02
Ruimte (+) / overschrijding (-) (1+2+3)	106,08	126,42	127,01	118,54

Renterisico's op lange financieringen worden beperkt door de wettelijk voorgeschreven renterisiconorm niet te overschrijden. De renterisiconorm heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm is niet overschreden.

Bedragen x € 1.000.000

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1 Renteherziening	0,00	0,22	4,44	2,10	0,83
2 Aflossingen	43,88	8,90	8,93	8,95	8,98
3 Renterisico (1+2)	43,88	9,12	13,37	11,05	9,81
4 Renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal)	83,57	88,01	83,67	87,63	84,79
5 Ruimte (+) / overschrijding (-); (4-3)	39,69	78,89	70,30	76,58	74,98

Naast de beheersing van het renterisico aan de hand van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt het renterisico ook beheerst door de financieringsbehoefte te bepalen op basis van een meerjarige liquiditeitenplanning en in de meerjarenbegroting rekening te houden met een staffelrente oplopend tot 2,5%. Daarmee is een rentestijging van de langetermijnrente tot 2,5% afgedekt. Zodra er signalen aanwezig zijn op een stijging van de langetermijnrente boven de 2,5% wordt er een risico gekwantificeerd. Bij een daadwerkelijke stijging boven de 2,5% dient de begroting te worden bijgesteld.

Geconcludeerd kan worden dat de beheersing van het rente risico op zowel de korte als de lange financieringen voldoet aan de wettelijke normen en daarnaast aanvullend beheersing plaatsvindt van het renterisico.

Koersrisico's

Koersrisico's worden beperkt door uitzettingen uit hoofde van treasury te beperken tot producten met een vastrentende waarde (dus met een vaste vergoeding) of garantieproducten en uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitsplanning.

Kredietrisico's

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. Deze kredietrisico's kunnen worden onderscheiden in:

- a. uitzettingen van middelen uit hoofde van liquiditeitenbeheer
 - b. garanties van geldleningen
 - c. verstrekte langlopende geldleningen
 - d. debiteuren.
- a. Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van liquiditeitenbeheer zijn de risico's in sterke mate beperkt door de verankering van het schatkistbankieren in de Wet Fido. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist.

Uitgezonderd hierop zijn de middelen onder het drempelbedrag. Dit betreft 0,75% van het begrotingstotaal en is ingesteld om voldoende saldo aan te houden voor het dagelijks betalingsverkeer. Voor de middelen die zijn uitgezonderd van het schatkistbankieren geldt dat uitzettingen uitsluitend plaatsvinden bij instellingen die voldoen aan de zeer strenge ratingeisen zoals gesteld in de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). In 2019 hebben geen uitzettingen plaatsgevonden. In de toelichting op de balans wordt gerapporteerd op het drempelbedrag.

- b. De gemeente heeft garanties afgegeven voor geldleningen waar zij direct voor garant staat alsook geldleningen waarvoor de garantstelling via een waarborgfonds plaatsvindt. De beheersing van de kredietrisico's bij gegarandeerde geldleningen vindt voor het grootste deel van de verstrekte garanties plaats via waarborgfondsen. Dit betreffen:

- Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
- Stichting Waarborgfonds Eigen Woning (WEW) / Nationale Hypotheek Garanties (NHG)
- Stichting Waarborgfonds Sport (SWS).

Per 31 december 2019 bedraagt de som van de gegarandeerde geldleningen voor de gemeente Venlo € 401.000 (voor een specificatie zie bijlage V Gewaarborgde geldleningen). Hiervan heeft het grootste deel betrekking op garanties via het WSW en WEW: € 393.000. Daarnaast heeft een bedrag van € 8.000.000 betrekking op directe garantiestellingen. De grootste directe garantstelling heeft betrekking op de lening die als gevolg van de vervlechting is overgegaan van Exploitatiemaatschappij Villa Flora BV naar BV Campus Vastgoed Greenport Venlo. Deze lening wordt in 2020 volledig afgelost. Met betrekking tot een gegarandeerde lening aan Omroep Venlo is een risico opgenomen in de paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen. Het betreft een gegarandeerde lening met een restant van € 60.000.

- c. De Wet Fido staat gemeenten toe leningen te verstrekken uit hoofde van de publieke taak. Het verloop van de verstrekte geldleningen in 2019 is als volgt:

Saldo verstrekte geldleningen per 01-01-2019:	€ 32.664.000
Ontvangen aflossingen:	€ 1.781.000 -/-
Nieuwe verstrekte leningen:	€ <u>1.100.000</u> +/+
Saldo verstrekte geldleningen per 31-12-2019:	€ 31.983.000

De grootste lening is verstrekt aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo € 19.250.000. De nieuw verstrekte lening betreft een lening van € 1.100.000 aan BV Campus Vastgoed Greenport Venlo voor het gebouw Raad van Arbeid. Naast deze twee leningen bestaat een groot deel van de verstrekte geldleningen uit de leningen aan de woningcorporaties Antares en Woonwenz. Als gevolg van de oprichting van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) komen hier geen nieuwe leningen meer bij. Het restantbedrag van deze verstrekte leningen bedraagt eind 2019 nog € 11.200.000 (eind 2018: € 11.900.000).

Met betrekking tot de verstrekte leningen is er voor een lening van € 70.000 aan Omroep Venlo een verhoogd risico opgenomen in de paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen. Er zijn beheersmaatregelen getroffen om het risico te beheersen.

- d. Debiteurenrisico's worden in eerste instantie afgedekt via adequaat debiteurenbeheer inclusief aanmanings- en incassotraject. Op vorderingen die moeilijk invorderbaar blijken te zijn vindt, afhankelijk van de invorderingsstatus, een afwaardering plaats via de voorziening dubieuze debiteuren. Voor een nadere toelichting op het verlopen de wijze van bepalen van de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Liquiditeitsrisico's

Het risico dat de gemeente Venlo met betalingsproblemen te kampen krijgt als gevolg van onvoldoende liquide middelen is nagenoeg nihil. De aanvullende uitkering (artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet) in het geval een gemeente niet meer aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen maakt dat de solvabiliteit van gemeenten te boek staat als zeer solide. Kasgeldleningen kunnen daarom te allen tijde aangetrokken worden. Liquiditeitsrisico's worden verder beperkt door het hanteren van een kortlopende liquiditeitsplanning en een meerjarige liquiditeitsplanning (minimaal vier jaar).

Doelmatigheid financiering

Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities is de derde doelstelling uit het treasury statuut. Hierin wordt met name invulling gegeven door te werken volgens het principe van integrale financiering. Dit houdt in dat het totaal van investeringen wordt gefinancierd en niet voor iedere investering een aparte lening wordt aangetrokken. De rentelasten hiervan worden vervolgens via een administratieve rekenrente omgeslagen naar de producten en maken vervolgens deel uit van de programma's. Deze methode veroorzaakt minder administratieve lasten dan projectfinanciering. Daarnaast heeft integrale financiering met renteomslag een stabiliserend effect op de begroting.

Met ingang van het begrotingsjaar 2018 is de Notitie rente 2017 van de Commissie BBV verplicht. De notitie bevat een aantal stellige uitspraken en aanbevelingen hoe om te gaan met de rentelasten en -baten in de begroting. Met ingang van het jaar 2018 voldoet de begroting hier volledig aan.

Één van de aanbevelingen betreft het opnemen van onderstaand renteschema. Hiermee wordt onder meer inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. In de rekening 2019 zijn de volgende rentebedragen verwerkt:

Renteschema		2019
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	11.481
b.	De externe rentebaten	-/- 1.284
Saldo rentelasten en rentebaten		10.197
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- 608
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 454
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ 454
Niet via de omslag rente toe te rekenen rente		-/- 608
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		9.589
d1.	Rente over eigen vermogen	1.920
d2.	Rente over voorzieningen	874
De aan taakvelden toe te rekenen rente		12.383
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- 10.672
Renteresultaat op taakveld treasury		-1.711
Gemiddeld rentepercentage langlopende en kortlopende financieringen		3,65%
Berekende omslagrente		3,65%
Gehanteerde administratieve rekenrente		3,00%

De aan de taakvelden toe te rekenen rente moet worden toegerekend aan de boekwaarde van de integraal gefinancierde investeringen per 01-01-2019 ad € 339.000. Dit leidt tot een omslagrente van 3,65%. Doordat er 3,00% wordt doorbelast naar de producten ontstaat er een negatief financieringsresultaat van € 1.700.000. Het rentepercentage over de opgenomen langlopende én kortlopende leningen bedraagt in 2019 gemiddeld 3,65% rente.

Optimalisatie renteresultaten

Rentevisie

De gemeente Venlo baseert haar renteverwachtingen op de (rente)visies zoals deze worden opgesteld door enkele grote banken. Daarnaast wordt de renteontwikkeling gevolgd via landelijke media zoals websites van enkele banken en wekelijkse rentenotities van financiële dienstverleners. Bij besluiten over financieringen worden de actuele verwachtingen met betrekking tot de ontwikkelingen van de rente betrokken.

Financieringspositie

De gemeente streeft ernaar haar financieringspositie zo klein mogelijk te houden, dus niet meer middelen aan te trekken dan noodzakelijk om haar eigen investeringen te financieren en voldoende flexibiliteit in de leningenportefeuille in te bouwen door spreiding van looptijden. In 2019 zijn geen nieuwe langlopende of kortlopende financieringen aangetrokken. Het restantbedrag van de opgenomen langlopende geldleningen bedraagt eind 2019 € 270.000 (inclusief deel af te lossen in 2020). Hiervan is een bedrag ad € 11.200.000 onder dezelfde voorwaarden verstrekt aan woningcorporaties.

Schuldindicatoren

Navolgende tabel geeft vier indicatoren aan waarmee de schuldpositie gemonitord wordt. De indicatoren betreffen:

Schuldindicatoren	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019
Solvabiliteitsratio	15%	9%	19%	21%
Netto schuldquote (netto schuld / exploitatie)	58%	85%	60%	55%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	51%	77%	53%	47%
Netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen per inwoner*	€ 2.239	€ 3.141	€ 2.311	€ 1.974
Rentedruk (netto rentelasten / exploitatie)	2,34%	2,47%	2,29%	2,38%

- Solvabiliteitsratio 21%

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio geeft weer welk deel van de waarde van de stad (investeringen) gefinancierd is met eigen geld. Hoe hoger de ratio hoe groter het deel van de investeringen welke gefinancierd zijn met eigen geld. Er zijn door de VNG (nog) geen richtlijnen afgegeven welke marges passen bij een gezonde solvabiliteit voor decentrale overheden. In het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van de provincies zijn signaleringswaarden voor de solvabiliteitsratio opgenomen met de volgende classificatie:

Meest risicovol	< 20%
Neutraal	20% - 50%
Minst risicovol	> 50%.

De door de gemeenteraad vastgestelde streefwaarde voor Venlo bedraagt $\geq 20\%$. In 2018 bedroeg de solvabiliteitsratio 29% voor de steden met 100.000 - 150.000 inwoners en 35% voor Nederland als totaal (Bron: BZK www.financiengemeenten.nl).

De solvabiliteitsratio voor 2019 is uitgekomen op 21%. Ten opzichte van de begroting na wijziging is het eigen vermogen circa € 9.200.000 hoger, waardoor de solvabiliteit afgerond 2% hoger uitkomt. Dit effect is voor circa 65% als gevolg van het gerealiseerde jaarrekeningresultaat en 35%, omdat het hier bestemmingsreserves betreffen die in 2020 of later alsnog besteed gaan worden. Uw raad heeft een streefwaarde van $\geq 20\%$ vastgesteld. De solvabiliteit kan worden verbeterd door ofwel meer reserves aan te gaan houden (sparen) ofwel door minder te investeren, waardoor de financieringsbehoefte lager wordt en er minder geleend hoeft te worden.

- Netto schuldquote 55%

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de netto schuldenlast ten opzichte van de inkomsten en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe hoger de inkomsten van de gemeente, hoe hoger een schuld acceptabel is. De ratio geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De VNG richtlijn geeft aan dat bij een schuldquote hoger dan 130% er sprake is van een zeer hoge schuld. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%, waarbij een schuld tussen de 100% en 130% gezien wordt als een relatief hoge schuld waarvoor voldoende aandacht moet zijn. De door Uw raad vastgestelde streefwaarde is < 130%. De netto schuld betreft het totaal aan schulden -/- de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de

publieke taak. Bij de inkomsten wordt uitgegaan van inkomsten vóór bestemming van reserves, omdat de inzet van reserves geen inkomsten zijn. Per ultimo 2019 is de schuldquote 55%. Ten opzichte van de begroting na wijziging valt de Netto schuldquote circa 5% lager uit. Dit wordt vooral veroorzaakt door het positieve jaarrekeningresultaat en doordat er in 2019 circa € 23.000.000 minder investeringsuitgaven en uitgaven planmatig onderhoud hebben plaatsgevonden dan geraamd.

- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen 47%**
Zoals aangegeven bij netto schuldquote wordt de hoogte van de schuld ook bepaald door het verstrekken van gelden aan derden. De netto schuldquote wordt daarom tevens berekend gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%, waarbij een schuld tussen de 100% en 130% gezien wordt als een relatief hoge schuld waarvoor voldoende aandacht moet zijn. De door Uw raad vastgestelde streefwaarde is < 100%. Per ultimo 2019 is de schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen 47%.
- **Netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen per inwoner € 1.974**
Deze indicator betreft de netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen afgezet tegen het aantal inwoners. Van jaar op jaar kan dit kengetal mutaties vertonen als gevolg van fluctuaties in investeringen. Daarom is de schuld per inwoner vooral voor de middellange termijn een goede indicatie. In 2019 was de netto schuld per inwoner € 1.974. Ten opzichte van 2018 is de schuld per inwoner gedaald als gevolg van een lagere netto schuld.
- **Rentedruk 2,38%**
De rentedruk geeft de netto rentelasten weer ten opzichte van de inkomsten vóór bestemming van reserves. Deze indicator geeft weer welk deel van de exploitatie gebonden is door het betalen van rente. Volgens de financiële barometer, een financiële stresstest die ontwikkeld is bij een landelijke overleg groep van financiële beleidsmakers van 100.000+ gemeenten, is een rentedruk tussen de 1% en 3% normaal voor een gemeente.

Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen toe op het gebied van de bedrijfsvoering in 2019.

Integraal Bedrijfsvoeringsplan

In 2019 hebben we de stapsgewijze verbetering van onze bedrijfsvoering voortgezet. Het flexibel inrichten en doorontwikkelen van de bedrijfsvoering in aansluiting op de programma's en besturingsfilosofie is noodzakelijk om snel en adequaat te reageren op veranderingen.

In 2019 zijn we conform begroting aan de hand van drie hoofdlijnen onze bedrijfsvoering gaan doorontwikkelen:

1. De benodigde **digitale transformatie** van bedrijfsvoeringsdisciplines om producten en diensten volgens de moderne digitale standaard te leveren en/of de diverse samenwerkingen (digitaal) te faciliteren;
2. Het **beheer en de kwaliteit van data** om hier de benodigde stuurinformatie uit te destilleren en doelmatigheid binnen de programma's te realiseren met voldoende oog voor privacy en informatieveiligheid;
3. De **mens en organisatie**; de juiste persoon op de juiste plaats en de bijbehorende doorontwikkeling van gevraagde kennis en vaardigheden en de organisatie.

Op deze drie hoofdlijnen zijn een aantal prioritaire bedrijfsvoeringsopgaven aangewezen waaraan is gewerkt om de bedrijfsvoering verder toekomstbestendig te maken. Het verder op orde brengen van de basis en de doorontwikkeling langs deze 3 lijnen leidt tot verbetering van de interne beheersing en maakt dat er sprake is van navolgbare processen en daarmee een transparante gemeente als onderdeel van de overheid. Dit maakt dat de externe samenwerking zich verder kan ontwikkelen en dat de externe dienstverlening verbetert. Ook in 2019 heeft voorop gestaan dat de bedrijfsvoering de inhoudelijke programma's in staat moet stellen om de gestelde doelen voor burgers, ondernemers en ketenpartners te bereiken.

De inhoud verandert, Bedrijfsvoering verandert mee: Sturing op de drie hoofdlijnen en de hierin aangemerkte prioritaire opgaven.

Wat hebben we daarvoor gedaan en bereikt?

1. Digitale transformatie

Om de benodigde digitale transformatie te organiseren en concretiseren is in de eerste plaats een Visie op Informatisering (I-visie) opgesteld met bijbehorend uitvoeringsplan. Andere bedrijfsvoeringsprioriteiten op deze lijn zijn als volgt:

Verbetering van juiste en tijdige management/stuurinformatie met maandelijkse rapportages in 2019 om zo meer datagedreven te werken:

- Het verbeteren van werkprocessen en data behorende bij de verschillende subadministraties die maandelijks moeten worden afgesloten.
- Verbeteren van de (maandelijkse) financiële rapportages met aanvullende verantwoordingscriteria, o.a. bedoeld om te dienen als basis van voortgangsgesprekken tussen directie en teamleiders;
- Analyse uitgevoerd en inzicht aangebracht in het geheel van dashboards en stuurinformatie-initiatieven in de organisatie. Vanuit dit inzicht is geprioriteerd en tevens inzichtelijk gemaakt welke aanpassingen op het gebied van datakwaliteit en werkprocessen randvoorwaardelijk zijn voor goede sturing;
- Voor het ontsluiten, combineren en analyseren van data/stuurinformatie is op het gebied van Business Intelligence een technisch platform (Power BI) aangekocht en ingericht. De hiermee samenhangende bezetting en specifieke kennis en vaardigheden zijn tevens in 2019 georganiseerd.

Doorontwikkeling EHRM systeem in 2019 t.b.v. inzichtelijke personeelsinformatie een bijdrage aan zelfsturing door manager en medewerker:

- Stapsgewijs is het EHRM systeem verder uitgebouwd. De volgende HR-onderdelen waarvan de implementatie in 2018 is begonnen zijn in 2019 opgeleverd of verder doorontwikkeld: Digitale personeelsdossiers, digitale declaraties en verlof, Verzuimregistratie en signalering, digitalisering in- en uitstroomprocessen;
- Het management en medewerkers zijn in 2019 in verdergaande mate gefaciliteerd door het doorontwikkelde EHRM systeem. De nadruk op het gebied van EHRM heeft bovendien gelegen op het borgen het EHRM systeem in de lijn om zo de bestaande basis te beheren, gebruik te optimaliseren en modules verder door te ontwikkelen zonder grote afhankelijkheid van de leverancier of regio;
- Dit project is ook in 2019 opgepakt in regionale samenwerking met de gemeenten Horst aan de Maas, Venray en Gennep. Vanwege het beëindigen van de regionale bedrijfsvoeringssamenwerking hebben we in 2019 de HR-

samenwerking ontvlochten en is er veel energie gestoken in het scheiden van de gezamenlijke database. Dit is gerealiseerd en de zelfstandige database is opgeleverd zodat Venlo nu eigenstandig het beheer en de doorontwikkeling kan vormgeven.

2. Beheer en kwaliteit van data

Verdere inrichtingen optimalisatie van de bij de P&C cyclus behorende administraties, producten en rollen in 2019 :

- Er is er een P&C-gids opgeleverd met waarin alle P&C producten zijn vastgesteld en een bijbehorende planning is opgesteld. Aanscherpen van bijbehorende rolverdeling is gestart en vindt in de jaarovergang naar 2020 verder plaats.
- In 2019 heeft de cyclus van verantwoordingsgesprekken als instrument voor het monitoren van de voortgang van de teamplannen nog meer robuustheid gekregen door een ontwikkeling op vorm en inhoud. Tevens sluit deze verantwoordingscyclus goed aan op de in 2019 digitaal opgeleverde individuele gesprekscyclus van plannings- en resultaatgesprekken die met iedere medewerker worden gevoerd. Beiden bedoeld om strakker te sturen op de wijze waarop de teams doelstellingen uit de Programmabegroting gaan realiseren;
- Doorontwikkeling van de periodieke afsluitingen om de interne sturing te verbeteren en ontwikkeling interne stuurinformatie en dashboards. Zo is bijvoorbeeld de workflow omtrent jaarafsluiting gedigitaliseerd en zijn er basisontwerpen gemaakt voor de interne financiële en HR dashboards;
- Verdere implementatie van programmasturing en het positioneren van de programmamanagers in de P&C-cyclus. Zo hebben we o.a. met scrumsystematiek gewerkt voor de totstandkoming van de begroting 2020 waarbij de programmamanager als producteigenaar heeft opgetreden. Dit heeft geleid tot betere afstemming, verbinding en een beter eindproduct. ;
- Het in afstemming met de auditcommissie opstellen en monitoren van programma-indicatoren als onderdeel van de begrotingscyclus. Dit heeft geresulteerd in de begrotingsmonitor "Meetbaar Venlo" (zie: begroting.venlo.nl);
- In de eerste helft van 2019 is er een audit uitgevoerd op de verbetering van het proces ruimtelijke initiatieven. De uitkomsten hiervan waren positief en verdere borging in de reguliere P&C cyclus is verankerd.

De gehele doorontwikkeling van de P&C-cyclus loopt door tot en met 2021.

Uitvoering geven aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van informatieveiligheid / informatiebeheer aan de hand van de volgende acties in 2019:

- Er heeft dataclassificatie plaatsgevonden op een brede selectie van systemen en processen om risicovolle processen aan te wijzen en er zijn vervolgens acties in gang gezet om deze risico's te reduceren;
- Er is een privacybeleidsplan vastgesteld, een verplicht wettelijk kader waarlangs de uitvoering nu met focus kan worden vormgegeven.
- Bij meldingen is gehandeld volgens de vastgestelde meldprocedure datalekken (informatieveiligheid en privacy)
- Uitvoering gegeven aan de jaarlijkse wettelijke meting éénduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) audit voor informatieveiligheid dit heeft aandachtspunten opgeleverd voor informatiebeveiliging waar verbeteracties op zijn georganiseerd;
- Uitvoer gegeven aan de geselecteerde Baseline Informatieveiligheid Gemeenten (BIG)-maatregelen voor 2019 en deze al zoveel mogelijk in lijn brengen met de nieuwe wetgeving de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Dit komt de betrouwbaarheid en integriteit van gegevens te goede en ontstaat zo één gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid;
- De thema's informatiebeheer (archivering), informatieveiligheid en privacy zijn ook 2019 geprioriteerde bedrijfsvoeringssporen geweest met wat heeft geleid tot een integrale verbetering van bijbehorende werkprocessen en kaders;
- Sturing op houding, gedrag en vaardigheden om veilig en bewust om te gaan met data. Onder andere de implementatie van E-learning modules op de onderwerpen privacy en informatieveiligheid.

Doorontwikkeling van de verplichtingenadministratie

- Vanaf 1 januari 2018 werken we al met een registratie van alle verplichtingen boven de € 5.000. In 2019 hebben we dit technisch verder ingeregeld en gereflecteerd op het verder stimuleren van het juiste gebruik. Dit betreft een gedragsverandering die tevens vraagt om het doorontwikkelen van de bijbehorende stuurinformatie en waar mogelijk verdere automatisering van het proces. Op deze onderdelen hebben we nog niet het einddoel bereikt en zullen we in 2020 verder moeten intensiveren;
- Sturing op de verplichtingenadministratie is een blijvend onderdeel geweest (borging) van de verantwoordingsgesprekken en stuurinformatie

3. Mens en Organisatie

Er is ook geïnvesteerd op het brede vlak van mens en de organisatie. Met uitvoering van o.a. het concernplan organisatieontwikkeling is er in 2019 gewerkt aan:

- Het verder richten en evalueren van de gemeentelijk programmatische sturing op de prioritaire opgaven. Zo is er gereflecteerd op de programmadagen en worden deze nu cyclisch georganiseerd in lijn van de P&C cyclus. Dit heeft tot meer verbinding geleid op de inhoud tussen de programma's en de teams;
- Er is stevig gestuurd op de inrichting van het stuurhuis van de organisatie: directie, programmamanagers, teamleiders met als resultaat het borgen van de continuïteit in de bezetting en betere toerusting en positionering.
- We hebben geïnvesteerd in opleiding en ontwikkeling. Het opleidingsaanbod is verbeterd door te werken met een menukaart en is een omgeving voor e-learning geïmplementeerd. Hiernaast hebben teamleiders een MD-traject gevolgd om zo de sturing op de teams, de programmadoelstellingen te vergroten en het persoonlijke leiderschap verder te stimuleren;
- Voor het eerst over boekjaar 2021 (in 2022) wordt de gemeente zelf verantwoordelijk wordt voor de rechtmatigheidscontrole en zal het hier zelf een rechtmatigheidsverantwoording over af moeten geven. Ter voorbereiding hierop alsmede het meer in control komen van onze organisatie is er eind 2019 al gestart met voorbereidingen voor het proces van deze rechtmatigheidsverantwoording en bijbehorende inrichting van control(e);
- De juridische kwaliteit en rechtmatigheid is gedurende het jaar verscherpt getoetst en er is in 2019 een ambtelijke gedragscode vastgesteld.
- Er zijn diverse geprioriteerde werkprocessen herontworpen en geoptimaliseerd, het betreft hier zowel aangewezen risicovolle processen als bedrijfsvoeringsprocessen.
- Er is een onderzoeksopzet opgesteld en uitvoering gegeven aan het (213a) onderzoek naar verbonden partijen. Dit onderzoek zal in 2020 worden afgerond en opgeleverd.

Naast de genoemde ontwikkelingen, waaronder datagedreven werken, sturen we op hoofdlijnen in de bedrijfsvoeringsteams op de aantoonbare meerwaarde die er geleverd wordt voor het concern. We richten ons op serviceverlening en we ontwikkelen ons in planmatig werken. We werken aan meer synergie tussen de beleidsprogramma's enerzijds en de bedrijfsvoerings-/organisatieprogramma's anderzijds. Er is nog meer scherpte in de rol van budgethouderschap ontstaan met tijdige bijsturing om te blijven werken binnen de financiële kaders. In 2019 zijn we daar nog beter in geslaagd. Afgelopen jaar zijn in de oplevering via de teamplannen voor 2020 de nodige stappen voor de verdere doorontwikkeling georganiseerd.

Personeelskostenbegroting

In de onderstaande tabel worden het budget en de realisatie van de Personeelsbegroting gepresenteerd:

Personeelsbegroting per 31 december 2019

	FTE		Personeelsbegroting (x € 1 mln)			
	Formatie	Bezetting*	Saldo	Begroting	Realisatie	Saldo
Bestuur	14,17	13,56	0,61	2,23	2,32	-0,09
Teams	948,47	866,35	82,12	70,01	69,04	0,97
Concern	0,00	0,00	0,00	1,46	1,09	0,37
Totaal	962,64	879,91	82,73	73,70	72,45	1,25

* Betreft de feitelijke personele bezetting in dienst van de Gemeente Venlo met een vaste of tijdelijke aanstelling.

Resultaat

Het resultaat op de Personeelsbegroting, inclusief het resultaat op de personele inzet ten behoeve van niet-declarabele projecten bedraagt afgerond € 400.000 voordelig. Het resultaat is in lijn met de afgegeven nihil prognose in de FinRap (Personeelsbegroting & inzet personeel ten behoeve van projecten). In verband met krapte op de arbeidsmarkt heeft voor een aantal vacatures personele invulling sterk vertraagd plaatsgevonden en is reguliere inhuur ingezet als noodzakelijke flexibele schil ten laste van de vacatureruimte.

Generatiepact

Het resultaat van € 1.250.000 is inclusief een storting van € 360.000 aan de bestemmingsreserve Generatiepact. Het betreft terugvloeiing van middelen welke specifiek zijn bestemd voor het generatiepact en het realiseren van bijbehorende doelstellingen in relatie tot de instroom van jongeren en doorstroom van medewerkers. De invulling van de veelal versnipperde bezetting, op basis van een passend herbezettingsplan, is in een krappe arbeidsmarkt lastiger en meer complex gebleken dan voorzien. Dit heeft geleid tot een vertraagde invulling en een onderbesteding van de middelen generatiepact.

Reguliere en specifieke inhuur

Reguliere inhuur is inhuur om onze reguliere taken te kunnen uitvoeren in gevallen van ziekte, het opvangen van piekbelastingen of vacatures die nog niet ingevuld zijn. Specifieke inhuur betreft personele inhuur voor specialistische deskundigheid. De realisatie van de totale reguliere inhuur (gebudgetteerd in de Personeelsbegroting) bedraagt per 31 december € 5.300.000. De realisatie van specifieke inhuur, gedekt uit project- en productbudgetten, bedraagt per 31 december € 2.400.000. De realisatie van de totale inhuur specifiek en regulier bedraagt per 31 december € 7.700.000. Het percentage inhuur ten opzichte van de

personeelsbegroting 2019 bedraagt per 31 december afgerond 10%. Ten opzichte van 2018 (11%) betekent dit een verbetering. Reden voor inzet van inhuur zijn het flexibel en doelmatig op basis van inhoudelijke keuzes invullen van (tijdelijke) formatieplaatsen, piekbelastingen, invulling van moeilijk vervulbare vacatures door inhuur, inhuur in relatie tot (langdurige) ziekte. Diverse gemeentelijke organisaties kiezen derhalve bewust voor een flexibele inhuurschil. De huidige door de gemeenteraad gestelde norm voor de totale uitgaven van inhuur 2019 in relatie tot de totale personeelsbegroting 2019 bedraagt 8 %.

Indicatoren bedrijfsvoering

Vanaf het begrotingsjaar 2017 zijn gemeenten verplicht de effecten van beleid toe te lichten door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard “Besluit Begroting en Verantwoording”. Dat geldt niet voor de beleidsindicatoren op het gebied van bedrijfsvoering. Hiervoor is geen landelijke bron beschikbaar. Deze indicatoren zijn gebaseerd op eigen gemeentelijke informatie.

In deze paragraaf worden deze beleidsindicatoren gepresenteerd en nader toegelicht.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering	2018	2019	2019
	Rekening	Begroting	Rekening
1. Formatie: aantal fte per 1.000 inwoners	9,49	9,30	9,34
2. Bezetting: aantal fte per 1.000 inwoners	8,66	9,30	8,53
3. Kosten externe inhuur als % van totale loonsom	11%	0%	10%
4. Overhead; % van totale lasten	9%	9%	9%
5. Apparaatskosten per inwoner	€ 771,71	€ 766,86	€ 799,72

1+2 Formatie en bezetting

De gepresenteerde fte's zijn exclusief formatie en bezetting van B&W, Raad en Raadsgriffie. In de formatie wordt geen expliciet onderscheid gemaakt tussen fte formatie werken voor derden (bijvoorbeeld Werkplein Venlo-Venray) en fte formatie van Venlo zelf.

3. Externe inhuur

De gemeenteraad heeft vastgesteld dat de kosten van de totale reguliere inhuur op organisatieniveau niet meer mogen bedragen dan 8% van de personele lasten. De personele lasten worden hierbij gelijk gesteld aan het totaal van de laatst vastgestelde PersoneelsKostenBegroting (begrotingsbehandeling 4 november 2016, amendement Specifieke & reguliere inhuur 2017-2020). Een verklaring met

betrekking tot de inhuur voor 2018 is opgenomen in de toelichting op de Personeelsbegroting.

4. Overhead

Onder de overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Met het primair proces worden de activiteiten bedoeld die rechtstreeks een bijdrage leveren aan de totstandkoming van de producten en diensten voor onze burgers en bedrijven. Het gerealiseerde overheadpercentage in 2019 ligt in lijn met hetgeen in de begroting en de jaarrekening werd verwacht.

5. Apparaatskosten

De apparaatskosten bestaan uit de loonkosten voor het ambtelijk apparaat, de inhuur en de totale kosten voor overhead (zoals huisvesting en ICT). Kosten voor diensten die zijn uitbesteed, zoals de belastingsamenwerking BSGW vallen niet onder de apparaatskosten. Gemeenten die veel diensten uitbesteden hebben dan ook naar verwachting relatief lage apparaatskosten ten opzichte van gemeenten met weinig uitbestede taken. De stijging van de apparaatskosten ten opzichte van 2018 wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere huisvestingslasten, hogere kosten voor informatiemanagement en de indexering van salariskosten.

Samenwerkingspartners

Inleiding

De gemeente heeft een deel van de uitvoering van haar gemeentelijk beleid ondergebracht bij zogenaamde samenwerkingspartners. Deze partijen spelen een belangrijke rol bij de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen. De gemeente blijft echter wel verantwoordelijk voor het realiseren van het beleid en de gemeentelijke doelstellingen.

Wat zijn samenwerkingspartners?

Samenwerkingspartners zijn:

- Verbonden partijen conform definitie BBV
- Zwaar gesubsidieerde instellingen (>250.000 per jaar) en / of instellingen die een belangrijke unieke maatschappelijke functie vervullen.

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft.

Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij, bijvoorbeeld door een zetel in het bestuur en/of door stemrecht.

Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van die partij of wanneer financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

Voor- en nadelen van samenwerkingsverbanden

De gemeente kan diverse redenen hebben om samen te werken met een partner. Zo kan een gemeente samenwerken om bijvoorbeeld schaal- en efficiencyvoordelen te bereiken, kennis te delen, risico's te spreiden of om een maatschappelijk initiatief te ondersteunen.

Aan de andere kant brengt samenwerken ook risico's met zich mee. Ondanks dat de gemeente een deel van de uitvoering van haar beleid bij een partner heeft ondergebracht, blijft zij wel verantwoordelijk voor het uitgevoerde beleid. Daardoor kan de gemeente aanzienlijke maatschappelijke, financiële en fiscale risico's lopen wanneer een partner in financiële problemen komt of zijn taken niet goed uitvoert. De gemeente heeft daarom een controlerende taak op het bepaalde beleid.

Om de controlerende taak van de gemeente te kunnen uitvoeren, is het van belang om de risico's van maatschappelijke partners in beeld te hebben. Deze paragraaf heeft tot doel deze taak te ondersteunen.

Beleid samenwerkingspartners

Naar aanleiding van diverse onderzoeken en daaropvolgende aanbevelingen is het beleid op en de werkwijze ten aanzien van samenwerkingspartners (zoals vastgelegd in de nota 'sturing en control op maatschappelijke partners uit 2012') eind 2016 geactualiseerd. Het geactualiseerde beleid en de geactualiseerde werkwijze zijn opgenomen in de op 30 november 2016 door de raad vastgestelde (digitale) samenwerkingswijzer gemeente Venlo. Zie

<https://venlo.samenwerkingswijzer.nl>

Met de (digitale) 'Samenwerkingswijzer gemeente Venlo' wordt toegewerkt naar betere samenwerking, betere sturing en control van samenwerking en naar een goed overzicht van onze samenwerkingspartners.

Totaal overzicht samenwerkingspartners

Overzicht samenwerkingspartners

Een actueel totaaloverzicht van de samenwerkingspartners waarmee gemeente Venlo samenwerkt is te vinden via onderstaande link:

https://venlo.dashboardsamenwerking.nl/Zoek_samenwerkingsverbanden/Verbonden_partij

Voor het gemak is in onderstaande tabel een overzicht van de samenwerkingspartners van gemeente Venlo bij opgenomen:

Nr.	Categorie	Naam samenwerkingspartner
1	Overig	Afval Samenwerking Limburg (ASL)
2	Vennootschap of coöperatie	BNG Bank N.V. (BNG Bank)
3	Vennootschap of coöperatie	BV Bodemzorg Limburg (BL)
4	Vennootschap of coöperatie	BV Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV)
5	Vennootschap of coöperatie	BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (BOGV)
6	Overig	Banenpleinlimburg (BPL)
7	Vennootschap of coöperatie	CBL Vennootschap BV (CBL)
8	Vennootschap of coöperatie	CSV Amsterdam BV (CSV)
9	Gemeenschappelijke regeling	GR AntiDiscriminatieVoorziening Limburg (ADV-Limburg) (GR ADV-Limburg)
10	Gemeenschappelijke regeling	GR Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
11	Gemeenschappelijke regeling	GR Euregio Rijn-Maas-Noord (ERMN)
12	Gemeenschappelijke regeling	GR Gemeenschappelijk Orgaan Toezicht Primair Openbaar Onderwijs (GOTPOO)
13	Gemeenschappelijke regeling	GR Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN)
14	Gemeenschappelijke regeling	GR ICT Noord- en Midden Limburg (ICT NML)
15	Gemeenschappelijke regeling	GR Maasveren Limburg Noord (Maasveren)
16	Gemeenschappelijke regeling	GR Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
17	Gemeenschappelijke regeling	GR WAA (WAA)
18	Gemeenschappelijke regeling	Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz (Omnibuzz)
19	Overig	Kunstencentrum Venlo (KCV)
20	Gemeenschappelijke regeling	Modulaire GR Sociaal Domein Limburg-Noord (MGR)
21	Vennootschap of coöperatie	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
22	Vennootschap of coöperatie	NV Enexis Holding (Enexis)
23	Overig	Omroep Venlo
24	Overig	Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken (OGVO)
25	Overig	Poppodium Grenswerk
26	Vennootschap of coöperatie	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE)
27	Overig	Regio Venlo
28	Gemeenschappelijke regeling	Regionale Uitvoerings Dienst Limburg Noord (RUD)
29	Stichting	Stichting Openbare Bibliotheek Venlo (Bibliotheek)
30	Stichting	Stichting Peuterspeelzalen Spring (Spring)
31	Stichting	Stichting Venlo Partners (VP)
32	Overig	Theater de Maaspoort
33	Vennootschap of coöperatie	Verkoop Vennootschap BV
34	Vennootschap of coöperatie	Vordering op Enexis BV (VoE)
35	Overig	Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord (ZVH)

Onderdeel van de samenwerkingswijzer van de gemeente is het digitaal 'dashboard'. Daarin wordt per samenwerkingsverband naast de basis informatie inzicht gegeven in het doel van de samenwerking, de beoogde resultaten, inzet van middelen, zeggenschap, mogelijke risico's, rol raad/college etc.

Het Dashboard Samenwerking is bereikbaar via onderstaande link:

<https://venlo.dashboardsamenwerking.nl/Dashboard>

Samengevat is meer achtergrondinformatie over bovenstaande partners te vinden in bijlage IX.

Risico's samenwerkingspartners

Indien gemeente Venlo een verhoogd risico loopt bij een samenwerkingspartner, dan is dit opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement. De volgende samenwerkingspartners zijn in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement als risico aangemeld:

- BV Campus Vastgoed Greenport Venlo - risico 20
- Grenswerk - risico 48
- Omroep Venlo - risico 45

Een toelichting op deze risico's is te vinden in het "Bijlagenboek toelichting risico's jaarstukken 2019" dat onderdeel vormt van deze jaarstukken.

Rekenkameronderzoeken

In overleg met de auditcommissie en de rekenkamer Venlo is besloten de monitoring van de aanbevelingen van de rekenkameronderzoeken op te nemen in de verschillende P&C-momenten. In deze paragraaf is enkel de monitoring van de aanbevelingen gericht aan het college opgenomen. De griffie monitort de aanbevelingen gericht aan de raad.

In overleg met de auditcommissie en de rekenkamer Venlo is besloten de onderstaande twee onderzoeken te monitoren voor de jaarstukken 2019:

1. Onderzoek Evaluatie 3D Venlo. Analyse financiële situatie, achtergronden en verbetermaatregelen (raad 31-10-2018);
2. Regionaal (be)GRIP? Een onderzoek naar de governance van de veiligheidsregio Limburg-Noord (raad 28-06-2017)

Onderzoek Evaluatie 3D Venlo

In mei 2017 bleek dat de gemeente met grote overschrijdingen kampt op de 3D. De forse omvang hiervan was noch door college, noch door de raad voorzien. De rekenkamer wilde met dit onderzoek meer zicht bieden op verklaringen voor deze overschrijdingen en aanknopingspunten aandragen voor verbetermogelijkheden.

De centrale vraag van het onderzoek luidt:

Heeft de gemeente Venlo – gezien de (financiële) kaders die door de gemeenteraad zijn gesteld – haar doelstellingen op het Wmo-, participatie- en jeugdbeleid op een effectieve, efficiënte en rechtmatige wijze behaald?

Aanbevelingen	Uitgevoerde actie	Status	Toelichting
1. Verruim het budgettair kader voor het sociaal domein naar het realistisch kostenniveau zoals uit dit onderzoek blijkt.	De raad heeft besloten het budgettair kader op te heffen (27 februari 2019). Dit sluit tevens aan bij de herinrichting van de programmabegroting waarbij de opgaven voor jeugd, maatschappelijke ondersteuning en participatie zijn ondergebracht in één programma: programma Gezond en Actief Venlo..	Aanbeveling is opgevolgd	Er wordt niet meer gesproken over een budgettair kader er wordt realistisch begroot.
2. Het succes van het strengere inkoopregime is mede afhankelijk van andere maatregelen die de toegang tot maatwerkvoorzieningen	a. Op 11 december 2018 is het beleids- en actieplan 2019-2020 'sociale basis in Venlo, inwoners aan zet en algemene voorzieningen' vastgesteld (RIB 2018-147) Hiermee worden een bijdrage geleverd aan het bereiken van financieel evenwicht in het SD én tegelijkertijd ondersteuning geboden aan hen die dit nodig hebben. b. Dit maakt onderdeel uit van de maatregelen die reeds getroffen waren ten tijde van het rekenkameronderzoek. Door het stringenter voeren van beleid op de toegang is het aantal inwoners dat in 2018 gebruik heeft gemaakt van maatwerkvoorzieningen Wmo en Beschermd worden gedaald tov voorgaande jaren. Dit is ook een onderdeel van herijking beleid c. Dit maakt onderdeel uit van de maatregelen die reeds getroffen waren ten tijde van het rekenkameronderzoek. Tevens herinrichting toegang inclusief (sociale) wijkteams. Dit is ook een onderdeel van herijking beleid.	Aanbeveling is deels opgevolgd	Er is geen cijfermatige onderbouwing. De aanbesteding sociale basis is in de afrondende fase beland. Daarmee is in praktische zin nog geen uitvoering gegeven aan het beleids- en actieplan. Voor de herijking beleid is besluitvorming voorzien in de raad van oktober 2020. De raad heeft in dit kader in januari 2020 de uitgangspunten voor de herijking vastgesteld.
3. Beschouw het huidige, voorgenomen maatregelenpakket gericht op het terugbrengen van de netto lasten, kritisch in het licht van bovenstaande bevindingen en zie af van maatregelen waarvoor de (financiële dan wel inhoudelijke) noodzaak ontbreekt of die averechts kunnen uitpakken. Betrek de raad bij deze afweging.	De maatregelen zijn volledig geïntegreerd in het programma Gezond en actief Venlo. Op 19 december 2018 heeft de raad besloten over de aanpassingen van de 12 sectorale programma's naar zes integrale programma's.	Aanbeveling is opgevolgd	Besluitvorming over het programma Gezond en actief Venlo is onderdeel van de P&C producten.

Aanbevelingen	Uitgevoerde actie	Status	Toelichting
4. Verstevig de sturing op kostenbeheersing. Beheerstaken moeten belegd zijn bij medewerkers die over de positie en instrumenten beschikken om deze te kunnen invullen.	Dit is een wezenlijk element van een integraal (door)ontwikkeltraject voor het sociaal domein dat de organisatie in staat stelt strategische doelstelling 'passende zorg en ondersteuning bij een duurzaam financieel evenwicht' te realiseren. Een andere onderdeel: is de 'rapportage programma Gezond en actief Venlo'	status niet bekend	Het is niet bekend wat de stand van zaken is, wat dit traject moet opleveren en wanneer het gereed moet zijn.
5. Creëer een lerende omgeving waarin signalen van knelpunten en risico's open besproken worden met als doel te leren en te verbeteren. Ga tegen dat signalen worden achtergehouden uit vrees te worden afgerekend op ene gesprek aan resultaat of op ongewenst resultaten.	Dit is onderdeel van het (door)ontwikkeltraject. Er wordt gewerkt aan het creëren van een open cultuur die dit moet bevorderen.	Status niet bekend	Het is niet bekend wat de stand van zaken, wat de concrete actiepunten zijn, wat het moet opleveren en wanneer het gereed moet zijn.
6. Breng de raad beter in positie om haar kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol te kunnen vervullen: a. Werk een spoorboekje procesgang raad 3D uit voor de middellange termijn en bespreek dit in het presidium, waarbij wordt aangegeven: • Wanneer en hoe de raad in positie wordt gebracht en voldoende voorbereidingstijd krijgt voor het besluitvormend debat. • Wanneer het besluitvormend debat wordt gevoerd over de evaluatie van de 11 maatregelen, gericht op de doelmatigheid en effecten van ingezette maatregelen. • Wanneer het besluitvormend debat wordt gevoerd over een bijgesteld en samenhangend budgettair kader voor het hele sociaal domein. • Geef daarbij ook aan op welke onderdelen de raad het publieke verantwoordingsgesprek moet voeren.	a. In juni 2019 heeft bij de raad bij het college de opdracht belegd dat de raad bij behandeling van de begroting een uitgewerkt voorstel ontvangt, met daarin een procesvoorstel voor de uitwerking van de hernieuwde visie (initiatiefvoorstel). In dat raadsvoorstel wordt- naast de zes bouwstenen- uitwerking gegeven aan: a. Ontwikkeling kwaliteitseisen transformatieopgave en inrichting publieke verantwoording. b. Ontsluiten van de nodige zorg- en ondersteuningsinformatie. Het spoorboekje is in januari 2020 bij raadsvoorstel aan de raad voorgelegd en vastgesteld. In het verdiepingsoverleg van de fractievoorzitters met de portefeuillehouder op 15 januari jl. is de afspraak gemaakt het spoorboekje verder wordt uitgewerkt en aangevuld met de behandeling van de evaluatie #D in de raad, de 11 maatregelen en themabijeenkomsten in Q1 en Q2. Wenselijk is dat de raad: 1. Goed geïnformeerd raakt. 2. Een beeld krijgt van de mogelijkheden c.q. de knoppen om aan te draaien in het sociaal domein. 3. Constructief overleg kan aangaan met maatschappelijke partners en cliënten.	Aanbeveling is deels opgevolgd	Het spoorboekje is in januari 2020 door de raad vastgesteld. Het vervolg hiervan is het onderdeel van het proces Herijking beleid. De stand van zaken van de monitor sociaal domein is niet bekend.

	4. In een openbaar debat het gewenste scenario kan bepalen. 5. heldere kaders kan stellen op basis waarvan het college slagvaardig kan opereren (in het veld) en verantwoorden (aan de raad). b. Er wordt gewerkt aan een integrale monitor, de 'Rapportage programma gezond en actief Venlo' (kwartaalrapportage) en geeft inzicht in de inhoudelijke ontwikkelingen binnen het brede sociale domein en inzicht in de voortgang om te komen tot duurzaam financieel evenwicht. Deze is breder dan de rapportages (financieel evenwicht) sociaal domein die 2018 aan de raad is voorgelegd.	aanbeveling is deels opgevolgd	
7 Geef het college een bestuursopdracht die bestaat uit twee delen. Het eerste deel betreft nader onderzoek naar de hoogte van de indirecte personeelskosten die voor de taken binnen het sociaal domein gemaakt worden; het tweede deel betreft de omvang van de financiële ruimte binnen de taken op het gebied van volksgezondheid, educatie en andere onderdelen van het sociaal domein. Dat is belangrijk omdat beide onderdelen van invloed zijn op de netto-lasten in het sociaal domein én de hoogte van de besparingsopgave		aanbeveling is niet opgevolgd	Deze opdracht is belegd bij het college met het vaststellen van dit raadsbesluit. De raad heeft nog geen terugkoppeling ontvangen over de bestuursopdracht.

Aanbevelingen	Uitgevoerde actie	Status	Toelichting
8 Verstevig de eigen positie als kadersteller, controleur en volksvertegenwoordiger door samen met het college een kader vast te stellen voor controle op de uitvoering en afspraken te maken over informatievoorziening en betrokkenheid. a. Dat vereist nieuwe, scherpere kaders voor het sociaal domein, waarin ook de te nemen kostenbesparende maatregelen (zie aanbeveling 3 aan het college) zijn verwerkt. Deze kaders leggen de beoogde doelen vast, werken die uit naar operationeel niveau en koppelen aan de doelen indicatoren voor doelbereik. b. De kaders bevatten een sturingsfilosofie waarvan prikkels uitgaan voor het realiseren van kwaliteit en budgetbeheersing. c. Maak afspraken die ervoor zorgen dat de raad over de juiste, tijdige en volledige informatie beschikt die nodig is om kaders te stellen, de uitvoering te controleren en de achterban te vertegenwoordigen.	a+b. In uitvoering van het initiatiefbesluit staat voor 2020 de uitrol van het nieuwe beleid op het programma. Daarvoor is een projectopdracht in voorbereiding. De agendacommissie ontvangt nog een uitgewerkt spoorboekje. c. In 2019 is door de organisatie in nauw overleg met de auditcommissie en een vertegenwoordiging van het sociaal domein gewerkt aan een set nieuwe indicatoren, vastgesteld bij behandeling van de begroting	aanbeveling is deels opgevolgd	Deze opdracht is door de raad belegd bij het college.
9 Stel u als raadslid proactief op in dit dossier en met betrekking tot de maatregelen die het college neemt die de kaders voor de uitvoering in het sociaal domein raken. Is dat laatste het geval, ook als de invloed indirect is, dan is een raadsbesluit wenselijk	Door de raads werkgroep zorg is op 28 maart 2019 de zorgconferentie gehouden, dit in uitvoering van de in oktober 2018 vastgestelde motie Uitvraag zorgaanbieders inzake transformatie. In juni 2019 is het initiatiefvoorstel door de raads werkgroep voorbereid en vastgesteld in de raad	aanbeveling is opgevolgd	In december 2019 en maart 2020 heeft de werkgroep verder een tweetal ronde tafel gesprekken gevoerd over de PGB: 1 van de 6 bouwstenen uit het initiatiefvoorstel die door de raad zijn vastgesteld

Onderzoek Regionaal (be)grip? Een onderzoek naar de governance van de veiligheidsregio Limburg-Noord.

De veertien samenwerkende rekenkamer(commissie)s van Noord- en Midden Limburg hebben met het onderzoek beoogt een bijdrage te leveren aan het versterken van de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van gemeenteraden door hen inzicht te verschaffen in de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van samenwerkingsverbanden.

De centrale vraag van het onderzoek luidt:

In hoeverre past het huidige governancemodel van de veiligheidsregio Limburg-Noord bij de formele (wettelijke) kaders en de gewenste mate van grip door de deelnemers en in hoeverre geeft het huidige functioneren aanleiding tot aanpassing van het governancemodel?

Aanbeveling en college	Uitgevoerde actie	Status	Toelichting
1. Vertel het verhaal achter de cijfers. Ga met de raad in gesprek over de gewenste informatiewaarde over de VRLN in de paragraaf verbonden partijen, aangesloten op het voorstel van het bestuur van de VRLN over verbetering van de (eenduidigheid) informatievoorziening 2. Het college van B&W en het bestuur van de VRLN de opdracht te geven om: - De raad te ondersteunen in de nieuwe werkwijze, door het uitvoeren van de genoemde acties onder aanbeveling 1,3,4 en 5: - Stel de regionale opgaven centraal en wijk slechts beargumenteerd af - Bestuurders; breng raadsleden in positie om te sturen! - Creëer duidelijkheid over de belangenbehartiging binnen de besturingsstructuur - Vertel het verhaal achter de cijfers en de inhoud van besluiten. - Bij de uitwerking van deze aanbevelingen nadrukkelijk de verbinding te zoeken met de lopende initiatieven vanuit de griffies in Noord-Limburg en de regionale raadswerkgroep in Midden-Limburg welke tot doel hebben om in gezamenlijkheid de grip op verbonden partijen te versterken door o.a. een betere afstemming over de P&C-cyclus tussen gemeenten en verbonden partijen - De uitwerking van de aanbevelingen zorgvuldig te monitoren en hierover in het eerste kwartaal van 2018 (voorafgaand aan de verkiezingen) verslag uit te brengen aan de raad	In samenspraak met de griffie wordt onderzocht hoe de raad het meest effectief kan worden bediend in haar informatievoorziening en de duiding van de informatie. Op instigatie van de kring griffiers is samen met de secretarissen van Noord-Limburg in 2017 het GRIP traject gestart en zijn met de VRLN afspraken gemaakt over de uitvoering van de actiepunten. Dit in opdracht van de presidia van Noord-Limburg. In de periode 2017-2020 is gezamenlijk gewerkt aan 2 actiepunten: - Invoering van een kaderbrief, met daarbij de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen, door de VRLN opgepakt in 2019. Verder zijn er afspraken gemaakt over de afstemming van de P&C cyclus. - Verbetering van de informatievoorziening. Daartoe is op instigatie van de griffierkring een regionaal Dashboard samenwerkingswijzer ingericht met daarin actuele informatie over de 5 grote GR'en in onze regio: Opgemerkt wordt bij de andere aanbevelingen dat door de VRLN met regelmaat een rondje langs de raden wordt gehouden en dat is gewerkt aan verbetering van de P&C informatie voor de raad. Bij aanbeveling 1 regionale opgave is in 2020 door de organisatie samen met de griffie een workshop voor raadsleden georganiseerd waarbij door de raad eigenstandig de zienswijze is opgesteld over het meerjarenbeleidsplan, in mei volgt een 2e workshop over de begroting 2021. De raad heeft geen monitor ontvangen in het eerste kwartaal.	Aanbeveling in uitvoering aanbeveling in uitvoering	Samen met de griffie is een workshop voor raadsleden georganiseerd. Verdere informatie volgt. Aanbeveling 1. Stel de regionale opgave centraal. In het kader van het GRIP traject NL wordt door adoptie gemeente Venray in samenwerking met de accounthouders uit de regio een regionale zienswijze voorbereid als advies aan de gemeenteraad. Zie daarvoor ook: https://noord-limburg.dashboardsamenwerking.nl/Dashboard

Aanbeveling en raad		Uitgevoerde actie	Status	Toelichting
3	Raadsleden, wees proactief en creatief!	In afstemming met de VRLN worden met regelmaat regionale raadsbijeenkomsten gehouden, zoals bij het aantreden van de nieuwe raad en bij lancering van het Dashboard.	aanbeveling is opgevolgd	Deze opdracht is belegd bij de kringgriffiers van Noord Limburg in het kader van het GRIP traject

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten en de toelichting

De onafhankelijke accountant geeft de controleverklaring af over de jaarrekening.
Het digitaal bijlagenboek is eveneens onderdeel van de accountantscontrole.
Hierin is de detailinformatie opgenomen met betrekking tot de onderdelen:
reserves en voorzieningen, risico's en grondexploitatie.

Financieel resultaat 2019

bedragen x € 1.000

Programma	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
1. Gezond en actief Venlo	61.605	63.576	62.712	99%	-864
2. Leefbaar Venlo	53.348	41.064	37.108	90%	-3.956
3. Grenzeloos Venlo	2.903	3.042	2.763	91%	-279
4. Welvarend Venlo	9.323	7.934	6.576	83%	-1.358
5. Centrumstad Venlo	9.961	6.703	4.479	67%	-2.224
6. Circulaire en duurzame hoofdstad		501	596	119%	95
Algemene middelen (excl. overhead, post onvoorzien en VPB)	276.047	302.371	311.654	118%	9.283
Algemene middelen (overhead)	360	146	1.961	1344%	1.815
Algemene middelen (vennootschapsbelasting)					
Totaal baten (exclusief verrekeningen met reserves)	413.546	425.336	427.849	101%	2.513
1. Gezond en actief Venlo	232.415	237.435	234.687	99%	-2.748
2. Leefbaar Venlo	88.678	73.787	71.043	96%	-2.744
3. Grenzeloos Venlo	1.834	3.223	3.174	98%	-49
4. Welvarend Venlo	13.744	11.845	9.851	83%	-1.994
5. Centrumstad Venlo	19.977	17.139	14.048	82%	-3.091
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.610	2.946	2.570	87%	-376
Algemene middelen (excl. overhead, post onvoorzien en VPB)	9.699	26.105	29.840	114%	3.736
Algemene middelen (overhead)	36.728	38.363	40.278	105%	1.915
Algemene middelen (post onvoorzien)	539	134		0%	-134
Algemene middelen (vennootschapsbelasting)					
Totaal lasten (exclusief verrekeningen met reserves)	406.224	410.976	405.491	99%	-5.486
Totaal saldo baten en lasten	7.322	14.359	22.358	156%	7.998
Onttrekkingen aan reserves (baten)	4.187	5.639	6.073	108%	434
Toevoegingen aan reserves (lasten)	11.509	19.998	21.915	110%	-1.917
Totaal saldo verrekening met reserves	-7.322	-14.359	-15.842	110%	-1.483
Totaal resultaat			6.515		6.515

Baten en lasten in de jaarrekening per programma

Wij sluiten het jaar 2019 af met een positief rekeningresultaat van € 6.515.000.

In deze paragraaf worden de verschillen groter dan € 100.000 op programmaniveau toegelicht. Het betreft hier het verschil tussen de rekening en de begroting na wijziging.

Afwijkingen in personeelskosten en kapitaallasten

Het resultaat van de personeelskostenbegroting wordt in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.

Het resultaat op de kapitaallasten wordt in de paragraaf Centrale toelichting kapitaallasten centraal toegelicht.

1. Gezond en actief Venlo

bedragen x € 1.000

	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	61.605	63.576	62.712	99%	-864
Lasten	232.415	237.435	234.687	99%	2.748
Saldo baten en lasten	-170.810	-173.859	-171.975	99%	1.884
Onttrekkingen aan reserves (baten)		626	382	61%	-244
Toevoegingen aan reserves (lasten)		1.000	1.101	110%	-101
Saldo verrekening met reserves		-374	-719	192%	-345
Totaal resultaat	-170.810	-174.233	-172.694	99%	1.538

bedragen x € 1.000

Programmalijn Ontplooiing	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	5.480	5.737	5.384	94%	-353
Lasten	17.200	16.021	15.479	97%	543
Saldo Ontplooiing	-11.720	-10.284	-10.095	98%	189

Huisvesting primair onderwijs, -/- € 142.000 nadelig

De overschrijding binnen huisvesting onderwijs is voornamelijk ontstaan binnen het budget calamiteiten. Calamiteiten zijn natuurlijk moeilijk te voorspellen, echter wij weten met een bepaalde mate van zekerheid dat er zeker onverwachte schades aan schoolgebouwen zullen zijn. De overschrijding betreft een noodzakelijk uitgave om de verwarming bij schoolgebouw Velddijk te herstellen. De uitgaven voor vandalismeschades zijn hoger uitgevallen dan begroot. Wij zien een toename van vandalisme schade binnen geheel Venlo. Er was ook een nadeel op de te betalen OZB belasting. Daarnaast heeft de sloop van noodlokalen, die oorspronkelijk gepland was voor 2018 een nadeel veroorzaakt in 2019. Bij de FinRap is een hoger nadeel gemeld op basis van de op dat moment aanwezige inzichten. Ten opzichte van de FinRap zijn de kosten gunstiger uitgevallen.

Peuteropvang/Onderwijsachterstandsbeleid (OAB), € 242.000 voordelig

Er zijn minder uitgaven dan begroot doordat de extra beschikbare OAB middelen wel zijn ingezet voor een nieuwe wijze van subsidiëring van de voorschoolse voorzieningen (kindgebonden) en vanwege het ontbreken van een nieuw beleid OAB PO alleen maar ingezet voor schakelklassen. De resterende extra (geoordeelde) middelen (specifieke uitkering) mogen worden meegenomen naar de komende jaren tot het einde van de huidige OAB periode op 31-12-2022. Momenteel wordt nieuw beleid OAB Primair onderwijs ontwikkeld in samenwerking met de scholen, zodat de beschikbare middelen wel worden ingezet voor het bereiken van kansengelijkheid en de aanpak onderwijsachterstanden.

In 2019 is € 473.000 minder uitgaven dan begroot doordat de OAB middelen wel zijn ingezet voor een nieuwe wijze van subsidiëring van de voorschoolse voorzieningen (kindgebonden) en vanwege het ontbreken van een nieuw beleid OAB PO alleen maar voor de inzet van schakelklassen. De resterende geoormerkte middelen (specifieke uitkering) mogen worden meegenomen naar de komende jaren tot einde huidige OAB periode op 31-12-2022. Momenteel wordt nieuw beleid OAB PO ontwikkeld in samenwerking met de scholen.

Daarnaast is een bedrag van € 230.000 aan niet geoormerkte middelen niet ingezet als onderdeel van de bijsturingsmaatregelen 2019.

Taalontwikkeling, € 136.000 voordelig

De stadsbibliotheek heeft in oktober 2019 een gewijzigde begroting ingediend die veel lager uitviel dan de eerder ingediende versies. Vanwege de nog niet toegekende subsidie (pas in oktober besluitvorming) was de bibliotheek niet in staat om alle plannen voor 2019 te realiseren. De beschikbare financiële middelen zijn ook ingezet als bijsturingsmaatregel 2019. Hiernaast is er een project Duitse taal op scholen door de scholen.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Zelfredzaamheid	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	4.672	9.669	9.229	95%	-441
Lasten	113.329	119.840	117.051	98%	2.788
Saldo Zelfredzaamheid	-108.657	-110.170	-107.823	98%	2.348

Wijkteams algemeen, -/- € 607.000

Deze bestaan uit diverse jeugd- en WMO producten. In hoofdlijn zien we een positief resultaat op de jeugdproducten en een negatief resultaat op de WMO producten, waarbij vooral huishoudelijke hulp een forse overschrijding kent. In detail:

WMO , Huishoudelijke hulp (-863.000)

Bij de Finrap 2019 is een prognose voor 2019 afgegeven van € 8.100.000. Deze prognose was gebaseerd op gegevens tot en met september 2019 (d.w.z. onder andere de betalingen van gerealiseerde uren t/m periode 8 van het 13-periodenjaar, medio augustus 2019). Daarbij is aangegeven dat het aantal cliënten huishoudelijke hulp steeg, maar dat het aantal gerealiseerde uren daarmee geen gelijke tred hield. Het aantal gerealiseerde uren steeg echter wel. Voor zover daar op dat moment zicht op was, was de belangrijkste reden dat er minder uren per cliënt werden geïndiceerd door de sociale wijkteams. Achteraf is gebleken, dat naast het lagere aantal geïndiceerde uren per cliënt met name in de zomer van

2019 de realisaties in verhouding tot de indicaties, d.w.z. de realisatiegraad ook terug liep. Pas vanaf periode 9, de tweede helft van augustus is de realisatiegraad geleidelijk weer is gestegen richting het oude niveau. Daardoor is een inhaaleffect ontstaan. De gerealiseerde uren komen pas in beeld bij betaling, dus in de periode ná realisatie of nog een periode later. Daardoor is deze ontwikkeling pas vanaf eind 2019-begin 2020 geleidelijk zichtbaar geworden. Door de combinatie van de stijging van het aantal cliënten gedurende het hele jaar, het lagere aantal geïndiceerde uren per cliënt en de terugval in de realisatiegraad in de periode mei tot medio augustus is een vertekend beeld ontstaan en is in de Finrap een lagere prognose afgegeven dan de uitgaven die achteraf feitelijk gerealiseerd blijken te zijn.

PGB / WMO (+189.000)

Bij afrekening blijkt de realisatie lager dan de prognoses.

Eigen bijdrage (-380.000)

Hier staat nog resultaatbestemming tegenover als gevolg van onzekerheid cijfers CAK.

Begeleiding groep en begeleiding individueel (-356.000)

Bij de Finrap waren deze kosten hoger ingeschat. Met name door de goede ontwikkeling van Bescherm Wonen, naar Beschermd thuis naar begeleiding groep/individueel. Bij de afrekening zit hier een licht voordeel.

Jeugd (+882.000)

Per saldo zien we een positief resultaat van € 882.000 t.o.v. de begroting. Dit heeft een aantal oorzaken. Waar we in het najaar 2019 op basis van onze informatie en verdere instroom verwachtten, zien we dat dit juist is gestabiliseerd. Dit heeft een positief financieel resultaat ten opzicht van de FinRAP tot gevolg. Dit beeld zien we ook terug bij de landelijke jeugdzorg. Daar gaat het echter om relatief grote kosten per jeugdige. Een kleine afwijking in de instroom heeft financieel gezien een stevig effect. Ook jeugdbescherming en jeugdreclassering is door de kinderrechter minder vaak ingezet. Dit leidt ook bij deze voorzieningen tot een positief financieel resultaat.

Maatschappelijk opvang (+278.000) (regio en lokaal)

Bij afrekening blijkt de realisatie lager dan de prognoses.

Beschermde wonen (1.762.000)

Algemeen (€ 505.000):

ZIN

Bij de Finrap is ingeschat dat inkomsten uit de jaarafrekening met aanbieders aanvankelijk nihil zouden zijn. Nu blijkt er een lichte positieve financiële afwijking. Het aantal indicaties alsook de werkelijke bezetting bij aanbieders blijkt iets lager dan voorzien.

PGB

Het voordeel in de PGB is bij de eindafrekening € 270.000 hoger dan gemeld in de Finrap. Het totale voordeel bedraagt hierdoor € 530.000. De prognose is in september gedaan op basis van aannames van het aantal verlengingen, verzilveringspercentage en verhouding BT/ BW. Een verklaring is dat steeds meer mensen een BT indicatie krijgen ten opzichte van BW.

Kansendossiers (1.200.000)

In het kader van de kansendossiers (innovatie) zijn 3 projecten opgestart (waakvlam, buurtcirkels en een acuut meldpunt voor GGZ zorgvragen). Het budget is niet volledig besteed en leidt tot een voordeel van € 324.000. Omdat de kansendossiers in 2020 doorlopen wordt hiervoor een resultaatbestemming voorgesteld.

Eigen bijdragen (€ -60.000)

In 2019 heeft het CAK aangegeven met systeemtechnische problemen te kampen met betrekking tot de weergave van gegevens in de Wmo monitor van het CAK. Bij de jaarrekening 2019 is uitgegaan van cijfers die op dat moment door het CAK verstrekt zijn. Omdat door het CAK een nader gevraagde specificatie niet binnen afzienbare tijd beschikbaar kon worden gesteld, bestaat enig voorbehoud over deze cijfers. De verwachting is dat deze cijfers bijgesteld dienen te worden ten gunste van boekjaar 2020. Om deze reden is een verzoek tot resultaatbestemming ingediend ter hoogte van € 220.930.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Meedoen	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	48.302	45.991	45.603	99%	-388
Lasten	88.887	89.302	89.511	100%	-208
Saldo Meedoen	-40.585	-43.311	-43.908	101%	-597

Inkomensondersteuning, -/- € 1.940.000 nadelig

In de begroting 2019 was een forse ambitie neergelegd van € 2.800.000. Dit betekende dat er een grote daling (ongeveer 4,5%) van het aantal uitkeringsgerechtigden nodig was. Er is ingezet op het rechtmatig verstrekken van uitkeringen, handhaving en intensieve begeleiding richting werk. Hier is beleidsmatig op ingezet door een aantal projecten op te starten, die ervoor zouden zorgen dat enerzijds een extra bestandsdaling gerealiseerd zou worden, en anderzijds bijstandsgerechtigden worden voorbereid op de arbeidsmarkt. We zien namelijk dat 2/3 van de bijstandsgerechtigden al drie jaar of langer een bijstandsuitkering ontvangt. De werkzoekenden hebben dus een steeds grotere afstand tot de arbeidsmarkt met vaak meervoudige problematieken, waardoor langdurigere begeleiding nodig is om iemand aan het werk te helpen. Het is nagenoeg niet meer mogelijk om bijstandsgerechtigden één op één te matchen op een functie. De opgave wordt daardoor nog groter. Daarnaast is op 30 september 2019 het definitieve budget voor de uitkeringen bekend gemaakt. Dit was € 1.098.000 lager dan begroot, waardoor de opgave nog veel groter werd. Verder zien we een toename van het volume voor de IOAW. De IOAW is een regeling voor oudere werkloze werkzoekenden. De toename wordt onder andere veroorzaakt door het verhogen van de AOW-gerechtigde leeftijd.

In 2019 is het bestand met 4,3% gedaald. De oorspronkelijke ambitie is hiermee nagenoeg gehaald qua aantallen (verschil is ongeveer 10). In het tweede halfjaar van 2019 zijn er diverse projecten opgestart om doorstroom en uitstroom te realiseren. Met name het project van parttime naar fulltime werk heeft resultaten opgeleverd die een directe bijdrage hebben geleverd aan de bestandsdaling, waardoor deze bijstandsgerechtigden i.p.v. een aanvulling op hun salaris te krijgen volledig onafhankelijk zijn geworden van de gemeente. En dat is wat ook werd beoogd. Aangezien er minder bijstandsgerechtigden zijn die een lagere uitkering krijgen vanwege de parttime inkomsten, zijn de gemiddelde kosten voor een uitkering in 2019 € 300 hoger uitgekomen dan verwacht. Hierdoor is een verschil van ruim € 850.000 ontstaan met de prognose in de Finrap. Tenslotte werd bij de FinRap € 150.000 minder aan debiteureninkomsten verwacht dan begroot. De inkomsten zijn uiteindelijk € 128.000 lager geworden dan begroot.

Leningen BBZ, € 115.000 voordelig

Het aantal BBZ aanvragen is gedaald waardoor er op dit budget € 200.000 minder is uitgegeven dan begroot. Dit wordt waarschijnlijk verklaard door het verbeterde economisch klimaat. Daarnaast dient er conform de declaratieregeling € 85.000 terugbetaald te worden aan het Rijk.

ESF verantwoording, saldo € 0

Vanwege de financiële uitdagingen van de gemeente Venlo heeft het college in februari 2019 een besluit genomen over het project (conform advies). Het project zou eigenlijk al in 2018 starten. Door het late besluit is de uitvoering van het project vertraagd (denk aan opnieuw bespreken in de regio, draagvlak, informeren etc). Vanaf toen zijn de voorbereidingen gestart en is er personeel geworven voor de uitvoering van het project (arbeidsdeskundige en jobcoach). Deze personen zijn later in het jaar gestart waardoor de uitgaven lager liggen dan verwacht. Er zijn dus verplichtingen aangegaan voor 2020 en verder en het project wordt nu uitgevoerd met goede resultaten. Tegenover het half miljoen minder baten staat derhalve ook het zelfde bedrag aan lagere lasten.

Wet Sociale Werkvoorziening, -/- € 209.000 nadelig

Conform meicirculaire 2019 heeft er een compensatie plaatsgevonden van de loon- en prijsontwikkeling 2019 die voortvloeit uit wettelijke verplichtingen en die wordt gecompenseerd in het gemeentefonds. De compensatie die is toegekend op basis van de inschatting die is gemaakt ten tijde van de VoRap is echter niet toereikend hetgeen leidt tot een nadelig effect van € 109.000.

Dit effect is in de septembercirculaire deels gecompenseerd (€ 84.000), maar ook verschuldigd aan de WAA.

Daarnaast is er sprake van een minder snelle daling van het aantal WSW-uitkeringsgerechtigden dan was begroot, hetgeen leidt tot een negatief effect van ruim € 100.000.

Tenslotte zijn voor een bedrag van circa € 40.000 ten laste van dit budget gebracht de kosten van de extra teamleider voor de doelgroep met lage loonwaarde bij de voormalige kwekerij Roobeek.

Een voordelige impact er hoogte van € 60.000 houdt verband met hogere huuropbrengsten voor de op het Werkplein aan WAA verhuurde ruimten.

Armoedebeleid, € 716.000 voordelig

In 2019 zijn er minder aanvragen voor bijzondere bijstand ingediend dan verwacht. Ook de aangevraagde en uitgekeerde bedragen waren lager dan voorheen. Tevens is een deel van de subsidie voor de jeugdfondsen teruggevorderd en ontvangen

omdat er minder gebruik is gemaakt van deze regelingen. Hierdoor is ongeveer € 700.000 minder uitgegeven dan begroot.

Werkbedrijf, € 39.000 voordelig

Een restant budget van € 113.000 wordt verklaard door lager uitvallende kosten. Dit heeft tot gevolg dat er € 84.000 minder baten zijn gegenereerd door een lagere onttrekking aan de reserve Regionaal Werkbedrijf.

Overige, € 692.000 voordelig

Een positief saldo op de personeelskosten en diverse kleine afwijkingen leiden binnen deze programmalijn tot een voordelig saldo van € 692.000.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Gezond en Vitaal	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	3.151	2.805	2.879	103%	74
Lasten	12.999	13.271	13.747	104%	-476
Saldo Gezond en Vitaal	-9.848	-10.466	-10.869	104%	-402

Binnensportaccommodaties, -/- € 171.000 nadelig &

Buitensportaccommodaties, -/- € 113.000 nadelig

Dit tekort is voor de binnensport met name te wijten aan de vernieuwde contracten met de energieleverancier. Dit is pas na de FinRap geconstateerd. Hierdoor vallen de energiekosten ca. €200.000 hoger uit. Dit heeft ook een doorwerkeffect vanaf 2020. Daarnaast zijn de eigenaarslasten ter hoogte van

€ 170.000 op een ander product begroot, dit wordt in de VoRap 2020 hersteld.

Tegenover deze hogere lasten staan enkele voordelen waaronder lagere materiaalkosten voor het zwembad.

Overige, -/- € 107.000 nadelig

Diverse kleine afwijkingen leiden binnen deze programmalijn tot een nadelig saldo van € 107.000.

bedragen x € 1.000

Naam reserve	Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Verschil		
	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat
Res. Arbeidsmarktbel.regio	152		152	25	77	-52	-127	-77	-204
Res.Regio.actiep.Persp.op Werk	50	1.000	-950	17	1.000	-983	-33		-33
Res.Regionaal werkbedrijf	277		277	194	25	169	-84	-25	-109
Reserve Nieuwe Venlonaren	147		147	147		147			
1. Gezond en actief Venlo	626	1.000	-374	382	1.101	-719	-244	-101	-345

De reserves bestaan, met uitzondering van de Reserve Nieuwe Venlonaren, uit middelen voor de arbeidsmarktregio Noord-Limburg. Binnen de arbeidsmarktregio lopen diverse geldstromen (onder andere ESF-subsidies en provinciale subsidies) voor meerjarige projecten. Via de reserves blijven de middelen in meerdere jaarschijven beschikbaar voor deze regionale projecten.

2. Leefbaar Venlo

bedragen x € 1.000

	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	53.348	41.064	37.108	90%	-3.956
Lasten	88.678	73.787	71.043	96%	2.744
Saldo baten en lasten	-35.330	-32.723	-33.935	104%	-1.212
Onttrekkingen aan reserves (baten)	3.294	3.963	4.744	120%	781
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.842	4.023	3.845	96%	178
Saldo verrekening met reserves	1.452	-60	899	-1492%	959
Totaal resultaat	-33.878	-32.783	-33.036	101%	-253

bedragen x € 1.000

Programmalijn Openbare orde en veiligheid	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	27	248	167	67%	-81
Lasten	9.980	10.029	10.849	108%	-820
Saldo Openbare orde en veiligheid	-9.952	-9.781	-10.682	109%	-901

FLO brandweerpersoneel, -/- € 1.389.000 nadelig

Het nadeel wordt veroorzaakt door het instellen van de voorziening (€ 1.418.000) ter dekking van de kosten van Functioneel Leeftijd Ontslag. Eind september 2019 zijn er landelijke afspraken gemaakt over het overgangsrecht Functioneel Leeftijds Ontslag voor de brandweerpersoneel bij de veiligheidsregio. Er wordt versneld gespaard naar 225% van het netto inkomen op de leeftijd van 55 jaar. Als gemeente Venlo hebben wij de verplichting om deze kosten te betalen. De hoogte van de extra kosten voor deze aanpassing en het naar voren halen van de FLO kosten ten opzichte van eerdere FLO berekeningen naar voornamelijk boekjaren 2020 en 2021 zijn niet door ons voorzien en derhalve ook niet opgenomen in de begroting.

De FLO regeling houdt op termijn op te bestaan waarbij er vanaf boekjaar 2037 nauwelijks meer kosten voor zijn. Tot en met boekjaar 2033 zijn de berekeningsbedragen € 1.418.000 hoger dan waar nu vanuit is gegaan. Voor dit bedrag is nu een voorziening ingesteld.

Zorg- en Veiligheidshuis, saldo € 0

Door ontwikkelingen binnen het zorg- en veiligheidshuis zijn er in 2019 in regionaal opzicht € 250.000 minder uitgaven gedaan. Het minder uitgegeven bedrag is ook verlaagd op de facturen die aan de regio gemeenten zijn gestuurd.

Overige, € 464.000 voordelig

Een positief saldo op de personeelskosten en diverse kleine afwijkingen leiden binnen deze programmalijn tot een voordelig saldo van € 464.000.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Bereikbaarheid	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Baten	3.723	3.749	3.698	99%	-50
Lasten	2.416	2.533	2.568	101%	-35
Saldo Bereikbaarheid	1.307	1.215	1.130	93%	-85

Parkeergarages, -/- € 134.000 nadelig

In 2018 zijn de gemeentelijke parkeergarages verkocht aan Q-park. De incidentele budgetoverschrijding van €134.000 heeft betrekking op de overschrijding van het aan de verkoop gerelateerde krediet Sloop Arsenaalgarage.

Parkeerterreinen, € 90.000 voordelig

Meeropbrengsten parkeeruren Arsenaalterrein € 120.000. De hogere lasten hebben voornamelijk betrekking op de personeelskosten

Straatparkeren, -/- € 44.000 nadelig

De betalingsbereidheid bij straatparkeren is toegenomen door intensieve controle. Hierdoor zijn lagere baten naheffingsaanslagen parkeerbelastingen gerealiseerd.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Wonen	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Baten	28.164	17.061	13.482	79%	-3.579
Lasten	32.583	20.629	16.830	82%	3.800
Saldo Wonen	-4.419	-3.568	-3.347	94%	221

Omgevingsvergunningen leges/niet leges, € 1.110.000 voordelig

Leges € 970.000: Er is een aantal grote aanvragen ontvangen in de laatste maanden van 2019. Daarnaast zijn bij een aantal grote aanvragen de bouwkosten aanmerkelijk hoger vastgesteld dan door de aanvrager zelf was opgegeven. Dit verklaart het verschil met de prognose uit de FinRap. Daarnaast zijn de kosten voor de adviescommissie welstand en erfgoed lager uitgevallen dan begroot door efficiëntere advisering en sturing hierop. Verder is strak gestuurd op de uitgaven en er heeft zich geen casuïstiek voorgedaan waar extern advies voor nodig was.

Niet-Leges € 140.000: We hebben een reservering opgenomen voor incidentele teruggave van de bijdrage aan de RUD van circa € 37.000 vanwege een verwacht positief resultaat. Het beschikbare budget voor onderzoekskosten bodemsanering

is niet ingezet vanwege ontbreken van toezichtscapaciteit en sturen op uitgaven. Inmiddels is de toezichtscapaciteit bij bodem op orde.

Omgevingswet (Pilot omgevingsplan), € 253.000 voordelig

Het resultaat is € 253.000 voordelig. Dit is deels te verklaren doordat onder andere de aanschaf van opleidingsmodules en de plansoftware waren goedkoper dan verwacht en hoefde bestaande software niet vervangen te worden. Hoewel de deelprojecten op koers liggen zijn de middelen voor het aantrekken van externe expertise niet geheel ingezet en is met interne capaciteit binnen de reguliere formatie aan deze opgave gewerkt of is de uitvoering verschoven naar een later tijdstip. Verder is het budget voor vervangend personeel ter ondersteuning van het projectteam niet geheel aangesproken.

Daarnaast is er € 70.000 onderuitputting op het budget

Omgevingsplan/bestemmingsplannen. Dit komt grotendeels vanwege het doorschuiven van een gedeelte van de werkzaamheden aan het Omgevingsplan voor de woon- en centrumgebieden van Venlo naar 2020. Daarnaast is de onderuitputting ook een gevolg van het feit, dat enkele bestemmingsplannen in 2019 om uiteenlopende redenen zijn vertraagd, danwel in de 'ijskast' staan. Het betreft o.a. het bestemmingsplan Windhond (complexe geluidproblematiek), bestemmingsplan Geluidzone Trade Port (integratie met bargeterminal) en een kleinschalige herziening aan de Venrayseweg (particulier initiatief ligt stil).

Canondervingen huurderiving, +/- € 173.000 nadelig

In 2019 is € 103.000 canonderving op erfpachtrechten geboekt doordat enkele erfpachters de betreffende gronden hebben gekocht. Daarnaast is in 2019 ca. € 22.000 huurderiving geboekt. Structureel zal vanaf 2020 een huurderiving van ongeveer € 100.000 optreden.

Voorziening herinrichting woonwagenlocaties, +/- € 1.029.000 nadelig

In de begroting 2014 heeft de gemeenteraad middelen gereserveerd voor de herinrichting van 8 woonwagenlocaties (45 standplaatsen) gericht op een veilige en handhaafbare situatie, die voldoet aan geldende regelgeving en met de intentie om de woonwagenlocaties in eigendom en beheer over te dragen aan de woningcorporatie

Tevens werd besloten om de onrendabele top van de investeringen te activeren en af te schrijven over een periode van 20 jaar.

Voor 7 van de 8 woonwagenlocaties zijn inmiddels contracten gesloten met de woningcorporatie. Gezien de onomkeerbaarheid van de investeringen dient een voorziening gevormd te worden voor de afboeking van de onrendabele top van deze Voor de locatie Kaldenkerkerweg is nog geen sprake van onomkeerbare verplichtingen en is de vorming van een voorziening nog niet aan de orde. Voor de

dekking van de onrendabele top van deze locatie dienen op termijn middelen vrijgemaakt dienen te worden

Grondexploitaties baten en lasten per saldo € 0

De financiële afwijkingen ter hoogte van € 5.000.000 bij de baten en de lasten betreffen mutaties binnen de grondexploitaties. Nadere informatie is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Omgeving	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	22.259	21.469	21.759	101%	290
Lasten	37.277	36.322	36.485	100%	-163
Saldo Omgeving	-15.019	-14.852	-14.726	99%	126

Afval, saldo baten en lasten € 0

1. Ophalen papier/karton en hergebruik plastic

Onze inwoners bieden jaarlijks steeds minder oud papier en karton aan. De opbrengsten zijn ook nog ernstig gekelderde. De oorzaak ligt in de internationale markt waar steeds minder behoefte is aan papier.

De sorteerfabriek van onze PMD verwerker is medio 2019 in vlammen opgegaan. Het heeft de verwerker drie maanden gekost om een nieuwe sorteerinstallatie te vinden. Gevolg is dat we drie maanden geen inkomsten hebben uit het vermarkten van PMD terwijl de inzamelkosten wel doorlopen. De opslag van PMD verslechterde de kwaliteit waardoor we uiteindelijk ook minder PMD kunnen vermarkten. De achterstand in verwerken wordt in 2020 weer ingelopen waardoor we daar de inkomsten grotendeels weer kunnen ontvangen.

Een en ander leidt tot minder inkomsten ten bedrage van € 649.000.

2. Milieustation / huisvuil

Er zijn afgelopen jaar meer bezoekers geweest bij het milieustation waardoor ook de kosten zijn gestegen. Hier tegenover staan ook meer inkomsten. De verhouding inkomsten/kosten is echter 25-75% waardoor er altijd meer kosten ontstaan bij meer bezoekers.

Daarnaast stijgen de verwerkingskosten van een aantal afvalsoorten waardoor de kosten ook zijn gestegen.

Een steeds groter deel van onze ondergrondse afvalcontainers raakt aan het einde van zijn levensduur waardoor we steeds meer reparatiekosten krijgen en ook systemen moeten vervangen.

Door een stijgend aanbod van grof huisvuil van onze inwoners en explosief stijgende kosten voor het verwerken van deze stroom, zijn de kosten hoog opgelopen.

Het totaal aan extra uitgaven bedraagt € 540.000.

3. Onttrekking uit de egalisereserve

Als resultaat van de hogere uitgaven op het product afval en het achterblijven van de inkomsten, is een bedrag van € 1.069.000 onttrokken uit de egalisereserve afval.

Beheer openbare ruimte, -/- € 273.000 nadelig

De contractkosten voor Beheer Groen zijn hoger uitgevallen. Daarnaast zijn er ook dit jaar extra uitgaven van € 225.000 door extreme omstandigheden zoals droogte, stormschade en ziektes/plagen.

Service openbare ruimte, € 409.000 voordelig

Calamiteiten en gladheidsbestrijding zijn in 2019 slechts beperkt aan de orde geweest, waardoor de uitgaven lager zijn. Dit is een incidentele onderschrijding.

Daarnaast heeft inbesteden i.p.v. uitbesteden geleid tot lagere uitgaven bij de begraafplaatsen. Dit is reeds in de begroting verwerkt door verlaging van de budgetten vanaf 2020.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Dienstverlening	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Baten	2.469	2.499	2.745	110%	245
Lasten	8.264	8.297	8.157	98%	140
Saldo Dienstverlening	-5.795	-5.798	-5.412	93%	386

Daar bijna alle afwijkingen posten kleiner dan (-/-) € 100.000, betreffen, is ervoor gekozen om enkele kleinere afwijkingen toch toe te lichten bij deze programmalijn.

Persoonsdocumenten, -/- € 48.000 nadelig

Steeds meer organisaties (zoals Pensioenfondsen, SVB en belastingdienst) hebben online inzage in onze Basis Registratie Personen (BRP). Hierdoor worden aanzienlijk minder uittreksels opgevraagd in Venlo met als gevolg dat de gemeente Venlo structureel lagere inkomsten realiseert dan begroot.

Registratie Niet-Ingezetenen (RNI), -/- 69.000 nadelig

De ontvangsten RNI zijn conjunctuurgevoelig. Dankzij korte wachttijden, ruime openingstijden is er een concurrentievoordeel ten opzichte van collega-gemeenten. Zoals in de Finrap gemeld, worden de hogere baten (€ 93.000) ingezet ter dekking van de RNI-inhuur van de PKB van team Levenszaken (Tekort op

personeelskosten -/- € 162.000). Er ligt immers een duidelijke relatie tussen de meeropbrengst en de additionele inzet van inhuur.

Project Stadsrekeningen, € 234.000 voordelig

De eindafrekening van het project Stadsrekeningen heeft gezorgd voor een incidentele baat van € 76.000. Dit dient ter dekking van in het verleden in de exploitatie genomen personele en materiële lasten. Daarnaast vallen de personeelskosten € 178.000 lager uit.

Overige, € 256.000 voordelig

Een positief saldo op de personeelskosten en diverse kleine afwijkingen leiden binnen deze programmalijn tot een voordelig saldo van € 256.000.

bedragen x € 1.000

Naam reserve	Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Verschil		
	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat
Algemene Grondreserve	1.861	4.007	-2.146	1.791	3.830	-2.039	-70	178	107
Egal.res. Afvalstoffenheffing	1.172		1.172	2.296		2.296	1.124		1.124
Egal.res. Openbare Verlichting	243		243	243		243			
Res.Ontw.locatie vm Rabo.Arcen	512	16	496	306	15	290	-207	1	-206
Reserve Parkeerfonds	175		175	109		109	-66		-66
2. Leefbaar Venlo	3.963	4.023	-60	4.744	3.845	899	781	178	959

3. Grenzeloos Venlo

bedragen x € 1.000

	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Baten	2.903	3.042	2.763	91%	-279
Lasten	1.834	3.223	3.174	98%	49
Saldo baten en lasten	1.069	-181	-410	227%	-229
Onttrekkingen aan reserves (baten)					
Toevoegingen aan reserves (lasten)			218		-218
Saldo verrekening met reserves			-218		-218
Totaal resultaat	1.069	-181	-628	347%	-447

bedragen x € 1.000

Programmalijn Regionale samenwerking	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Baten	2.903	3.042	2.763	91%	-279
Lasten	1.834	3.223	3.392	105%	-169
Saldo Regionale samenwerking	1.069	-181	-628	347%	-447

Werken openbare ruimte, -/- € 239.900 nadelig

Ruim -/- € 100.000 verschil bij zowel de baten als de lasten doordat begrote kosten en opbrengsten voor werken voor derden niet goed aan elkaar gerelateerd zijn. In de begroting 2020 is dit opgelost.

Reserve regionale samenwerkingsverbanden, -/- € 218.000 nadelig

Zie toelichting reserves onder onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000

Naam reserve	Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Verschil		
	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat
Res.Reg.Samenwerkingsverbanden				218	-218		-218		-218
3. Grenzeloos Venlo				218	-218		-218		-218

De toevoeging aan de reserve is het verschil tussen het restant op de inkomsten en de uitgaven in 2019. In de samenwerkingsovereenkomst is afgesproken dat een dergelijk overschot wordt toegevoegd aan de reserve Regionale samenwerkingsverbanden. We hebben personeel in dienst voor het uitvoeren van de werkzaamheden ten behoeve van het Werkplein Venray. In 2016/2017 is er extra inzet van personeel geweest en is dit extra gefactureerd, naast de reguliere beheersvergoeding die Venray aan Venlo betaalt. Dit is ook meegenomen in de begroting. Vanaf 2018 is hier geen sprake meer van, waardoor er minder inkomsten

zijn. Daarnaast is er in de begroting rekening gehouden met de vervanging van personeel bij onder andere ziekte. Wanneer dit risico zich niet voordoet, ontstaat er een overschot. Per saldo is er in 2019 een overschot ontstaan, wat dus (conform de gemaakte afspraken) wordt toegevoegd aan de reserve Regionale samenwerkingsverbanden.

4. Welvarend Venlo

bedragen x € 1.000

	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	9.323	7.934	6.576	83%	-1.358
Lasten	13.744	11.845	9.851	83%	1.994
Saldo baten en lasten	-4.422	-3.911	-3.275	84%	636
Onttrekkingen aan reserves (baten)	185	185	219	118%	34
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.070	2.210	2.647	120%	-437
Saldo verrekening met reserves	-885	-2.025	-2.429	120%	-404
Totaal resultaat	-5.307	-5.936	-5.704	96%	233

bedragen x € 1.000

Programmalijn Kennisinfra en arbeidsmarkt	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	420	441	441	100%	-1
Lasten	680	598	589	98%	9
Saldo Kennisinfra en arbeidsmarkt	-260	-157	-149	95%	8

Zowel de baten als de lasten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting na wijziging 2019.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Economie	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	8.602	6.188	4.175	67%	-2.013
Lasten	12.890	11.525	9.104	79%	2.421
Saldo Economie	-4.289	-5.337	-4.929	92%	407

Zowel de baten als de lasten zijn achtergebleven bij de begroting na wijziging 2019. Er is sprake van een aanzienlijke positieve afwijking van het saldo. Dit is ten dele het gevolg van een onderuitputting van een aantal budgetten binnen deze programmalijn, waaronder:

Leisure Port, € 120.000 voordelig

- Per 1 januari 2019 de regionale promotie- en marketingorganisatie Leisure Port in liquidatie is gegaan. Met de andere regiogemeenten is afgesproken dat uitsluitend de basisinfrastructuur, zoals de regionale promotiewebsite, overeind zou worden gehouden. Hierdoor zijn de uitgaven achtergebleven (€ 120.000). Er is in 2019 samen met toeristische partners gewerkt aan een alternatieve invulling van de regionale promotie- en marketing; implementatie hiervan wordt voorzien in 2020.

Grondexploitaties, baten en lasten per saldo € 0

- De uitgifte van het bedrijventerrein Veegtes is verlengd tot eind 2021. het terrein kent veelal kleine kavels m.u.v. een grotere kavel. Op dit moment worden de herverkavelingsopties onderzocht.
- Door de stikstofproblematiek is het bestemmingsplan Meelderbroek nog niet vastgesteld. De in 2019 geplande gronduitgifte en planontwikkeling Meelderbroek zijn hierdoor vertraagd.
- De erfpachtovereenkomst Uitbreiding Bargeterminal is nog niet gesloten. Hierdoor zijn er in 2019 slechts weinig kosten gemaakt. Wel is in 2019 een voorschot ontvangen van de provinciale subsidie Bargeterminal uitbreiding.

Overige, € 280.000 voordelig

Diverse kleine afwijkingen leiden binnen deze programmalijn tot een voordelig saldo van € 280.000.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Mobiliteit	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	486	1.489	2.179	146%	690
Lasten	1.244	1.932	2.805	145%	-873
Saldo Mobiliteit	-758	-443	-626	141%	-183

SHAREuregio € 90.000 nadelig

Zowel de baten als de lasten van deze programmalijn zijn hoger dan geraamd waarbij er uiteindelijk meer is uitgegeven dan geraamd. Dit valt ten dele (€90.000) te verklaren uit een vertraging in de uitvoering en de daarmee samenhangende declaratie van de kosten voor het project SHAREuregio. Het project E-Smartec kende een vertraagde opstart. De definitieve samenwerkingsovereenkomst met partners kostte meer tijd dan voorzien.

Bargeterminal baten en lasten per saldo € 0

In 2019 is reeds een voorschot ontvangen voor uitbreiding van de bargeterminal (activiteiten in 2020) ter hoogte van €1.200.000. Dit komt zowel in de baten als lasten tot uitdrukking

Overige afwijkingen € 90.000 nadelig

Overige kleine afwijkingen leiden binnen deze programmalijn tot een nadeel van € 90.000

bedragen x € 1.000

Naam reserve	Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Verschil		
	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat
Algemene Grondreserve		1.000	-1.000	34	1.388	-1.354	34	-388	-354
Egal.res.Fonds.havengelden					49	-49		-49	-49
Res Toeristisch Recr Actieprog	65		65	65		65			
Res. Kennisinfrastuctuur	120	70	50	120	70	50			
Res.Agiostorting Greenport Vnl		1.140	-1.140		1.140	-1.140			
4. Welvarend Venlo	185	2.210	-2.025	219	2.647	-2.429	34	-437	-404

5. Centrumstad Venlo

bedragen x € 1.000

	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	9.961	6.703	4.479	67%	-2.224
Lasten	19.977	17.139	14.048	82%	3.091
Saldo baten en lasten	-10.017	-10.436	-9.569	92%	867
Onttrekkingen aan reserves (baten)					
Toevoegingen aan reserves (lasten)	2.031	2.035	2.967	146%	-932
Saldo verrekening met reserves	-2.031	-2.035	-2.967	146%	-932
Totaal resultaat	-12.048	-12.471	-12.536	101%	-65

bedragen x € 1.000

Programmalijn De basis sterk houden	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	1.142	915	917	100%	2
Lasten	10.767	10.956	10.968	100%	-13
Saldo De basis sterk houden	-9.626	-10.041	-10.051	100%	-11

Binnen deze programmalijn zijn geen noemenswaardige financiële afwijkingen

bedragen x € 1.000

Programmalijn Verdiepen en onderscheiden	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten					
Lasten	385	390	444	114%	-54
Saldo Verdiepen en onderscheiden	-385	-390	-444	114%	-54

Binnen deze programmalijn zijn geen noemenswaardige financiële afwijkingen

bedragen x € 1.000

Programmalijn Verbreden en robuust maken	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	8.819	5.788	3.562	62%	-2.226
Lasten	10.855	7.829	5.603	72%	2.226
Saldo Verbreden en robuust maken	-2.037	-2.041	-2.042	100%	-1

Grondexploitaties baten en lasten per saldo € 0

De financiële afwijkingen betreffen de mutaties binnen de grondexploitaties van Q4 en Maaswaard.

Ten aanzien van Q4

Op de locatie Aan de Stadsmuur is een tijdelijke parkeervoorziening aangelegd. Deze blijft totdat de parkeergarage bij het Blok van Gendt is gerealiseerd in de loop van 2020. De grondverkoop voor woningbouw op de locatie Aan de Stadsmuur zal

naar verwachting begin 2021 plaatsvinden. Voor het bouwblok aan het Helschriksel is overeenkomstig het door de raad vastgestelde Herprogrammering Stedelijk Centrum in 2018 gestart met de voorbereidingen om deze gronden uit te geven / te gunnen op basis van de zogenaamde Right to Challenge. Naar huidige inzichten en verwachtingen kan deze bouwgrond in 2020 worden uitgegeven. De gemeente draagt zorg voor de herinrichting van de openbare ruimte van het plangebied Q4. De herinrichting van de Lage Loswal is in 2019 gestart en naar verwachting in de loop van 2020 gereed.

Ten aanzien van Maaswaard

In 2019 is een realisatieovereenkomst gesloten met Van Wijnen voor de planontwikkeling en levering van de gemeentelijke bouwgrond aan de Molensingel en Veilingstraat. De voormalige chocoladefabriek aan de Molensingel is in 2019 verkocht.

bedragen x € 1.000

Naam reserve	Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Verschil		
	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat
Bijdrage Reserve Bommenregelin									
Res.Kap.Ist.Kazernekwartier		2.035	-2.035		2.967	-2.967		-932	-932
5. Centrumstad Venlo		2.035	-2.035		2.967	-2.967		-932	-932

6. Circulaire en duurzame hoofdstad

bedragen x € 1.000

	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Baten		501	596	119%	95
Lasten	2.610	2.946	2.570	87%	376
Saldo baten en lasten	-2.610	-2.445	-1.974	81%	471
Onttrekkingen aan reserves (baten)	708	645	491	76%	-154
Toevoegingen aan reserves (lasten)	842	842	842	100%	
Saldo verrekening met reserves	-134	-197	-351	178%	-154
Totaal resultaat	-2.743	-2.642	-2.325	88%	317

bedragen x € 1.000

Programmalijn Energietransitie	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Baten			63		63
Lasten	482	578	567	98%	11
Saldo Energietransitie	-482	-578	-505	87%	73

Binnen deze programmalijn zijn geen noemenswaardige afwijkingen.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Klimaatadaptatie	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
Baten	708	795	634	80%	-161
Lasten	2.418	2.462	2.047	83%	415
Saldo Klimaatadaptatie	-1.710	-1.667	-1.413	85%	254

Bodem en geluid, baten en lasten per saldo € 0

Daarnaast zijn zowel de baten als de lasten van deze programmalijn lager dan geraamd doordat er minder aanspraak is gemaakt op de reserves bodem en geluid. De onderschrijding van €104.000 uit de reserve bodem is een gevolg van het feit dat:

- Er geen aanspraak is gemaakt op het gereserveerde bedrag voor “ambitie sanering specifieke bodemverontreiniging (VOCL)”. Dit is een bestuurlijke wens om hier jaarlijks geld voor te reserveren;
- Er minder budget is besteed aan het deelproject Spoed. Dit is te verklaren omdat er minder onderzoek en sanering nodig is gebleken dan op voorhand werd verwacht;
- Een aantal opgestarte projecten zijn niet in 2019 afgerond, waardoor er verplichtingen zijn overgeboekt naar 2020.

De onderschrijving van €50.000 van de reserve geluid hangt samen met de verworven projectsubsidie Roermondseweg-Venloseweg en de afronding van het gevelisolatieproject Kaldenkerkerweg in Tegelen.

Overige, € 254.000 voordelig

Het saldo van €254.000 op deze programmalijn wordt voornamelijk veroorzaakt door een voordeel op de lasten met betrekking tot de personeelskostenbegroting ter hoogte van €228.000.

bedragen x € 1.000

Programmalijn Circulariteit	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten		351	390	111%	39
Lasten	551	748	797	107%	-50
Saldo Circulariteit	-551	-397	-407	103%	-10

Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen te melden

bedragen x € 1.000

Naam reserve	Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Verschil		
	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat
Res. Bodemkwaliteit	588	842	-254	484	842	-357	-104		-104
Res. Geluidkwaliteit	57		57	7		7	-50		-50
6. Circulaire, duurz hoofdstad	645	842	-197	491	842	-351	-154		-154

Algemene middelen

bedragen x € 1.000

	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten	276.407	302.517	313.615	104%	11.098
Lasten	46.966	64.602	70.118	109%	-5.516
Saldo baten en lasten	229.442	237.915	243.497	102%	5.582
Onttrekkingen aan reserves (baten)		220	237	108%	17
Toevoegingen aan reserves (lasten)	5.725	9.889	10.295	104%	-406
Saldo verrekening met reserves	-5.725	-9.668	-10.057	104%	-389
Totaal resultaat	223.717	228.246	233.439	102%	5.193

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

bedragen x € 1.000

	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
Baten					
Financiering	4.471	24.971	29.543	118%	4.572
Lokale heffingen	39.900	39.900	41.042	103%	1.143
Overheadkosten	360	146	1.961	1344%	1.815
Overige algemene dekkingsmiddelen		220	287	130%	66
Uitkeringen gemeentefonds	231.677	237.500	241.019	101%	3.519
Totaal baten	276.407	302.737	313.852	104%	11.115
Lasten					
Financiering	7.538	24.139	27.524	114%	-3.385
Lokale heffingen	1.235	1.237	1.173	95%	64
Overheadkosten	36.728	38.363	40.278	105%	-1.915
Overige algemene dekkingsmiddelen	6.651	10.617	11.438	108%	-821
Post onvoorzien	539	134		0%	134
Vennootschapsbelasting					
Totaal lasten	52.690	74.491	80.413	108%	-5.923
Saldo algemene dekkingsmiddelen	223.717	228.246	233.439	102%	5.193

Financiering

Stelposten, € 1.968.000 voordelig

In de begroting 2019 was een risicobuffer opgenomen voor het opvangen van onzekerheden en ter dekking van de opgaven werden voorzien. Deze risicobuffer ter hoogte van € 1.484.000 valt nu vrij in het resultaat 2019, zoals reeds aangekondigd in prognose van de FinRap. Daarnaast ontstaat er een voordeel op de kapitaallasten van € 274.000. Dit is conform de raming die was opgenomen in

de VoRap 2019. Het restantsaldo (€ 1.968.000 - € 1.758.000) van € 210.000 wordt veroorzaakt door een voordeel op de personeelskosten.

Treasury, € 644.000 voordelig

Het financieel saldo treasury bedraagt € 644.000. Het gaat dan met name om het voordeel op dividend Enxsis € 175.000 en BNG Bank € 202.000 welke reeds bij de FinRap gemeld zijn. Daarnaast is de inconvenïëntenregeling ten onrechte afgevaard bij de invoering van de Algemene verordening ondergrondse infrastructuur. Ten opzichte van de begroting ontstaat hier een voordeel van € 239.000.

Voorziening wethouderspensioenen, -/- € 1.666.000 nadelig

De benodigde hoogte van de voorziening ter dekking van toekomstige pensioenkosten voor wethouders wordt jaarlijks op basis van een externe actuariële berekening bepaald. Van invloed op de hoogte van de voorziening zijn onder andere de rekenrente en wijzigingen in de pensioenwetgeving. Op basis van de recente berekening dient de voorziening pensioenkosten wethouders per 31/12/2019 middels een dotatie naar boven bijgesteld te worden met een bedrag van € 1.709.363. Het betreft voor 2019 een fors financieel nadeel. In de FinRap is een nadeel gemeld van € 745.000 op basis van de tot en met augustus bekende stand van zaken in relatie tot rekenrente. Voornaamste oorzaken van het nadeel zijn:

- Wijziging grondslagen berekening met betrekking tot ontwikkelingen pensioenwetgeving (onder meer AOW leeftijd en sterftetabellen)
- Effecten historisch lage rekenrente

Lokale heffingen

OZB, € 825.000 voordelig

De prognose OZB inkomsten is door BsGW naar boven bijgesteld over met name 2019 en deels de voorafgaande jaren. Het voordeel bedraagt ruim € 800.000 en is voornamelijk het gevolg van autonome ontwikkelingen (toename woningen/bedrijven). Het structurele effect van ruim € 400.000 is reeds verwerkt in de programmabegroting 2020-2023. Bij de FinRap is een voordeel gemeld van € 700.000.

Toeristenbelasting, € 369.000 voordelig

De prognose toeristenbelasting bedraagt € 370.000 en is gebaseerd op de realisatie van 2018 zoals vermeld bij de FinRap. Het definitieve resultaat over 2019 is in het tweede kwartaal van 2020 bekend. Van het voordeel is een meeropbrengst van € 300.000 als structureel aan te merken, dit is reeds verwerkt in de meerjarenbegroting 2020-2023.

Overheadkosten

Huisvesting, -/- € 95.000 nadelig

De overschrijding op de lasten bedraagt € 200.000 en wordt voornamelijk verklaard door hogere energielasten voor panden ambtelijke huisvesting als gevolg van prijsstijgingen de afgelopen jaren en hoger verbruik, hogere lasten onderhoud ambtelijke panden en hogere huurlasten en facilitaire kosten voor Prinsessensingel 10 (werkplein/UWV). Deels wordt de overschrijding gecompenseerd door hogere doorbelasting kosten ambtelijke gebouwen naar derden en meer huuropbrengsten Prinsessensingel 10 (werkplein/UWV) (totaal € 100.000).

BVO ICTNML € 0

De gemeente Venlo is penvoerder geweest vanaf de oprichting tot aan de realisatie van de BVO ICTNML. Daardoor stonden alle contracten op naam van de gemeente Venlo. Op dit moment zitten we in de transitieperiode en staan lopende contracten nog op naam van de gemeente Venlo. Een van de contracten is Europees aanbesteed en de tenaamstelling van de contracteigenaar kon niet aangepast gedurende de looptijd van het contract. De doorbelasting van de facturen van naar ICT NML vindt elke maand plaats. Zowel de baten als de lasten zijn hierdoor € 1.200.000 hoger dan begroot.

Overige

Het restantsaldo binnen overhead op baten en lasten wordt veroorzaakt door diverse kleine afwijkingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Generatiepact, -/- € 400.000 nadelig

In de FinRap is besloten het restant van de middelen generatiepact (het niet toegewezen deel vanuit de herbezettingsmiddelen) te storten in de Reserve herbezettingsmiddelen Generatiepact. Verwachting was destijds dat dit een bedrag van € 297.000 zou zijn. Bij het opmaken van de jaarrekening bleek het restant € 358.000 hoger te zijn. Grofweg gaat van het budget generatiepact 2019 exclusief neutrale circuits van de circa € 1.100.000 (incl. neutrale circuits € 1.300.000) nu dus € 700.000 terug naar de reserve. Het verschil tussen begroting

en realisatie is erin gelegen dat we ten tijde van de FinRap nog niet konden inschatten wat het totale effect op jaarniveau zou zijn.

Naast bovenstaande dotatie is een bedrag van € 200.000 onttrokken uit de reserve ten behoeve van toezicht handhaving/ BOA's.

Uitkeringen gemeentefonds, € 3.519.000 voordelig

Het resultaat op de uitkeringen uit het gemeentefonds bedraagt € 3.519.000 voordelig.

Bij de FinRap 2019 werd een voordeel van € 3.416.000 geprognosticeerd, met name veroorzaakt door accres, incidentele middelen Jeugdzorg, ontwikkelingen uitkeringsbasis, compensatie kosten ambulantisering in de ggz beschermd wonen en vrijval vanuit het BTW-compensatiefonds veroorzaakt.

De uitkeringen uit het gemeentefonds komen bij jaarrekening 2019 € 100.000 voordeliger uit ten opzichte van de FinRap door een verwachte stijging van het aantal medicijngebruikers.

Raadsvergadering	Besluit	Omschrijving	Programma	Bedrag
11-12-2019	RB 2019-063	Ontvlechting samenwerking bedrijfsvoering (WH) (509 Finrap 2019)	2 / AM	€ 180.654
11-12-2019	RB 2019-063	Vergoeding kosten asbestsanering pand RvA (541 Finrap 2019)	4	€ 223.445
Totaal				€ 404.099

Naam reserve	Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Verschil		
	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat	Onttrekking	Toevoeging	Resultaat
Algemene Grondreserve				43		43	43		43
Algemene Reserve		9.591	-9.591		9.639	-9.639		-48	-48
Res. Herbezetting smid.Gen.pact	220	297	-77	194	655	-461	-26	-358	-384
Algemene middelen	220	9.889	-9.668	237	10.295	-10.057	17	-406	-389

Rechtmatigheid begrotingsafwijkingen

Uw gemeenteraad heeft 29 januari 2020 het controleprotocol 2019 vastgesteld. Het uitgangspunt hierbij is dat overschrijdingen van de lasten op de totalen per programma en de algemene dekkingsmiddelen dienen te worden toegelicht. In het controleprotocol 2019 van de auditcommissie wordt naar de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV verwezen. Hierin zijn de volgende zeven “soorten” begrotingsafwijkingen benoemd:

1. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in, geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd (onrechtmatig, telt **wel** mee voor het oordeel);
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de onafhankelijk accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend of dit niet gemeld in de prognose einde jaar en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad (onrechtmatig, telt **wel** mee voor het oordeel);
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet (onrechtmatig, telt **niet** mee voor het oordeel);
4. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding (onrechtmatig, telt **niet** mee voor het oordeel);
5. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen (onrechtmatig, telt **wel** mee voor het oordeel);
6. Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheid gevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.

- geconstateerd tijdens het verantwoordingsjaar (onrechtmatig, telt **wel** mee voor het oordeel)
 - geconstateerd na het verantwoordingsjaar (onrechtmatig, telt **niet** mee voor het oordeel);
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.
- jaar van investeren (onrechtmatig, telt **wel** mee voor het oordeel)
 - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren (onrechtmatig, telt **niet** mee voor het oordeel).

Daarnaast heeft uw raad aanvullend vastgesteld dat de volgende begrotingsoverschrijdingen niet moeten meewegen bij het oordeel van de onafhankelijk accountant:

- a. overschrijdingen die het gevolg zijn van toegerekende ambtelijke salariskosten;
- b. overschrijdingen die zich voordoen op het taakveld "Overhead" voor zover betrekking hebbende op toegerekende overhead aan projecten, het gaat hier dan bijvoorbeeld om minder uitvoerkosten aan projecten. Dit levert een nadeel op in de exploitatie omdat minder overheadkosten aan een project kunnen worden toegerekend;
- c. kredietoverschrijdingen lager dan 10% van het totale krediet met een gelimiteerd bedrag van € 200.000;
- d. overschrijdingen die onderdeel zijn van de prognoses zoals vermeld in de voortgangsrapportage (VoRap) en de financiële rapportage (FinRap). Conform Financiële Vordering Gemeente Venlo 2016 artikel 3 lid 2 informeert het college de raad via de VoRap en de FinRap als ze verwacht dat de lasten op programmaniveau aan het eind van het jaar de geautoriseerde lasten mogelijk overschrijden als gevolg van kostenoverschrijdingen die passen binnen bestaand beleid. Deze prognose hoeft niet te worden vertaald in een begrotingswijziging.

Voor de aanvullingen is uitgangspunt dat de overschrijdingen worden beschouwd als passend binnen het bestaand beleid, echter wel onder de voorwaarde dat ze goed herkenbaar zijn opgenomen in de analyses behorende bij de jaarrekening en van een goede en volledige toelichting worden voorzien.

Lasten per programma (incl. verrekeningen met reserves)

bedragen x €1.000

	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
1. Gezond en actief Venlo	238.435	235.788	99%	2.646
2. Leefbaar Venlo	77.810	74.888	96%	2.922
3. Grenzeloos Venlo	3.223	3.392	105%	-169
4. Welvarend Venlo	14.055	12.498	89%	1.557
5. Centrumstad Venlo	19.174	17.015	89%	2.159
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	3.788	3.411	90%	376
Algemene middelen	74.491	80.413	108%	-5.923
Totaal resultaat	430.975	427.406	99%	3.569

Navolgend worden de in bovenstaande tabel gepresenteerde overschrijdingen (programma 3 en Algemene middelen), per programma, nader toegelicht.

Kostenoverschrijdingen van programma 3

In onderstaande tabel worden de grootste kostenoverschrijdingen in beeld gebracht met daarbij de soort overschrijding. In deze analyse wordt onderscheid gemaakt tussen onrechtmatigheden die wél, c.q. niet meetellen voor de strekking van de controleverklaring. In totaliteit overtreffen de overschrijdingen het totale programmasaldo, daarom is onderaan in de tabel de totale onderschrijding op producten in programma 3 benoemd.

bedragen x € 1.000

Collegeproduct	Omschrijving	Kosten over- / onderschrijding	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel	Soort kosten- overschrijding*
Werken voor derden	Werken openbare ruimte	137	x		3
Overigen	Diversen	31			
Totaal saldo		169			

* Zie voorgaande opsomming 7 soorten begrotingsafwijkingen

Toelichting

De overschrijding binnen programma 3 wordt voornamelijk veroorzaakt door een overschrijding op de uitgaven betreffende werken in de openbare ruimte. We constateren dat op dit product de uitgaven niet zijn begroot, maar wel worden gerealiseerd en vervolgens worden door gefactureerd naar de opdrachtgever. Feitelijk een onrechtmatigheid maar omdat er direct te relateren inkomsten tegenover de kosten staan telt deze overschrijding niet mee in het oordeel van de accountant.

Kostenoverschrijdingen binnen de Algemene Middelen

In onderstaande tabel worden de grootste kostenoverschrijdingen in beeld gebracht met daarbij de soort overschrijding. In deze analyse wordt onderscheid gemaakt tussen onrechtmatigheden die wél, c.q. niet meetellen voor de strekking van de controleverklaring. In totaliteit overtreffen de overschrijdingen het totale programmasaldo, daarom is onderaan in de tabel de totale onderschrijding op producten binnen de Algemene Middelen benoemd.

bedragen x € 1.000

Collegeproduct	Omschrijving	Kosten over- / onderschrijding	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel	Soort kosten-overschrijding*
Financiering		3.385	x		3
Overheadkosten		1.958	x		Raadsbesluit
Overige algemene dekking smiddelen		821	x		Raadsbesluit
Overigen		-198			
Totaal saldo		5.966			

* Zie voorgaande opsomming 7 soorten begrotingsafwijkingen

Toelichting

Het grootste deel van de overschrijding op de lasten binnen de Algemene Middelen is te verklaren door een overschrijding op 'financiering'. Deze overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door de, conform bestendige gedragslijn, aangeschafte participaties in het APPA-fonds. Omdat er, volgens diezelfde gedragslijn, ook participaties zijn verkocht staan er tegenover deze overschrijding direct te relateren opbrengsten. Per saldo onrechtmatig, maar in dit geval wordt deze onrechtmatigheid niet meegenomen in het oordeel van de accountant.

Voorts wordt een deel van de overschrijding veroorzaakt door een overschrijding op de overheadkosten. Conform vastgesteld protocol dienen deze overschrijdingen niet meegenomen te worden in het oordeel van de accountant. Daarnaast staan er direct gerelateerde inkomsten tegenover de overschrijding.

De kostenoverschrijding binnen de overige algemene dekkingsmiddelen wordt veroorzaakt door hogere uitgaven binnen de personeelskostenbegroting. Conform vastgesteld protocol dienen deze overschrijdingen niet meegenomen te worden in het oordeel van de accountant.

Overzicht incidentele baten en lasten per programma en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Onderstaand overzicht geeft de belangrijkste incidentele posten in de begroting weer. De incidentele lasten zijn hoger dan de incidentele baten. Dat betekent dat er sprake is van een structureel overschot. De structurele lasten worden gedekt door structurele baten en er is dus sprake van een “materieel” evenwicht. Ook meerjarig verwachten wij een materieel evenwicht.

Bedragen x € 1.000

	Programma	Realisatie 2019
Baten	01. Gezond en actief Venlo	1.507
	02. Leefbaar Venlo	3.119
	03. Grenzeloos Venlo	
	04. Welvarend Venlo	5.217
	05. Centrumstad Venlo	3.532
	06. Circulaire en duurzame hoofdstad	533
	Algemene middelen	32.171
Totaal baten		46.078
Onttrekking aan reserves	01. Gezond en actief Venlo	382
	02. Leefbaar Venlo	4.744
	03. Grenzeloos Venlo	
	04. Welvarend Venlo	219
	05. Centrumstad Venlo	
	06. Circulaire en duurzame hoofdstad	491
	Algemene middelen	237
Totaal onttrekking aan reserves incidenteel		6.073
Totaal incidentele baten		52.151

Lasten	01. Gezond en actief Venlo	2.264
	02. Leefbaar Venlo	6.019
	03. Grenzeloos Venlo	1.280
	04. Welvarend Venlo	4.625
	05. Centrumstad Venlo	2.648
	06. Circulaire en duurzame hoofdstad	1.057
	Algemene middelen	24.190
Totaal lasten		42.084
Toevoeging aan reserves	01. Gezond en actief Venlo	1.101
	02. Leefbaar Venlo	2.695
	03. Grenzeloos Venlo	218
	04. Welvarend Venlo	2.647
	05. Centrumstad Venlo	2.855
	06. Circulaire en duurzame hoofdstad	842
	Algemene middelen	7.661
Totaal toevoeging aan reserves incidenteel		18.019
Totaal incidentele lasten		60.103
Totaal saldo incidentele baten en lasten		-7.952

Toelichting incidentele baten en lasten

Hieronder volgt een korte omschrijving van de incidentele baten en lasten groter dan € 100.000.

Baten

- De incidentele baten binnen programma 1 hebben betrekking op inkomensoverdrachten VSV (€600.000) en ESF (€ 300.000) middelen arbeidsmarktregio (€ 200.000).
- De baten binnen programma 2 betreffen incidenteel hogere bouwleges voor grote projecten (€900.000), grondexploitaties (€ 1.200.000), bommenregeling (€ 600.000) en projecten bestrijding en voorkomen overlast (€ 200.000).
- Programma 4 betreft inkomensoverdracht HBO-onderwijs (€ 300.000), TPN/DCGV (€ 400.000), Interregprojecten (€ 500.000) en grondexploitaties (€ 4.000.000).
- Programma 5 betreft grondexploitaties (€ 3.500.000)
- Programma 6 betreft Interregprojecten € 400.000, en inkomsten geluidskwaliteit € 100.000.
- De baten binnen algemene middelen betreffen het shared service centrum (€ 1.200.000), desinvestering Appafonds (€ 4.000.000) en BV Campus vastgoed/BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (€ 20.200.000), incidentele decentralisatieuitkeringen gemeentefonds (€ 3.100.000) en incidentele middelen jeugdzorg gemeentefonds (€ 2.400.000).

Lasten

- Programma 1: Inkomensoverdracht VSV € 600.000, perceptiekosten 3D € 600.000, ESF € 300.000, projecten regionaal werkbedrijf € 200.000, specifieke inhuur € 200.000.
- Programma 2: Grondexploitaties € 1.700.000, FLO brandweer € 1.400.000) bommenregeling € 900.000, specifieke inhuur € 400.000, omgevingswet € 300.000, verkoop parkeergarages € 200.000.
- Programma 3: Regionale energiestrategie € 1.300.000.
- Programma 4: TPN/DCGV (€ 1.000.000), Interregprojecten (€ 500.000) en grondexploitaties (€ 2.600.000), inkomensoverdracht HBO onderwijs en onderzoek (€ 300.000), specifieke inhuur (€ 200.000).
- Programma 5: Grondexploitaties € 2.600.000.
- Programma 6: Interregprojecten € 400.000 en uitgaven bodem- en geluidskwaliteit € 300.000, circulariteit € 200.000.
- Algemene middelen: shared service centrum (€ 1.200.000), desinvestering Appafonds (€ 4.000.000) en BV Campus vastgoed/BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (€ 16.800.000), Pensioenvoorziening wethouders € 1.800.000, project informatiebeheer op orde (€ 200.000), specifieke inhuur (€ 200.000).

De toelichting op de mutaties in reserves is terug te vinden in de toelichting van de baten en lasten per programma in de jaarrekening.

Structurele reserves

Naam reserve	Bedragen x € 1.000	
	Realisatie 2019	
	Toevoeging	Onttrekking
Algemene Grondreserve		1.150
Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier		112
Algemene reserve (bespaarde rente)		2.634
Totaal structurele baten en lasten		3.896

Presentatie van het structureel rekeningssaldo	Bedragen x € 1.000	
	Begroting 2019	Realisatie 2019
Saldo baten en lasten	14.359	22.358
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-14.359	-15.842
Begrotingssaldo na bestemming	0	6.515
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-5.086	-7.952
Structureel rekeningssaldo	5.086	14.467

Centrale toelichting kapitaallasten

In deze jaarrekening laat het onderdeel kapitaallasten en aan kapitaallasten gerelateerde onderdelen op totaalniveau geen afwijkend resultaat zien ten opzichte van de vastgestelde begroting. Dit houdt ook in dat het kapitaallastenplafond niet is overschreden. Bij de Vorap zijn de begrote kapitaallasten op de diverse programma's reeds bijgesteld en zijn de voordelen op de kapitaallasten verzameld op een stelpost op het programma Algemene middelen. Bij de jaarrekening valt deze stelpost definitief vrij en vormt een incidenteel resultaat van ruim € 290.000 voordelig.

Daar de afschrijvingen worden gebaseerd op de in gebruik genomen investeringen voorgaand jaar en de rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari kunnen de kapitaallasten tussentijds vrij nauwkeurig begroot worden. Ten aanzien van de aan grondexploitaties toegerekende rente laat de jaarrekening een budgettaire neutrale verschuiving binnen de programma's Economie en Toerisme, Ontwikkeling Centrumstad en Wonen en leefomgeving zien.

EMU-saldo

De Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof)

De Europese eisen en afspraken over reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld vormen de basis van de Wet Hof. De middellange termijn doelstelling voor het EMU-saldo is het op termijn verkrijgen van begrotingsevenwicht in stappen van 0,5 procent bbp per jaar. Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Omdat ook gemeenten, provincies en waterschappen bijdragen aan het begrotingstekort van de collectieve sector, bepaalt het wetsvoorstel dat niet alleen het Rijk maar ook de decentrale overheden zich moeten houden aan de doelstellingen uit het aangescherpte Stabiliteits- en Groeipact.

Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. De Rijksoverheid maakt daarover afspraken met het IPO, de VNG en de UvW. Na overleg met de koepelorganisaties van de decentrale overheden (VNG, IPO en UvW) is voor 2018 de EMU-tekortnorm -0,4% van het bbp en is er geen onderverdeling naar bestuurslaag (dus geen individuele referentiewaarde per gemeente). Ook volgen er geen sancties bij overschrijding van de norm.

Tot dusver heeft de Wet Hof voor Venlo geen gevolgen gehad, omdat de ontwikkeling van het EMU-saldo op macro-niveau niet heeft geleid tot overschrijdingen.

Onderstaande tabel geeft het begrote en gerealiseerde EMU-saldo voor 2019 weer. Voor 2019 (primitief) was een overschrijding van € 5.500.000 begroot. Het gerealiseerde EMU-saldo is circa € 21.000.000 positiever uitgevallen dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er circa € 25.000.000 minder investeringsuitgaven hebben plaatsgevonden dan primitief begroot.

Bedragen x € 1.000

Van exploitatiesaldo lokale overheid naar EMU-saldo		Begroting 2019	Rekening 2019
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	7.322	6.515
+ 2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	14.885	14.474
+ 3	Bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	7.499	11.262
- 4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	38.234	14.745
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	10.000	12.624
+ 6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0	1.004
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord		
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	9.718	6.633
+ 8	Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	10.675	5.015
- 9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	7.918	9.902
10	Lasten in verband met transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten		
- 11	Boekwinst bij verkoop van effecten		3.800
= Berekend EMU-saldo gemeente Venlo		-5.489	15.814

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Overeenkomstig artikel 1.1 lid b sub 2 Wet normering bezoldiging
topfunctionarissen publieke en semipublieke sector is de gemeente verplicht om
melding te maken van de onderstaande gegevens.

Bedragen x € 1

Gegevens 2019

Functiegegevens	Gemeente- secretaris AMG Beurskens	Griffier GJP van Soest
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.428	106.152
Beloningen betaalbaar op termijn	20.218	18.034
Subtotaal	161.646	124.186
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totale bezoldiging	161.646	124.186
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Bedragen x € 1

Gegevens 2018

Functiegegevens	Gemeente- secretaris AMG Beurskens	Griffier GJP van Soest	Interim Gemeente- secretaris HJAM van Loon
Aanvang en einde functievervulling in 2018	20/04 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 20/04
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	95.006	104.699	35.694
Beloningen betaalbaar op termijn	12.937	17.473	5.557
Subtotaal	107.943	122.172	41.251
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	132.559	189.000	56.959
Totale bezoldiging	107.943	122.172	41.251

Balans en toelichting

Balans

Bedragen x € 1.000

	Ultimo 2019	Ultimo 2018		Ultimo 2019	Ultimo 2018
Vaste activa			Vaste passiva		
Immateriële vaste activa	25.556	25.671	Eigen vermogen	91.710	69.353
			Algemene reserves	71.806	56.553
Materiële vaste activa	260.879	265.652	Bestemmingsreserves	13.389	10.743
Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.309	8.507	Gerealiseerd resultaat	6.515	2.057
In erfpacht uitgegeven gronden	10.076	9.145			
Investerings met economisch nut	188.448	190.324	Voorzieningen	29.927	29.136
Investerings met maatschappelijk nut	55.046	57.676			
Financiële vaste activa	64.286	59.644	Vaste schulden > 1 jaar	270.502	314.377
Totaal vaste activa	350.721	350.967	Totaal vaste passiva	392.139	412.865
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorraden	12.249	14.801	Vlottende schulden < 1 jaar	32.069	37.312
Uitzettingen < 1 jaar	75.838	103.867	Overlopende passiva	19.116	23.352
Liquide middelen	2.367	1.278			
Overlopende activa	2.149	2.617			
Totaal vlottende activa	92.603	122.562	Totaal vlottende passiva	51.184	60.664
TOTAAL GENERAAL	443.324	473.529	TOTAAL GENERAAL	443.324	473.529
Verliescompensatie Wet Vpb 1969	PM	PM	Gewaarborgde geldleningen	400.632	393.200
			Garantstellingen	0	0

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De programmarekening is opgesteld overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat in het boekjaar in aanmerking genomen. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Wijzigingen ten opzichte van vorig jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs onder aftrek van de lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur.

Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen mogen desgewenst in mindering worden gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Materiële vaste activa

Waardering vindt plaats tegen de historische kostprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Voor wat de afschrijvingstermijnen betreft wordt verwezen naar de nota Investeringsbeleid Gemeente Venlo (2008). Subsidies en/of bijdragen van derden op investeringen worden in mindering gebracht op de historische kostprijs.

Op investeringen met een economisch nut worden geen reserves in mindering gebracht.

Deze mogelijkheid is er voor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut met ingang van 2017 in verband met wijziging Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) per 1-1-2017 ook niet meer. Op investeringen met een economisch nut wordt niet 'extra' afgeschreven. Deze mogelijkheid is er ook voor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut niet meer in verband met wijziging BBV per 1-1-2017. Eventuele van derden verkregen

specifieke investeringsbijdragen mogen desgewenst in mindering worden gebracht op het geactiveerde bedrag.

De erfpachtgronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa begrepen verstrekte geldleningen aan woningbouwcorporaties, overige langlopende geldleningen en overige langlopende vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De aandelen in gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen alsmede effecten worden verantwoord tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Voorraden

Bij het Grondbedrijf wordt bij de eindwaardeberekeningen, waarvan de resultaten zijn neergelegd in aparte overzichten, uitgegaan van de boekwaarde per balansdatum 31 december 2019. Voor verwachte verliezen is een voorziening gevormd. Voorraden worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Uitzettingen < 1 jaar

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor mogelijke oninbare vorderingen is een voorziening gevormd. In het jaar van oninbaar verklaring wordt de vordering ten laste gebracht van de voorziening.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs.

Reserves

Zijn afgezonderde vermogensbestanddelen voor zover niet bestemd om fluctuaties op te vangen in de exploitatiesfeer, ofwel het verschil tussen bezittingen en schulden (eigen vermogen).

Conform de nota reserves en voorzieningen worden de mutaties geautoriseerd door de gemeenteraad.

Voorzieningen

Worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is doch redelijkerwijs in te schatten.

Voorzieningen worden opgenomen tegen de nominale waarde.

Passiva

Passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar

De waardering van vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer geschiedt tegen nominale waarde (artikel 63 lid 7 BBV).

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar worden opgenomen onder de vlottende passiva (artikel 47 BBV).

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Overeenkomstig het per 1 januari 2004 in werking getreden Besluit Begroting en Verantwoording worden eerst alle baten en lasten volgens het stelsel van baten en lasten geboekt, waarna vervolgens het resultaat wordt bepaald. Na resultaatbepaling vindt de bestemming van het resultaat plaats, dat wil zeggen wordt toegevoegd of onttrokken aan reserves. Ten slotte wordt het gerealiseerd resultaat bepaald en wordt dit resultaat (bij de rekening) afzonderlijk op de balans opgenomen. Daarnaast kan de raad door middel van een expliciet raadsbesluit welke bij de integrale afweging van beleidsbeslissingen wel een toevoeging of onttrekking aan een reserve ramen.

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra in grote mate zeker is dat de desbetreffende subsidies worden ontvangen.

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

De afschrijvingen op bedrijfsgebouwen worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs. Op overige vaste activa wordt afgeschreven op basis van de verkrijging- of vervaardigingsprijs.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de door de gemeenteraad vastgestelde nota Investeringsbeleid uit 2008.

Bij het bepalen van de omvang van de uitkeringen uit het gemeentefonds is rekening gehouden met de meest recente informatie.

Conform artikel 28 lid c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dient in de jaarrekening een overzicht opgenomen te worden van de incidentele baten en lasten. Hierbij is de definitie van het begrip incidenteel belangrijk. In de huidige opzet is aangesloten bij de Notitie incidentele en structurele baten en lasten van de Commissie BBV die aangeeft dat het hierbij gaat om posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid / eindig doel hebben. Om aan te geven dat een post terecht is opgenomen als incidenteel wordt voortaan onder het overzicht van de posten een toelichting van die posten opgenomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Corona crisis (COVID-19)

De uitbraak van corona (COVID-19) eind februari 2020 raakt ons allemaal en werpt zijn schaduw vooruit ook in financiële zin. Het corona virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel naar verwachting voor veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Het is op dit moment onduidelijk wat de duur is van de crisis, wat de (structurele) maatregelen zijn en welk effect dit zal hebben op de financiële positie. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. Er is onder andere een taskforce financiën ingericht die onder andere als opdracht heeft om een (eerste) impact analyse te maken. De scenario's van het Centraal Plan Bureau worden hierbij vooralsnog als uitgangspunt genomen. Deze impactanalyse zal onderdeel zijn van de VoRap 2020. Deze (eerste) impactanalyse zal onderdeel zijn van de VoRap 2020 die eveneens in juni door uw raad behandeld zal worden. Daarnaast worden onze risico's voortdurend gemonitord evenals de risico's van onze partners. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. Wij bewaken onze liquiditeits- en financiële positie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. Er is geen materiële onzekerheid ten aanzien van de continuïteit.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 1-1-2019	Overige	Inves- tering	Desinves- tering	Afschrijving	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	563					17		546
Kosten onderzoek / ontwikkeling		424		384				807
Activa in eigendom derden	25.107			90		995		24.202
Totaal	25.670	424		474		1.012		25.555

Conform BBV regelgeving moeten BIE (Bouwgronden In Exploitatie) die nog niet operationeel zijn, geactiveerd worden onder de immateriële vaste activa, Kosten onderzoek / ontwikkeling. Dit wordt nu met terug werkende kracht vanaf 1-1-2019 gedaan. De betreffende bedragen worden ook gecorrigeerd bij voorraden Grondbedrijf.

Materiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut:

	Boekwaarde 1-1-2019	Overige	Invester- tering	Desinves- tering	Afschrijving/ aflossing	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2019
Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Bedrijfsgebouwen	319				91		228
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.134		1		758		6.377
Machines, apparaten en installaties							
Overige materiële vaste activa	1.054				350		704
Subtotaal	8.507		1		1.199		7.309
Gronden en terreinen niet in erfpacht uitgegeven	16.150			321			15.829
In erfpacht uitgegeven gronden	9.145		930				10.075
Woonruimten	10				2		8
Bedrijfsgebouwen	145.298	3.522	5.151	683	6.507	2.094	144.687
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.934		1.350		635		10.649
Vervoermiddelen	1.053		101		343		811
Machines, apparaten en installaties	12.811	-94	148		1.117		11.748
Overige materiële vaste activa	5.068	94	894		1.340		4.716
Subtotaal	199.469	3.522	8.574	1.004	9.944	2.094	198.523
Totaal	207.976	3.522	8.575	1.004	11.143	2.094	205.832

In dit onderdeel is ook de voorraad gronden van het Grondbedrijf opgenomen, waarvan de boekwaarde per 1-1-2019 € 2.900.000 was en per 31-12-2019 € 2.700.000. Verschil betreft verkoop gronden Arcen.

Bedrag van € 930.000 in erfpacht uitgegeven gronden heeft betrekking op vd Vorst, GTL Europe, Ionbond Netherlands en Ewals Trad.

Bij Bedrijfsgebouwen staat onder Overige € 3.522.000. Dit betreft de vrijval van de voorziening De Commissaris omdat het gebouw in 2019 als ambtelijke huisvesting in gebruik is genomen.

De totale investeringen van Bedrijfsgebouwen ad € 5.151.000 hebben voornamelijk betrekking op investeringen in IHP de Wijnberg, aankoop pand voormalig postkantoor, renovatie 't Kapelke en verbouwing De Commissaris.

De desinvestering Bedrijfsgebouwen ad. € 683.000 heeft voornamelijk betrekking op de verkoop van het pand Burgemeester Gubbelsplein 2 Arcen.

Bijdrage derden Bedrijfsgebouwen € 2.094.000 betreft bijdrage provincie en rijk inzake pand voormalig postkantoor en IHP de Wijnberg.

De totale investeringen van Grond-, weg- en waterbouwkundige werken van ad € 1.350.000 ontstaat voornamelijk door investeringen in onder andere herinrichting woonwagenlocaties en uitbaggeren haven.

De totale investeringen van Overige materiële vaste activa van ad € 894.000 ontstaat voornamelijk door investeringen in WMO hulpmiddelen en E-HRM.

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 1-1-2019	Overige	Inves- tering	Desinves- tering	Afschrijving/ aflossing	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	7.740				11		7.729
Woonruimten							
Bedrijfsgebouwen	20				3		17
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	43.624	313	5.778		1.856	6.013	41.846
Vervoermiddelen							
Machines, apparaten en installaties	178		35		13		200
Overige materiële vaste activa	6.115	-313	-117		434	-4	5.255
Totaal	57.676		5.696		2.317	6.009	55.046

De totale investeringen van Grond-, weg- en waterbouwkundige werken ad € 5.778.000 ontstaat voornamelijk door investeringen in gemeentelijke verkeers- en vervoersplannen en ondertunneling Vierpaardjes.

De Bijdragen derden van Grond-, weg- en waterbouwkundige werken ad €. 6.013.000 hebben betrekking op de bijdragen van rijk en provincie met betrekking tot gemeentelijke verkeers- en vervoersplannen en ondertunneling Vierpaardjes.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 1-1-2019	Overige	Invester- tering	Desinves- tering	Afschrijving/ aflossing	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen:							
Deelnemingen	21.223		21.277	17.905	1.165		23.430
Gemeenschappelijke regeling	105						105
Overige verbonden partijen							
Leningen:							
Woningbouwcorporaties	11.858				616		11.242
Deelnemingen	19.525		3.575		2.475		20.625
Overige verbonden partijen							
Overige langlopende leningen	2.910		336				3.246
Overige uitzettingen > 1 jaar	4.024	51	1.564				5.639
Totaal	59.645	51	26.752	17.905	4.256		64.287

Kapitaalverstrekkingen

De investering ad. € 21.277.000 heeft te maken met de oprichting en het hiertoe verstrekken van aandelenkapitaal en agio aan de BV Deelnemingen Greenport gemeente Venlo. De beide deelnemingen BV Campus Vastgoed Greenport Venlo en BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo zijn hierin tegen balanswaarde per 31-12-2018 ingebracht. De desinvestering betreft de verkoop deelneming Werklandschap Greenport € 12.900.000 en verkoop deelneming Campus Greenport € 4.400.000. Tevens nog storting agio aan de BV Campus Vastgoed Greenport Venlo i.v.m. de overdracht en renovatie voormalig pand Raad van Arbeid ad. € 500.000 en aflossing vordering op Enexis BV ad. € 1.100.000.

Leningen

De investering ad. € 3.575.000 betreft de lening aan de BV Campus Vastgoed Greenport Venlo ad. € 1.100.000 en een opname van de revolverende kredietfaciliteit voor BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo ad. € 2.475.000. Hierop is ook weer € 2.475.000 afgelost gedurende het jaar.

Overige uitzettingen > 1 jaar

De investering ad. € 1.564.000 betreft aankoop participaties APPA-fonds (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers).

Vlottende activa

In de specificatie van de balans zijn de vorderingen op andere publiekrechtelijke lichamen niet afzonderlijk vermeld.

Vorraden

Het verloop van de voorraden wordt als volgt weergegeven:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 1-1-2019	Per saldo stijging	Per saldo daling	Boekwaarde 31-12-2019
Niet in exploitatie genomen bouwgronden					
Overige	170		29		199
Totaal grond- en hulpstoffen	170		29		199
Onderhanden werk projecten	3.139			3.518	-379
Onderhanden werk Grondbedrijf	58.953	-424	1.706		60.236
Voorziening nadelig exploitatieresultaat Grondbedrijf	-47.462			346	-47.808
Totaal onderhanden werk, incl. bouwgronden in exploitatie	14.631	-424	1.706	3.864	12.049
Totaal	14.801	-424	1.735	3.864	12.249

Onderhanden werk projecten: per balansdatum bedraagt de onderhanden werk positie -/- € 379.000. De afname van per saldo € 3.518.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door projecten van Werken en Bereikbaarheid, o.a. Gemeentelijke Verkeers en Vervoer Plannen (GVVP) en de ontvangst van Geurtsgelden met betrekking tot de verkoop van de parkeergarage Arsenaal.

Voor een nadere toelichting van het onderhanden werk Grondbedrijf inclusief de voorziening verwijzen wij naar de toelichting op de balans in de paragraaf "Toelichting op de balanspost onderhanden werk en grondvoorraad van het grondbedrijf" en bijlage VIII.

Uitzettingen kleiner dan 1 jaar

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 1-1-2019	Per saldo stijging	Per saldo daling	Boekwaarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	10.243	1.488		11.731
Totaal vorderingen op openbare lichamen	10.243	1.488		11.731
Totaal uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	54.929		8.240	46.689
Totaal rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen				
Overige vorderingen	49.811		21.383	28.428
Voorziening oninbaar belastingen	-499	72		-427
Voorziening dubieuze debiteuren	-10.617	36		-10.581
Totaal overige vorderingen	38.695	108	21.383	17.420
Totaal	103.867	1.596	29.623	75.841

Vordering op openbare lichamen

De vordering op openbare lichamen heeft betrekking op compensatiefonds BTW.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Dit betreft de rekening-courant verhouding met het Rijk in het kader van het wettelijk verplichte schatkistbankieren. Alle (tijdelijk) overtollige middelen dienen verplicht afgestort te worden in 's Rijks schatkist. Per 31 december resteerde er € 46.689.000 in 's Rijks schatkist. Dit betreft een tijdelijk liquiditeitsoverschot.

Voorziening oninbaar belastingen

BsGW bepaald per belastingjaar periodiek welke percentages er opgenomen moeten worden als voorziening oninbaar. Deze neemt de gemeente Venlo over.

Voorziening dubieuze debiteuren

De aard van de voorziening dubieuze debiteuren aangaande de post algemene debiteuren, groot € 1.100.000 komt als volgt tot stand:

- Vorderingen uitbesteed aan het incassobureau worden standaard 50% voorzien;
- Vorderingen ingediend in faillissement worden standaard 100% voorzien;
- Vorderingen ingediend in de (Wet schuldsanering natuurlijke personen) WSNP worden standaard 100% voorzien.

Daarnaast worden vorderingen met een ouderdom langer dan 90 dagen (vanaf factuurdatum) en groter dan € 5.000 (op debiteureniveau) individueel, minimaal bij harde afsluitingen en met de jaarrekening, beoordeeld of er een voorziening gevormd moet worden. Hier ligt een onderbouwing aan ten grondslag.

De aard van de voorziening debiteuren (SLW), groot € 9.500.000 is gewaardeerd op basis van laatste besluitvorming door het college waarin inschattingen zijn gemaakt van de invordering en waardering op basis van ervaringscijfers. De voorziening is opnieuw beoordeeld, geactualiseerd en gewaardeerd op basis van de huidige inschattingen.

Overige vorderingen

Dit betreft een afname van het debiteurensaldo van € 21.400.000. Dit komt voornamelijk door de afloop van een vordering van € 21.700.000 van het Ministerie van BZK ter verlichting van het zorgtekort.

Liquide middelen

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 1-1-2019	Per saldo stijging	Per saldo daling	Boekwaarde 31-12-2019
Kas	24		3	21
Bank	1.253	1.092		2.345
Totaal	1.278	1.092	3	2.367

Voor nadere informatie ten aanzien van het treasurybeleid wordt verwezen naar de paragraaf 3.6 financiering.

Overlopende activa

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 1-1-2019	Per saldo stijging	Per saldo daling	Boekwaarde 31-12-2019
Vooruitbetaalde bedragen/ nog te ontvangen overig	1.108		38	1.069
Grex (facilitair)	24		88	-64
Nog te ontvangen Europese overheid	591	195		786
Nog te ontvangen Rijksoverheid	25		11	14
Nog te ontvangen overige overheid	870		527	343
Totaal	2.617	195	664	2.148

Nog van Europese, Rijks of Nederlandse overheidslichamen te ontvangen
voorschotten op specifieke uitkeringen

Zie onderstaande specificatie:

Bedragen x € 1.000

Nog van Europese, Rijks of Nederlandse overheidslichamen te ontvange voorschotten op specifieke uitkeringen	Boekwaarde 1-1-2019	Toevoeging	Ontvangen	Boekwaarde 31-12-2019
Nog te ontvangen Europese overheid				
ESF	89	101		190
ESF (div. onderwijsinstellingen)	447	149		596
Euregio	45		45	
Stadt Krefeld	10		10	
Nog te ontvangen Rijksoverheid				
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	25	14	25	14
Nog te ontvangen overige overheid				
A+O fonds Gemeenten	35		35	
B.V. Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo	622		622	
B.V. Campus Vastgoed Greenport Venlo		23		23
Diverse Gemeenten	-36	-123	-36	-123
Divosa		74		74
Goodwill BsGW	120		64	56
Provincie Limburg	5	118	5	118
RMO Noord Limburg	7	36	7	36
RUD Limburg Noord	80	110	30	160
Universiteit Maastricht	14		14	
Veiligheidsregio Limburg Noord	6		6	
Waterschap Limburg	19		19	
Totaal	1.488	502	846	1.144

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is verdeeld in algemene reserves (reserves met een bufferfunctie) en bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves worden onderverdeeld in:

- gebonden bestemmingsreserves
- reserves met een inkomensfunctie
- egalisereserves

De onttrekkingen van en toevoegingen aan de reserves zijn per reserve opgenomen in bijlage II “Staat van reserves en voorzieningen”. Hierin staan tevens per reserve en voorziening de standen begin en eind 2019 aangegeven.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 01-01-2019	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserves						
Reserves met een bufferfunctie	56.553	16.914	1.662			71.806
Bestemmingsreserves						
Gebonden bestemmingsreserves	7.612	4.042	1.873			9.782
Reserves met een inkomensfunctie	136	2.967				3.103
Egalisereserves	2.994	49	2.539			505
Totaal bestemmingsreserves	10.743	7.058	4.411			13.389
Gerealiseerd resultaat	2.057	6.515	2.057			6.515
Totaal	69.352	30.488	8.130			91.710

Algemene reserves

Reserves met een bufferfunctie

Per saldo zijn deze reserves toegenomen met € 15.000.000. In de Algemene reserve is dit het gevolg van het positief resultaat over 2018 ad € 2.000.000. Ter versterking van het weerstandsvermogen, hebben diverse toevoegingen plaats gevonden, de grootste mutaties betreffen:

- Begrotingsoverschot € 5.300.000 (inclusief bespaarde rente € 1.400.000)
- Extra bespaarde rente cf VoRap 2019 € 1.300.000
- Boekwinst deelneming Greenport Venlo € 2.600.000

In de Algemene grondreserve vinden mutaties plaats als gevolg van rentetoerekening € 1.100.000 de Commissaris € 2.100.000 en de positieve resultaten op diverse grondexploitaties € 1.300.000.

Bestemmingsreserves

Gebonden bestemmingsreserves

De gebonden bestemmingsreserves zijn ten opzichte van de beginbalans met ongeveer € 2.200.000 toegenomen. Dit komt voornamelijk door de storting in de reserve Agiostorting Greenport Venlo € 1.100.000 en de reserve Regionaal Actieplan Perspectief Op Werk € 1.000.000.

Reserves met een inkomensfunctie

Deze reserves zijn toegenomen ten opzichte van de beginbalans met ongeveer € 3.000.000. Dit is het gevolg van toevoeging in de Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier € 3.000.000.

Egalisatiereserves

Deze reserves dalen per 31 december 2019 ten opzichte van de beginbalans met ongeveer € 2.500.000. Vanuit de afvalstoffenheffing wordt € 2.300.000 onttrokken uit de egalisatiereserve afvalstoffenheffing.

Gerealiseerd resultaat

Het saldo van de baten en lasten over het boekjaar 2019 bedraagt € 6.515.467.

Voor een analyse van het verschil tussen de oorspronkelijke begroting en de jaarrekeningcijfers wordt verwezen naar "Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting". De inhoudelijke analyse zijn in de programma's opgenomen.

Voorzieningen

	Boekwaarde 01-01-2019	Vrijval	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2019
Voorzieningen groot onderhoud	15.109		6.763	9.622	12.249
Voorzieningen middelen van derden	3.375	151	104		3.328
Voorzieningen overige	10.651	418	4.396	280	14.349
Totaal	29.136	569	11.262	9.902	29.927

Bedragen x € 1.000

Het totaal van de voorzieningen stijgt met € 790.000. Deze stijging is per saldo toe te wijzen aan een daling van de Onderhoudsvoorzieningen € 2.860.000. En een

stijging van de voorziening Overige € 3.698.000. Dit betreft o.a. een stijging van de voorziening Pensioenkosten Wethouders € 1.800.000, de voorziening Functioneel Leeftijd Ontslag € 1.400.000 en de voorziening Woonwagenlocaties € 1.029.000. Voor een verdere toelichting op de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar het (digitale) bijlagen boek Reserves en Voorzieningen.

Vaste schulden groter dan 1 jaar

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 1-1-2019	Per saldo stijging	Per saldo daling	Boekwaarde 31-12-2019
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	313.978		43.839	270.139
Overige binnenlandse sectoren	361		36	325
Waarborgsommen	37	1		38
Totaal	314.377	1	43.875	270.503

Per saldo is er sprake van een daling van €43.839.000 welke wordt veroorzaakt door de reguliere aflossingen 2019.

De totale rentejaarlast voor de vaste schulden groter dan één jaar bedraagt € 11.500.000.

Vlottende passiva

Vlottende schulden kleiner dan 1 jaar

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 1-1-2019	Per saldo stijging	Per saldo daling	Boekwaarde 31-12-2019
Overige schulden	37.312		5.242	32.070
Totaal	37.312		5.242	32.070

De kortlopende schulden zijn per saldo afgenomen met € 5.242.000. Verantwoordelijk voor de afname zijn o.a.:

- een afname van het saldo overige kortlopende schulden (externe administraties) van € 2.900.000;
- een afname van het crediteurensaldo van € 2.342.000.

Overlopende passiva

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 1-1-2019	Per saldo stijging	Per saldo daling	Boekwaarde 31-12-2019
Nog te betalen kosten	5.231		407	4.824
Vooruit ontvangen bedragen EU	447	234		681
Vooruit ontvangen bedragen Rijksoverheid	4.874	1.819		6.693
Vooruit ontvangen bedragen overige overheid	10.524		6.443	4.081
Vooruit ontvangen bedragen overige	2.275	562		2.837
Subtotaal	18.121	2.615	6.443	14.292
Totaal	23.352	2.615	6.850	19.117

Nog te betalen kosten

Per balansdatum is de boekwaarde € 4.824.000. In 2019 zijn de nog te betalen kosten per saldo afgenomen met € 407.000.

Vooruit ontvangen bedragen van Europese, Rijks of Nederlandse overheidslichamen

In onderstaande tabel is een uitsplitsing naar Europese, Rijks-, overige overheden en overige vooruit ontvangen bedragen gemaakt.

Bedragen x € 1.000

Van Europese, Rijks of Nederlandse overheidslichamen ontvangen	Boekwaarde 1-1-2019	Toevoeging	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2019
Ontvangen van EU				
Pop- Machina		157		157
Share Euregio		-25		-25
Healthy Buildings		-29		-29
E- Smartec		-14		-14
Bezirksregierung Münster		-5		-5
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	447	149		596
Ontvangen van Rijksoverheid				
Algemeen	89		39	50
Sanering verkeerslawaa	150			150
Geluidwerende maatregelen A73	2.041			2.041
VVE/OAB	283	234		517
Cons. Stadsrekening	40		40	
Geluidsanering Kaldenkerweg	135		74	61
Geluid Grotestraat/ Roermondseweg	-16	25		9
WEB Educatie	101		4	97
Elk talent telt	496	574		1.070
Meer Maas Meer Venlo	842		842	

Impuls baankansen	204		204	
Info- plicht energie	25		25	
Ondersteuning beschermd wonen	25		25	
Geluidsanering Roermondseweg		48		48
VVE/OAB 2019		1.089		1.089
Sportzone		20		20
Regeling reductie energieverbruik		1.541		1.541
Ontvangen van overige overheden				
Algemeen	468		237	231
NSL-gelden 2e tranche	21		2	19
Geluidwerende maatregelen A73	1.369		304	1.065
Scholingsfonds	38	5		43
Statushouders	69		25	44
JOGG	5			5
POL	33		1	33
Stedelijke ontwikkeling	3.918		3.595	323
Vierpaardjes	2.979		849	2.131
Economie Development Board	370		370	
Door inzicht aan de slag	1.383		1.383	
Vervlechtingsmiddelen	330		300	30
Crossroads Limburg		110		110
Scholingsfonds		47		47
Ontvangen bedragen overige				
Algemeen	409	595		1.004
Geluidwerende maatregelen A73	1.833			1.833
Canon Raodhoes	33		33	
Totaal vooruit ontvangen bedragen	18.121	4.521	8.350	14.292

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Bedragen x €1.000

Inkoopgroep	Totaal restant contractomvang
01 - Personeelsgerelateerde zaken	424
02 - Kantoorinrichting en benodigdheden, middelen voor bedrijfsvoering en informatie	427
03 - Automatisering en telecommunicatie	1.169
05 - Advies en onderzoek (niet op basis van detachering)	222
06 - Vervoer, aandrijfsystemen, emballage	580
07 - Gebouwen en gebouwgerelateerde installaties	14.586
08 - GWW (aanleg en onderhoud), niet gebouwgerelateerde installaties en openbare ruimten	9.795
09 - Hulpverlening en openbare orde	104
10 - Sociaal Domein	1.204
11 - overige	495
Totaal	29.006

Verstrekte waarborgen voor nog uitstaande geldleningen

De restantbedragen van de gewaarborgde geldleningen aan het einde van 2019 bedragen € 401.000.000. Een specificatie is opgenomen in bijlage V.

In lijn met de voorgaande jaren wordt onder de balans buiten de balanstelling als totaalbedrag opgenomen de gewaarborgde geldleningen en waarborgen die de waarborgfondsen Waarborgfonds Eigen Woning (WEW) en Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) hebben afgegeven op Venloos grondgebied. Voor wat betreft de waarborgen m.b.t. de waarborgfondsen betreffen dit brutobedragen welke hoger zijn dan het werkelijke risicobedrag voor de gemeente Venlo. De gemeente kan als achtervanger worden aangesproken om renteloze leningen te verstrekken aan de waarborgfondsen indien die in liquiditeitsproblemen komen. Bij de verdeling van de renteloze leningen over Rijk en gemeenten worden de in Bijlage V gepresenteerde bedragen als verdeelsleutel gehanteerd. In opdracht van de Minister voor Wonen ontwikkelt de VNG een methodiek ten aanzien van de verslaglegging over de achtervangpositie en de berekening van het risico waarmee de achtervangpositie gepaard gaat.

Drempelbedrag Schatkistbankieren (SKB)

Onderstaande tabel geeft het gemiddelde kwartaalsaldo van de liquide middelen ten opzichte van het drempelbedrag weer. Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van treasury zijn de risico's in sterke mate beperkt door de verankering van het schatkistbankieren in de Wet Fido. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden

verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Uitgezonderd hierop zijn de middelen onder het drempelbedrag. Dit betreft 0,75% van het begrotingstotaal en is ingesteld om voldoende saldo aan te houden voor het dagelijks betalingsverkeer. Onderstaande tabel geeft het gemiddelde kwartaalsaldo van de liquide middelen ten opzichte van het drempelbedrag weer. In 2019 is het drempelbedrag in het eerste kwartaal licht overschreden. In de overige kwartalen zijn de niet in 's Rijks afgestorte middelen ruim beneden het drempelbedrag gebleven.

Bedragen x € 1.000.000				
Drempelbedrag SKB	1e kwartaal 2019	2e kwartaal 2019	3e kwartaal 2019	4e kwartaal 2019
Drempelbedrag (0,75% van begroting)	3,13	3,13	3,13	3,13
Gemiddeld saldo buiten 's Rijks schatkist	3,19	2,58	2,50	2,30
Ruimte binnen limiet (+), overschrijding (-)	-0,06	0,55	0,63	0,83

Toelichting op de balanspost onderhanden werk en grondvoorraad van het Grondbedrijf

Voor de waardering van de grondvoorraad en grondexploitaties, vorming van voorzieningen, en (gedeeltelijke) winstneming zijn de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van toepassing. Deze voorschriften zijn onderstaand nader toegelicht.

De boekwaarde/waardering van de grondvoorraad wordt bepaald door de aankoopwaarde te vermeerderen met de kosten bouwrijp maken, rente etc. en te verminderen met de opbrengst van de verkochte gronden en overige inkomsten. De onderhanden projecten van het Grondbedrijf worden gewaardeerd tegen de integrale kostprijs verminderd met de gedeclareerde termijnen (o.a. verkoopopbrengsten en subsidies).

Met betrekking tot winstneming (regelgeving BBV 2016) blijven de drie bekende voorwaarden van kracht: a) het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; b) de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; en c) de kosten zijn gerealiseerd. Daarna moet via de POC methode (percentage of completion) winst worden genomen.

Zodra bij een grondexploitatie een nadelig resultaat wordt geconstateerd, is een rentedragende voorziening ter hoogte van de contante waarde per balansdatum voor dit nadelig resultaat gevormd.

De grondexploitaties van majeure projecten worden minimaal een maal per jaar herzien. Indien ontwikkelingen daartoe aanleiding geven volgt een tussentijdse herziening. De overige projecten worden normaal eenmaal per jaar herzien.

Binnen de projecten wordt ernaar gestreefd om in geval van een nadelige prognose het project alsnog budgettair neutraal te realiseren. Bij een positief resultaat is het streven het resultaat te maximaliseren. Uitdrukkelijk wordt vermeld dat de verwachte resultaten grotendeels geprognosticeerd zijn en soms pas op lange termijn kunnen worden gerealiseerd. Er zijn op voorhand geen harde garanties dat deze altijd kunnen worden gerealiseerd. Hierbij spelen met name de risico's als gevolg van wijzigende economische omstandigheden een grote rol.

Resultaten behaald op grondexploitaties komen conform bestendig beleid ten gunste c.q. ten laste van de Algemene Grondreserve en de Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten. Het totale saldo van beide bedraagt ultimo 2019 € 57.800.000. Winstneming vond in 2019 niet plaats; wel werd bij het afsluiten van Trade Port West een positief resultaat behaald van € 1.400.000. In 2019 zijn zes nieuwe grondexploitaties gestart en, naast Trade Port West, drie kleinere grondexploitaties met een vrijwel budgettair neutraal resultaat administratief afgesloten, zie hiervoor bijlage VIII.5.

De Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten is conform voorschriften gebaseerd op de contante waarden per 31 december 2019 en blijft t.o.v. vorig jaar vrijwel gelijk: een lichte stijging van € 300.000 tot € 47.800.000. De voorziening is rentedragend zodat de geprognosticeerde verliezen per einddatum van een grondexploitatie kunnen worden gedekt. De Algemene Grondreserve bedraagt € 10.000.000, een toename van ruim € 3.500.000. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid.

Lopende exploitaties, gemeentelijk deel:

Bedragen x € 1.000			
	Boekwaarde 01-01-2019	Realisatie 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Grexx gemeente majeur	60.275	1.719	61.994
Grexx gemeente overig	-1.746	-12	-1.758
Totalen	58.529	1.707	60.236

De boekwaarde van de majeure grondexploitaties stijgt per saldo met € 1.800.000. De grootste investeringen werden verantwoord in exploitaties Q4, Trade Port West en Kazernekwartier. Dit betreft voornamelijk plan- en rentekosten evenals kosten voor grondwerken en bouw- en woonrijpmaken. Aan de opbrengstenkant werden bijdragen van andere overheden ontvangen in Kazernekwartier en Bargeterminal. Grondverkoop op bedrijventerreinen hadden plaats bij Trade Port West en Veegtes.

Naast de majeure grexxen heeft het grondbedrijf ook een aantal kleinere gemeentelijke exploitaties in haar portefeuille. De geboekte kosten zijn hier voornamelijk plankosten en opbrengsten betreffen grondverkoop. De grondexploitaties in voorbereiding worden sinds 2019 niet meer onder deze rubriek verantwoord, maar onder de Immateriële Activa. Voor een uitgebreide toelichting op de majeure projecten en de totaallijst grondexploitaties verwijzen we naar de bijlagen VIII.2 t/m VIII.4.

Lopende exploitaties, faciliterend deel:

Bedragen x € 1.000			
	Boekwaarde 01-01-2019	Realisatie 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Grexx faciliterend	23	-87	-64
Totalen	23	-87	-64

Onder de groep grexx faciliterend staan separaat de met derden aangegane exploitatieovereenkomsten verantwoord. Aansluitend aan de woningbouw worden de overeengekomen werken uitgevoerd. De geraamde kosten worden gedeeltelijk bij het aangaan van de overeenkomsten door de exploitanten voldaan of na afloop

van het werk door de gemeente gefactureerd. In principe loopt de gemeente bij faciliterend grondbeleid in het kader van exploitatieovereenkomsten geen risico.

Voorziening:

Bedragen x € 1.000			
	Boekwaarde 01-01-2019	Realisatie 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten	-47.462	-346	-47.808
Totalen	-47.462	-346	-47.808

Met ingang van 2015 wordt de Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten, hierin worden de voorziene tekorten van de lopende grondexploitaties tegen contante waarde opgenomen, in de totaaltelling van het Onderhanden werk Grondbedrijf meegenomen. Deze wordt in mindering gebracht op het totaal. De stand van de voorziening eind 2019 is vrijwel gelijk met het voorgaande jaar.

Totalen:

Bedragen x € 1.000			
	Boekwaarde 01-01-2019	Realisatie 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Totalen inclusief Voorziening	11.090	1.274	12.364
Totalen	11.090	1.274	12.364

De post Onderhanden Werk van het grondbedrijf bedraagt per balansdatum 31.12.2019 € 60.200.000. Rekening houdend met de Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten, derhalve € 12.4000.000.

Algemene grondreserve:

Bedragen x € 1.000			
	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat
Algemene grondreserve	6.444	3.556	10.000
Totalen	6.444	3.556	10.000

De resultaten van de individuele grondexploitaties worden uiteindelijk, met een positief of negatief resultaat, verantwoord in de Algemene Grondreserve. Deze reserve nam in het boekjaar 2019 met ruim € 3.500.000 toe. Dit voornamelijk als gevolg van een positief resultaat op de grex Trade Port West en het terugvloeien van gereserveerde middelen t.b.v. het pand "de Commissaris" (zie verderop in de tekst). De stand per ultimo 2019 lag uiteindelijk boven het afgesproken maximum van € 10.000.000, daarom is een bedrag van € 43.000 afgeroomd van de Algemene Grondreserve naar de Algemene Reserve van de Gemeente Venlo.

Raming nog te maken kosten en opbrengsten:

Bedragen x € 1.000

	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat
GreX gemeente majeur	49.638	-58.481	53.151
GreX gemeente overig	4.684	-3.577	-651
GreX faciliterend	1.426	-1.566	-204
Totalen	55.748	-63.624	52.296

In aansluiting op de boekwaarde per ultimo balansdatum 31 december 2019 is het natuurlijk van belang welk resultaat de grondexploitaties uiteindelijk behalen. Bovenstaand is het uiteindelijke resultaat op eindwaarde van alle projecten grondbedrijf weergegeven. Voor de exploitaties met een verwacht negatief resultaat is conform voorschriften een voorziening gevormd tegen de resultaten op contante waarde.

Voor de verdere planning van de exploitaties verwijzen we naar de individuele toelichtingen in de bijlagen grondbedrijf.

Overigen grondbedrijf:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 01-01-2019	Realisatie 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Immateriële activa - GreX in voorbereiding	424	383	807
MVA Voorraden grondbedrijf	2.978	-263	2.715
MVA Bedrijfsgebouwen	6.622	-6.622	0
Voorziening Commissaris	-3.522	3.522	0
Voorziening restwerken	-1.949	-172	-2.121

Met ingang van de balans van 2014 is afgesproken de volgende onderdelen van het grondbedrijf elders op de balans te verantwoorden: De grondvoorraden, het object "de Commissaris" (beide onder Materiële Vaste Activa) en de Restwerken (deze wordt onder Voorziening Restwerken gerubriceerd). Voor object de Commissaris was sinds 2015 een voorziening getroffen (ten laste van de Algemene Grondreserve) in verband met afwaardering tot taxatiewaarde. In 2019 is besloten dit gebouw in te zetten voor huisvesting van ambtenaren. Daarmee vormt het geen object meer van het Grondbedrijf. Per 2019 worden de Grondexploitaties in voorbereiding onder de Immateriële Activa gerubriceerd, dit vanwege recente wijzigingen in de BBV-voorschriften.

Kredietoverzicht

In bijlage III van deze jaarrekening presenteren wij een overzicht van alle in 2019 afgesloten kredieten en een overzicht van de restantkredieten per eind 2019. Met ingang van 2018 is het planmatig onderhoud niet meer meegenomen in onderstaande tabel en ook niet meer in bijlage III.

Het verloop van het totaal van alle kredieten is in onderstaand overzicht samengevat.

Bedragen x € 1.000			
Omschrijving	Oorspronkelijk kredietbedrag	Realisatie t/m 2019	Restantkrediet 31-12-2019
Totaal kredieten	321.729	184.678	137.051
Omschrijving	Oorspronkelijk kredietbedrag	Realisatie t/m 2019	Restantkrediet 31-12-2019
Afgesloten kredieten	37.775	32.995	4.780
Omschrijving	Oorspronkelijk kredietbedrag	Realisatie t/m 2019	Restantkrediet 31-12-2019
Restantkredieten	283.954	151.683	132.271

De afgeronde kredieten in het jaar 2019 hebben een onderschrijving ten opzichte van het oorspronkelijk krediet van € 4.780.000. De wijziging in kapitaallasten als gevolg van de totale krediet onderschrijving van € 4.780.000 wordt in de meerjaren-begroting en via de voortgangsrapportage 2020 verwerkt.

Bij deze jaarrekening zijn dertien kredieten van vóór 2018 afgesloten en dertien kredieten met kredietvotering in 2018 en 2019.

Op 31-12-2019 is het restantkrediet € 132.200.000, waarvan € 118.100.000 van de restantkredieten volgens planning gereed zal komen in de jaren 2021 en verder.

Indien er zich bij de lopende investeringen overschrijdingen aandienen dan zullen deze middels de hiervoor bestemde P&C instrumenten, inclusief dekkingsvoorstel, kenbaar worden gemaakt.

Planmatig onderhoud

In de begroting 2019 hadden we rekening gehouden dat we voor € 15.500.000 aan uitgaven planmatig onderhoud zouden doen. Echter is er maar voor € 9.600.000 aan uitgaven planmatig onderhoud gerealiseerd (zie bijlage II). De belangrijkste afwijkingen worden veroorzaakt door achterstand in de uitvoering van:

- het planmatig onderhoud GRP + (€ 4.000.000)
- planmatig onderhoud Wegen (€ 1.400.000).

Bijlagen

Bijlage I Samenvattende tabellen

resultaat 2019 per programma

Totaaloverzicht baten en lasten 2019 per programma (incl. verrekeningen met reserves)

bedragen x € 1.000

Programma	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
1. Gezond en actief Venlo	61.605	64.202	63.094	98%	-1.108
2. Leefbaar Venlo	56.643	45.026	41.852	93%	-3.175
3. Grenzeloos Venlo	2.903	3.042	2.763	91%	-279
4. Welvarend Venlo	9.508	8.119	6.795	84%	-1.324
5. Centrumstad Venlo	9.961	6.703	4.479	67%	-2.224
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	708	1.146	1.087	95%	-59
Algemene middelen	276.407	302.737	313.852	104%	11.115
Totaal baten (inclusief verrekeningen met reserves)	417.734	430.975	433.922	101%	2.947
1. Gezond en actief Venlo	232.415	238.435	235.788	99%	2.646
2. Leefbaar Venlo	90.520	77.810	74.888	96%	2.922
3. Grenzeloos Venlo	1.834	3.223	3.392	105%	-169
4. Welvarend Venlo	14.814	14.055	12.498	89%	1.557
5. Centrumstad Venlo	22.008	19.174	17.015	89%	2.159
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	3.451	3.788	3.411	90%	376
Algemene middelen	52.690	74.491	80.413	108%	-5.923
Totaal lasten (inclusief verrekeningen met reserves)	417.734	430.975	427.406	99%	3.569
Gerealiseerd resultaat			6.515		6.515

Totaaloverzicht baten en lasten 2019 per programma (excl. verrekeningen met reserves)
bedragen x € 1.000

Programma	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Vershil
1. Gezond en actief Venlo	61.605	63.576	62.712	99%	-864
2. Leefbaar Venlo	53.348	41.064	37.108	90%	-3.956
3. Grenzeloos Venlo	2.903	3.042	2.763	91%	-279
4. Welvarend Venlo	9.323	7.934	6.576	83%	-1.358
5. Centrumstad Venlo	9.961	6.703	4.479	67%	-2.224
6. Circulaire en duurzame hoofdstad		501	596	119%	95
Algemene middelen	276.407	302.517	313.615	104%	11.098
Totaal baten (exclusief verrekeningen met reserves)	413.546	425.336	427.849	101%	2.513
1. Gezond en actief Venlo	232.415	237.435	234.687	99%	-2.748
2. Leefbaar Venlo	88.678	73.787	71.043	96%	-2.744
3. Grenzeloos Venlo	1.834	3.223	3.174	98%	-49
4. Welvarend Venlo	13.744	11.845	9.851	83%	-1.994
5. Centrumstad Venlo	19.977	17.139	14.048	82%	-3.091
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.610	2.946	2.570	87%	-376
Algemene middelen	46.966	64.602	70.118	109%	5.516
Totaal lasten (exclusief verrekeningen met reserves)	406.224	410.976	405.491	99%	-5.486
Totaal saldo baten en lasten	7.322	14.359	22.358	156%	7.998

Totaaloverzicht baten en lasten 2019 per programma (verrekeningen met reserves)
bedragen x €1.000

Programma	Begroting voor wijziging 2019	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	%	Verschil
1. Gezond en actief Venlo		626	382	61%	-244
2. Leefbaar Venlo	3.294	3.963	4.744	120%	781
3. Grenzeloos Venlo					
4. Welvarend Venlo	185	185	219	118%	34
5. Centrumstad Venlo					
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	708	645	491	76%	-154
Algemene middelen		220	237	108%	17
Totaal onttrekkingen aan reserves (baten)	4.187	5.639	6.073	108%	434
1. Gezond en actief Venlo		1.000	1.101	110%	101
2. Leefbaar Venlo	1.842	4.023	3.845	96%	-178
3. Grenzeloos Venlo			218		218
4. Welvarend Venlo	1.070	2.210	2.647	120%	437
5. Centrumstad Venlo	2.031	2.035	2.967	146%	932
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	842	842	842	100%	
Algemene middelen	5.725	9.889	10.295	104%	406
Totaal toevoegingen aan reserves (lasten)	11.509	19.998	21.915	110%	1.917
Totaal saldo baten en lasten	-7.322	-14.359	-15.842	110%	-1.483
Gerealiseerd resultaat			6.515		6.515

Bijlage II Reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

Naam reserve / voorziening	Rekening	realisatie 2019		Boekwaarde
	01-01-2019	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2019
I RESERVES				
A ALGEMENE RESERVES	56.553	16.914	1.662	71.806
1 Reserves met een Bufferfunctie				
Algemene Reserve	50.109	11.696		61.806
Algemene Grondreserve	6.444	5.218	1.662	10.000
Totaal reserves met een Bufferfunctie	56.553	16.914	1.662	71.806
B BESTEMMINGSRESERVES	10.743	7.058	4.411	13.389
1 Bestemmingsreserves Overige				
Reserve Sam fonds				
Reserve Kennisinfrastructuur	243	70	120	193
Reserve Maatsch. opvang en verslaving szorg	525			525
Reserve Stimulering sregeling woningbouwprojecten	53			53
Reserve Ontwikkeling locatie vm. Rabobank Arcen	496	15	512	
Reserve GVVP				
Reserve Arbeidsmarktbeleid regio	551	77	25	603
Reserve Bodemkwaliteit	1.275	842	484	1.633
Reserve Regionaal Werkbedrijf	654	25	194	485
Reserve Regionale Samenwerkingverbanden	984	218		1.202
Reserve Toeristisch Recreatief Actieprog.	65		65	
Reserve Geluidkwaliteit	1.715		7	1.709
Reserve Parkeerfonds	248		109	139
Reserve Nieuwe Venlonaren	147		147	
Reserve Maatschappelijke compensatie Lomm	274			274
Reserve Herbezetting smiddelen Generatiepact	381	655	194	842
Reserve Agiostorting Greenport Venlo		1.140		1.140
Reserve Regionaal Actieplan Perspectief Op Werk		1.000	17	983
Reserve Woonwag enlocaties				
Reserve Coronafonds				
Totaal Bestemmingsreserves overige	7.612	4.042	1.873	9.782
2 Reserves met een Inkomensfunctie				
Reserve Kapitaallasten Stadskantoor				
Reserve Afschrijving activa				
Reserve Cumulatieve afschrijvingen activa				
Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier	136	2.967		3.103
Totaal reserves met een Inkomensfunctie	136	2.967		3.103
3 Egalisatiereserves				
Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing	2.400		2.296	104
Egalisatiereserve Fondsvorming havengelden	125	49		175
Egalisatiereserve Openbare verlichting	469		243	227
Totaal Egalisatiereserves	2.994	49	2.539	505
TOTAAL RESERVES	67.296	23.972	6.073	85.195

bedragen x € 1.000

Naam reserve / voorziening	Rekening 01-01-2019	realisatie 2019 Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2019
4 Saldo van baten en lasten				
Saldo van baten en lasten	2.057	6.515	2.057	6.515
Totaal saldo baten en lasten	2.057	6.515	2.057	6.515
TOTAAL RESERVES incl. Saldo baten en Lasten	69.353	30.488	8.130	91.710
II VOORZIENINGEN				
1 Voorzieningen Planmatig Onderhoud				
Voorziening Groot onderhoud Wegen	3.021	3.671	4.207	2.485
Voorziening Groot onderhoud Ambtelijke gebouwen	171	81	82	170
Voorziening Groot onderhoud Sportgebouwen	505	289	246	547
Voorziening Groot onderh.Commer.Cult.Maatschap.Vastgoed	788	474	606	656
Voorziening onderhoud GRP+	10.301	1.584	4.296	7.589
Voorziening onderhoud kunstwerken in openbare ruimte	170	60	62	168
Voorziening Groot onderhoud Civiele objecten	152	144	48	248
Voorziening Groot onderhoud Buitensport		460	74	386
Totaal voorzieningen Planmatig onderhoud	15.109	6.763	9.622	12.249
2 Voorziening Middelen van derden				
Voorziening Collectie Knecht-Drenth	364	64		428
Voorziening Egalisatie tarief GRP	2.971		151	2.820
Voorziening Afval				
Voorziening Reparatie derde jaar WW	40	40		80
Totaal voorziening Middelen van derden	3.375	104	151	3.328
3 Voorzieningen Overige				
Voorziening Pensioenkst.Wethouders	4.849	1.776	66	6.559
Voorziening Deelneming CBL Vennootschap BV				
Voorziening Deelneming Staat Vennootschap BV				
Voorziening Escrow Attero	45			45
Voorziening Restwerken Grondbedrijf	1.949	173		2.121
Voorziening Landschapsplan DCGC	2.500			2.500
Voorziening Campus Greenport	745		418	327
Voorziening Voormalig personeel	275		214	61
Voorziening BTW claim park.Maaswaard	288			288
Voorziening Functioneel Leef tijd Ontslag (FLO)		1.418		1.418
Voorziening Woonwag enlocaties		1.029		1.029
Totaal Voorzieningen Overige	10.651	4.396	698	14.349
TOTAAL VOORZIENINGEN	29.136	11.262	10.471	29.927
RESERVES EN VOORZIENINGEN INCL. SALDO BATEN EN LASTEN	98.488	41.750	18.601	121.637

Bijlagenboek Reserves en Voorzieningen 2019

Zie het digitaal bijlagenboek, beschikbaar via de volgende link op internet:

<https://www.venlo.nl/middelen>

Door te schuiven onttrekkingen en toevoegingen Reserves

Bedragen x € 1.000

Naam Reserve	Bedrag	Toelichting
Reserve Parkeerbonds	66	Het niet-bestede deel wordt overgeheveld naar 2020.
	66	

Opheffen Reserves en Voorzieningen

Aard	Naam	Toelichting
Reserves met een Inkomensfunctie	Reserve Kapitaallasten Stadskantoor	Als gevolg van herstructurering vermogen begroting 2018-2021 is het saldo vrijgevallen t.g.v. Algemene Reserve.
Bestemmingsreserves	Reserve Toeristische Recreatief Actieprogramma	Na vrijval is de reserve volledig benut en wordt opgeheven.
Bestemmingsreserves	Reserve Ontwikkeling locatie vm. Rabobank Arcen	Reserve is volledig benut en wordt opgeheven.
Bestemmingsreserves Voorziening Middelen van derden	Reserve Nieuwe Venlonaren Voorziening Afval	Reserve is volledig benut en wordt opgeheven. Het krediet omgekeerde afvalinzameling is vervallen. De kapitaallasten gaan op een later moment daarom ook niet meer gerealiseerd worden. De voorziening zal daardoor niet meer nodig zijn en kan opgeheven worden.

In te stellen reserves en voorzieningen

Aard	Naam	Toelichting
Voorzieningen Overige	Voorziening Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO)	De Gemeente heeft verplichtingen op het vlak van functioneel leeftijd ontslag (FLO) voor het brandweerpersoneel bij de veiligheidsregio (VRLN). Deze voorziening wordt gevormd om te kunnen voldoen aan toekomstige verplichtingen.
Voorzieningen Overige	Voorziening Woonwagenlocaties	Deze voorziening wordt ingesteld ter dekking van de kosten die afgeboekt dienen te worden na overdracht van de woonwagenlocaties aan de woningcorporatie.
Bestemmingsreserves	Reserve Woonwagenlocatie	Ter dekking van het voorziene dekkingstekort op de herinrichting van de standplaatsen Kaldenkerkerweg.
Bestemmingsreserves	Reserve Coronafonds	Het financieren van het opvangen van gevolgen en/of uitvoeren van maatregelen ter directe bestrijding van de gevolgen van de coronacrisis.

Voorziening Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO)

Team Veiligheid en Wijkgericht Werken

Aard van de voorziening Voorzieningen overige.

Doelstelling

De Gemeente heeft verplichtingen op het vlak van functioneel leeftijd ontslag (FLO) voor het brandweerpersoneel bij de veiligheidsregio (VRLN).

Deze voorziening wordt gevormd om te kunnen voldoen aan toekomstige verplichtingen.

Onderbouwing

Eind september 2019 zijn er landelijke afspraken gemaakt over het overgangsrecht FLO. Deze nieuwe afspraken hebben consequenties omdat versneld wordt gespaard naar 225% van het netto inkomen op de leeftijd van 55 jaar. In de begroting is hier in de risico paragraaf melding van gemaakt. De uiteindelijke conceptberekening door de veiligheidsregio van de FLO kosten valt hoger uit dan eerder geraamd. Deze hogere kosten vallen voor 75% in de periode tot en met 2024.

De FLO regeling houdt op termijn op te bestaan waarbij er vanaf boekjaar 2037 nauwelijks meer kosten voor zijn. Tot en met boekjaar 2033 zijn de concept berekeningsbedragen hoger dan waar wij als gemeente vanuit zijn gegaan.

Totaal betreft het een afwijking tot en met boekjaar 2033 van afgerond € 1.418.000.

Volume € 1.418.000

Voeding Jaarrekening 2019.

Looptijd Ultimo 2037.

Voorziening Woonwagenlocaties

Team Project- en procesmanagement

Besluit instelling voorziening Jaarrekening 2019

Aard van de voorziening Voorzieningen overige.

Doelstelling

Deze voorziening wordt ingesteld ter dekking van de kosten die afgeboekt dienen te worden na overdracht van de woonwagenlocaties aan de woningcorporatie.

Onderbouwing

De herinrichting van acht woonwagenlocaties (45 standplaatsen) is gericht op een veilige en handhaafbare situatie, die voldoet aan geldende regelgeving en met de intentie om de woonwagenlocaties in eigendom en beheer over te dragen aan Woonwenz. Bij overdracht van het eigendom aan Woonwenz kunnen echter alleen de investeringen in de openbare ruimte geactiveerd worden. De overige investeringen zullen na aftrek van inkomsten bij overdracht van de locaties aan Woonwenz direct afgeboekt dienen te worden. Voor zeven van de acht woonwagenlocaties is reeds een overeenkomst met Woonwenz gesloten waarin de verkoopopbrengst reeds is vastgelegd. Daarmee is een verplichting aangegaan en is op basis van de gerealiseerde en nog te maken geraamde kosten een redelijke inschatting te maken van het verlies.

Volume Eenmalige storting van € 1.029.371

Voeding N.v.t.

Looptijd Tot het moment van overdracht van de overige woonwagenlocaties.

Reserve Woonwagenlocaties

Team Project- en procesmanagement

Besluit instelling reserve Jaarrekening 2019

Aard van de reserve Bestemmingsreserve

Doelstelling ter dekking van het voorziene dekkingstekort op de herinrichting van de standplaatsen Kaldenkerkerweg.

Onderbouwing

De herinrichting van woonwagenlocatie Kaldenkerkerweg is gericht op een veilige en handhaafbare situatie, die voldoet aan geldende regelgeving en met de intentie om de woonwagenlocaties in eigendom en beheer over te dragen aan Woonwenz. Bij overdracht van het eigendom kunnen echter alleen de investeringen in de openbare ruimte geactiveerd worden. De overige investeringen zullen na aftrek van inkomsten bij overdracht van de locaties aan Woonwenz direct afgeboekt dienen te worden. Op basis van de principeafspraken die gemaakt zijn met Woonwenz, kan voor de locatie Kaldenkerkerweg redelijk erwijs ingeschat worden, welk gedeelte van de totale investering na overdracht ineens afgeboekt zal moeten worden. Deze bestemmingsreserve kan, nadat het contract tot verkoop is gesloten, omgezet worden in een voorziening.

Volume Eenmalige storting van € 971.335

Voeding N.v.t.

Looptijd Tot het moment van overdracht van de woonwagenlocatie Kaldenkerkerweg.

Reserve Coronafonds

Team Financiën

Besluit instelling reserve Jaarrekening 2019

Aard van de reserve Bestemmingsreserve

Doelstelling

Het financieren van het opvangen van gevolgen en/of uitvoeren van maatregelen ter directe bestrijding van de gevolgen van de coronacrisis.

Onderbouwing

De uitbraak van corona (COVID-19) werpt zijn schaduw vooruit ook in financiële zin. Onzekerheid over de duur van de crisis en de uiteindelijke impact zijn vooralsnog onzeker.

De reserve wordt ingezet voor het financieren van het opvangen van en/of uitvoeren van maatregelen ter directe bestrijding van de gevolgen van de coronacrisis.

De verwachting is dat een (groot) deel van de maatregelen door het Rijk vergoed gaan worden. Of alle maatregelen, en zo ja, in welke omvang deze maatregelen vergoed gaan worden is onzeker. Deze

bestemmingsreserve moet vooral gezien worden als een 'risico-reserve' welke niet hard onderbouwd is om de mogelijke financiële effecten het hoofd te bieden. Indien, en naar wij hopen, aanspraak op deze reserve na verrekening met rijksmiddelen niet noodzakelijk blijkt te zijn, zullen deze middelen opnieuw ter afweging aan uw raad worden voorgelegd.

Volume € 2.000.000 Dit bedrag kan afwijken als gevolg van de definitieve resultaatbestemming door de gemeenteraad.

Voeding Resultaatbestemming 2019

Looptijd t/m 31-12-2022.

Bijlage III Kredieten

Overzicht af te sluiten kredieten

Bedragen x € 1.000

Jaar eerste kredietvoting	Hoofdproject	Krediet	Realisatie	Restant krediet
2009				
	Uitbaggeren Industriehaven	2.280	2.113	167
2010				
	GVP 2010	11.556	11.485	71
2012				
	Duurzaamheidsscan	60	43	17
2014				
	GVP 2014	3.429	3.200	228
	Omgekeerde afvalinzameling	152	152	
2015				
	GVP 2015	4.146	4.831	-686
	Landmeetapparatuur GPS 2015	25	21	4
2016				
	Begraafplaatsen 2016	50	47	3
2017				
	Aanp.loc.basissch. Al Andalous	975	967	8
	GVP 2017	534	502	32
	MIRT "Meer Maas, Meer Venlo"	5.955	980	4.975
	Overdr.v.m gebouw R. v Arbeid	3.556	3.580	-24
	Parkeerterrein Arsenaal	1.200	1.200	
2018				
	C2000 communicatienetwerk	55	53	1
	Matchingsportal-compentiebank*			
	MFA Op den Berg*			
	Ontwikkeling open data#			
	Opgave stedelijk centrum 2018	170	187	-17
	Vervanging bomen 2018	185	185	
	Verkoop Erfpacht	2.162	2.162	
2019				
	Bomen 2019	85	85	
	Omroep Venlo uitzendstraat	90	90	
	Onderw.leerpak. Al Andalous	46	46	
	Schrobmachine bin.sport.2019	15	15	
	Tranche startersleningen 2019	300	300	
	WMO Hulpmiddelen 2019	750	750	
Totaal		37.775	32.995	4.780

Overzicht restantkredieten per 31-12-2019

Bedragen x € 1.000

Jaar eerste kredietvotering	Hoofdproject	Krediet	Realisatie	Restant krediet	Jaar verwacht gereed	Toelichting
2006	Nieuwbouw Stadskantoor	55.588	54.948	640	2020	Project kan nog niet worden afgesloten. De reden hiervan is dat er nog nazorgkosten gemaakt worden in 2020 die ten laste gebracht dienen te worden op het project nieuwbouw stadskantoor.
2009	Parkeerplaats Holland Casino	135	50	85	2021	Holland Casino is volop aan het bouwen op de nieuwe locatie. De verhuizing staat gepland medio 2021. Contractueel dient Holland Casino voor haar rekening en risico de parkeerplaats in oorspronkelijk staat aan de gemeente terug te leveren. De huurinkomsten komen in 2022 dan ook te vervallen. Voorstel is deze middelen (en de inkomsten van 2020 en 2021) nog te verwerken en dus dit budget in stand te houden. Na oplevering parkeerterrein aan de gemeente, standpunt innemen over dit krediet.
	Velddijk vervangende nieuwbouw	12.012	3.484	8.528	2023	Project is on hold gezet. Restant middelen blijven noodzakelijk voor realisatie project de Velddijk. Onderwijshuisvesting Velddijk is in zeer slechte staat. Thans lopen er gesprekken tussen OGVO en OG Buitengewoon over inpassing in bestaand schoolgebouw. Indien dit niet mogelijk is nieuwbouw noodzakelijk. Keuze zal in 2019 gemaakt gaan worden. I.v.m. scope wijziging is dan een nieuw raadsbesluit benodigd. Voorbereiding start in 2020 en in 2022 is het de planning dat het gereed is. De velddijk is op dit moment de enige zwakke school in Venlo volgens onderwijsinspectie. Onderwijshuisvesting speelt hierbij ook een rol. School kent een verdichting problematiek, hoofdzakelijk alleen nog Venlose leerlingen. Ook invloed op uitgaaven Jeugdhulp. (casus multiproblemen en casussen verhard en ook veiligheidsproblematieken).
2010	Digitalisering dossiers	1.425	927	498	2022	De digitalisering van de bouwdoSSIers is grotendeels afgerond. In 2020 zal er een audit plaatsvinden waarna de doSSIers in het e-depot worden opgenomen. De digitalisering van de bodemdoSSIers is gestart maar loopt nog enige tijd door. Na afronding van de bodem - doSSIers wordt gestart met de digitalisering van de milieudoSSIers.
2011	BMV Velden	13.588	13.477	111	2020	Restant middelen zijn noodzakelijk voor de afwikkeling van het project. De belastingdienst is in afwachting van uitspraak Hoge Raad en doet daarna uitspraak over de afrekening.
	FHK Infrastructuur	13.100	3.564	9.536	2025	Het project is on hold gezet in afwachting van verdere besluitvorming Kazernekwartier in januari 2020.
	MFA Arcen	9.373	9.282	91	2020	Restant middelen zijn noodzakelijk voor de afwikkeling van het project. De belastingdienst is in afwachting van uitspraak Hoge Raad en doet daarna uitspraak over de afrekening.
	Upgrading Maaspoort	8.540	7.967	573	2020	De kosten zijn gemaakt en de subsidie is 100% in voorschot ontvangen. De verantwoording van de subsidie met mogelijk financiële gevolgen zal naar verwachting eind kwartaal 2 van 2020 gereed zijn waarna het project ook administratief kan worden afgesloten.

2012						
	Geluidwerende maatregelen a73/a74	15.000	10.182	4.818	2022	Conform planning.
	IHP+ onderwijshuisv. 2012	1.926	2.187	-261	2020	Restant middelen zijn noodzakelijk voor de realisatie van gymzaal de Hoogstraat. Bij de begroting wordt het krediet verhoogd naar € 2.330.479. Dit in verband met de wijziging van de btw binnen sport. Door de wijziging van de btw binnen sport is een SPUK uitkering aangevraagd. Via de projectenrapportage 2019 is reeds gemeld dat door de prijsstijging en in de bouw een dreigende overschrijding wordt verwacht. Met de kosten die nog gemaakt moeten worden verwachten we een kredietoverschrijding van € 40.000.
2013						
	IHP+ onderwijshuisv. 2013	7.154	6.860	294	2022	Het restkrediet is samen met een via de begroting 2020 toegekend aanvullend krediet noodzakelijk voor de bouw van een gymzaal t.b.v. basisschool Koperwiek.
	Kazernekwartier OR fase 1	11.789	2.943	8.846	2024	Project is in uitvoering en zal in meerdere delen de komende jaren worden opgeleverd.
2014						
	Herinrichting woonwageningenlocatie	3.774	1.983	1.791	2022	De plannen voor de locatie Kaldenkerkerweg zijn in overleg met de bewoners een aantal keren gewijzigd. Daarnaast is door een aantal bewoners beroep aantekend tegen het bestemmingsplan. De langere voorbereidingstijd heeft geleid tot extra interne en externe plankosten. Daarnaast zijn ook de uitvoeringskosten als gevolg van de prijsstijging en de afgelopen jaren gestegen. Via de voortgangsrapportage 2020 zal extra krediet worden aangevraagd voor de verdragingskosten en de uitvoeringskosten die naar alle waarschijnlijkheid gedekt gaan worden door extra inkomsten van derden.
2016						
	E-HRM	395	408	-14	2020	Conform DT besluit is het project per 01/01/20 overgedragen naar de lijn. De resterende lasten met betrekking tot implementatie en ontwikkeling van het systeem worden binnen het meerjarige krediet afgerond. De borging hiertoe is belegd binnen team P&O.
	GVVP 2016	2.873	1.250	1.623	2022	Fietsen langs de Maas: Er is een beschikking ontvangen van de provincie waarin een bijdrage van €1.000.000,- is toegewezen. Het totale budget is ca. €1.700.000,-, waarvan dus €1.000.000,- van de provincie, €600.000,- gemeente Venlo en €100.000 gemeente Beesel. Er is reeds gestart met de voorbereidende werkzaamheden. Omdat er diverse percelen aangekocht moeten worden is onzeker wanneer er kan worden gestart met de uitvoering.
	Kazernekwartier voorberkrediet	500	321	179	2020	Na verdere besluitvorming Kazernekwartier in januari 2020 zal project in 2020 worden afgesloten.
	Multimodale Ontw.industriehaven	13.859	382	13.477	2029	Na aanleg van de tweede Bargeterminal in de industriehaven van Venlo zal de grond in erfpacht worden uitgegeven. Verwachting is dat de 1ste fase in 2020 wordt opgeleverd.
	Multimodale Ontw.railterminal	4.656	2.555	2.101	2020	De laatste termijn van de bijdrage van de gemeente Venlo is in 2020 te verwachten. Hierna kan het krediet worden afgesloten.

2017						
Ondertunneling Vierpaardjes	45.000	876	44.124	2025	Conform planning.	
Park.reg.schilwijk.stadscentra	328	302	26	2020	Het restantkrediet wordt deels gebruikt voor het ophalen van de markering en is verder gereserveerd om uitvoering te geven aan aanpassingen als gevolg van de parkeerevaluatie in Venlo, Blerick en Tegelen.	
Proj.Inform.beh.op Orde (Prio)	1.226	25	1.201	2022	Upgrade 2020, doorontwikkeling en borg en dossiervorming 2021/2022. Analyse 2020, implementatie en borging 2021/2022. Update CRM 2020 ; Heroriëntatie zaakgericht werken 2020, uitrol tot en met 2022.	
Sociaal Intranet	74	9	65	2020	Het sociaal intranet is in februari 2020 opgeleverd. In Q1 en Q2 2020 zullen nog enkele facturen worden verstuurd door de leverancier ivm updates en kleine aanpassingen voor de algehele oplevering conform afspraken. Dit alles binnen budget.	
Uitbreiding VSO-LZ de Wijnberg	3.666	144	3.522	2023	Het project zit in de voorbereidingsfase, middelen blijven noodzakelijk voor de realisatie van de Wijnberg. De gemeente is nog in onderhandeling met de school. Belangrijkste bespreekpunt is het aantal leerlingen en verbinding met onderwijspartners binnen de Gemeente Venlo. De Wijnberg is onlosmakelijk verbonden met de Mutsaertstichting. De onderwijshuisvesting is dringend aan vervanging toe, maar de omvang en start project is nog niet duidelijk. Het schoolbestuur de Wijnberg zoekt aansluiting bij en is in overleg met andere Venlose schoolbesturen.	
Vastgoed investeringen 2017	455	109	346	2020	Verschuiving in jaren. Uitvoering door diverse redenen vertraagd. Zal in 2020 worden afgerond.	
Verv.Verkeersreg.elinstal. 2017	175	69	106	2020	Resteert alleen nog de vervanging van VRI 4145 (Groot Bollersweg). Leverancier kon automaat niet leveren conform eerdere afspraken, wordt nu in 2020 geleverd (verplichting is dus reeds aangegeven).	
Wijk- en dorpszaken GVVP 2017	105	15	90	2020	Restant middelen zijn noodzakelijk voor aanpassingen meerdere locaties binnen de gemeente Venlo	
2018						
GVVP 2018	450	45	405	2022	Kaldenkerkerweg Tegelen: Er is een bijdrage toegezegd door de provincie van 9 ton. Hiermee is op 3 ton na het totale budget voor het project rond. Op dit moment wordt onderzocht of het budget nog uitgebreid kan worden, of dat de projectkosten omlaag gebracht kunnen worden. Hiermee kan naar verwachting eind 2020 of begin 2021 gestart worden met de uitvoering.	
Lage Loswal 't Bat Herontw. Q4	3.700	1.055	2.645	2023	Oplevering Lage Loswal uiterlijk 31 december 2020	
Levensd.verleng.buitensp.2018	280	165	115	2020	De restant middelen zijn noodzakelijk voor diverse werkzaamheden bij de Cruyff courts en de atletiekbaan.	
Release JDEdwards Enterpr.One	125	94	31	2020	Het restant krediet wordt gebruikt om de laatste benodigde modules conform afspraken te implementeren. Dit zal in 2020 gebeuren.	
Renovatie Basisscholen Blerick	522	3	519	2022	Restant middelen zijn noodzakelijk. Het onderwijshuisvestingsplan is in december 2018 vastgesteld door het college. De raad is in januari 2019 geïnformeerd. Op dit moment gebeurt alles in goed overleg met schoolbesturen en is er geen afbreukrisico. Schoolbestuur Kerobei is gestart met uitwerking van plannen voor positionering SBO onderwijs in Blerick en Tegelen.	
Renovatie de Meule	1.643	4	1.639	2022	Restant middelen zijn noodzakelijk. Het onderwijshuisvestingsplan is in december 2018 vastgesteld door het college. De raad is in januari 2019 geïnformeerd. Op dit moment gebeurt alles in goed overleg met schoolbesturen en is er geen afbreukrisico. Project zal worden opgestart met een haalbaarheidsanalyse. Het schoolbestuur zet thans reeds vraagtekens bij de technische uitvoering van de renovatie.	

Renovatie Groenveldschool	1.246	2	1.245	2022	Restant middelen zijn noodzakelijk. De scope van het project is gewijzigd. Door het vervallen van het krediet MFA Op de Berg dient de huisvesting van de leerlingen van Taal en Lent bij dit project te worden betrokken. (krediet Taal en Lent is vrijvallen, echter verplichting blijft om deze leerlingen adequaat te huisvesten) Beoordeling 2019/2020 en waarschijnlijk aanvullend krediet noodzakelijk. Oplevering 2022. Op dit moment gebeurt alles in goed overleg met schoolbesturen en is er geen afbreukrisico.
Renovatie Mytil. Ulingshof	1.772	15	1.757	2022	Restant middelen zijn noodzakelijk. Het onderwijshuisvestingsplan is in december 2018 vastgesteld door het college. De raad is in januari 2019 geïnformeerd. De bouwvoorbereiding is inmiddels opgestart. Schoolbestuur is in overleg met overige partners op locatie Maria Auxiliatrix plus in gesprek over toekomst therapiebad.
Renovatie OBS Harlekijn	1.743	5	1.739	2022	Het is noodzakelijk om een versnelling aan te brengen in de levensduur verlengende renovatie van OBS de Koperwiek. Om dit mogelijk te maken wordt een ruil met krediet OBS Harlekijn voorgesteld zodat dit budgetneutraal binnen de onderwijshuisvestingsbegroting kan plaatsvinden. De renovatie kan gelijktijdig met de bouw van de gymzaal worden uitgevoerd.
Renovatie Rudolf St. Educare	1.198	96	1.102	2022	Restant middelen zijn noodzakelijk. Het onderwijshuisvestingsplan is in december 2018 vastgesteld door het college. De raad is in januari 2019 geïnformeerd. Op dit moment gebeurt alles in goed overleg met schoolbesturen en is er geen afbreukrisico. De bouwvoorbereiding is inmiddels opgestart.
Renovatie 't Kapelke	467	452	15	2020	De school is in de zomerperiode gerenoveerd. De gerenoveerde school is in september 2019 in gebruik genomen. Restant middelen zijn noodzakelijk voor verdere afwerking.
Renovatie toplaag THC	586	476	111	2020	Restant middelen zijn noodzakelijk voor werkzaamheden op sportpark Vrijenbroek.
Stalling Hulsterweg	150		150	2020	Door het later opstarten van het leerwerkbedrijf wordt ook de bouw van de stalling later uitgevoerd.
Vastgoed investeringen 2018	393	151	242	2020	Verschuiving in jaren. Uitvoering door diverse redenen vertraagd. Zal in 2020 worden afgerond.
Verbetermaatregelen geb. MvBvD	8.500	1.693	6.807	2023	Oplevering museum voorjaar 2021.
Verv. verkeersregelinstal. 2018	437	42	395	2020	Budget voor VRI vervanging is in afgelopen jaren niet volledig ingezet in verband met capaciteitsgebrek (ivm vertrek technisch medewerker VRI's). Om verkeerstechnische en veiligheidsredenen is het echter noodzakelijk om deze VRI's wel te vervangen. De vacante functie wordt momenteel deels met inhuur opgevuld (tijdelijk) hierdoor zullen de vervanging achterstanden in 2020 worden ingehaald. De verplichting en zijn hier reeds voor aangegaan.
Vervanging speelplekken 2018	119	99	20	2020	De restant middelen zijn noodzakelijk voor de geplande vervanging van speelplekken.
Voertuigen cyclisch groen	400	38	362	2021	Op de WAA voertuig is sprake van lopende leasecontracten. Om kosten te voorkomen worden er pas na afloop van de leasecontracten voertuigen gekocht waarbij bij voorkeur gekozen wordt voor duurzaam.
Voertuigen service onderhoud	440	254	186	2020	Restant middelen zijn noodzakelijk voor aanschaf voertuig en gladheidsbestrijding.

2019					
Brightlands Campus Greenport	4.400		4.400	2020	Het restant-krediet zal naar verwachting in 2020 worden aangewend voor verstrekking van een achtergestelde geldlening aan Greenport Campus BV voor de bouw van Brighthouse.
BV Deelnemingen Greenport	22.700	21.277	1.423	2023	Er is een bedrag van € 1,2 miljoen gereserveerd voor toekomstig te verstrekken agiostorting aan BV Campus vastgoed Greenport Venlo.
Cameratoezicht 2019	128		128	2020	In het boekjaar 2020 zijn reeds kosten gemaakt voor cameratoezicht 2019. De restant middelen zijn noodzakelijk om aan de resterende verplichtingen te voldoen. De benodigde onderdelen zijn al in 2019 besteld, maar konden een hele tijd niet geleverd worden.
De Commissaris	1.200	1.170	30	2020	Verhuizing in december 2019 plaatsvonden en pand in gebruik vanaf 23 december 2019. Vanwege nazorg en afrondende werkzaamheden in 2020 is de verwachting dat het project medio april 2020 kan worden afgesloten.
Gemeenschap.VTH-applicatie	523	53	470	2020	Vanuit Venlo is er een medewerker van team Informatie management gedetacheerd vanaf 1-2-2019 bij het project met betrekking tot de gemeenschappelijke VTH applicatie. In 2020 vindt de realisatie plaats van dit project binnen de gemeente Venlo.
Inrichting o.r. Museumkwartier	1.500	172	1.328	2020	Project loopt conform planning.
Luchtkwaliteitsmetingen	152		152	2020	De verleende opdracht voor luchtkwaliteitsmetingen en aanvullende data-analyse met betrekking tot het binnenklimaat van de gemeentelijke kantoren zal medio 2020 worden afgerond.
Nieuwb.hockeyveld Vrijenbroek	500		500	2022	Krediet is bij de begroting 2020 opgehoogd naar € 1.650.000,-. Middelen zijn noodzakelijk voor de ontwikkeling op Vrijenbroek i.v.m. de hockeyfusie.
Onderw.leerpak. Rudolf Steiner	21		21	2020	Restant middelen zijn noodzakelijk. De school heeft op grond van de teldatum 1 oktober 2018 (229 leerling en) recht op de onderwijshuisvestingsvoorziening 'uitbreiding olup en meubilair'. De school is ingericht voor 201 leerling en. In 2020 zal de aanschaf van deze leerpakketten worden gedeclareerd.
Regionale aanbesteding KCS	50		50	2020	Het krediet Regionale aanbesteding KCC vervalt bij de VoRap 2020 omdat de noodzaak tot regionale aanbesteding KCC is vervallen.
Renovatie SBO Kerobei	837		837	2021	Restant middelen zijn noodzakelijk. Over de positionering SO en SBO scholen in Venlo/Blerick/Tegelen wordt momenteel overleg gevoerd. Kerobei is momenteel bezig met de voorbereiding van de plannen waarna een haalbaarheidsanalyse volgt.
Vastgoed investeringen 2019	84		84	2020	Verschuiving in jaren. Uitvoering door diverse redenen vertraagd. Zal in 2020 worden afgerond.
Verkeersregelinstallaties 2019	380	3	377	2020	Budget voor VRI vervanging is in afgelopen jaren niet volledig ingezet in verband met capaciteitsgebrek (door vertrek technisch medewerker VRI's). Om verkeerstechnische en veiligheidsredenen is het echter noodzakelijk om deze VRI's wel te vervangen. De vacante functie wordt momenteel deels met inhuur opgevuld (tijdelijk) hierdoor zullen de vervangingen sachterstanden in 2020 worden ingehaald. De verplichtingen zijn hier reeds voor aangegaan.
Voertuigen/materieel 2019	590		590	2021	Het aanbestedingsproces van de voertuigen heeft vertraging opgelopen. Gunning wordt in 2020 verwacht. Vanwege levertijd is realisatie pas mogelijk in tweede helft 2020.
Totaal	283.954	151.682	132.271		

Bijlage IV Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

BZK	C1	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)	Besteding (Jaar T) aan afwijkingen.	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 01	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 02	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 03	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 04	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 06
			1 € 1.540.500	Duurzaamheidsloket	€ 0	Ja		€ 0
			Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee			
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 07	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 09			
			1 Duurzaamheidsloket		Nee			
BZK	C25	Beleidsregeling subsidies Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	Besteding (jaar T) exclusief bestedingen uit baten exploitatie	Eindverantwoording Ja/Nee	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T) exclusief bestedingen uit baten exploitatie	Berekende bate boven drempelwaarde ten behoeve van benefit sharing	Aantal gerealiseerde kwaliteitsdragers	Aantal gerealiseerde kwaliteitsdragers
		Beleidsregeling subsidies budget investeringen ruimtelijke kwaliteit (BIRK)			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie.	Alleen in te vullen na afloop project	afspraak	realisatie
		Provincies en gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: C25 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C25 / 02	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C25 / 03	Aard controle R Indicatornummer: C25 / 04	Aard controle R Indicatornummer: C25 / 05	Aard controle R Indicatornummer: C25 / 06
			€ 1.137.349	Nee	€ 53.943.282			
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)				
			Aard controle R Indicatornummer: D1 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D1 / 02				
		Besluit regionale meld- en	€ 1.309.483	€ 0				
OCW	D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021	Besteding (jaar T)	Besteding aan contactschool (jaar T)	Besteding (jaar T) totaal (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten						
		Contactgemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D1A / 01	Aard controle R Indicatornummer: D1A / 02	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D1A / 03	Aard controle R Indicatornummer: D1A / 04		
			€ 0	€ 594.197	€ 594.197	€ 0		

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	
				Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03	
				€ 2.586.218	€ 316.632	€ 56.337	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07
OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	Gemeenten	Correctie besteding 2018 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO).	Correctie besteding 2018 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO).	Correctie besteding 2018 aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO).	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
				Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen.	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
				Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04
				-€ 221.120	-€ 12.965	€ 0	€ 198.037
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. Bedrag
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08
OCW	D10	Volwasseneneducatie	Contactgemeenten	Verstrekte uitkering (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
				Aard controle R Indicatornummer: D10 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D10 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D10 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D10 / 04
				€ 809.365	€ 821.305	€ 94.829	€ 0

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06
			1 lenM/BSK-2013/267989 Populierstraat	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 lenM/BSK-2013/268695 Aerdborg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 lenM/BSK-2018/79470 gevelmaatregelen Kaldenkerkerweg Tegelen	€ 121.360	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12
			1 lenM/BSK-2013/267989 Populierstraat	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			2 lenM/BSK-2013/268695 Aerdborg	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
			3 lenM/BSK-2018/79470 gevelmaatregelen Kaldenkerkerweg Tegelen	€ 173.073	€ 0	€ 0		Ja
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Totale besteding (jaar T) ten last van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Projectnaam /UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd Ja/Nee	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets Ja/Nee	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle R Indicatornummer: F1 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: F1 / 02	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 03	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 04	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 05	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 06
			1 € 29.431	UWHS170024	€ 10.316	Nee		Nee
			2	UWHS170066	€ 19.115	Nee		Nee
			Kopie Projectnaam / UWHS-nummer	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot en met (Jaar T)	Indien (een deel van) de uitkering voor het standaardbedrag voor gemeentelijke uitvoeringskosten is verantwoord als onderdeel van de cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot met (jaar T): Vermeld bedrag € 3.500, € 6.500 of € 10.000.			
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: F1 / 07	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 08	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 09			
			1 UWHS170024	€ 345.093	€ 6.500			
			2 UWHS170066	€ 210.699	€ 6.500			

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 39.107.183	€ 755.871	€ 3.222.649	€ 25.123	€ 303.677	€ 616
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 13.352	€ 222	€ 0	€ 852.476	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 36.704	€ 1.000	€ 1.724	€ 161.406	€ 11.067	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten	Aard controle R. Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
			1 € 910.372	1.1 Onroerende zaken - nieuwbouw	€ 317.159	€ 317.159	€ 0	€ 0
			2	1.2 Onroerende zaken - renovatie	€ 51.637	€ 51.637	€ 0	€ 0
			3	1.3 Onroerende zaken - onderhoud	€ 67.543	€ 67.543	€ 0	€ 0
			4	2.1 Roerende zaken - aankoop	€ 39.973	€ 0	€ 39.973	€ 0
			5	2.2 Roerende zaken - dienstverlening door derden	€ 143.616	€ 0	€ 143.616	€ 0
			6	2.3 Roerende zaken - beheer en exploitatie	€ 206.556	€ 0	€ 206.556	€ 0
			7	3 Overige kosten	€ 82.783	€ 0	€ 0	€ 82.783
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11	
			1 1.1 Onroerende zaken - nieuwbouw	317159	34,84%		€ 1.105	
			2 1.2 Onroerende zaken - renovatie	51637	5,67%			
			3 1.3 Onroerende zaken - onderhoud	67543	7,42%			
			4 2.1 Roerende zaken - aankoop	39973	4,39%			
			5 2.2 Roerende zaken - dienstverlening door derden	143616	15,78%			
			6 2.3 Roerende zaken - beheer en exploitatie	206556	22,69%			
			7 3 Overige kosten	82783	9,09%			

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikkningsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen	
		Provinciale beschikking en/of verordening				Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
		Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen						
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05	
			1 2012/28184 Greenport Bikeway	€ 7.508	€ 7.508			
			2 2015/79112 KAR	€ 0	€ 0			
			3 2017/60273 Aanpassen bushaltes	€ 7.454	€ 7.454	€ 30.926	€ 30.926	
			4 2017/83140 Gedrag 2017	€ 0	€ 6.125	€ 5.712	€ 1.531	
			5 2017/76053 Ongelijkvloerse kruising GPBW	€ 0	€ 0	€ 23.487	-€ 23.487	
			Kopie beschikkningsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee	
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10	
			1 2012/28184 Greenport Bikeway	€ 1.940.274	€ 1.940.274		Ja	
			2 2015/79112 KAR	€ 0	€ 0		Ja	
			3 2017/60273 Aanpassen bushaltes	€ 131.336	€ 131.336	Correctie voorgaande jaren nav subsidiabele kosten die niet eerder zijn opgevoerd, mede op verzoek van provincie	Ja	
			4 2017/83140 Gedrag 2017	€ 90.000	€ 91.971		Ja	
			5 2017/76053 Ongelijkvloerse kruising GPBW	€ 723.487	€ 723.487	Correctie nav eindafrekening bij en op verzoek van de Provincie Limburg	Ja	

Bijlage V Gewaarborgde geldleningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving onderdeel	Oorspronkelijke hoofdsom gewaarborgde geldlening	Restantbedrag van de gewaarborgde geldlening aan het begin van dienstjaar 2019	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen / gewaarborgde geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restantbedrag gewaarborgde geldlening ultimo 2019 (Totaal 2+3-4)
	1	2	3	4	5
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	424.151	375.071	35.000	23.129	386.942
Waarborgfonds Eigen Woning (WEW)	NB	8.363		2.420	5.943
Overige (door de gemeente gesubsidieerde instellingen)	13.913	9.766	43	2.062	7.747
TOTAAL GENERAAL	438.064	393.200	35.043	27.611	400.632

Bijlage VI Overzicht langlopende geldleningen

Bedragen x € 1.000

Nr	Vervaldatum	Van	Oorspronkelijk bedrag	Datum besluit	Jaar laatste aflossing	Rente%	Rente herziening	Restant	Nieuw	Rente	Aflossing	Restant 31-12-2019
223	24-jan	NWB	30.000	4-2-2003	2028	4,47	geen	12.000		486	1.200	10.800
109a	1-mrt	BNG	303	14-09-89	2040	4,55	1-3-2020	228		10	6	222
237	1-mrt	BNG	45.000		2032	3,99	geen	45.000		1.796		45.000
225	8-mrt	NWB	20.000	24-3-2004	2029	4,45	geen	8.800		363	800	8.000
226	23-mrt	BNG	25.000	11-4-2006	2031	3,95	geen	13.000		483	1.000	12.000
1a	1-mei	BNG	1.028	26-11-1987	2031	4,50	1-5-2021	589		25	34	555
3a	1-mei	BNG	6.262	26-11-1987	2031	4,50	1-5-2021	3.588		155	209	3.379
112a	1-mei	BNG	379	13-12-90	2041	4,33	1-5-2021	291		12	8	283
238	4-mei	NWB	22.500		2042	3,92	geen	22.500		881		22.500
239	4-mei	NWB	20.000		2032	3,71	geen	20.000		741		20.000
4a	1-jun	BNG	1.945	26-11-1987	2033	3,34	1-6-2023	1.154		37	61	1.093
104b	1-jun	BNG	291	27-02-87	2035	1,13	geen	183		2	10	173
105b	1-jun	BNG	74	27-02-87	2035	1,13	geen	47		1	3	44
240	4-jun	DB	23.500		2052	4,00	geen	23.500		940		23.500
218	6-jun	ASN	11.345	5-1-2001	2026	5,42	geen	3.630		183	454	3.176
Subtotaal			207.627					154.509		6.115	3.785	150.724

Bedragen x € 1.000

Nr	Vervaldatum	Van	Oorspronkelijk bedrag	Datum besluit	Jaar laatste aflossing	Rente%	Rente herziening	Restant	Nieuw	Rente	Aflossing	Restant 31-12-2019
228	21-jun	BNG	20.000	nvt	2035	4,23	geen	20.000		846		20.000
229	21-jun	BNG	25.000	nvt	2035	3,82	geen	17.000		629	1.000	16.000
217a	30-jun	BNG	2.808	26-11-1987	2038	4,10	geen	1.985		80	66	1.919
243	1-jul	NWB	3.715		2045	2,57	geen	3.344		84	124	3.220
244	1-jul	BNG	71.300		2045	2,68	geen	62.744		1.628	2.850	59.894
221	27-nov	NWB	20.000	19-12-2001	2027	4,89	geen	7.200		349	800	6.400
2a	30-dec	BNG	4.894	26-11-1987	2032	3,21	30-12-2022	2.771		89	160	2.611
227	30-dec	ASN	35.000		2019	3,80	geen	35.000		1.326	35.000	
101a	31-dec	BNG	279	27-02-87	2031	4,58	31-12-2021	156		7	9	147
102a	31-dec	BNG	1.355	27-02-87	2031	4,58	31-12-2021	769		35	45	724
241	31-dec	Knecht- Drenth	724		2028	0,00	geen	361			36	325
242	31-dec	EEEF	8.500		2029	3,30	geen	8.500		284		8.500
Subtotaal			193.575					159.830		5.357	40.090	119.740
TOTAAL GENERAAL			401.202					314.339		11.472	43.875	270.464

Bijlage VII Staat van vaste activa

Bedragen x € 1.000

Groeps- en object nummer en omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Herrubricering aanschaf-rekening / Overig	Investeren in het jaar	Desinvesteringen in het jaar	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 1-1-2019	Afschrijving	Waarvan extra	Aflossing	Rente	Kapitaallasten	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten sluiten geldleningen	682				563		17			17	34	546
Kosten onderzoek / ontwikkeling			384			424						807
Bijdrage in activa derden	33.518		90		25.108		995			753	1.748	24.203
Gronden en terreinen	1.980		930	321	33.035		11			1.036	1.048	33.634
Woonruimte	36.088				10		2				3	8
Bedrijfsgebouwen	574	4.473	769	683	139.816		6.601			4.288	10.889	137.774
Bedrijfsgebouwen AV	219.574	-951	2.288		5.822					109	109	7.159
Grond, weg en water	4.871	437	-11		44.789		3.249			1.357	4.606	41.966
Grond, weg en water AV	125.844	-123	1.128		15.903					450	450	16.907
Vervoermiddelen	15.779	27			1.026		343			32	375	709
Vervoermiddelen AV	3.900	-27	101		27							101
Subtotaal	442.811	3.835	5.679	1.004	266.098	424	11.219			8.042	19.261	263.814

Bedragen x € 1.000

Groeps- en object nummer en omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Herrubricering aanschaf-rekening / Overig	Investeren in het jaar	Desinvesteringen in het jaar	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 1-1-2019	Afschrijving	Waarvan extra	Aflossing	Rente	Kapitaallasten	Boekwaarde 31-12-2019
Machines, app en installaties	36.528	71			12.909		1.131			389	1.520	11.850
Machines, app en install. AV	8	-71	183		79							191
Overige materiele vaste activa	42.563	1.030	811		10.465		2.125			345	2.469	10.181
Overige materiele vaste activa AV	429	-1.343	-30		1.771					2	2	399
Kapitaalverstrek. aan deelneming	26.943		21.277	17.905	21.223				1.165	637	637	23.430
Leningen woningbouw corp.	125.355				11.858				616	458	458	11.241
Leningen aan deelnemingen	25.850		3.575		19.525				2.475	586	586	20.625
Overige langlopende leningen	1.338				116					5	5	116
Verstrekke startersleningen	2.292		66		2.292					69	69	2.357
Aandelen in gem. regelingen	105				105					3	3	105
Overige uitzettingen looptijd > 1jr	4.075	51	1.564		4.024					121	121	5.639
VROM Startersfonds	502		271		502					15	15	772
Subtotaal	265.986	-262	27.717	17.905	84.868		3.255		4.256	2.630	5.885	86.907
TOTAAL GENERAAL	708.798	3.573	33.396	18.909	350.967	424	14.474		4.256	10.672	25.146	350.720

Bijlage VIII Grondexploitaties

Verantwoordingsinformatie Grondbedrijf 2019.

De gemeenteraad besluit op basis van separate voorstellen over de financiële kaders van strategische aankopen en de voorbereiding alsook de uitvoering van grondexploitaties.

Voor kleinere aankopen en projecten stelt zij verzamelkredieten vast in het kader van de begroting. Het college wijst ten laste van de verzamelkredieten, kredieten toe aan afzonderlijke aankopen en projecten en verantwoordt dit in deze jaarrekening.

Wijzigingen in de financiële kaders, met uitzondering van wijzigingen als gevolg van forse planwijzigingen, worden eveneens via de PenC-cyclus (deze jaarrekening) aan de gemeenteraad voorgelegd en verantwoord.

Voor een transparante besluitvorming wordt in de jaarrekening expliciet voorgesteld:

1. kennis te nemen van de toewijzing van kredieten aan afzonderlijke grondexploitaties en strategische aankopen door het college ten laste van de verzamelkredieten 2019 (tabel 1).
2. in te stemmen met de gewijzigde financiële kaders van grondexploitaties zoals verwerkt in deze jaarrekening:
 - de herziene grondexploitatiebegrotingen (conform tabel 2)
 - de aanpassing (verhoging) van de voorzieningen ter dekking van de geraamde grondexploitatietekorten met per saldo € 350.000 (conform tabel 2),
 - de aanpassing (verlaging) van de kredieten ten behoeve van de voorbereiding en uitvoering van de grondexploitaties met per saldo € 10.000 (conform tabel 3)
 - de aanpassing (verlaging) van het netto-risico met betrekking tot de grondexploitaties met per saldo € 320.000 (conform tabel 4)

Ter ondersteuning van deze besluitvorming zijn onderstaand de volgende overzichten met een korte toelichting opgenomen in de jaarrekening:

TABEL 1: Beschikbare en toegekende kredieten

KREDIET	beschikbaar	toegekend
voorbereidingskrediet	1.000.000	80.000
Deken van Oppensingel 4-6		50.000
Burg. Houbenstraat 44		30.000
verzamelkrediet gemeentelijk	1.000.000	0
geen gebruik van gemaakt in 2019		0
verzamelkrediet faciliterend	1.000.000	313.681
Maasstraat 3b		9.070
Ferdinand Bolstraat		3.000
Hendrik van Veldekestraat		79.936
Blariacum		105.675
Manresa		116.000
strategische aankopen	2.500.000	295.601
Hulsforthofweg 9		295.601
Totaal	5.500.000	689.282

Ten laste van de verzamel-kredieten zijn in het afgelopen jaar door het college kredieten toegewezen voor in totaal € 393.282 ten behoeve van de voorbereiding en uitvoering van een aantal nieuwe projecten, waaronder Blariacum en Hendrik van Veldekestraat. De enige strategische aankoop in 2019 betrof een pand in het middengebied ten behoeve van Sport.

TABEL 2: Nieuwe grondexploitatie-ramingen en aanpassing van de voorziening

HERZIENE GREX-BEGROTING	kosten	opbrengsten	geraamd resultaat	resultaat vorig jaar	aanpassing voorziening
Venlo Centrum Zuid	69.345.544	50.469.132	-18.876.412	-19.018.123	141.711
Centrumplan Blerick	16.457.937	7.894.975	-8.562.962	-8.394.680	-168.282
Q4	80.075.588	68.953.733	-11.121.855	-10.592.289	-529.566
Kazernekwartier grex	50.114.098	37.779.658	-12.334.440	-13.810.968	1.476.528
Trade Port West	9.546.071	9.546.071	0	1.761.623	0
Veegtes	16.953.055	16.645.295	-307.760	-298.050	-9.710
Masterplan Arcen Velden	10.483.744	8.536.449	-1.947.295	-1.870.487	-76.808
Bargeterminal uitbreiding	16.623.000	16.623.000	0	0	0
Overige faciliterende grexen	2.620.011	2.824.474	204.463	-106.207	-69.107
Overige gemeentelijke grexen	14.953.337	15.604.285	650.948	4.574	-115.626
Totaal	287.172.385	234.877.072	-52.295.313	-52.324.607	649.140
Totaal op contante waarde					-345.651

Het geraamde tekort als gevolg van de gewijzigde grondexploitatiebegrotingen blijft vrijwel gelijk (€ 52.300.000,- ten opzichte van vorig jaar € 52.300.000.)

Vertaald naar de contante waarde (waarde nu) is sprake van een kleine verhoging van het tekort. In verband met de geraamde tekorten van de grondexploitaties dienen voorzieningen opgehoogd te worden met per saldo € 350.000 mln.

TABEL 3: Nieuw geraamde grondexploitatiekosten en aanpassing kredieten

HERZIENE GREX-kredieten	kosten	kosten vorig jaar	aanpassing krediet
Venlo Centrum Zuid	69.345.544	69.837.255	-491.711
Centrumplan Blerick	16.457.937	16.258.656	199.281
Q4	80.075.588	80.140.138	-64.550
Kazernekwartier grex	50.114.098	50.667.498	-553.400
Trade Port West	9.546.071	10.930.909	-1.384.838
Veegtes	16.953.055	16.163.789	789.266
Masterplan Arcen Velden	10.483.744	10.539.284	-55.540
Bargeterminal uitbreiding	16.623.000	16.623.000	0
Overige faciliterende grexen	2.620.011	2.397.509	222.502
Overige gemeentelijke grexen	14.953.337	13.627.255	1.326.082
Totaal	287.172.385	287.185.293	-12.908

Naast wijzigingen in de kostenramingen van de grondexploitaties is een aantal grondexploitaties toegevoegd en afgesloten. Per saldo blijven de totaal geraamde investeringen in de lopende grondexploitaties vrijwel gelijk ten opzichte van 2018.

TABEL 4: Nieuw geraamde netto-risico's van de grondexploitaties

HERZIENE RISICO-profiel	netto-risico	risico vorig jaar	aanpassing risico
Venlo Centrum Zuid	150.000	350.000	-200.000
Centrumplan Blerick	200.000	200.000	0
Q4	3.300.000	3.500.000	-200.000
Kazernekwartier grex	9.200.000	9.200.000	0
Trade Port West	0	620.000	-620.000
Veegtes	775.000	780.000	-5.000
Masterplan Arcen Velden	0	0	0
Bargeterminal uitbreiding	500.000	0	500.000
Overige faciliterende grexen	175.000	200.000	-25.000
Overige gemeentelijke grexen	975.000	850.000	125.000
Voorraad gronden	175.000	70.000	105.000
Totaal	15.450.000	15.770.000	-320.000

Het geraamde netto-risico (ook wel: gewogen risico) in de grondexploitatieprojecten is beperkt afgenomen met € 320.000, tot € 15.450.000. Dit risico is verwerkt in de gemeentelijke weerstandsratio zoals opgenomen in deze jaarrekening.

TABEL 5: Ontwikkeling Algemene Grondreserve in 2019

ALGEMENE GRONDRESERVE		
	stand 1-1-2019	6.443.938
toevoeging	resultaat Trade Port West	1.388.013
	rente	1.149.653
	verkoop gronden	135.597
	result verkoop pand Velden	305.576
	pand de Commissaris	2.158.283
	result. afgesloten grexen	10.989
	resultaat restpercelen	69.488
totaal toevoeging		5.217.599
onttrekking	overtollig vastgoed	247.362
	result. voorber werk	33.918
	result. afgesloten grexen	59.581
	toevoeging voorz nad expl res	1.277.717
	afdracht Algemene Reserve	42.959
totaal onttrekking		1.661.537
	stand 31-12-2019	10.000.000

De omvang van de Algemene Grondreserve is het afgelopen jaar gestegen met € 3.560.000 tot € 10.000.000. Dit is onder andere het gevolg van een positief eindresultaat in de grondexploitatie Trade Port West en het terugvloeiën van middelen naar de Grondreserve in verband met het in gebruik nemen van het pand “de Commissaris” als huisvesting van collega-ambtenaren. De Algemene Grondreserve kwam boven het afgesproken maximum van € 10.000.000 uit; derhalve is een bedrag van ca. € 43.000 afgedragen aan de Algemene Reserve.

De onderdelen VIII.1 t/m VIII.3 (grondexploitatiestaten en overige grexen) worden digitaal beschikbaar gesteld via de volgende link op internet:

<https://www.venlo.nl/middelen>

Voorraad Onderhanden Werk Grondbedrijf

Fasering Grondexpl.	Hoofdproject	realisatie t/m 2018	realisatie 2019	realisatie t/m 2019
GreX (facilitair)	140014 Maasveldstr/PGuillaumestr	16.051	-203	15.848
	140016 CVI Raaieinde	41.323	24.172	65.495
	140017 Vilgert43	8.272	15.445	23.717
	150036 Ven Oost	44.433	1.382	45.815
	160037 Martinushof transitie	-4.619	-84.691	-89.310
	170028 Ven Noord C2C woningen	6.413	45.194	51.607
	170044 De Vaert fase 2	13.920	-53.788	-39.868
	170045 Teuniswijk herontwikkeling	542	-117.622	-117.080
	170048 Rummerkampstraat	-41.027	41.027	
	180040 Manresa gebiedsontwikkeling	-11.312	30.537	19.225
	190026 Maasstraat		-3.595	-3.595
	190029 Ferdinand Bolstraat		-2.176	-2.176
	190030 Hendrik van Veldekestraat		-8.391	-8.391
	190032 Blariacum		-25.558	-25.558
	90007 De Vaert fase 1	-50.460	50.460	
Totaal GreX (facilitair)		23.536	-87.807	-64.271
GreX (gemeente)	10001 Helmusweg	-15.317	132	-15.185
	130016 Maasdal Velden	-1.718.575	-52.352	-1.770.927
	150035 Holland Casino	-113.398	42.138	-71.260
	170042 Dautzenbergstraat	-15.240	58.360	43.120
	170046 IJsvogel-Karbinderstr.herontw.	12.093	-19.889	-7.796
	180041 Meelderbroek	3.576	60.576	64.152
	180043 Kloosterstraat Velden	101.040	-101.040	
Totaal GreX (gemeente)		-1.745.821	-12.075	-1.757.896
Majeure projecten	100002 Q4	14.929.983	1.771.824	16.701.807
	100004 Masterplan Arcen en Velden	1.327.004	-104.633	1.222.371
	190027 Bargeterminal		-1.209.614	-1.209.614
	40001 FHK GREX fase 1	19.334.832	678.893	20.013.725
	40003 Revitalisering Veegtes	3.492.283	23.015	3.515.298
	90005 Venlo Centrum Zuid	14.598.325	532.472	15.130.797
	90006 Centrumplan Blerick	6.327.348	292.091	6.619.439
	90009 TPW rest exploitatie	265.575	-265.575	
Totaal Majeure projecten		60.275.350	1.718.473	61.993.823
GreX gemeente incl. majeure projecten		58.529.529	1.706.398	60.235.927
Immateriële activa	140011 Van Cranenbroek	172.196	66.163	238.359
	170047 Arsenaal herontwikkel locatie	251.628	98.325	349.953
	180044 Eindhoveneweg 11-22		14.725	14.725
	190031 Deken van Oppensingel		22.820	22.820
	190034 Burg. Houbenstraat		181.528	181.528
Totaal Immateriële activa		423.824	383.561	807.385

MVA bedrijfsgebouwen	150041 Overtollig vastg lopend boekj			
	30001 Commissaris	6.622.157	-6.622.157	
Totaal MVA bedrijfsgebouwen		6.622.157	-6.622.157	
MVA voorraden	130012 Gronden	1.972.797	-262.726	1.710.071
	40002 Middengebied			
	40004 Scholen Grondbedrijf	689.362		689.362
	70001 Molenbossen	315.350		315.350
	90011 Voorbereidend Werk			
	990002 Restpercelen			
Totaal MVA Voorraden		2.977.509	-262.726	2.714.783
Voorziening restwerken	80001 Restwerken	-1.948.728	-172.736	-2.121.464
Totaal Voorziening restwerken		-1.948.728	-172.736	-2.121.464

Afgesloten grondexploitaties 2019

bedragen x € 1.000

Afgesloten grondexploitaties 2019	resultaat
Positief resultaat	
Trade Port West	1.388
De Vaert fase 1	10
Rummerkampstraat	1
Totaal positief resultaat	1.399
Negatief resultaat	
Kloosterstraat Velden	2
Totaal negatief resultaat	2
Resultaat t.l.v. Algemene Grondreserve	-1397

De grondexploitaties in bovenstaand overzicht zijn per 31 december 2019 administratief afgesloten.

Afgesloten grondexploitaties worden jaarlijks door de raad vastgesteld als onderdeel van de jaarrekening. Volgens bestendig beleid worden de positieve en negatieve resultaten ervan toegevoegd aan de Algemene Grondreserve (AGR) of, voor zover reeds gereserveerd, onttrokken aan de voorziening nadelige exploitatieresultaten Grondbedrijf. Met het behaalde resultaat is ook rekening gehouden in het weerstandsvermogen van het grondbedrijf.

N.B.

Een krediet voor een grondexploitatie kent geen kapitaallasten (rente en afschrijving) als afgeleide van de investering. De kosten van de grex worden immers gedekt door de opbrengst van de grondverkoop en overige bijdragen. Nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd en door de projectleider zijn goedgekeurd, wordt een nacalculatie opgesteld en wordt de desbetreffende opdracht beëindigd. De bijbehorende (opdracht)budgetten worden in de administratie afgesloten.

Dit verschilt met een krediet voor een opstalontwikkeling. Na oplevering van het opstal wordt er nog 50 jaren rente betaald en afgeschreven op basis van de investering. Bij uitstel of afstel van de bouw van een opstal kunnen de bijbehorende kapitaallasten in de begroting vrijvallen.

Bijlage IX Samenwerkingspartners

In het Dashboard Samenwerking is de meeste (en de meest actuele) achtergrondinformatie te vinden per samenwerkingsverband.

Het dashboard is bereikbaar via onderstaande link:

<https://venlo.dashboardsamenwerking.nl/Dashboard>

In onderstaande tabellen is de informatie uit het dashboard samengevat weergegeven (peildatum jaarrekening 2019).

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
1	Afval Samenwerking Limburg (ASL)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemeen Bestuur (AB) - Wethouders: M. Pollux - Ambtelijk: H. Tijssen Zegenschap: Algemene ledenvergadering (ALV) of Ledenraad (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 38)	Motieven voor samenwerking: Efficiënter werken, Organisatorische voordelen, Faciliteren/stimuleren van maatschappelijk initiatief, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan. De belangrijkste motieven zijn: Efficiënter werken, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan Strategische kansen: de grootste kans als gevolg van het op provincie brede schaal samenwerken, zit in het creëren van volume/massa waardoor marktpartijen genegen zijn de opdracht tegen concurrente tarieven binnen te halen/te contracteren.	Inbreng financiële middelen: ASL € 10.000	Inbreng financiële middelen: contributie leden ASL € 10.000	-	-	-	-	-
2	BNG Bank N.V. (BNG Bank)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Burgemeester: A. Scholten Zegenschap: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering (aantal stemmen voor de gemeente: 106.026 - van totaal aantal: 55.690.720 - Ieder aandeel geeft recht op een (1) stem (bron: art. 19 Statuten N.V. Bank Nederlandse Gemeenten. Venlo heeft een aandeel van 0,1904%.)	Motieven voor samenwerking: Efficiënter werken, Organisatorische voordelen, Faciliteren/stimuleren van maatschappelijk initiatief, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan. De belangrijkste motieven zijn: Efficiënter werken, Organisatorische voordelen	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 320.542	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 320.542	Eigen vermogen: - Eigen Vermogen € 4.991.000.000	-	Vreemd vermogen: - Vreemd Vermogen € 132.518.000.000	-	Financieel resultaat: Nettowinst € 337.000.000 -

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
3	BV Bodemzorg Limburg (BL)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene ledenvergadering (ALV) of Ledenraad - Wethouders: A.G.M. Roest Zeg genschap: Algemene ledenvergadering (ALV) of Ledenraad (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 33)	Motieven voor samenwerking: Efficiënter werken, Voorkomen van hinder van elkaar, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan. De belang rijkste motieven zijn: Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan Strateg ische kansen: De samenwerking leidt er toe dat in Limburg de risico's met betrekking tot voormalige stortplaatsen gezamenlijk gedragen worden	Inbreng financiële middelen: jaarlijkse bijdrage nazorgfonds € 25.000	Inbreng financiële middelen: jaarlijkse bijdrage nazorgfonds € 25.157,5	Eigen vermogen: - Jaarrekening 2018 € 1.890.307	-	Vreemd vermogen: - Jaarrekening 2018 € 28.065.966	-	Financieel resultaat: Jaarrekening 2018 € -1.961.930 -
4	BV Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Wethouders: E. Boom Zeg genschap: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 2 - Onze zeg genschap in de Campus Vastgoed BV is gelijk aan ons aandeel in de BV en bedraagt 24%. Dit aandeel is gebaseerd op de inbreng van ons eigen vermogen in de Campus Vastgoed BV. Het aandeel van de Provincie Limburg is 76%.)	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen, Verruimen van de horizon, Voorkomen van hinder van elkaar. De belang rijkste motieven zijn: Vergroten van het ambitieniveau – bundelen van krachten, Efficiënter werken, Verruimen van de horizon Strateg ische kansen: In het kader van de ontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo zijn de provincie en de Universiteit Maastricht op basis van het campus plan (Brightlands Campus Greenport Venlo; handen en voeten aan het kennislandschap, d.d. 7 jan 2016) voornemens voor de programmatische invulling van de campus een Brightlandscampus organisatie op te richten. Daar waar wij als aandeelhouder risicodragend participeren in de Campus Vastgoed BV hebben wij formeel geen stem in de	Inbreng financiële middelen: deelneming door inbreng kapitaal € 3.903.200	-	Eigen vermogen: Inleg eigen vermogen € 18.006.125	Begroot Eigen vermogen: Inleg eigen vermogen € 20.354.000	Vreemd vermogen: Bankleningen € 5.533.334	Begroot Vreemd vermogen: Bankleningen € 12.133.000	Financieel resultaat: Winst- en verliesrekening € -2.135.044 Begroot Financieel resultaat: Eindwaarde grondexploitatie 31-12-2034 € 2.068.707 Winst- en verliesrekening € -2.443.000 Totaal € -374.293

			progr ammatische invulling van de campus. In de nieuwe Brightlandscampus organisatie gaan immers alleen de provincie, de UM en mogelijk een internationale marktpartij participeren. In dit kader is in de samenwerkingsovereenkomst inzake de gebieds- en vastgoedontwikkeling van de campus afgesproken dat partijen (dus de provincie, de gemeente Venlo en de BV Campus Vastgoed) vóór 1 januari 2018 in overleg met de nieuwe Brightlandscampus organisatie gezamenlijk een ruimtelijk- programmatische gebiedsvisie vaststellen waarvan de effecten in de volle omvang zijn of worden verwerkt in de exploitatie(s).							
5	BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo (BOGV)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Wethouders: E. Boom	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen, Verruimen van de horizon, Voorkomen van hinder van elkaar. De belangrijkste motieven zijn: Vergroten van het ambitieniveau – bundelen van krachten, Efficiënter werken, Verruimen van de horizon, Versterken van de democratie	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng kapitaal € 12.942.028 Inbreng vreemd vermogen variabel (max) € 5.165.249 Inbreng vreemd vermogen vast € 19.250.000 Totaal € 37.357.277	-	Eigen vermogen: omvang Agioreserve € 46.392.000	Begroot Eigen vermogen: omvang Agioreserve € 46.392.000	Vreemd vermogen: participanten € 93.948.000	-	Financieel resultaat: Winst- en verliesrekening € 2.614.385
										Begroot Financieel resultaat: Winst- en verliesrekening € 9.135.000 contante waarde grex 1-1-2016 € 20.204.950 eindwaarde grex 1-1-2019 € 70.826.457 Totaal € 100.166.407

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
6	BanenpleinLimburg (BPL)		Motieven voor samenwerking: Efficiënter werken	-	-	-	-	-	-	-
			Strategische kansen: De interne mobiliteit bevorderen bij de aangesloten gemeenten. Inhuur terugdringen.							-
7	CBL Vennootschap BV (CBL)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Burgemeester: A. Scholten	Motieven voor samenwerking: Efficiënter werken	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 67	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 67	Eigen vermogen: Eigen Vermogen € 136.957	-	Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 22.040	Begroot Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 16.517	Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € - 9.822
		Zeggenschap: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering (aantal stemmen voor de gemeente: 6.656 - van totaal aantal: 2.000.000 - 0,3328%)								Begroot Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € 0
8	CSV Amsterdam BV (CSV)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Burgemeester: A. Scholten	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 67	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 67	-	Begroot Eigen vermogen: Eigen Vermogen € 770.000	-	Begroot Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 0	Begroot Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € - 100.000
		Zeggenschap: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering (aantal stemmen voor de gemeente: 6.656 - van totaal aantal: 2.000.000 - 0,3328%)								

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
9	GR AntiDiscriminatieVoorziening Limburg (ADV-Limburg) (GR ADV-Limburg)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen:	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken. De belangrijkste motieven zijn: Efficiënter werken, Organisatorische voordelen	-	Inbreng financiële middelen: € 43.007	-	-	-	-	-
10	GR Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Voorzitter - als afzonderlijk bestuursorgaan (in geval van een openbaar lichaam) Algemeen Bestuur (AB) Dagelijks Bestuur (DB) Zeggenschap: Algemeen Bestuur (AB) (aantal stemmen voor de gemeente: 10% - van totaal aantal: - Gemeente Venlo beschikt over 10% van de stemmen - gebaseerd op de financiële bijdrage van de deelnemers.) Dagelijks Bestuur (DB) (aantal stemmen voor de gemeente: 10% - van totaal aantal: - Gemeente Venlo beschikt over 10% van de stemmen - gebaseerd op de financiële bijdrage van de deelnemers.)	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen. De belangrijkste motieven zijn: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen Strategische kansen: In de toekomst wellicht meer ruimte voor lokale belastingen door de rijksoverheid. Het samenwerkingsverband kan daar slagvaardig op inspelen.	Inbreng financiële middelen: Jaarlijkse bijdrage € 1.600.000	Inbreng financiële middelen: Jaarlijkse bijdrage € 1.716.000	Eigen vermogen: Eigen vermogen € 268.000	Begroot Eigen vermogen: Eigen vermogen € - 1.193.000	Vreemd vermogen: Vreemd vermogen € 5.859.000	Begroot Vreemd vermogen: Vreemd vermogen € 5.168.000	Financieel resultaat: Resultaat € - 325.000 Begroot Financieel resultaat: Resultaat € 0

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
11	GR Euregio Rijn-Maas-Noord (ERMN)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene ledenvergadering (ALV) of Ledenraad - Burgemeester: A. Scholten van Algemeen Bestuur (AB) - Burgemeester: A. Scholten van INTERREG-commissie - Wethouders: A. Roest Zeggenschap: Algemene ledenvergadering (ALV) of Ledenraad (aantal stemmen voor de gemeente: 6 - van totaal aantal: 83 - voor zover bekend heeft er sinds de oprichting in 1978 nog nooit een hoofdelijke stemming plaatsgevonden, besluitvorming heeft altijd plaatsgevonden op basis van consensus. De burgemeesters van Venlo en Mönchengladbach vervullen ieder steeds voor twee jaar het voorzitterschap van de ALV (en het AB). Burgemeester Scholten is voorzitter van de ledenvergadering in 2019 en 2020 ('president').) Algemeen Bestuur (AB) (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 10 - De burgemeesters van Venlo en Mönchengladbach vervullen ieder steeds voor twee jaar het voorzitterschap van het AB. Burgemeester Scholten is in 2019 en 2020 de voorzitter van de het Dagelijks Bestuur	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Verruimen van de horizon, Voorkomen van hinder elkaar, Faciliteren/stimuleren van maatschappelijk initiatief. De belangrijkste motieven zijn: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Faciliteren/ Stimuleren van maatschappelijk initiatief Strategische kansen: De kansen die de samenwerking biedt zijn beschreven bij het onderdeel '15. beoogde resultaten'.	Inbreng financiële middelen: jaarlijkse bijdrage € 20.640	-	Eigen vermogen: eigen vermogen (begin 2018) € 372.798 eigen vermogen (eind 2018) € 380.910 Totaal € 753.708	-	Vreemd vermogen: vreemd vermogen begin 2018 € 445.018 vreemd vermogen eind 2018 € 570.090 Totaal € 1.015.108	-	Financieel resultaat: Exploitatie ontvangst € 1.284.267 Exploitatie uitgave € 1.276.156 Totaal € 2.560.423 Begroot Financieel resultaat: Exploitatie ontvangst € 1.213.489 Exploitatie uitgave € 1.213.104 Totaal € 2.426.593

(‘Vorstandsvorsitzender’). Bestuurscommissie (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: afhankelijk van het aantal commissieleden - De euregio heeft 6 vakcommissies in het leven geroepen. Ieder eurgelid heeft het recht een afgevaardigde per commissie te benoemen. De commissies zijn: •Commissie openbare orde, veiligheid en gezondheid-Commissie ruimtelijke orde, infrastructuur, mobiliteit, milieu en energie-Commissie economie en toerisme •Commissie werkgelegenheid en opleiding •Commissie sociale zaken, cultuur en sport. •INTERREG-commissie (deze commissie neemt besluiten en geeft adviezen over INTERREG-aanvragen. Namens Venlo hebben wethouders zitting in deze commissies. Deze commissies hebben onder andere de rol van advies voor het dagelijks bestuur en de algemene ledenvergadering) Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Toezichthoudend orgaan - Raadsleden: C.H.M. Theunissen - Ambtelijk: W. Steegh

12 GR Gemeenschappelijk
Orgaan Toezicht Primair
Openbaar Onderwijs
(GOTPOO)

—

100

Eigen vermogen:
2017 € 3.238.764

—

—

1

1

1

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2018
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
13	GR Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemeen Bestuur (AB) - Wethouders: M. Pollux - Ambtelijk: Isabelle de Warrimont Zeggenschap: Algemeen Bestuur (AB) (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 1 - Ieder lid van het Algemeen Bestuur heeft één stem.)	Strategische kansen: Het openbaar lichaam heeft tot doel de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende zin te behartigen, waarbij de meerwaarde van de grensoverschrijdende samenwerking gericht is op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap, de schoonheid, de wezenskenmerken en de verzorging en ordening daarvan, met inachtneming van belangen van economische, culturele en sociale aard.	-	-	-	-	-	-	- -
14	GR ICT Noord- en Midden Limburg (ICT NML)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemeen Bestuur (AB) - Burgemeester: A. Scholten - Ambtelijk: J. Lianes Robles Zeggenschap: Algemeen Bestuur (AB) (aantal stemmen voor de gemeente: 10 - van totaal aantal: 23 - Iedere deelnemer krijgt stemmen naar rato van zijn inwonersaantal (peildatum 1 januari van het jaar voorafgaand aan toetreding), hetgeen per 10.000 inwoners bepaald wordt: a. < 14.999 inwoners 1 stem; b. 15.000 – 24.999 inwoners 2 stemmen; c. 25.000 – 34.999 inwoners 3 stemmen; d. 35.000 – 44.999 inwoners 4 stemmen; e. 45.000 – 54.999 inwoners 5 stemmen; f. 55.000 – 64.999 inwoners 6 stemmen; g. 65.000 – 74.999 inwoners 7 stemmen; h. 75.000 –		-	-	Eigen vermogen: - Samenw. ICT NML € 5.237	-	Vreemd vermogen: - Samenw. ICT NML € 6.140.502	-	Financieel resultaat: Exploitatie Samenw. ICT NML € 5.237 -

		84.999 inwoners 8 stemmen;i. 85.000 – 94.999 inwoners 9 stemmen;j. 95.000 – 104.999 inwoners 10 stemmen;k. etc)						
15	GR Maasveren Limburg Noord (Maasveren)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Bestuurscommissie - Wethouders: G.P.L. Peeters - Ambtelijk: W.P.M. Tijssen Zeggenschap: Bestuurscommissie (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 4)	Motieven voor samenwerking: - Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen. De belangrijkste motieven zijn: Efficiënter werken, Organisatorische voordelen Strategische kansen: Het in stand houden van de verkeersverbindingen over de Maas. Door de samenwerking ontstaan er geen verschil over inzichten van tarieven en wie welk onderhoud moet betalen. Daarnaast is er nu één aanspreekpunt voor alle veren en wordt er een uniform beleid gevoerd. Voor gemeente Venlo is er een minimum aan inspanning omdat gemeente Horst aan de Maas de centrum functie invult.	Inbreng financiële middelen: nvt € 0	-	Begroot Eigen vermogen: nvt € 0	-	Begroot Vreemd Financieel vermogen: resultaat: Algemene Reserve € 21.901 Begroot Financieel resultaat: Algemene Reserve € 2.034.528
16	GR Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemeen Bestuur (AB) - Burgemeester: A. Scholten Voorzitter - als afzonderlijk bestuursorgaan (in geval van een openbaar lichaam) - Burgemeester: A. Scholten Bestuurscommissie - Wethouders: F. Schatorjé Bestuurscommissie - Burgemeester: A. Scholten Zeggenschap: Algemeen Bestuur (AB) (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 15 - gelijkheidsbeginsel) Bestuurscommissie	Motieven voor samenwerking: - Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan, het betreft een wettelijke taak; ontwikkelen expertise. De belangrijkste motieven zijn: Efficiënter werken, het betreft een wettelijke taak; ontwikkelen expertise Strategische kansen: Realisatie van politiek-bestuurlijke ambities om de gezondste regio te worden.	Inbreng financiële middelen: Bijdrage € 10.629.000	-	-	-	-

(aantal stemmen voor de
gemeente: 1 - van totaal
aantal: 15 -
gelijkheidsbeginsel)

Nr.	Naam samen- werkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
17	GR WAA (WAA)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemeen Bestuur (AB) - Wethouders: A.P.M.A. Vervoort Raad van Commissarissen (RvC) - Wethouders: A.P.M.A. Vervoort Zeggenschap: Algemeen Bestuur (AB) (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 3 - 3 stemmen afkomstig van de deelnemende gemeentes Bergen, Beesel en Venlo) Raad van Commissarissen (RvC) (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 3 - 3 stemmen afkomstig van de deelnemende gemeentes Bergen, Beesel en Venlo)		Inbreng financiële - middelen: Tekortfinanciering € 2.500.000 WSW Rijkssubsidie (doorbetaling aan WAA) € 14.161.922 Totaal € 16.661.922		Eigen vermogen: - Eigen Vermogen € 4.071.000		Vreemd - vermogen: Vreemd vermogen Lang € 4.154.000 Vreemd vermogen Kort € 1.002.000 Totaal € 5.156.000		Financieel resultaat: Concernresultaat GR WAA € - 2.204.000 -

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
18	Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz (Omnibuzz)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Dagelijks Bestuur (DB) - Wethouders: F. Schatorjé - Ambtelijk: J. Bankers Algemeen Bestuur (AB) - Wethouders: F. Schatorjé - Ambtelijk: J. Bankers Zeggenschap: Algemeen Bestuur (AB) (aantal stemmen voor de gemeente: 3 - van totaal aantal:)	Motieven voor samenwerking: - Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen, Verruimen van de horizon, Voorkomen van hinder van elkaar, Versterken van de democratie, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan. De belangrijkste motieven zijn: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan Strategische kansen: Binnen Omnibuzz bestaat de mogelijkheid om met andere gemeenten en een kwalitatieve organisatie voor het Wmo-vervoer slagende te maken in het (nog) efficiënt(er) neerzetten van vervoersstromen binnen het sociaal domein. Daarnaast levert de samenwerking duidelijke synergievoordelen op.	-	-	-	-	-	-	Financieel resultaat: Totaal begroting Omnibuzz € 22.958.477 Begroet Financieel resultaat: Totaal begroting Omnibuzz € 22.000.000

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
19	Kunstencentrum Venlo (KCV)		Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Verruimen van de horizon, Faciliteren/stimuleren van maatschappelijk initiatief, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan. De belangrijkste motieven zijn: Verruimen van de horizon, Faciliteren/ Stimuleren van maatschappelijk initiatief, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan Strategische kansen: De gemeenteraad heeft het KCV gekenmerkt als basisvoorziening. Dit betekent dat we er groot belang aanhechten dat we actieve culturele ontplooiingsmogelijkheden aan de inwoners van Venlo bieden en daarbij vooral aandacht geven aan de culturele ontwikkeling van de jeugd. Het KCV ontwikkelt zich binnen dit terrein steeds meer als netwerkpartner en wordt als zodanig alomtegenwoordig gewaardeerd. Vanuit haar kerntaak heeft het KCV inmiddels een functie voor de hele regio Noord Limburg, en speelt daar een belangrijk verbindende rol tussen onderwijs en cultureel aanbod. Dit doet de instelling in intensieve samenwerking met de gemeente Venlo. Dit betekent dat de gezamenlijke betekenis als cultureel ankerpunt steeds meer van belang wordt.	Inbreng financiële middelen: Subsidie € 897.076	Inbreng financiële middelen: Subsidie € 932.974	Eigen vermogen: Eigen vermogen € 729.406	-	Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 919.375 Voorzieningen € 45.402 Totaal € 964.777	-	Financieel resultaat: Exploitatiesaldo € 120.799 Begroot Financieel resultaat: Exploitatiesaldo € 0

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
20	Modulaire GR Sociaal Domein Limburg-Noord (MGR)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemeen Bestuur - Wethouders: F.P.M. Schatorjé - Ambtelijk: R. Scholing Zeggenschap: Algemeen Bestuur (AB) (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 7)	Strategische kansen: Inkoop in het sociaal domein met goed prijs - kwaliteitsniveau vanwege schaalvoordeel van de regio	Inbreng financiële middelen: Bijdrage Venlo € 457.979	-	-	-	-	-	Financieel resultaat: MGR € 70.736 Regionaal Bureau Opdrachtgeven € 1.170.054 Totaal € 1.240.790
21	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Burgemeester: A. Scholten Zeggenschap: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering (aantal stemmen voor de gemeente: 35 - van totaal aantal: 500 - Per aandeel wordt één stem uitgebracht (bron: art 32 Statuten N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg))		-	-	-	-	-	-	-

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
22	NV Enexis Holding (Enexis)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Burgemeester: A. Scholten Zeggenschap: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering (aantal stemmen voor de gemeente: 498.150 - van totaal aantal: 149.682.196 - In de algemene vergadering geeft ieder aandeel recht op het uitbrengen van één stem (bron: art.31.1 statuten Enexis Holding N.V.). Venlo heeft een aandeel van 0,3328%.)		Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 246.306	-	Eigen vermogen: Eigen Vermogen € 4.024.000.000	-	Vreemd vermogen: Kortlopende verplichtingen € 823.000.000 Langlopende verplichtingen € 2.868.000.000 Totaal € 3.691.000.000	-	Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € 319.000.000 -
23	Omroep Venlo		Motieven voor samenwerking: Versterken van de democratie. De belangrijkste motieven zijn: Versterken van de democratie Strategische kansen: Een betrouwbare lokale nieuwsvoorziening is essentieel voor het democratisch proces en betrokkenheid van burgers.	Inbreng financiële middelen: Subsidie € 260.849	Inbreng financiële middelen: Subsidie € 260.849	Eigen vermogen: Eigen vermogen € - 110.353	-	Vreemd vermogen: Kortlopende schulden en overlopende passiva € 187.215 Langlopende leningen € 164.399 Totaal € 351.614	-	Financieel resultaat: exploitatie resultaat € 85.297 Begroot Financieel resultaat: exploitatie resultaat € 5.467
24	Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken (OGVO)		Strategische kansen: zie continuïteitsparagraaf en onderdeel risicomanagement in jaarrekening OGVO.	-	-	-	-	-	-	- -

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
25	Poppodium Grenswerk	Zeggenschap: (aantal stemmen voor de gemeente: ... - van totaal aantal:) (aantal stemmen voor de gemeente: ... - van totaal aantal:)	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan. De belangrijkste motieven zijn: Faciliteren/ Stimuleren van maatschappelijk initiatief	Inbreng financiële middelen: subsidie € 559.817	Inbreng financiële middelen: subsidie € 559.817	Eigen vermogen: Reserves en fondsen € 181.311	-	Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 242.761 Langlopende schulden € 88.125 Voorzieningen € 0 Totaal € 330.886	-	Financieel resultaat: Exploitatieresultaat € 78.644 Begroot Financieel resultaat: Exploitatieresultaat € 0
26	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Burgemeester: A. Scholten Zeggenschap: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering (aantal stemmen voor de gemeente: 498.150 - van totaal aantal: 149.682.196 - 0,3328%)		Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 4.982	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 4.982	Eigen vermogen: Eigen Vermogen € 1.604.945	Begroot Eigen vermogen: Eigen Vermogen € 1.610.000	Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 23.506	Begroot Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 5.000	Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € - 15.300 Begroot Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € - 10.000

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
27	Regio Venlo	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Burgemeestersoverleg regio Venlo - Burgemeester: A. Scholten secretarissenoverleg regio venlo - Ambtelijk: A.M.G. Beurskens Portefeuillehoudersoverleg Economisch Domein - Wethouders: E. Boom Portefeuillehoudersoverleg Ruimtelijk Domein - Wethouders: G.P.L. Peeters, Portefeuillehoudersoverleg Ruimtelijk Domein - Wethouders: M.P.A.G. Pollux-Linssen Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein - Wethouders: F.P.M. Schatorjé Zegenschap: Regio Venlo (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 8 - Elke deelnemende gemeente heeft 1 stem. Besluiten worden genomen met meerderheid van stemmen.)	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Organisatorische voordelen, Voorkomen van hinder van elkaar. De belangrijkste motieven zijn: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten	Inbreng financiële middelen: jaarlijkse bijdrage (4,- per inwoner) € 403.488	Inbreng financiële middelen: jaarlijkse bijdrage (4,- per inwoner) € 404.768	-	Begroot Eigen vermogen: eigen vermogen regio € 837.429	-	Begroot Vreemd vermogen: Vreemd vermogen regio € 323.036	Financieel resultaat: begroting regio Venlo € 235.866 Begroot Financieel resultaat: begroting regio Venlo € 1.501.859

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
28	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemeen Bestuur (AB) - Wethouders: G.P.L. Peeters - Ambtelijk: E. Faessen Zegenschap: Algemeen Bestuur (AB) (aantal stemmen voor de gemeente: 1 - van totaal aantal: 16 - Venlo is voorstander van een gewogen stemverhouding en niet zoals nu "one man one vote".) (aantal stemmen voor de gemeente: ... - van totaal aantal:)	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan. De belangrijkste motieven zijn: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Efficiënter werken, Organisatorische voordelen Strategische kansen: De samenwerking is er opgericht uit te groeien tot een betrouwbare en deskundige partner die nu adviseert Wabo-taken en straks over de Omgevingswet (Besluit Activiteiten Leefomgeving).	Inbreng financiële middelen: Inkomsten andere partners € 134.199 Jaarlijkse bijdrage RUD LN € 118.641 Jaarlijkse bijdrage uitvoeringseenheid € 42.838 Kosten andere partners € 16.055 Totaal € 311.733	Inbreng financiële middelen: Inkomsten andere partners € 152.018 Jaarlijkse bijdrage RUD LN € 142.647 Jaarlijkse bijdrage uitvoeringseenheid € 52.840 Kosten andere partners € 20.960 Totaal € 368.465	-	Begroot Eigen vermogen: Bestemmingsreserve € 0	-	Begroot Vreemd vermogen: € 0	Begroot Financieel resultaat: Regionale Uitvoeringsdienst € 2.244.000
29	Stichting Openbare Bibliotheek Venlo (Bibliotheek)	Zegenschap: (aantal stemmen voor de gemeente: ... - van totaal aantal:)	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Organisatorische voordelen, Verruimen van de horizon, Faciliteren/stimuleren van maatschappelijk initiatief, Versterken van de democratie, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan. De belangrijkste motieven zijn: Faciliteren/ Stimuleren van maatschappelijk initiatief, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan Strategische kansen: Door de bibliotheek met subsidie in stand te houden en projecten te stimuleren zorgt de gemeente indirect over een openbare en laag drempelige toegang van informatie.	Inbreng financiële middelen: Subsidie € 1.562.675	Inbreng financiële middelen: Subsidie € 1.562.675	Eigen vermogen: - Eigen vermogen € 255.442	-	Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 502.513 Voorzieningen € 164.525 Totaal € 667.038	-	Financieel resultaat: exploitatieresultaat € 6.219 Begroot Financieel resultaat: exploitatieresultaat € -6.292

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
30	Stichting Peuterspeelzalen Spring (Spring)		Motieven voor samenwerking: het betreft een wettelijke taak. De belangrijkste motieven zijn: het betreft een wettelijke taak	Inbreng financiële middelen: subsidie peuteropvang en VVE € 2.168.889	-	-	-	-	-	-
31	Stichting Venlo Partners (VP)		Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten, Verruimen van de horizon. De belangrijkste motieven zijn: Vergroten van het ambitieniveau – bundelen van krachten, Verruimen van de horizon	Inbreng financiële middelen: opdrachtverlening € 255.000 reclamebelasting € 180.000 Totaal € 435.000	Inbreng financiële middelen: opdrachtverlening € 255.000 reclamebelasting € 180.000 Totaal € 435.000	Eigen vermogen: Bestemmingsreserves € 57.582 Overige reserves € 17.599 Totaal € 75.181	-	-	-	Financieel resultaat: financieel resultaat € -8.031
			Strategische kansen: Venlo Partners is een onafhankelijke organisatie die als initiator maar vooral als verbindende partij tussen de verschillende stakeholders in de stad functioneert.							Begroot Financieel resultaat: financieel resultaat € 0
32	Theater de Maaspoort	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Zeggenschap: (aantal stemmen voor de gemeente: ... - van totaal aantal:) (aantal stemmen voor de gemeente: ... - van totaal aantal:)	Motieven voor samenwerking: Vergroten van het ambitieniveau - bundelen van krachten. De belangrijkste motieven zijn: Faciliteren/ Stimuleren van maatschappelijk initiatief, Zaken laten uitvoeren door een partner die dat beter of goedkoper kan	Inbreng financiële middelen: subsidie € 2.064.096	Inbreng financiële middelen: subsidie € 2.056.665	Eigen vermogen: Algemene reserve € 4.663.251	Begroot Eigen vermogen: Algemene reserve € 4.512.766	Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 1.775.149 Langlopende schulden € 1.407.624 Voorzieningen € 3.590.963 Totaal € 6.773.736	Begroot Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 1.606.204 Langlopende schulden € 1.641.274 Voorzieningen € 3.327.452 Totaal € 6.574.930	Financieel resultaat: exploitatieresultaat € 8.319
										Begroot Financieel resultaat: exploitatieresultaat € -100.000

Nr.	Naam samenwerkingspartner	Bestuurlijk belang	Openbaar belang	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verwacht resultaat 2019
				31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	
33	Verkoop Vennootschap BV	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Burgemeester: A. Scholten Zeggenschap: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering (aantal stemmen voor de gemeente: 6.656 - van totaal aantal: 2.000.000 - 0,3328%)	Motieven voor samenwerking: Efficiënter werken	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 67 Kapitaalverstrekking € 105.000 Totaal € 105.067	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 67 Kapitaalverstrekking € 0 Totaal € 67	Eigen vermogen: Eigen Vermogen € 112.116	Begroot Eigen vermogen: Eigen Vermogen € 137.500	Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 30.170	Begroot Vreemd vermogen: Kortlopende schulden € 7.500	Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € - 38.818 Begroot Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € - 12.500
34	Vordering op Enexis BV (VoE)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering - Burgemeester: A. Scholten Zeggenschap: Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) of Algemene Vergadering (aantal stemmen voor de gemeente: 6.656 - van totaal aantal: 2.000.000 - 0,3328%)	Motieven voor samenwerking: Efficiënter werken	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 66 Lening € 1.165.000 Totaal € 1.165.066	Inbreng financiële middelen: Deelneming door inbreng van kapitaal € 66 Lening € 0 Totaal € 66	Eigen vermogen: Eigen Vermogen € - 2.290	Begroot Eigen vermogen: Eigen Vermogen € 0	Vreemd vermogen: Langlopende schulden € 356.324.436	Begroot Vreemd vermogen: Langlopende schulden € 0	Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € - 11.462 Begroot Financieel resultaat: Resultaat na belastingen € - 10.000
35	Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord (ZVH)	Vertegenwoordiging in bestuursorganen: stuurgroep - Burgemeester: A. Scholten - Wethouders: F.P.M. Schatorjé - Ambtelijk: M. Verhoef Zeggenschap: Stuurgroep (aantal stemmen voor de gemeente: stemmen op consensus - van totaal aantal:)		-	-	-	-	-	-	-

Bijlage X Conversietabel taakvelden - programma's

bedragen x € 1.000

Taakveld	Raadsprogramma	Baten	Lasten	Totaal
Bestuur		2.749	7.300	-4.551
	2. Leefbaar Venlo	176	4.263	-4.086
	3. Grenzeloos Venlo	2.572	3.038	-465
Mutaties reserves		6.073	21.915	-15.842
	1. Gezond en actief Venlo	382	1.101	-719
	2. Leefbaar Venlo	4.744	3.845	899
	3. Grenzeloos Venlo		218	-218
	4. Welvarend Venlo	219	2.647	-2.429
	5. Centrumstad Venlo		2.967	-2.967
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	491	842	-351
	Algemene middelen	237	10.295	-10.057
Burgerzaken		2.490	2.954	-465
	2. Leefbaar Venlo	2.490	2.954	-465
Beheer overige gebouwen en gronden			182	-182
	2. Leefbaar Venlo		182	-182
Overhead		1.961	40.278	-38.317
	Algemene middelen	1.961	40.278	-38.317
Treasury		29.543	24.028	5.514
	Algemene middelen	29.543	24.028	5.514
OZB woningen		18.498	593	17.905
	Algemene middelen	18.498	593	17.905
OZB niet-woningen		19.915	517	19.398
	Algemene middelen	19.915	517	19.398
Parkeerbelasting		3.193		3.193
	2. Leefbaar Venlo	3.193		3.193
Belastingen overig		946	203	743
	5. Centrumstad Venlo	190	182	7
	Algemene middelen	757	21	736
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		241.019		241.019
	Algemene middelen	241.019		241.019

Overige baten en lasten	50	4.181	-4.131
Algemene middelen	50	4.181	-4.131
Crisisbeheersing en brandweer	45	8.682	-8.637
2. Leefbaar Venlo	45	8.682	-8.637
Openbare orde en veiligheid	899	3.031	-2.133
2. Leefbaar Venlo	687	3.031	-2.344
5. Centrumstad Venlo	211		211
Verkeer en vervoer	702	15.406	-14.704
2. Leefbaar Venlo	525	14.595	-14.070
4. Welvarend Venlo	178	811	-634
Parkeren	386	2.495	-2.109
2. Leefbaar Venlo	386	2.495	-2.109
Economische havens en waterwegen	297	202	95
4. Welvarend Venlo	297	202	95
Economische ontwikkeling	1.649	2.733	-1.084
4. Welvarend Venlo	1.230	1.651	-421
5. Centrumstad Venlo	28	284	-256
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	390	797	-407
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.501	5.493	-991
2. Leefbaar Venlo	30	91	-61
4. Welvarend Venlo	4.471	5.402	-931
Bedrijvenloket en -regelingen	606	1.128	-522
4. Welvarend Venlo	385	1.025	-640
5. Centrumstad Venlo	222	103	118
Economische promotie	1.879	746	1.133
4. Welvarend Venlo	7	449	-442
5. Centrumstad Venlo		255	-255
Algemene middelen	1.873	42	1.830
Onderwijshuisvesting	156	8.315	-8.160
1. Gezond en actief Venlo	156	8.315	-8.160
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.228	7.163	-1.935
1. Gezond en actief Venlo	5.228	7.163	-1.935
Sportbeleid en activering	253	1.634	-1.381
1. Gezond en actief Venlo	253	1.634	-1.381
Sportaccommodaties	2.568	6.896	-4.328
1. Gezond en actief Venlo	2.568	6.896	-4.328

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	204	7.333	-7.130
1. Gezond en actief Venlo	21	782	-760
5. Centrumstad Venlo	182	6.552	-6.369
Musea	149	1.951	-1.802
2. Leefbaar Venlo	79	888	-810
5. Centrumstad Venlo	71	1.063	-992
Cultureel erfgoed	80	532	-451
2. Leefbaar Venlo	80	532	-451
Media		1.834	-1.834
5. Centrumstad Venlo		1.834	-1.834
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	465	7.020	-6.554
2. Leefbaar Venlo	204	6.006	-5.802
3. Grenzeloos Venlo	191	136	55
4. Welvarend Venlo	8	310	-302
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	63	567	-505
Samenkracht en burgerparticipatie	1.157	18.199	-17.042
1. Gezond en actief Venlo	1.157	18.199	-17.042
Wijkteams	6	3.062	-3.056
1. Gezond en actief Venlo	6	3.062	-3.056
Inkomensregelingen	43.338	52.937	-9.600
1. Gezond en actief Venlo	43.338	52.937	-9.600
Begeleide participatie	181	16.809	-16.628
1. Gezond en actief Venlo	181	16.809	-16.628
Arbeidsparticipatie	952	6.262	-5.310
1. Gezond en actief Venlo	952	6.262	-5.310
Maatwerkvoorzieningen WMO	6	2.523	-2.517
1. Gezond en actief Venlo	6	2.523	-2.517
Maatwerkdienstverlening 18+	1.082	20.770	-19.688
1. Gezond en actief Venlo	1.082	20.770	-19.688
Maatwerkdienstverlening 18-	3.154	30.301	-27.148
1. Gezond en actief Venlo	3.154	30.301	-27.148
Geëscaleerde zorg 18+	1.947	48.137	-46.190
1. Gezond en actief Venlo	1.947	48.137	-46.190
Geëscaleerde zorg 18-	2.040	3.931	-1.892
1. Gezond en actief Venlo	2.040	3.931	-1.892

Volksgezondheid	624	6.965	-6.341
1. Gezond en actief Venlo	624	6.965	-6.341
Riolering	8.342	5.968	2.374
2. Leefbaar Venlo	8.342	5.968	2.374
Afval	9.831	9.735	95
2. Leefbaar Venlo	9.831	9.735	95
Milieubeheer	188	1.144	-956
2. Leefbaar Venlo	45	63	-18
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	143	1.081	-938
Begraafplaatsen-crematoria	398	381	17
2. Leefbaar Venlo	398	381	17
Ruimtelijke ordening	13	1.655	-1.642
2. Leefbaar Venlo	6	1.370	-1.364
5. Centrumstad Venlo	7	161	-154
6. Circulaire en duurzame hoofdstad		124	-124
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	4.728	4.206	523
2. Leefbaar Venlo	1.167	1.576	-409
5. Centrumstad Venlo	3.562	2.629	932
Wonen en bouwen	9.431	9.673	-242
2. Leefbaar Venlo	9.425	8.230	1.194
5. Centrumstad Venlo	6	984	-978
Algemene middelen		458	-458
Eindtotaal	433.922	427.406	6.515

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Op het moment van drukken van dit boekwerk, hadden wij de verklaring van de accountant nog niet ontvangen.